

29
54
-2 Aug. 2 Sept.
1929
ANUL V, No. 1

IASI, IANUARIE 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

—
APARE LUNAR
—

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL
PE UN AN 120 LEI

CUPRINSUL:

Pastorală	I. P. S. MITROPOLIT PIMEN
Ajutorul celor cuvioși	Pr. GRIVAS D. CRUCEANU
Indemnuri pastorale	Pr. N. HODOROABĂ
Anul Nou	ANTON GURGU
† Pr. C. Nicolau	Ec. N. DĂRÂNGĂ
Stampe	GEORGE LESNEA
Lui Isus	VIORICA LĂZĂRESCU
Partea oficială : Circulară cu privire la averile bisericești, Rapoarte de activitate din cursul anului	* * *
Diverse: schimb de telegrame, mul- țămiri publice, parohii vacante, decese. etc.	* * *
Cărți — Reviste — Ziare	Pr. N. HODOROABĂ

Mitropolia Moldovei și Bucovinei
Biblioteca "Dumitru Stăniloae" Iași
M00004

NUMIRI DE PREOȚI.

1) I. Negoită, absolvent al Seminarului din Huși, a fost hirotonit preot și numit preot paroh la parohia Popricani, Jud. Iași, pe 1 Decembrie 1928.

2) I. Obuf, absolvent al Academiei Teologice - Arad, numit preot paroh la parohia Starosilța, Jud. Botoșani, pe 1 Ian. 1929.

3) V. Vatamanu, absolvent al Seminarului din Roman, numit paroh la parohia Audia, Jud. Neamț, pe 15 Decembrie 1928.

4) Diaconul Conon Macrinici, a fost hirotonit preot și numit paroh la parohia Florești, Jud. Iași, pe 15 Decembrie 1928.

5) V. Vasiliu, absolvent al Seminarului din Dorohoi, idem la parohia Hălțeni, Jud. Iași, pe 15 Decembrie 1928.

6) V. Grigoraș, absolvent al Seminarului Teologic din Chișinău, idem la parohia Vorovești, Jud. Iași, pe 15 Decembrie 1928.

7) V. Ciorăscu, absolvent al Seminarului „Veniamin” din Iași, idem la parohia Manoleasa, Jud. Dorohoi, pe 1 Ianuarie 1929.

NUMIRI DE CÂNTĂREȚI.

1) D. Irimia, numit cântăreț la parohia Joldești, Jud. Botoșani, pe ziua de 1 Octombrie 1928.

2) I. Negrea, numit cântăreț provizoriu la parohia Vlădiceni, Jud. Neamț, pe 1 Decembrie 1928.

3) M. Mamuc, numit cântăreț la parohia Știubieni, Jud. Dorohoi, pe 1 Decembrie 1928.

4) D. Mihailescu, idem parohia Broscăuți, Jud. Dorohoi, pe 1 Decembrie 1928.

5) V. Bicașani, idem la parohia Grințieș, Jud. Neamț, pe 1 Ianuarie 1929.

DEMISII.

Cântărețul D. Grigoraș dela biserica Frumoasa din Iași, demisionat pe ziua de 1 Decembrie 1928.

2) Monahul Filaret Buliga, demisionat din postul de impiegat la Cancelaria Mitropoliei, pe ziua de 1 Ianuarie 1929.

3) Gh. Panaitescu, dela parohia Sirețel, Jud. Fălțiceni, demisionat pe ziua de 1 Iunie 1928.

TRANSFERĂRI.

Cântărețul I. Grosu dela parohia Hlipiceni, Județul Botoșani, transferat la biserica Sf. Nicolae din Botoșani, pe ziua de 1 Ian. 1929.

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa : Preot N. Hodoroabă, Secția Culturală, Mitropolia - Iași.

*

Abonamentul este de 120 lei anual și se reține direct din statul de salar a fiecărei parohii.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

PIMEN

Din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.¹⁾

Iubitului cler și popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie; dar și milă de la Domnul nostru Iisus Hristos.

În aceste zile sfinte ale sărbătorilor noastre de iarnă, când pășim și peste pragul unui nou an, gândul meu se îndreaptă cu mult drag părintesc către voi toți, iubiții mei fii duhovnicești.

Măreția acestor sfinte sărbători și noul an, în care intrăm, ne dă un nou prilej de a ne îmbroșta dragostea, unii către alții, ca cei ce suntem credincioși ai aceleiași Biserici și fii ai aceluiaș neam.

Cum ași dori, ca să vin în casa voastră în aceste zile de sărbătoare, pentru a vă vedea cum trăiți, pentru a vă binecuvânta, pentru a sta de vorbă și a vă citi cu ochii mei bucuria aleasă pe care Domnul a pogorât-o în sufletul vostru în aceste slăvite zile!

Cum ași dori, să vă spun cuvântul meu, fiind de față, felicitându-vă părintește, hiritisindu-vă pe voi și familia voastră de aceste sfinte zile!

Dar, vârsta mea înaintată — la care din mila lui Dumnezeu am ajuns, — nu-mi îngăduie să-mi îndeplinesc această dorință. Mă mângâi dar, cu trimiterea urărilor mele de aceste sfinte sărbători, prin această a noastră părintească epistolă.

*

În zilele luminate ale Crăciunului, se cuvine, a vă duce cu mintea la ieslea Bethleemului, unde acum aproape 2000 de ani, s'a născut din sfânta Fecioară, Mesia cel făgăduit, Fiul lui Dumnezeu.

1) Această pastorală s'a trimis înainte de Crăciun, în foi volante, tuturor preoților din eparhie pentru a o citi în biserici. N. H.

Din iesle și din peșteră de animale, s'a înălțat până la ceruri, Domnul Hristos. S'a înălțat pentru a-l descuia, căci, prin păcatul lui Adam, era încuiat pentru întregul neam omenesc.

Steaua dela răsărit a călăuzit pe Magi până unde se afla dumnezeiescul Prunc. Ajunși în casă, i s'au închinat și daruri i-au adus.

Pentru mulțimea păcatelor noastre, se cuvine, ca în biserici să-l rugăm pe Dumnezeu, ca să pogoare astăzi o rază de lumină în sufletul nostru, pentruca cu vrednicie să ne închinăm lui și să-i aducem daruri, în prinos de fapte bune, bine plăcute înaintea sa.

„Hristos se naște, slăviți-l ; Hristos din ceruri, întâmpinați-l ; Hristos pe pământ, înălțați-vă ! Cântați Domnului tot pământul și cu veselie, lăudați-l noroadelor, că s'au preamărit !“.

Așa de frumos s'aude pretutindeni cântarea Bisericii în aceste sfinte zile ! Se cade să ne înălțăm cu sufletul azi, căci Domnul s'a pogorât între noi, întrupându-se pentru a ne mântui de păcat, căci morței, cu toții dintru început, de la a lui Adam cădere, eram arvonți. Și acum încă, după ce s'au scurs aproape 2000 de ani, ni se pare, că auzim chiar răsunând deasupra noastră, în tainicele văzduhuri, îngereasca cântare a celor intra-ripați : **„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună voire“.** (Luca, II, 14).

Ce dumnezeiesc îndemn pentru a preamări pe Dumnezeu și pentru a ne duce viața în frăție și în pace ! **„Pace vouă“ !** (Ioan, XX, 26) a spus apostolilor săi, Mântuitorul, după ce biruise moartea și prădase iadul. Și noi azi, ce răspuns oare am putea da îngerescului cor, când gonim pacea și buna înțelegere dintre noi și le înlocuim : cu dihonie, cu ură, cu nedreptatea și cu lăcomia ? Rămânem muți, căci mai ales acum, acest imn, ne pare, ca o crudă, dar dreaptă muștrare ! Și așa și este. Căci, numai pace și bună voire nu-i între unii creștini, cari se dușmănesc unii pe alții, cari umblă în procese—părinții cu fiii și rudele între ele—și când atâția se fură unul pe altul !...

Dar, ca nu în desnădejde să rămânem, că noi nu ne învrednicim după cuviință de măreția acestor zile, să ne gândim totuși, că bucuria sufletului nostru în aceste sărbători o măresc, atâtea datini creștinești, moștenite dela părinții și bunicii noștri.

Vă îndemn, ca pe toate să le țineți neștirbite, căci prin

ele neamul nostru și-a păstrat ființa sa în negura veacurilor, pline de amar și vitregie, prin care am trecut...

Dacă pe alocuri, unii, cu ușurință și-au schimbat portul din bătrâni, înlocuindu-l cu hainele modei, măcar la datinele strămoșești și creștinești să ținem morțiș; căci, ele sunt ale noastre și îs frumoase și cu rost. Pe colindători și pe stelari, ca și pe urători și pe sămănători, să-i primiți cu voie bună subț acoperământul casei voastre, căci și acești copii, prin cântarea și uratul lor, măresc podoaba și veselia cu care sunt înzestrate aceste sfinte sărbători.

După un post îndelungat, cu bucurie să primiți în casele voastre de ajunuri sfânta icoană a Mântuitorului și sfânta cruce și vestea cea bună adusă de preoți; căci, la ajunul dintăi, ei vă vestesc Nașterea Domnului; iar la cel de al doilea, Botezul Domnului în repejunile Iordanului pe care El l-a sfințit prin afundarea sa.

De veacuri, preoții noștri, ca niște Magi, duc cu bucurie această veste din casă în casă. S'atunci, s'aprend lumini în prag și candelii la sfintele icoane. Ca mirosul florilor bătute în grindă, așa dorim să se înalțe cătră ceruri în aceste zile, ruga sufletelor curate și vesela strigare la fereastră a copiilor nevinovați...

*

Acum, când un nou an își deschide larg porțile, iubii mei fii duhovnicești, aruncați-vă privirea îndărăt pe drumul străbătut zi cu zi, cu bucurie și dureri, și priviți la ce-ați lăsat în urmă... Presuratu-l-ați oare din loc în loc, ca cu niște flori, — cu faptele iubirii aproapelui? Și, chiar de l'ați fi îndulcit cu ceva, să nu vă lăudați: „Că nu cel ce se laudă pre sine este ales, ci pre care Domnul îl laudă”. (II, Cor. X, 18).

Ținut-ați voi oare seama de îndemnul sfântului apostol Pavel, care zice: „Toate-mi sunt slobode, dar nu toate îmi sunt de folos: toate-mi sunt slobode, ci eu nu voi să fiu biruit de ceva”? (I. Cor. VII, 12).

De obicei, la sfârșit de an, tot omul își încheie socotelile și zice: anul acesta a fost bun sau rău, — după felul cum a izbândit sau nu în treburile sale. La fel și creștinul trebuie să-și facă socoteala, întrebându-se: cum mi-am cheltuit eu viața în anul trecut? Am trăit eu oare pentru Hristos, sau numai pentru mine? Păzit-am eu oare poruncile Bisericii, sau le-am călcat,

ducând viața ușoară și plină de păcate a fiului risipitor din Evanghelie ? Care fapte trag oare mai greu în cântarul judecății : cele bune sau cele rele ? Iată, anul nou vine tăcut și legat la ochi... Nu știm ce ne aduce. Pentru unii, aduce bucurie și câștig ; pentru alții, pierderi și dureri... Pentru alții însă, el aduce : **moartea**. În curgerea lui, pe nesimțite, atâția își vor vedea sfârșitul ; dar după legea firii, alții le vor lua locul...

Prea mult dar, iubiții mei, cu inima de cele pământești, să nu vă legați, căci într'o bună zi, va trebui cu durere să vă despărțiți de toate acestea...

*

Iubiții mei fii dohovnicești, anul pe care l'am încheiat, pentru țara noastră a fost, ce-i drept, un an de pace ; dar n'a fost pentru toți un an mănos. În Basarabia, din pricina secetei, care a bântuit pe acolo câți-va ani în șir, norodul din mai multe județe se uită cu lacrimi în ochi la coșarul gol prin care bate vântul... Mulți mânâncă numai odată în zi ; iar pe alții, îi pân-dește moartea nemiloasă... Din prisosul vostru, dacă veți voi, în amintirea morților voștri scumpi, căzuți pe fronturile de bătaie, puteți să le faceți un dar frumos de aceste sfinte sărbători, punând mână dela mână. E o datorie creștinească și frățească ca să-i ajutăm. Și, Dumnezeu nu va lăsa nerăsplătită o faptă ca aceasta. Căci, zice Mântuitorul în predica de pe munte : „**Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui**“. (Matei, V, 7). Iar în Sfânta Carte, citim : „**Mila și adevărul să nu te părăsească ; leagă-le în jurul gâtului tău ; scrie-le pe tabla inimii tale !**“ (Proverbe, III, 3).

Și, din bătaia secetei, se poate trage un învățământ ; să ne deprindem a lucra pământul la vreme și cât mai bine. Să vă schivernisiți pânea de an pe an. Să vă deprindeți a economisi un ban, căci omul înțelept așa face. Dar, după cât se știe, mulți gospodari ai satelor se grăbesc să-și vândă — din diferite pricini — recolta de pe arie, în schimbul banilor, pe cari unii, cu ușurință îi cheltuiesc, nu totdeauna pentru lucrurile de folos ; ci, de multe ori, pentru altele, care le aduc vătămare. Deci, nu-i destul, ca cineva că câștige bani prin muncă cinstită și cu sudoarea frunții, ci mai trebuie, ca să și schivernisească pentru zilele negre, de care nici un om nu e scutit. În această privință, multe ar mai fi de spus, dar nu-i vremea acum.

Pe frații voștri dar de plugărie, cu drag să-i ajutați, căci

numai voi, creștinii dela țară, cunoașteți durerea plugarului, când după o muncă de aproape un an întreg, pământul frământat și stropit de el cu sudoare grea, rămâne nesimțit și sterp din pricina secetei!...

Numai voi știți, cât de amar e plânsul copiilor, cari sunt nevoiți să rabde de foame adesea ori; ei, cari trebuie să fie chiezășia viitorului și nădejdea de mâne a țării.

Milă dar și ajutor pentru frații noștri înfometați de peste Prut!...

*

Vă îndemn iarăși, iubiții mei fii, cu părintească dragoste, ca în aceste sfinte sărbători, să vă duceți cu toții la biserică. Să vă rugați Domnului, mic și mare, cu rugă fierbinte și, lăudându-l, să-i mulțamiți pentru toate câte v'a dat vouă. Ascultați cu drag sfintele slujbe și învățăturile preoților, căci ei sunt puși acolo, ca niște străjeri credincioși pentru mântuirea sufletelor voastre. Acei cu păcate grele pe suflet, încă mai vârtos cu smerenie să vă rugați, căci zice Psalmistul, că: „**Inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi**”. (Psalm. 50, 19).

Ocoliți cârciumile, căci ele sunt izvor de otravă, izvor de certuri și de păcate grele. Căci, nu cu beții se cinstește ziua Domnului, ci cu fapte de milostenie și cu înălțarea sufletului. Că zice sfântul apostol Pavel, cu dumnezeiesc îndemn: „**Și nu vă îmbătați de vin, întru care este desfrânarea, ci vă umpleți de Duhul; vorbind întru voi în psalmi și laude și în cântări duhovnicești, lăudând și cântând întru inimile voastre Domnului. Multămind pururea pentru toate întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, lui Dumnezeu și Tatălui**”. (Efes. V, 18-20).

Așa se cuvine să petreceți sfintele sărbători! Ca niște creștini cuvioși, cu bucurie și în cumpătare deplină, ca să puteți da și fiilor voștri pilduirea cea bună.

*

Dar încă și pentru alte pricini, iubiții mei fii, se cade a ne bucura de aceste zile. Iată, la 1 Decembrie 1928, s'au împlinit 10 ani dela unirea cea mare pentru totdeauna a Ardealului și Bucovinei cu patria mamă. Au trecut 10 ani de când au căzut lanțurile robiei și de când au fost doborâte hotarele vitregi și

nedrepte, care ne despărțiau frați de frați. Au trecut 10 ani de când trăim în voie toți frații laolaltă. Minune mare a făcut Dumnezeu cu neamul nostru ; căci, El a răsplătit cu prisosință jertfirea ostașilor noștri, căzuți vitejește pe linia fronturilor stropite de sânge. El ne-a ajutat să înfăptuim visul de aur al strămoșilor noștri, după care, cei dinaintea noastră au suspinat și au suferit veacuri dearândul... Am sângerat mult și am îndurat mult. Cu mult ne-a răsplătit dreptatea și bunătatea lui Dumnezeu. Avem astăzi o sfântă datorie: să ne silim din răputeri, a ne întări țara noastră mărită ; căci, nu-i destul ca o țară să fie mare, ci ea trebuie să fie și tare, dacă vrea să trăiască.

Vă îndemn dar, a vă îndeplini cu dragoste toate datoriile cetățenești, căci o țară, numai atunci merge înainte spre propășire, când toți fiii ei își îndeplinesc pe deplin și la vreme toate îndatoririle cerute de legi.

Nu plecați urechea la vorbele sămănate în vânt de dușmanii neamului, cari nu văd cu ochi buni nici tăria, nici cumințenia noastră. N'ascultați nici pe acei, cari caută să vă tulbure mintea și sufletul pe chestiuni bisericești. Faceți cu toții zid în jurul preoților și învățătorilor voștri ; iar la cuvintele lor, luați seama, căci ei vă învață de bine, având datoria de a vă lumina, de a vă încuraja și de a vă călăuzi pe cărările grele ale vieții.

Și vă mai amintesc, ca să nu uitați, că încă trecem prin vremuri grele.

*

Și acum, iubiții mei fii duhovnicești, închei epistola mea către voi, dorindu-vă din suflet : ca aceste sfinte sărbători, să le petreceți în deplină sănătate și voie bună.

Iar, anul nou 1929, în care cu ajutorul Celui de Sus intrăm, să-l ajungeți cu bucurie la mai mulți ani !

Să-l rugăm cu toții pe bunul Dumnezeu, ca acest an nou, să fie un an bun și mănos, un an de pace și de propășire ; un an, în care învățătura Mântuitorului Hristos să pătrundă cât mai adânc în sufletele noastre ; un an, în care să ne apropiem cât mai mult de Cel care s'a născut pentru noi în peștera din Bethleemul Iudeii.

E vremea, ca mereu să vă amintiți de cuvintele sfântului apostol Pavel, care îndeamnă, zicând : „Deșteaptă-te și te scoală din morți, și te va așeză pe locurile tale”.

Hristos. Socotiți, drept aceia, cum să umblati cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți. Răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt". (Efes. V, 14-16).

Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți, fraților. Amin.

PIMEN

Mitropolit al Moldovei

Consilier Referent al Secției Culturale

Pr. N. Hodoroabă

Data în reședința noastră mitropolitană din Iași, astăzi 1 Ianuarie, anul 1929. No. 8082.

Psaltirea versificată

Ajutorul celor cuvioși.

Psalmul 91.

Cel ce a sa nădejde în Domnul și-a pus
Adăpost afla-va colo, în cer, sus;
Scăpare și sprijin fi-i-va Domnu or-când,
Și va călca vesel, în pace zâmbind.
Ferit d'or-ce cursă, d'or-ce rău cuvânt,
Ce neliniștește omul pe pământ;
Fi-va'n tot d'a-una cel bun, cuvios,
Scut sfânt d'apărare și mult radios
Domnu se va pune și p'aripa sa
Cu înalta-i putere îl va apăra
Ca o armă tare. Adevărul sfânt
Va sta împotriva răului cuvânt.
De a nopții frică, d'ale ei săgeți,
Nu vor avea teamă sfinții și cei drepți.
De dracii ce umblă prin negre pustii,
Apărați ei fi-vor, ei și ai lor fii
Din or și ce parte procleți-ar veni,
Puterea lor slabă se va birui.
Fulgere de groază ochiul veghetor
Arunca-v'asupra lor și a lor lor.
Alături cu dânșii se vor afunda
Toți aceia cari rele vor lucra.
Scăpare'mi ești, Doamne, D-zeul meu!
Și sprijin eu aflu'n ajutorul tău!
Relele peri-vor, se vor spulbera
Și nici cum de servu-ți s'or apropia;

*Căci, Doamne, la ingeri tu vei porunci
 Ca el s'aibă grije drepti-a nu peri.
 P'a lor sfinte aripă să ia pe cei buni
 Și să-i încunune cu cerești cununi.
 Iar crudele fiare—balauri și lei,
 Vor geme strivite cu cruzii mișei.
 În ziua când dreptul în necaz va fi,
 Auzit el fi-va și nu va peri,
 Ci, ferit de rele, de nevoi, suspin,
 Departe el fi-va de ori și ce chin.*

După original de :
 Preot Grivas D. Cruceanu
 Hagi-Doctorand

Îndemnuri pastorale.

— Scrisori către un preot tânăr —

IV

Dragul meu,

Am primit scrisoarea Sf. Tale. Ea m'a pus pe gânduri. Ai toată dreptatea ca să te miri de ce vezi astăzi că se petrece în juru-ți. Nu mă cuprinde deloc mirarea. Și iată de ce: N'ai găsit în parohie și în împrejurimi, lumea pe care ai visat-o pe băncile seminarului, lumea docilă, lumea înțelegătoare, lumea blajină și respectuoasă, care să vină sfioasă la ușa preotului și să-l cheme la serviciu, care să-i ceară la nevoie sfatul ca unui adevărat părinte. Nu. Imprejurările grele prin care am trecut, mai cu seamă dela război încoace, au schimbat în bună parte și apucăturile oamenilor...

Imi scrii, să-ți dau un sfat, în ceiace privește dansurile moderne, căci ai văzut la o petrecere mai mulți seminariști, cari se avântau „setoși de petrecere“ în astfel de dansuri. Chestiunea aceasta e foarte delicată. În unele țări, ba chiar și la noi în țară, prin unele locuri, s'au luat măsuri de către autorități împotriva lor, pentru a le stăvili mersul, dar urmările n'au fost deloc cele așteptate.

În legătură cu aceasta, îmi amintesc de-o întâmplare tragicomică, pe care ți-o istorisesc. Acum câți-va ani în urmă, pe când ieșise moda pantalonilor largi „charleston“, treceam într-o seară prin Piața Unirii, când a avut loc un scandal. Ce se întâmplase? Trecea prin piață un don-juan cu pantalonii la modă și, mai mulți studenți l'au prins și unul, scoțând un

foarfece, i-a sfârticat la repezeală pantalonii noui nouți. Victima a scăpat de bătaie numai urcându-se iute într'un automobil și a dispărut în șuerăturile și huiduelile acestei gărzi de tineri anti-charlestoniști.

Publicul care la scandaluri se adună mai repede ca la incendiu, a făcut mult haz de această măsură curajoasă și radicală a acestor tineri. Ce crezi, că s'a întâmplat? Moda s'a întins repede, și acești tineri cu bune intenții, n'au mai avut atâtea perechi de foarfeci câți inși apăreau pe stradă în pantaloni charleston! Cam așa s'a întâmplat și cu dansurile. Și ele sunt o urmare a modei. A li te împotrivi, e foarte greu. Omul azi face mai mult ca oricând caz de libertate și, la o observație de acest fel, îți răspunde:

— Dar, ce ai d-ta cu mine?! Știu, că în multe părți la țară, în locul frumozelor jocuri naționale, s'a introdus valsul și alte jocuri străine. Le-a putut opri cineva? Eu, tare mă tem, că și aceste dansuri moderne, aceste jocuri epileptice, care excită în mod sălbatic simțurile, vor pătrunde și în petrecerile satești. Dealtfel, pe la baluri și pe la nunțile din așa zisa „familie“, după cum îmi scrii, se și joacă. Vina este a părinților și a tinerilor din curs secundar—băieți și fete—cari vin cu aceste schimonosituri de la oraș la țară.

Ce-i de făcut? De luptat împotriva lor. Cum? În unire cu toți fruntașii din comună. Un om singur, izolat, nu poate face nimic, căci natural, că va fi ridiculizat. E bine, dacă preotul se poate sustrage de la petrecerile unde se dansează modern. Da, e tare bine. Dar, ce te faci, dragul meu, când de pildă, însăși soția preotului, preoteasa cu fiicele ei dansează modern și vor cu orice preț să petreacă, căci ți se va răspunde, că ele nu sunt călugărițe?! Atunci, iată că ți se închide gura!..

Pe chestia modei, acum câțiva ani, a fost o interesantă polemică în ziarul preoțesc din București „Crucea“. Părerile erau împărțite. Unii preoți și preotese susțineau, că „mama preoteasa“ nu trebuie să umble îmbrăcată după ultima modă, pudrată, sulimenită, tunsă și cu rochia la genunchi; ci în portul național, ca să dea pildă femeilor din sat, ca să fugă de moda târgului. Alții însă, susțineau contrarul.

Rezultatul? Azi se îmbracă fiecare cum poștește și moda și luxul îs în strânsă dependență de pungă...

Dacă găsești colecția ziarului la vre'un preot din vecinătate, s'o răsfoești, căci polemica a fost interesantă.

Iar, cât despre găteala femeiască—căci femeia din toate veacurile a iubit găteala—sf. apostol Pavel învață, zicând: „Așijderea și femeile cu podoabă de cinste, cu sfială și cu întreagă înțelepciune să se împodobească pre sine; nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritari, sau cu haine scumpe; ci (precum se cuvine femeilor celor ce se făgăduesc temerei de Dumnezeu) cu fapte bune“. (I Tim. II. 9—10).

Dar, despre aceste împodobiri ale modei și glasul lui Dumnezeu glăsuește prin gura profetului Isaia, că are să desbrace de toată podoaba pe femeile cele fără de minte și mândre și că pentru mândria lor are să le smerească:

„Pentru că s'au înălțat fiicele Sionului; și au mers cu grumaz înalt și întru facere cu ochii... Și va smeri Dumnezeu pre stăpânitoarele fiicele Sionului și Domnul va descopari chipul lor și va lua Domnul slava îmbrăcămintei lor și împletiturile și țințele și lunile cele de aur... și în locul podoabei capului tău cei de aur, vei avea pleșurare pentru faptele tale și în locul hainei cei cu porfiră prin mijloc, te vei împrejura cu sac și fiul tău cel prea bun, pre carele îl iubești, va cădea în sabie, și cei tari ai voștri în sabie vor cădea și se vor smeri și vor plânge cutiile podoabelor voastre“. (Isaia, III, 16).

Imi scrii, că fetele mari vin la biserică văpsite, gătite și cu mânuși pe mâni. Le poți muștra părintește. Acolo, nu-i nimic. Să vii la bisericile din Iași să vezi găteală și, în special, la Mitropolie! Aproape ca la teatru!..

Despre femeile care vin la biserică gătite, zice sf. Ioan Gură de Aur: „Ce zici? Vii ca să te rogi lui Dumnezeu, și împrejurată cu aurite haine și cu împletituri? Că au doar ca să joci ai venit? Ai venit să te rogi și să ceri ertare păcatelor și rugându-te Stăpânului să-l faci pe el milostiv; ce te împodobеști? Acestea nu sunt forme de una care se roagă; cum vei putea să suspini? Cum poți a lăcrăma? Cum a te ruga întins, împrejurată cu un chip ca acesta, acestea sunt ale actrițelor și ale jucătoarelor, iar femeii cei cinstite nici una din acestea i se cuvine... Deci, nu urma desfrânatelor“. (Vorb. 8 la ep. către Tim.).

Dragul meu, după mine unul, pentru ca jocurile moderne și moda să nu pătrundă la sate și nici să fie încurajate, ar trebui de procedat în acest fel:

1) Preotul, învățătorul și celelalte autorități comunale să le combată la orice prilej; iar cei ai casei lor, să nu umble îmbrăcați la modă.

2) Nici unul din aceștia la eventuale petreceri să nu joace dansuri moderne.

3) La școală sau la șezătorile culturale, acest soi de dansuri să fie combătute prin cuvântări cu meșteșug alcătuite.

4) Să se joace la sate piese de teatru, care să ridiculizeze pornirile modei și să-i arate urmările dezastruoase.

5) Jocurile să nu se mai facă la cârciumă, ci la casa de sfat sub directa supraveghere a președintelui casei, care să interzică jocurile moderne, aduse de la orașe, mai ales de militarii gradați și de elevii școlilor secundare.

6) Să se strângă un anume fond, din care să se premieze odată pe an pe acel care poartă cel mai frumos port național din sat precum și pe tinerii cari vor juca cei mai bine, fru-

moasele noastre jocuri naționale, potrivite cu viața, obiceiurile și firea neamului nostru de latini, cari ne tragem din Romani.

7) Pilda s'o dea și cei de sus.

Și, poate s'ar mai găsi și alte mijloace. Sf. Ta însă, pentru a putea combate cu succes acest rău, să ții seamă și de proverbul: „Vorbește cum ți-i portul și te poartă cum ți-i vorba”. Altfel, munca îi zadarnică.

Numai cu simple vorbe nu putem face nici o ispravă. Trebuie să dăm exemple poporului, după zisa Mântuitorului, că; „Numai acela se va chiema mare în împărăția lui Dumnezeu, care va face și va învăța”.

M'am apucat să-ți răspund cu gândul, de a-ți scrie o scrisoare scurtă și, iată că s'a brodit altfel! Cine-i de vină?

Cu aceiași dragoste frățească,

Pr. N. Hodorobă

Anul Nou.

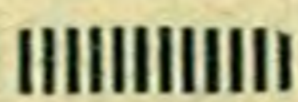
*E anul nou, șoptește 'ntreaga fire
Ce-și freacă povestea pe cărări –
Turnând în inimi plânse, fericire
Și'n suflete pustii, senin de zări.*

*E anul nou; speranță și iubire,
Noroc, îmbelșugare și cântări –
Surd în ochii arși de rătăcire
Ce astăzi, au scăpat de 'nstrăinări.*

*Un fir de aur, gingaș și subțire
Ne leagă viața plină de 'ntristări
De-a stelelor frumoasă strălucire*

*Un soare nou, o lume de visări
Ne 'nvăluie în dulcea lor privire
Punându-ne pe frunte, sărutări.*

A. Gurgu

Cuī Isus.

*Ne închinăm în fața ta de ani
Dar cine poate să te 'nțeleagă?
In tine-și pun nădejdea cei sărmani
Și mulți, de tine viitoru'și leagă.*

*Ne închinăm în fața ta mereu
Cerșindu-ți fericire și ertare –
Dar cine-a înțeles pe Dumnezeu
Când l-am suț pe cruce fiecare?*

Viorica Căzărescu

STAMPE

ICONOSTAS

*O candelă ce pare că arde din vădud
Vădește chipul Maicii Precistii Născătoare.
Hulub ivit din raze scoboară Sfântul Duș,
Din cerul ca o luntre, cu lună și cu soare.*

*Toți sfinții așteptarea și-o pironesc aici,
Cu ochi ce de pe ziduri privesc în orice parte.
Și prunc pe braț Mesia cu degetele mici,
Silabisește șiruri dintr'o slavonă carte.*

SCHIT DE MAICI

*S'ar spune, că din vale cândva la deal pornit,
Uroind spre Sfântul Munte să-și facă singur drum,
Nemaiputând să urce la mijloc s'a oprit
Și stă pe coasta asta de-atunci și până-acum.*

*De-ai zăbovi cu anii pe-aici, nu poți s'auzi
Decât cocșii, toaca și clopotele lin,
Ce bat deopotrivă și pentru maici și duzi
Și pentru Domnul nostru Isus Hristos - Amin..*

GEORGE CESNEA

† Preotul C. Nicolau

În dimineața zilei de 9 Decembrie 1928, orele 9 dimineață a încetat din viață preotul Constantin Neculau, parohul parohiei Petrișurile din Jud. Fălțiceni.

Născut la 1854 în satul Căciulești din Județul Neamț, el a făcut școala primară după care apoi a urmat cursul inferior al seminarului din Socola. După terminarea seminarului, a fost câțiva ani învățător și apoi la 1880 s'a hirotont pentru parohia Pietrișuri pe care a condus-o până la moarte.

Înmormântarea a avut loc în ziua de 11 Decembrie 1928, luând parte la înmormântare 5 preoți și un diacon și anume: Preot N. Dărăngă, Tg. Frumos, asistat de diaconul D. Bejan, Pr. C. Matei Băiceni, Pr. Gh. Popovici—Ruginoasa, Pr. C. Popovici—Stroești și Pr. Valerian Simigănoschi—Tg. Frumos.

Cuvântarea a fost rostită de subsemnatul. A luat parte la înmormântare foarte multă lume din parohia sa și de prin împrejurimi.

Iconom N. Dărăngă

PARTEA OFICIALĂ

CIRCULARĂ

către toți preoții din Eparhie cu privire la averile bisericesti

No. 8040—25 Decembrie 1928.

Cucernice Părinte,

S'a observat că o mare parte din lucrările întocmite de unli parohi privitoare la bunurile și administrarea averii bisericesti de orice natură sunt incomplete.

Așa de pildă, s'a cerut prin diferite circulări, să se facă măsurătoarea terenurilor bisericesti de către delegații consiliului eparhial și în asistența unui delegat al comunei respective, dar această lucrare atât de importantă, de cele mai multe parohii a fost făcută fără cuvenita atențiune din partea preoților.

De unde noi înțelegem, că această măsurătoare să se facă cu cea mai mare atenție de către delegații consiliului parohial, măsurându-se lot cu lot, bucățică cu bucățică, pe baza tabelelor de împroprietărire din anul 1864, 1879, etc., stabilindu-se megieșirile și fixându-se pietrele de hotar, care să garanteze pentru veșnicie integritatea terenurilor, ne vedem inundați, de rapoarte sumare, pe petice de hârtie, semnate numai de preotul paroh, fără ca consiliul și epitropia, să aibă macar cunoștință de aceste importante lucrări.

Pe viitor, pentru a nu se mai repeta aceste lipsuri de atenție, vă facem cunoscut, că potrivit dispozițiunilor legale, preotul nu poate lucra și lua nici o hotărâre fără deplina înțelegere cu consiliul parohial, care singur este organul de dispoziție în ce privește administrarea și conducerea averii bisericesti, din parohie, de orice fel ar fi ea.

Preotul paroh și membrii epitropiei nu-s decât organe de execuție. Deci, preotul singur nu are competența de a interveni în asemenea cazuri, lucrările fiind de multă importanță, așa că el poate să greșească. Având însă alături de el pe cei 10 — 15 consilieri parohiali toate hotărârile se vor lua în urma unor discuții ce vor avea loc între membrii consiliului parohial care vor decide prin majoritatea vocii lor.

Așa fiind, vi se atrage din nou atențiunea, că orice lucrări privitoare la avutul bisericii sub orice formă ar fi, sunt și rămân de competența consiliului parohial și ele nu pot fi rezolvate numai de preotul paroh, fie chiar în înțelegere cu epitropia, aceasta potrivit art. 47 din regulamentul noiei legi de organizare bisericască.

Pentru acest motiv, de aci înainte, veți cunoaște, că nu se va da curs la nici o lucrare cerută numai de preot, când chestiunea este numai de competența consiliului și a epitropiei.

Se cuvine, ca corespondența parohială, care se ocupă cu chestiunile economice, să fie contrasemnata de un delegat al epitropiei.

Prin aceasta, nu numai că nu se știrbește autoritatea preotului paroh, dar el este acoperit de orice bănuială. Preotul nu trebuie să fie presupus întru nimic, ca astfel să-și păstreze autoritatea și prestigiul în popor. Lucrând singur, el este expus la bănueli care-i scad prestigiul și autoritatea de care are nevoie în fața poporului, care după lege are dreptul incontestabil de a se ocupa de afacerile economice bisericești.

Așa, bunăoară, în caz de ținere de licitație, încasări de bani, cum și la diverse cheltueli făcute în interesul bisericeii, fie ele cât de mici, adesea preotul cel mai bun, cel mai conștient și cinstit, devine bănuț de părtinire și interes personal.

Tot din lucrările trimise de parohii la Mitropolie, privitoare la măsurătoarea terenurilor bisericești se constată, că unii preoți și cântăreți, epitropi și chiar enoriași din decursul vremurilor, având în folosință, arendă sau fiind megieș a bunurilor bisericești, n'au avut în vedere ca aceste bunuri sunt și rămân după lege ca bunuri socotite pentru totdeauna ca fiind ale bisericeii, socotită ca așezământ, și nu ale persoanelor slujitoare, fie el chiar preot, cântăreț, epitropi și cu atât mai mult, ale altor persoane străine.

S'a constatat, cu durere, că unii dintre preoți cântăreți sau epitropi, fără să-și dea seama că fac o nedreptate bisericeii și un abuz pedepsit de lege, și-au permis, fie de a înstreina pământurile bisericești prin vânzare și prin schimb cu terenurile altor locuitori, fie că le-au lăsat de zestre copiilor și moștenitorilor lor.

În fața acestei stări de lucruri, datoria preoților de astăzi este, nu numai a păstra cu sfințenie și absolut neștirbite bunurile bisericești date în sama lor, dar sânt datori ca împreună cu consiliile și epitropiile parohiale să urmărească pe cotropitorii averei bisericești oricine ar fi ei, ca astfel biserica să reîntre în drepturile sale stabilite prin lege.

Preotul deservent și celălalt personal bisericesc au dreptul de a se folosi de uzufructul unui lot de pământ al bisericeii fără însă a-l înstreina prin vânzare sau schimb sau a face clădiri pe acest loc, cari clădiri să fie socotite ca bunuri proprietate personală a lor sau a familiei lor. Toate îmbunătățirile făcute pe aceste terenuri sub orice formă ar fi rămânând ca proprietate a bisericeii, ca așezământ iar nu a persoanei și moștenitorilor lor, care servesc biserica, fie ca preot fie ca cântăreț.

În ce privește pământurile înstreinate în decursul vremurilor, consiliul și epitropia au îndatorirea de a urmări pe cotropitori așa că dacă nu se vor putea recăpăta prin buna înțelegere, se va apela la instanțele judecătorești chiar dacă acest lucru va cere multă osteneală și cheltueli. Căci, dacă nu-i rușine a-ți cere și apăra drepturile tale personale cu atât mai mult și mai cinstit este de a reclama și apăra drepturile instituției pe care o servești — biserica.

Va fi nevoie de cheltueli?

Se va căuta a se găsi și mijloacele bănești prin contribuție pe care consiliul și epitropia o pot impune credincioșilor care formează parohia. Căci dacă plătim fel de fel de dări și taxe impuse și benevole către Stat, județ, comună, școală și diverse instituții cu caracter filantropic, apoi trebuie să înțelegă poporul că și biserica are nevoi de îndeplinit și că deci și ea trebuie să fie ajutată.

În acest scop, potrivit art. 47 din Regulament, consiliul va apela la popor așa încât fiecare cap de familie să contribuie pentru ajutorarea bisericii în măsura puterii lui, așa precum fac credincioșii tuturor bisericilor.

În urma celor arătate prin această circulară adresată tuturor preoților din eparhie, nădăjduim că noua lege și regulamentul de organizare bisericească se vor aplica în toată întregimea lor atunci când este vorba de administrarea și apărarea bunurilor bisericești, și că biserica prin interesul consiliului și epitropiei parohiale va reintra în toate drepturile sale stabilite prin lege.

Și pentru că avutul bisericii din România întregită se deosebește mult de la o provincie la alta, așa că biserica vechiului regat are mai puține mijloace ca bisericile surori, se cuvine ca să ne ocupăm cu deosebire de situația în care se află această biserică; căci biserica din vechiul regat, prin secularizare, a făcut toate sacrificiile pentru încheierea statului modern român și menținerea lui și ea nu regretă că nu are domenii întinse de păduri, pământuri arabile la țară și multe proprietăți în orașe, cum au bisericile noastre surori, căci idealul bisericii noastre a fost întotdeauna confundat de idealul neamului. Se cuvine acum, ca un act de dreptate pentru biserica din vechiul regat și ca măsură de prevedere, să-și aibă bunurile ei, păstrând pe cele vechi, cum sunt pământurile bisericești și, căutând de a-și face un fond general bisericesc pentru nevoile viitoare, care pot fi mult mai mari și mai grele ca cele de astăzi.

Acesta este motivul, pentru care datori suntem la înmulțirea mijloacelor materiale ale bisericii din vechiul regat, ca și această biserică a vechiului regat, să fie în măsură de a-și îndeplini cu spor datoria ce are de a lumina poporul și de a-i da o educație religioasă națională, pregătită pentru toate cerințele vieții.

Facem deci un călduros apel tuturor creștinilor, de a ajuta la înfrumusețarea bisericilor și la mărirea fondului lor, ca astfel preoțimea noastră să fie la înălțimea chemării sale ca și colegii lor, a celorlalte biserici surori, cari biserici dispun de mijloace mult mai largi decât bisericile din vechiul regat.

Această scrisoare dorim să fie cetită de preoți, atât în fața poporului în biserică, cât și în fața Consiliului și adunării parohiale, spre a lua cunoștință de ea, și a aduce roade.

Dumnezeu să ne ajute.

PIMEN

Metropolitul Moldovei

Consilier referent,

Pr. V. Mihailescu

R A P O R T

LA SFÂRȘITUL ANULUI 1928

Din partea Protoieriei Circ. II Iași s'a primit următorul raport
cu No. 1254 din 31 Decembrie 1928.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Astăzi 31 Decembrie 1928 încheindu-se anul, conform legii și cu cel mai profund respect înaintez I. P. S. Voastre situația activității protopopești, cum și a preoților din circ. II-a Iași.

Cancelaria noastră protopopească numără în registru de intrare 624 de hârtii intrate iar la eșire 1254 și care cuprind diferite ordine de la autoritățile superioare bisericesti cum și diferite rapoarte primite de pe la parohii și care toate s'au executat întocmai pentru bunul mers al administrației noastre bisericesti. Referindu-mă mai ales la timpul dela 1 Iulie încoace, de când am avut cinstea să fiu numit protopop de către I. P. S. Voastră, mi-am făcut datoria și am depus toată munca și energia mea pentru că biserica să pășească tot mai spre progres; de aceea prima mea grijă a fost ca să adun preoții în cercuri culturale unde să ne putem mai ușor pregăti pentru lupta ce eventual ar veni din partea dușmanilor bisericești. Am împărțit circumscripția în 3 cercuri a câte 15 parohii și astfel în luna Iulie am ținut ședință cu cercul I-iu la Ceplenița, cu cercul al II-lea la Erbiceni, iar cu cercul al III-lea la Spineni, unde s'a discutat: I) *Deosebirile de credință între ortodoxi și celelalte confesiuni* și II) *Taina Euharistiei*, iar în luna August cercul I-iu la Hodura, cercul al II-lea la Mădârjești și cercul al III-lea la Larga, unde s'au discutat sfintele Taine: *Pocăința și sf. Maslu*, privite din toate punctele de vedere, așa după cum se arată în procesul verbal al fiecărui cerc și pe care câte un exemplar de fiecare alăturez. Discuțiile au fost serioase și preoții bine pregătiți, așa că am avut plăcerea să constat că preoțimea este conștientă de misiunea ei.

În afară de aceste cercuri culturale care sunt special pentru pregătirea preoțimei, am împărțit circumscripția în 8 cercuri mai mici numite soboare misionare care țin ședință fiecare câte odată pe lună și care se fac în zile de sărbători când preoții slujesc în sobor acompaniați de cântăreții din cerc, la care iau parte foarte mulți credincioși atât dimineața la sf. Liturghie însoțită totdeauna de predică, cât și după amiază la conferința publică când se face o șezătoare culturală ce constă din o conferință religioasă ținută de un preot mai dinainte pregătit, apoi cântece naționale și religioase, poezii și chiar mici piese de teatru morale etc.

Eu personal am experimentat valoarea acestor cercuri, căci eu am ținut încă de atunci când nu eram protoiereu, acum 4 sau 5 ani în urmă, cercuri de acestea foarte regulate, așa că m'am putut convinge personal că sunt de-o adevărată valoare și pentru preoți și pentru popor și de aceea am căutat chiar ca acum să le dau o extindere cât se poate de mare.

În anul acesta fiind foarte multe parohii vacante, s'au făcut multe

hirotonii de preoți din această circumscripție rămânând acum numai două parohii vacante și anume: Mădârjac și Cotnari. Preoții au fost instalați de mine personal înmânându-li-se decretul de hirotonie și dându-li-se sfaturi cum să procedeze la o păstorie demnă și rodnică.

Am inspectat în timp de jumătate de an de când ocup această demnitate 34 parohii și anume: Erbiceni, Horodiștea, Șipote, Onești, Cârjoaia, Borșa, Crucea, Ceplenița, Spineni, Doroșcani, Păușești, Epureni, Hoisești, Sinești, Popești, Țiganași, Larga, Mădârjac, Buznea, Hodura, Bădeni, Românești, Sf. Nicolae din Tg. Frumos, Iacobeni, Andrieșeni, Gropnița, Focuri, Goești, Fântânele, Cotnari, Totoești, Scobinți, Coarnele Caprei și Buhalnița. Pentru fiecare parohie înaintez câte un proces-verbal de inspecție afară de Buhalnița pe care-l voi înainta imediat, de oarece încă n'a sosit de la parohie.

În general se observă activitate din partea preoților, prin slujbe și predici regulate, bisericile sunt curate, bine îngrijite, cancelariile parohiale la curent, iar sectanții și stiliștii vechi în descreștere.

Chetele pentru diferite ajutoare s'au făcut însă în proporția lipsei și a secetei ce a fost vara trecută prin părțile noastre. Ordinele s'au executat întocmai de preoți, iar pastorală plină de sentiment creștinesc și național a Înalt Prea Sfinției Voastre adresată preoților și poporului cu ocazia sărbătorilor din anul acesta, s'a citit în toate bisericile, a trezit admirație pentru biserică și capul ei în sufletele preoților și enoriașilor care la rândul lor cu adâncă smerenie prin gura mea vă adresează aceleași urări de fericire.

Cam aseasta fiind activitatea mea în timp de jumătate de an și nădăjduind, că în anul ce acum începem, voi putea munci mai mult și mai cu folos, împreună cu preoții circumscripției ce-mi este încredințată pentru ridicarea prestigiului și propășirea Bisericii noastre, rămân al Înalt Prea Sfinției-Voastre supus și devotat serv.

Protoiereu, Econom D. Ciolan

R A P O R T

LA SFÂRȘITUL ANULUI 1928

Din partea protopopiei circ. III Jud. Iași s'a primit următorul raport cu No. 10 din 5 Ianuarie 1929.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Conform legii de organizare bisericească, cu cel mai profund respect înaintez aci raportul anual de situația și activitatea acestei protopopii pe 1928, împreună cu 108 procese verbale.

Parohii. Protopopia Jud. Iași Circ. III Ungheni se alcătuește din 42 parohii, iar nu 48 ca în 1927, fiindcă prin modificarea circumscripțiilor protopopești, 6 parohii au fost trecute la circ. I Iași.

Populația. Numărul familiilor ortodoxe din acest cerc este de 15680, cu 67389 suflete. În acest număr intră și cele 270 perechi de concubini și 56 perechi căsătoriți numai civil.

Sectanți. Sunt 11 familii lipoveni, 11 familii inochentiști, 8 familii adventiști, 22 baptiști și un luteran. În cursul anului însă sectarismul a rămas cu desăvârșire staționar. Nici un ortodox nu s'a mai răstăcit. Două familii de baptiști din Valea Mare au declarat că se leapădă de erezie. Tot aici ași putea aminti că și trei suflete de evrei au fost botezați în ortodoxie la Pârliți.

Biserici sunt 63, din care : 40 de zid, 13 de lemn, 3 de vălătuci, 5 de piatră, 2 de lemn și vălătuci. *Ca vechime :* 3 sunt din veacul al XVIII-lea, 46 din veacul XIX, iar 17 din veacul XX. *Ca ctitori* a douăzeci și cinci de biserici sunt particulari; biserica din Târgul Ungheni e zidită de Direcția Căilor Ferate ruse, iar restul de enoriași.

In construcție avem 4 biserici la : Tomești, Todirești, Valea Mare și Sculeni.

In ruină : una de lemn, veche și putredă la Popricani, iar alta tot așa de lemn la Gherman. Mai sunt și două case de rugăciuni (capele) : una în funcțiune la Valea Mare, iar alta în construcție în Alexievca, parohia Unțești.

S'au reparat și redat cultului în cursul anului 1928 trei biserici : la Prisacani, Goruni și Hermeziu. Necesitează reparații pe anul viitor zece biserici la : Blindești, Bogdănești, Cetereni, Coiceni, Gherman, Hilița, Măcărești, Poeni, Vulpești și Vrânești, pentru care scop am și pus în vedere acestor parohii să ia măsurile necesare.

Personal. Preoți sunt 42 titulari, plus trei ieromonahi ca preoți ajutători și anume : Ierom. Veniamin Roșca la Tomești, Ghenadie Vornicescu la Țuțora și Ghenadie Tomescu la Bosia,

Cultură teologică. Avem : opt preoți cu seminar inferior, unul cu trei clase de seminar la Valea Mare, unul cu două clase de școală spirituală la Florești; 13 cu opt clase de seminar, 18 cu 10 clase de la seminarul din Chișinău și unul cu academia teologică de la Cluj.

Ca distincții onorifice bisericești avem : un sachelar, doi economi, cinci cruce aurită și unul protoereu.

Cântăreți sunt : 37 cu școală, iar 20 de practicanți.

Mișcare în personal pe 1928 :

1) Au plecat dela parohie și din eparhie cu carte canonică doi preoți : Petru Vartolomei dela Bogdănești și I. Gheorghiu dela Hilița.

2) Au fost hirotoniți 4 preoți pentru parohiile : Hilița, Hermeziu, Florești și Popricani.

3) Au fost transferați doi : Konon Macrinici dela Pârliți unde era diacon, ca preot la Florești și I. Antonovici dela Florești la Bogdănești.

4) Concedii au avut 4 preoți : preotul Gonciaruc dela Todirești 3 luni, iar preoții dela Gherman, Costuleni și Rădeni Vechi câte opt zile.

Cântăreți. A demisionat unul : Grigore Amarandei dela Osoi.

Au decedat trei : I. Popovici dela Valea Mare, V. Dănilă dela Gălăești și Th. Amarandei dela Comarna.

Au fost destituiți 3 : Gh. Vasiliu dela Tomești, I. Sârbu dela Mircenii și I. Cotaș dela Mânzătești ; primul pentru indisciplină, iar ceilalți doi pentru lipsă dela serviciu.

A fost reintegrat unul : Gh. Vasiliu dela Goruni.

Au fost numiți din nou 6: Al. Gh. Leonte la Schitu-Duca, Chiril Ionescu la Osoi, A. Scraba la Valea Mare, C. Probu la Mirceni, Moscu Coadă Galbenă la Prisacani și D. Chiriliuc la Pârliți.

Consilii și Epitropii parohiale s'au ales din nou la parohiile: Poeni, Pârliți, Valea Rusului, Valea Mare și Florițoaia; a fost destituit epitropul D. Tanariuc dela Valea Mare, a fost înlocuit din cauza plecării din parohie un epitrop la Făsuleni și a demisionat un epitrop la Bosia.

Case parohiale sunt 28, din care câte două la trei parohii și anume: Florițoaia, Petrești și Todirești. Așa dar 17 parohii n'au casă parohială. Din cele existente, 4 sunt în stare bună, 4 în stare rea, iar restul bunișoare.

Cimitire sunt 78 din care: unul îngrădit cu șanț, 7 cu zaplaz de scânduri, 4 îngrădite, iar restul îngrădite cu sârmă ghimpată.

Biblioteci parohiale sunt la toate parohiile, constând mai ales din revistele oficiale bisericești: „Bis. Ortod. Română”, „Foaia Mitropoliei” etc.; bibliotecile parohiale basarabene sunt mai bogate în cărți, dar rușești; numai două-trei parohii au biblioteci mai bogate, constând până la cel mult din 200 volume.

Fangar am stăruit de s'a înființat la toate parohiile. Dar lumânările din ceară curată se vând numai la parohiile din Basarabia, rar în vechiul regat numai la Prisacani, pe când la Tabăra, Bivolari, Perieni-Probola și Schitu-Duca se fac lumânări curate de casă; în restul parohiilor se vând tot lumânări falsificate din comerț. Greutatea introducerii pangarului de ceară curată, este scumpetea lor și concurența lumânărilor false din comerț.

*

Activitatea mea și a clerului.

Inspecții. Am inspectat toate parohiile de două și pe unele și de trei ori, odată anunțându-mă din vreme, iar în celelalte rânduri incognito, pentru a-mi putea da bine seama de situația reală din fiecare parohie. Am constatat în genere: preoții și cântăreții sunt prea acaparați de multe griji și munci care stau în afară de sfera misiunii parohiale; de altă parte însă, numai prin zelul și duhul de jertfă din partea preoțimii se poate nădăjdui o îmbunătățire cât mai simțită. Fiecare preot, de voie, de nevoie, a început a predica regulat la biserică; sfintele lăcașuri sunt în genere curate și bine îngrijite, cu vre-o două excepții în vederea cărora am luat măsuri aspre.

Starea sufletească a poporului față de biserică și cler e bunișoară, dar în parohiile basarabene îndreptarea calendarului n'a fost și nu e respectată de majoritatea poporului, care ține cu îndârjire tot la vechiul calendar, din care cauză adesea în sărbători, afară de Dumineci, bisericile sunt aproape goale.

Patimile ce bântuiesc mai mult poporul sunt mai ales: tradiționala beție, care a diminuat însă într-o oarecare măsură prin scumpirea alcoolului; luxul — mai mult în vechiul regat și mai deloc în Basarabia, și sperjurul în vre-o două parohii de răzeși.

Anchete. În cursul anului am făcut 19 cercetări: parte ordonate de Sfânta Mitropolie, iar parte, fiind sezizat direct de reclamanti. Pe urma

acestor cercetări au fost dați în judecata spiritualului consistoriu patru preoți, din cari: doi au fost pedepsiți, iar doi sunt încă în judecată; doi cântăreți au fost dați în judecata protopopească, iar trei au fost destituiți. Pe urma a două anchete am luat măsuri riguroase de îndreptare, iar restul cazurilor s'au clasat, nefiind susținute.

Cred că slujitorii bisericești se vor simți mai bine îndemnați la lucru dacă se va proceda cu mai multă severitate față de elementele slabe și cu mai multă condescendență față de cele meritoase. Din acest considerent îmi permit a recomanda pe doi din cei mai vrednici preoți din protopopiat: unul este economul Gh. Chirica dela Schitu-Duca (vechiul regat) și al doilea preotul D. Dimitrov dela parohia Unțești (Basarabia), amândoi distingându-se dintre toți colegii atât prin activitatea lor în parohie cât și ca președinți de soboare culturale; respectuos rugându-Vă a bine-voi să acordați părintelui Econ. Gh. Chirica distincția de Stavrofor, iar preotului D. Dimitrov crucea aurită.

Instalări. Am făcut instalarea solemnă la parohie la patru preoți în parohiile: Floreșii, Bogdănești, Hilița și Hermeziu.

Soboare. Am împărțit clerul din circumscripție în opt cercuri culturale, cărora le-am zis soboare, care au funcționat cu cea mai strictă regularitate, ținând în total 50 ședințe Duminicale publice tratând subiectele date de mine dela începutul anului: 1) combaterea alcoolismului, 2) numai biserica ortodoxă păstrează credința apostolică și 3) cum să țină creștinul sărbătorile. Prin aceasta am căutat să tămăduiesc pe cât posibil cele trei beteșuguri care mănâncă poporul nostru în timpul de față: beția, stilul vechi calendaristic și ereziile.

Atât prin soboare cât și personal am căutat să înfrânez sectarismul, care a fost nu numai oprit pe loc, dar începe a da înapoi. Astfel nici un ortodox n'a mai căzut în rătăcire, iar la Valea Mare două familii baptiste au rupt-o definitiv cu intrunirile eretice. În acest scop am mers până acolo în cât cu aprobarea Sfintei Mitropolii am oficiat în sobor Sfântă Liturghie sub umbrar ca în cătunul Buzdugana de lângă Valea Mare unde nu e biserică și unde sunt cei mai mulți bapțiști. Poporul ia parte cu drag le aceste soboare, preoții și cântăreții s'au deprins cu ele, în cât nădăjduiesc că prin o asemenea activitate continuată cu statornicie am culege roade frumoase.

Afară de sectanți, cari în mare parte șovăiesc și înclină spre po-căință, au fost botezați trei evrei la Pârliți.

Ca protopop însă, știu că ași putea lucra cu mult mai mult spor, dacă n'ași fi legat prea mult și de cancelarie; încât dacă s'ar acorda un secretar pentru cancelaria protopopească, mica cheltuială bugetară ce s'ar face, ar fi din destul compensată printr'o activitate mai intensă în județ.

*Sunt Inalt Prea Sfințite Stăpâne
al Inalt Prea Sfinției Voastre supus*

Protopop, Econom Leon Stăcescu

MULȚĂMIRI PUBLICE

1) D-lui N. Maxim, din Piatra Neamț, membru în Adunarea Eparhială, pentru că a instalat în biserica de la M-rea Bistrița o sobă de teracotă în valoare de lei 10.000.

2) Vrednicilor creștini: P. Gavrilescu, Ilie Ioniță, Gh. Rotaru, I. Florea, Anton Lazăr, Petru Gâscă și casierului Gh. Zăhărescu (cantor), cari au dat concurs preotului V. Dăscălescu, pentru a se putea repara biserica din Broșteni (Fălticeni).

3) D-lui Gavril Loghin, comerciant în Fălticeni, care a contribuit cu suma de 5000 lei; deasemenea au contribuit Gh. Rusu și Ioan Iacoboae cu câte 3000 lei; Anton Lazăr, I. Florea, Gh. Rotariu, Ioan Rusu, Gh. Popa, D-tru Florea, Gh. M. Bonariu, Gav. Pintilie, D. Pintilie, Ilie Moton, Toma Gherasim, Grig. N. Rotariu, câte 2500 lei: ca și ceilalți creștini cari au contribuit cu sume mai mici.

4) D-lui Alecu Ciobanu din com. Manoleasa jud. Dorohoi pentru c'a dăruit bisericii din parohia Șerpenița un rând complet de vestminte în valoare de lei 5000, precum și un rând sf. vase în valoare de lei 8000.

5) Obștei satului Brăteni din jud. Botoșani, care a dăruit bisericii din acel sat un rând de vestminte în valoare de 8000 lei; Soților Anibal și Sofia Vechiu din acelaș sat, cari au procurat pentru aceeași biserică un rând de vestminte în valoare de 17.000 lei.

— Următoarelor persoane cari au contribuit cu bani și alte lucruri la repararea radicală a bisericii din parohia Ionășeni, jud. Dorohoi:

1) Onor. Ministerului Cultelor și Artelor pentru suma de 20.000 lei.

2) Soților Maria și Const. Saint-Georges, urmași ai ctitorilor, cari au dat suma de 22.000 lei și următoarele lucruri: acoperemântul la Sf. Masă, perdelele dela catapeteasmă, iconostas, o candelă, precum și materialul (nuelele) necesar construcției unui drenaj în jurul bisericei, toate în valoare de aproximativ 10.000 lei.

3) Onor. Primăriei Com. Vârfu-Câmpului-Dorohoi pentru suma de 14.000 lei.

4) Onor. Prefecturii Jud. Dorohoi, pentru suma de lei 10.000.

5) Doamnei Maria Al. Saint-Georges, Botoșani, pentru suma de 2000 lei.

6) Soților Elena și Ioan Fetcu, pentru suma de 2000 lei.

7) Soților Ecaterina și Haralambie Drăcinschi, pentru suma de 1000 lei, precum și pentru o cadelniță argintată în valoare de 1500 lei.

8) D-lui Const. Rizac, primarul Com. Vârfu-Câmpului, pentru suma de 1000 lei.

9) Obștei satelor Bogza, Ionășeni și Bohoghina, din Comuna Vârfu-Câmpului Jud. Dorohoi, pentru că a contribuit cu suma de lei 62.000.

D I V E R S E.

Felicitări

Cu prilejul sfintelor Sărbători și Anului Nou, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit a primit următoarele telegrame de felicitare :

1) Vă mulțumesc din toată inima și vă rog să primiți călduroasele mele urări pentru anul nou.

Regina Maria

2) Călduroase mulțumiri pentru bunele urări exprimate cu prilejul anului nou, fiului meu și mie, la mulți ani.

Elena

3) Vă rog primiți cele mai bune urări de anul nou.

Iuliu Maniu

4) Primiți respectoase mulțumiri și omagiale felicitări de anul nou.

Ciceo Pop

5) Cu cele mai bune urări pentru anul ce vine.

Sever Bocu

6) Mulțumiri cordiale și cele mai bune urări pentru 1929.

Aurel Vlad

7) An nou fericit, sănătate și bucurie întru mulți ani, dela toți ai familiei.

George Mironescu

8) Respectoasele mele urări de sfintele sărbători.

Vintilă Brătianu

9) Respectoase închinăciuni și călduroase urări,

Basset, Secretarul M. S. Regelui

— Președinta generală a Soc. Ortod. Naționale a Femeilor Române D-na A. Gr. Cantacuzin, prin adresa No, 1027 din 21 Dec. 1928, ne cere: „îndemn către toți sf. părinți ca să fie alături de noi în lupta destul de grea ce o ducem“.

Cuc. preoți vor lua act.

Urmările Pastoralei

Din Com. Valea Mare, Jud. Iași, s'a primit la cancelaria Mitropoliei următoarea adresă :

INALT PREA SFINȚITE STĂPÂNE,

Ca fii adevărați ai Sf. Biserici în zilele Sf. Sărbători a Crăciunului, adunându-ne la rugăciune pentru a mări pre Dumnezeu, ne simțim datori a vă felicita și pe I. P. S. Voastre cu sosirea acestor zile mărețe.

Iar ascultând epistola I. P. S. Voastre citită de preotul în biserică, ar trebui să fim muți ca să nu ne clintim inimile cele împetrite, ascultând îndemnurile ce ni le dați, în aceste sfinte zile, cum se cade a le petrece.

Iată pentru ce, mai deosebi ne simțim datori, a vă mulțumi pentru părinteasca dragoste ce o arătați față de noi, muncitorii pământului.

O primim cu inima curată, mulțumind I. P. S. Voastre.

Primar (ss) indiscifrabil; Notar (ss) indiscifrabil; Diriginte școlar (ss) Bejenariu; Brigadir silvic (ss) Vlad. Turtureanu; Preot paroh (ss) Gh. Popovici; Cântăreț (ss) Șcraba; Agent sanitar (ss) A. Ciobanu; Moașa (ss) V. Ciobanu; Secretar (ss) indiscifrabil; Șeful postului Valea Mare (ss) Pedariu; Consilier parohial (ss) Anton D-rii; Epitrop bisericesc (ss) T. Butnariu.

O statistică din țara Sovietelor

Ziarul rus «Vozvojdienie» publică o statistică, după care, până în prezent, biserica creștină a dat 8100 victime teroarei bolșevice. Au fost împușcați până acum 2961 preoți, 3447 călugări și 1962 călugărițe. Mai sunt apoi arestați, ori în exil, la 7000 preoți și 150 episcopi. Din 827 mănăstiri ale Rusiei, astăzi sunt închise 686. Tot aici amintim că predarea religiei în școli este oprită, sub cele mai grele pedepse, în toată Rusia, și că pentru propagarea ideilor ateiste se tipăresc, în milioane de exemplare, diferite publicații periodice cu caracter antireligios. Iar la Moscova este un teatru ateist, pus exclusiv în serviciul acestei propagande.

Laude și mulțămiri

unui distins preot

Cu prilejul ieșirii la pensie, părintele econ. I. Gotcu din Iași, a primit din partea liceului militar, unde a fost profesor vreme îndelungată, următoarea adresă de mulțămire pe deplin meritată, pe care o publicăm spre cinstea preoției:

„Luând act, cu adânc regret, de retragerea Sf. Voastre la pensie conform Inaltului Decret No. 2597 din 25 Octombrie 1928.

Avem onoare a vă exprima cele mai profunde sentimente de admirație și recunoștință, pentru munca rodnică pe care ați depus-o la a-

ceastă instituție, spre a cultiva și înălța sufletește 30 de generațiuni, pe care le-ați păstorit

Exemplu viu de muncă, devotament, cinste și dreptate pe care l-ați dat neconținut în decursul strălucitei Sf. Voastre cariere, a lăsat o urmă luminoasă în această instituție.

În numele ofițerilor, profesorilor și elevilor acestui liceu, vă facem cele mai calde urări de sănătate și voie bună, asigurându-vă de aceeași sinceră iubire și stimă ca 'ntotdeauna".

Comandantul Liceului Militar, (ss) Colonel Șt. Davidescu.

Cărți - Reviste - Ziare.

1. „*Întregirea neamului românesc și oastea română în războiul pentru întregire*“, de preot căpitan I. D. Croitoru, confesorul ortodox al garnizoanei Brăila, 1928, prețul lei 15.

Într-o lucrare de 47 pagini, părintele Croitoru arată pe scurt rolul pe care l-a jucat în războiul mondial, armata noastră, care prin jertfa ei neprecupețită ne-a adus întregirea neamului. La sfârșitul broșurii ne dă și conferința ținută de Sf. Sa la catedrala din Brăila de ziua M. S. Regelui Mihai, în 1927.

O lucrare ca aceasta, în care se cultivă simțul datoriei și iubirea de patrie, se poate ceti cu folos.

*
* *

2. *Anuarul Seminarului „Teologic“ din Huși pe anii școlari: 1923—1927/1928.* Huși, 1928. Fără arătare de preț.

E o lucrare de 163 pagini în care se arată situația seminarului în timp de cinci ani. Se dă pentru fiecare an tabloul nominal al personalului activ și al profesorilor, tablouri de situația elevilor și a absolvenților și raportul de fine de an. Apoi: Biblioteca și diferite rapoarte, procese-verbale, cuvântări, etc.

Dela 1923 și până la 1 August 1928 acest seminar a fost condus cu multă pricepere de către păr. I. Negoită, acum director al Seminarului „Veniamin“ din Iași, ca succesor la Huși a rămas păr. M. Bejenaru, profesor, pe care îl cunoaștem ca pe un om de inimă, cu multă pricepere și mult simț preoțesc.

Un seminar propășește și când are noroc să fie sprijinit și de către ierarh.

La Huși P. Sf. Iacob a acordat seminarului toată sollicitudinea. Amintim numai, că în Aprilie 1924 a donat seminarului terenul necesar pentru clădire proprie în întindere de 37.000 m. p.

Lucrarea e tipărită cu îngrijire și se poate ceti cu folos de cei ce se interesează de soarta seminarului dela Huși. Alcătuitoarii lui n'au muncit în zadar.

N. H.

Parohii vacante

1. Județul Iași:

1. Parohia Cotnari . . . rurală
2. „ Mădârjac . . . „

2. Județul Dorohoi:

1. Parohia Concești . . . urbană
2. „ Hilișeu Gafencu, rurală
(Dela 1 Ian. 1929)
3. Parohia Șendriceni Gherghel,
rurală

3. Județul Botoșani:

1. Parohia Duminica Mare, urbană
(Orașul Botoșani)
2. Parohia Sf. Gheorghe, urbană
(Orașul Botoșani)

3. Parohia Dolina . . . rurală

4. „ Iacobeni . . . „

5. „ Pleșani . . . „

6. „ Sfânta Maria . . . „

4. Județul Fălțiceni:

1. Parohia Petrișurile . . . rurală
2. Postul de diacon dela Catedrala
din Fălțiceni
3. Parohia Opișeni . . . urbană
(Orașul Fălțiceni)

5. Județul Neamțu:

1. Parohia Boboești . . . rurală
2. „ Bicz . . . „

Dela Români din America

În localitatea Kayville, Sask, din Canada, s'a înființat cu ajutorul unor Români de inimă „prima societate română mutuală de ajutor și cultură” cu numele de „Traian” și care a fost încorporată la Stat.

La 27 Octombrie 1928 a avut loc la Kayville adunarea generală specială a societății. Scopul a fost licitarea drapelului societății: național-englez și național-român. La licitarea drapelului național-român, începută dela 5 dolari, au concurat: dd. G. Castea, Arcade Ignătescu, D. Flutur, Sava Donisan și P. Petrescu. Licităția s'a urcat până la 88.50 dolari. S'a tras la sorți și au rămas ca nași: d. *Ion Cornea*.

Ziarul „Românul Canadian” din 15 Noembrie 1928 încheie astfel un articol: „Că Românul Canadian în contactul lui cu marea de străini, n'a pierdut nimic din însușirile strămoșilor săi cari se știau vrednici de fapte frumoase și demne de laudă”.

Asemenea știri dela frații noștri de peste ocean, nu pot decât să ne bucure.

Colecte

Pentru înfometății din Basarabia s'au făcut colecte în toate bisericile din Eparhie. Până în prezent am primit următoarele sume:

Protopopiatul	Circ. II-a	Iași . . .	3260	lei
„	„ I-a	Botoșani . .	1691	„
„	„ I-a	Neamț . .	6777	„
„	„ I-a	Hârlău . .	999	„
Total: Lei			12.824	

8

ANUL V, No. 2

IAȘI, FEBRUARIE 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

—
APARE LUNAR
—

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL
PE UN AN, 120 LEI

CUPRINSUL :

Cartea Pastorală a Sf. Sinod cu privire la data Paștelor	
Revino iar Isuse	ANTON GURGU
Hotărârea Sf. Sinod	Pr. N. HODOROABĂ
Data sfintelor Paști	GH. GR. GHEORGHIU
Indemnuri pastorale	Pr. N. HODOROABĂ
Patronul Seminarului „Veniamin“	N. H.
Partea oficială : adrese, circulări, decizii, adunarea protopopea- scă, nunții, demisii, decese, co- lecte, mulțămiri publice . . .	
Diverse: parohii vacante, etc.	
Cărți — Reviste — Ziare . . .	Pr. N. HODOROABĂ

BIBLIOGRAFIE.

Cărți.

1. *Cuvântări ocazionale*, de Arhiereul Grigorie Leu Botoșăneanu, Chișinău, 1928, prețul lei 50.
2. *Studiu introductiv în Catehetica Ortodoxă*, de Preot M. Bulacu, Oradea, 1928.
3. *Valoarea actuală a canoanelor*, de Pr. C. Dron, București, 1928, prețul lei 100.
4. *Sfaturi Sfinte*, de Econ. Gh. Șușnea, Huși, 1928, prețul lei 6.
5. *Oglinda inimii omului*, de Pr. Iosif Trifa, Sibiu, 1927, prețul lei 15.
6. *Cazanul cu rachiu*—piesă în trei acte—de Pr. N. Hodoroabă, 1928, prețul lei 15.
7. *O vizită la M-rea Neamțu și Secu*, de Pr. N. Hodoroabă, 1928, prețul lei 10.
8. *Moș Gheorghe și Paștile*, de Gh. Gr. Gheorghiu, Buc. 1928.

Reviste, Ziare.

				Lei anual
1. Solidaritatea, an. VIII, No. 1	Ian. 1929, Buc.	200	„	
2. Revista Teologică, an. XIX, No. 1	„ „ Sibiu	„	„	
3. Renașterea, an. VII, No. 6	Februar „ Cluj	300	„	
4. Buletinul Epis. Hușilor, an. IV, No. 2	„ „ Huși	200	„	
5. Teleg. Român, an. LXXIX, No. 9-10, Ian,	„ Sibiu	500	„	
6. Românul Canadian, an. II, No. 1.	„ „ Regina, Sask, Canada	120	„	
7. Tomis, an. VI, No. 1	„ „ Cons-ța	120	„	
8. Fântâna Darurilor, an. I, No. 3	„ „ Bucur.	100	„	
9. Biserica Ort. Rom. an. XLVI, No. 12	Dec. 1928	100	„	
10. Biserica și școala, an. LIII No. 5-6,	Feb. 1929 Arad	100	„	
12. Episcopia Hotinului, an. VI, No. 1-2 Ian.	„ Bălți	100	„	
13. Duminica Ort. an. XI, No. 25-26	Feb. „ Bucur.	60	„	
14. Cuvânt Bun, an. II, No. 1,	Ian. „ Bucur.	60	„	
15. Glasul Monahilor, an. VI, No. 4	Feb. „ Bucur.	180	„	
16. Cuvânt Moldovenesc, an. IV, No. 4 Ian.	„ Chișinău	150	„	
17. Foaia of. a Arhiep. și Mitropoliei Bucovinei, No. 2 Ian.	„ Cernăuți	150	„	
18. Apostolul, an. VI, No. 2	Ian. „ Bucur.	150	„	
19. Buletinul Cetății Albe-Ismail, an. VI, No. 1 Ian.	„ Ismail	150	„	
20. Glasul Adevărului, an. II, No. 6	Feb. „ Ep. Buz.	200	„	
21. Crucea, an. VII, No. 9-10, Febr. 1929,	București	300	„	

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa : Preot N. Hodoroabă, Secția Culturală, Mitropolia—Iași.

Abonamentul este de 120 lei anual și se reține direct din statul de salar al fiecărei parohii.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATA PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI PARHIAL

CARTE PASTORALĂ

SFÂNTUL SINOD AL SFINTEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNE

către

Iubitul cler și popor drept credincios din cuprinsul
de Dumnezeu păzitului Regat al României.

Har, pace și milă de la Dumnezeu Tatăl și Fiul și Sfântul Duh

Datoria de a ne desluși poporul asupra datei pascale din anul acesta, l-a îndemnat pe Sfântul Sinod al Bisericii și al Țării, la o lămurire mai largă. Și o face aci, pentru că în unele ținuturi ale țării, de prin Basarabia și de prin Nordul Moldovei, s'ar fi ivit,—după cum ni s'a arătat,—nedumeriri și chiar nemulțămiri, destul de neprielnice pentru stările sufletești ale celor atinși de ele.

Spre a le potoli însă pe toate aceste nedumeriri și nemulțămiri, și spre a li se limpezi și întări convingerea în bine, tuturor acelor care doresc să-și aibă sufletul liniștit. Sf. Sinod al Bisericii și al Patriei lor, le arată aci toate adevărurile lămuritoare, și istorice, și științifice, și bisericești, pe care se sprijină deadreptul și foarte luminos, data de 31 Martie, ca zi de serbare a Sf. Paște din anul de față.

La întrebarea, de se cădea la noi ca anul acesta să se serbeze Sfintele Paști la 31 Martie, și dacă această dată pascală ar fi sau nu o dată canonică, Sfântul Sinod răspunde, că Da: și că nu se putea să se facă, pentru serbarea Sfintelor noastre Paști, din anul acesta, ceva mai bine ca așa. De ce?

Dece nu se poate serba Paștele decât la 31 Martie?

Pentru că numai așa i-au poruncit să facă înaltei sale răspunderi, nu numai știința și nu numai credința, care sunt sfinte

N. B. Cucernicii preoți o vor citi în biserică de mai multe ori în zile de sărbătoare, pentru a lua cunoștință de ea toți credincioșii.

pentru el, ca fiind rânduite amândouă de acelaș Dumnezeu; dar i-a poruncit, chiar și însuși interesul scumpului său popor, care își are pentru luna Mai orânduile lui de muncă și de nădejde, între care intră mai ales școalele sale de tot felul, cu studiile și cu pregătirile elevilor, pentru sfârșitul anului școlar.

În ce privește apoi știința de care vorbirăm, Sfântul Sinod a ținut socoteală, de echinocțiul de primăvară și de luna plină de după el, de a căror apariție pe cer, data Sfintelor Paști este legată deapururea, chiar după rânduiala dela Nicea. În ce privește, la rândul ei, credința, de care deasemenea vorbirăm, Sfântul Sinod a ținut socoteală de rânduelile sfintei noastre Biserici ortodoxe, privitoare acestei rândueli, de modul de așezare în calendarul bisericesc al Pascaliei. A ținut seama adică de așezarea prin Pascalie în calendar a postului celui Mare, care este în legătură cu Sf. Paști, a postului Sfinților Apostoli, care e învecinatat cu Pascalia, cum și a sărbătorilor speciale Pascaliei, în felul de pildă, al Floriilor și al Duminicilor dintre Paște și Pogorârea Duhului Sfânt, etc., ținându-se seama prin această așezare, ca să nu se producă cumva, în corpul calendarului, nici încurcături, nici răsturnări, asupra celui alt material, cronologic și de cult, deja stabil, din calendarul îndreptat.

Ori, încurcăturile și răsturnările, de care pomenește aci Sfântul Sinod, s'ar fi întâmplat, la sigur, în calendarul nostru de anul acesta, dacă Paștele s'ar fi așezat la 5 Mai. Ca să se poată cunoaște precis, care ar fi aceste încercături, iată-le aci:

I. În primul rând, bunăoară, ar fi trebuit să se prelungească mâncarea de carne peste jumătatea lunii Martie, luându-i din ea 17 zile pentru dulce, ceea ce nu s'a întâmplat până acum în Biserica ortodoxă.

II. În al doilea rând, s'ar fi luat cei patruzeci de mucenici din postul cel mare al Sf. Paști, care deapururea până aci s'au sărbătorit de cler și de creștini, numai în acest post; iar cu serbarea Sf. Paști la 5 Mai, cei 40 de mucenici s'ar fi sărbătorit, în ultima săptămână a mâncării de carne, de dinaintea Postului celui Mare.

III. În al treilea rând, s'ar fi suit sărbătoarea Bunei Vestiri, chiar în a doua săptămână a Postului Mare, adică în locul unde ea nu a mai fost nici odată până acum în calendarul bisericesc.

IV. În al patrulea rând, s'ar fi călcat hotărârea și practica întregii biserici, după care Paști nu se pot trece, spre serbare, dincolo de 25 Aprilie.

V. În al cincilea rând, s'ar fi văzut însăși sărbătoarea Sf. Apostoli Petru și Pavel, în Sâmbăta din săptămâna de harți, de dintre Rusalii și Duminica tuturor Sfinților, când se știe, că în mod fix, ea nu se sărbătorește decât numai la 29 Iunie.

VI. În al șaselea rând, s'ar fi înlăturat din calendar și din practicarea bisericească obicinuită, însuși postul Sf. noștri Apostoli, care n'a fost mișcat niciodată dela locul lui, adică de dincolo de săptămâna de harți și de Duminica tuturor Sfinților.

VII. În fine, în al șaptelea rând, dacă s'ar fi ținut cu orice preț să se aibă și în acest an postul Sf. Apostoli, ar fi trebuit să avem, după unii, aducerea, sau mai bine zis, suirea postului Sfinților noștri Apostoli în săptămâna de harți, dintre Rusalii și Duminica tuturor Sfinților, făcându-se aceasta împotriva bine înțelese a rânduelilor ortodoxiei.

În fața unui tablou, de atâtea răsturnări inimoase, cine oare nu i-ar fi imputat Sfântului nostru Sinod vina și răspunderea lui, de a fi îngăduit să se lovească marele și sfântul așezământ calendaristic al ortodoxiei, pe care l-a întărit în chipul lui tradițional, spiritual creator și pios al celor șapte sinoade ecumenice, de acum unsprezece sute de ani ? !

Stabilizarea deci a Sfintelor Paști la 5 Mai, i-ar fi cășunat Bisericii noastre strămoșești, în mod fatal, toate aceste șapte lovituri. Sfântul nostru Sinod, prin urmare, era îndatorat, de către însăși practica seculară a Bisericii ortodoxe, să lumineze poporul asupra abaterilor, la care l-ar fi dus Paștile cu data la 5 Mai, dat fiind mai ales, că, calendarul bisericesc, pe care Biserica noastră îl are dela 1924 înapoi, este cel Iulian vechiu, dar îndreptat în așa fel, că a-i așeza Sf. Paști la 5 Mai, însemnează a da rânduelilor lui tradiționale, toate cele șapte lovituri de mai sus.

Am respectat hotărârea Sinodului dela Niceia.

Cum însă chestiunea e mare și grea, se cade să-i înșirăm aci desfășurările, de care ea tot mai are nevoie. Iată bunăoară, cum s'au desfășurat chestiunile calendarului bisericesc la Niceia.

Și iată și cum s'au desfășurat ele de data aceasta, de către însuși Sfântul nostru Sinod, care a pășit pe urmele dela Niceia.

1. Sfântul Sinod ecumenic, ținut la Niceia în anul 325, a introdus pentru prima dată, în întreaga Biserică creștină,—ca măsură de timp—calendarul păgân al împăratului Iuliu Cesar. Atunci Sf. Părinți,—pe temeiul calculelor făcute de bărbații învățați—au observat, că anul din calendarul Iulian era în vremea aceea mai lung, decât anul ceresc, cu trei zile. Astfel au hotărât, să sară, în calendarul Iulian, adoptat de Biserica creștină, peste cele trei zile de prisos, care produceau încurcătură, lepădându-le din calendar; căci anul dintr'un calendar bun, nu se cade să fie mai lung, ca anul ceresc, întrucât anul cel adevărat este anul ceresc, cel deschis și încheiat de soare. Dar acest Sfânt Sinod n'a luat nici o hotărâre, pentru ca această încurcătură și deosebire de lungime, între anul din calendar și anul ceresc, să nu se mai ivească și în viitor. Nouă însă, ne-a lăsat ca pildă de urmat, în viitor, aceeaș normă, pentru cazuri asemănătoare.

Astfel, am ajuns în zilele noastre, că anul din calendarul bisericesc al creștinilor s'a lungit cu 13 zile de prisos, față de anul ceresc; cu alte cuvinte, când pe cer semnele lui arătau că anul s'a încheiat, în calendarul nostru, anul mai dura încă 13 zile. Această deosebire de lungime, tot creștea mereu. De aceea, Biserica noastră ortodoxă de azi, trebui să repete și să îndeplinească și ea procedura Sinodului I ecumenic dela Niceia.

Ca să pună însă capăt acestei creșteri continue de zile, care mereu producea încurcături între oameni și țări. Sf. Sinod al Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, în înțelegere și cu Sf. Sinod al bisericii ortodoxe române, și cu ajutorul și al unei conferințe pan-ortodoxe, au hotărât, la 1923, îndreptarea anului din calendar, întocmai în felul în care o făcuse și sfântul Sinod dela Niceia, în 325, lepădând și Sinodul de acum pe cele 13 zile de prisos, așa cum le-a lepădat și Sinodul dela Niceia în vremea sa, sărind peste cele trei zile, cu care găsisese anul din calendarul bisericesc, mai lung față de cel ceresc. În anul 1924 deci, Sinodul român—pe baza înțelegerii comune dela Constantinopol,—a îndreptat, atât pentru trecut, cât și pentru viitor, greșala și deosebirea dintre anul calendarului și anul ceresc, reducând—pe temeiul calculelor făcute de învățați specialiști

—deosebirea dintre aceste două calendare, la un minimum, numai de 2 secunde și 02 terțe la an, pe când anul din calendarul folosit de biserica romano-catolică și de apuseni—îndreptat la anul 1582 este și azi mai lung, ca anul ceresc, cu 26 secunde și 02 terțe la an.

Calendarul cel bun.

2. Acest calendar al nostru, acum îndreptat și curat ortodox este azi cel mai aproape de adevăr : deci și cel mai *bun*. El este și rămâne *definitiv*, dimpreună cu totalul sărbătorilor fixe, adică cu data stabilită pentru fiecare din sărbătorile, care cad întotdeauna la aceeași zi, din lună și din an.

S'au așezat sărbătorile după calendarul îndreptat.

3. De asemenea, în cadrele acestui calendar îndreptat, Sf. Paști și praznicele, în legătură cu ele, ca : Floriile, Ispasul, Rusaliiile și celelalte orândueli tipicale, vor continua să se miște neconținut ca o suveică și în viitor; ele fiind mobile și formând toate împreună Pascalia, pe ale cărei date lunare le orânduiește pe fiecare la locul său calendăresc, sărbătoarea Paștelui, făcându-se aceasta, pe baza unor calcule destul de complicate. În consecință dar, se vede, că Biserica trebuie să așeze acum data Sfintelor Paști și a sărbătorilor mobile din cadrul Pascaliei, *în trupul calendarului îndreptat*, ținând seamă cu orice preț de regulele dela Niceia.

È drept de altfel, că în această privință, Biserica ortodoxă universală de azi, încă nu a adus o hotărâre definitivă. Sunt însă câțiva ani, de când între bisericile ortodoxe autocefale se poartă tratative pe cale de corespondență, pentru a-i afla Pascaliei locul său, mai ales, că și până acum s'au mai întâmplat în privința Paștelui evreiesc bunăoară, unele nepotriviri, în felul că, în cursul veacurilor — dela Sinodul niceian (325) — Paștele ortodoxe au căzut de mai multe ori deodată cu Pascha evreilor : deci în contra regulei dela Niceia, ori cât de strict s'a aplicat acea regulă. În anii dela 360—500 de pildă, Sf. Paști au căzut de vre-o 13 ori, în aceeaș Duminică cu Paștele evreești.

Inițiativa Bisericii noastre.

4. Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe române,—ca și celelalte biserici,—a studiat mereu chestiunea. Și la 12-13 Iunie 1928, biserica noastră a stabilit, care ar fi—pe baza principiilor hotărâte la Nicea—data Sf. Paști, în anul 1929? El a constatat, că data pascală a acestui an, cea mai corectă și cea mai conformă cu hotărârile dela Nicea, este 31 Martie 1929. Și stabilind data aceasta, Biserica noastră și-a însușit-o pentru anul de față, pentru că Biserica ortodoxă română, azi cea mai puternică și mai bine organizată, și chiar și cea mai liberă dintre Bisericile ortodoxe, s'a văzut prin această stare prosperă, datorare să ia inițiative, în ce privește viața ecumenică a ortodoxismului întreg.

5. Studiul și proiectul acesta al Sf. nostru Sinod s'a comunicat Înalt P. Sfântului nostru Patriarh Miron. I. P. S. Patriarh al nostru, l-a adus apoi pe cale de corespondență, la cunoștința Patriarhului ecumenic dela Constantinopol, care duce tratative în privința aceasta cu celelalte Biserici ortodoxe. Ca răspuns, în privința aceasta, Patriarhia ecumenică a constatat, în scrisoarea sa către Patriarhul român, nr. 2963 din 1928, că calculul «Sinodului român» de a se prăznuî Sf. Paști la 31 Martie în anul care vine, este după calendarul îndreptat o dată, «care corespunde exact cu vremea hotărâtă de Sinodul I Ecumenic din Nicea, pentru prăznuirea Sfintelor Paști»...

În consecință, față de această «exactitate», Biserica română și-a însușit în mod hotărât această dată, adică data de 31 Martie, pentru serbarea Sfintelor Paști, în acest an.

6. Și a făcut așa, pentru că data dela 31 Martie e singura dată corectă, pentru serbarea în acest an a Sfintelor Paști, atât sub raportul adevărului științific, precum văzurăm mai sus, cât și a normelor bisericești stabilite la Nicea. E Duminica I-a după prima lună plină a echinocțiului de primăvară. Nu „coincide” cu Pascha Evreilor. Nu cade după 25 Aprilie. Nu atinge și nu leapădă, din calendarul bisericesc, postul Sfintilor Apostoli.

De alt fel, nu calendarul evreesc trebuie să ne indice nouă creștinilor, data morții Mântuitorului nostru, ci noi creștinii avem și în privința aceasta rânduiala noastră și tipicul nostru. Moartea Mântuitorului noi o și sărbătorim regulat, în Vinerea de dinaintea Sfintelor Paști.

Adevărul științific și bisericesc.

7. Biserica română prin urmare, se simte cea dintâi datoare a lua inițiativa, în privința așezării Pascaliei, în cadrele calendarului îndreptat, fiind el îndreptat pe temelie de adevăr și științific și bisericesc; iar nu pe superstiții, alimentate și agitate de dușmanii țării și ai neamului, și de cei cari, în mod conștient, sau inconștient, au intrat în slujba acestor dușmani și străini.

8. *De altfel, însuși Patriarhul ecumenic dela Constantinopol constată, după cum văzurăm mai sus, că data de 31 Martie, pentru 1929, este în totul exactă. Greutatea înțelegerii însă cu celelalte Biserici Autocefale, pe cale de corespondență, a împiedecat terminarea chestiunii, ceea ce nu micșorează fondul adevărului, nefiind vorba decât de o nepotrivire absolut trecătoare față cu celelalte biserici, iar nu de o deosebire principială.*

Nu s'a schimbat Pascalia.

9. *Este greu deci a vorbi de o „Pascalie nouă”; întru cât după cum se lămurește aci, Biserica română, prin fixarea acestei date, nu schimbă vechea Pascalie, ci o așează tot pe cea veche în cadrele calendarului îndreptat, după toate normele canonice vechi și tradiționale. Această așezare prezintă greutatea de altfel, numai în anumii ani excepționali, cum e și 1929. Incolo, nu se ivesc asemenea greutatea.*

Cine întărește poporul.

10. Așa fiind lucrurile, poporul român în marea sa majoritate, așteaptă desigur liniștit prăznuirea Sf. Paști, la data de 31 Martie. Întăritările încontra acestei date s'au pornit numai din unele părți ale Basarabiei, atingând, și unele părți apropiate de Moldova; unde agenții străini au găsit oameni creduli pentru scopurile lor de propagandă antiromânească, mai ales, că unii politicieni inconștienți au pregătit de vre-o zece ani masele poporului, în a crede, că mizeriile de după război, sunt provocate din vechiul regat; și că dela București, centrul Românismului, nu poate veni nimic bun. O astfel de propagandă urâtă, desigur că trebuia să-și aducă roadele ei.

11. Trebuie să se țină seamă însă, că a schimba această dată, ar însemna a călca adevărul și a părtini și spori ignoranța și superstițiile; a turbura apoi conștiința religioasă și liniștea poporului din Ardeal, Banat, Oltenia, Muntenia, Moldova și Bucovina și a produce neîncredere în sufletele lor disciplinate și alipite de biserică și de ierarhii lor: cum și a mână apa la moara agitatorilor străini, încurajându-i în întreprinderile lor subversive, și în fine, a îndreptăți pornirile ignoranților și ale acelor ce înșală credulitatea oamenilor nelămuriți. De altă parte, nu trebuesc tolerate tendințele acelor clerici basarabeni, secondati și de unii mireni cari an de an sunt în căutarea unei teme, cu care să încerce a se pune în conflict cu autoritățile superioare, reprezentând în ochii celor neorientați primejdii închipuite, amestecând în chestiunile obștești, interese particulare ori vanități personale. Asemenea porniri nu sunt de încurajat din partea nici unui bun Român, căci ne îngreunăm întărirea neamului în jurul intereselor vitale ale țării; și noi, firește, nu putem rezolvi interesele superioare ale țării, după capriciile străinilor vrăjmași nouă.

Biserica noastră se conduce până la mucenicie de lumina adevărului și de seama intereselor superioare ale majorității poporului român; iar nu de ignoranța superstițioasă a celor creduli și proprii influențelor venite dela agitații străine, sau de la alt soi de interesați.

Data de 5 Mai e împotriva tradiției.

12. Data de 5 Mai cade, după cum văzurăm, după 25 Aprilie; ceea ce face să se treacă hotarul canonic al timpului, în care Biserica ortodoxă cea a toată lumea a hotărât să poată cădea Paștele. Cade și după a doua lună plină, ceea ce nu e nici locul și nici nevoie să se întâmple, pentru acest an. Mai înlătură și postul Sf. Apostoli Petru și Pavel, cum s'a arătat mai sus; și conturbează și alte orânduiri obicinuite în Biserică, în felul celor șapte răsturnări deja numărate până aici.

Această dată de 5 Mai este, urmată în anul acesta de celelalte Biserici ortodoxe, față de care noi ne simțim îndatorați să le dăm explicațiile necesare, rămânând hotărâtă la păstrarea

neclătită a unității ecumenice cu ele în toate chestiunile bisericești, și deci și în chestiunea privitoare pe serbarea unitară a Sf. Paști, în care scop, ne propunem a ținea an de an conferințe generale, pentru o înțelegere comună, până la normalizarea definitivă a chestiunii.

Ca o urmare firească a acestor lămuriri, destul de numeroase și de temeinice, s'au luat de către Sf. Sinod, următoarele hotărîri :

I. Menținerea datei Sfințelor Paști pe 31 Martie 1929 — cum s'a precizat în toate calendarele tipărite și împărțite în țară.

II. Sfântul Sinod dă această carte pastorală lămuritoare către popor, îndemnând pe toți fiii țării și ai Bisericii, să sfătuiască și pe cei amăgiți, a nu se lăsa căzuți în mrejele agitatorilor periculoși, pentru țară și așezămintele ei.

III. Înaltul guvern este rugat să dispună, ca toate autoritățile civile și militare să vegheze asupra ordinei legale pe chestiunea aceasta.

Să ne conducem după luminile adevărului.

Ținând seamă de puterea și de luminile adevărului desfășurate aci, din îndestul, cum și de puterile stăpânitoare ale pietății străbune, Sf. Sinod crede, că sufletul poporului nostru atât de demn, atât de disciplinat și atât de înțelept, nu va putea să rămână, până în sfârșit neatins și nestăpânit de ele și că, el nu a așteptat decât aceste lămuriri, studiate și sincere, din partea Sf. Sinod al Bisericii sale strămoșești, spre a și le însuși și depozita în sufletul tău cu toată graba și hotărîrea.

Să le primească deci, cu toată încrederea, ca din partea unor cărmuitori conștienți, în tot momentul, de greaua lor răspundere; și cari se găsesc cu rolul lor de conducători sufletești, adică de organe de adevăr și de pietate, nu numai sub chipul lor omenească de a înțelege lucrurile, dar mai ales sub porunca și sub sprijinul luminător și părintesc al Dumnezeuului nostru Celui Viu și creator de adevăr, și iubitor de oameni.

Acestea le dăm, de astădată, în paza conștiințelor și a inimilor tuturor creștinilor noștri ortodoxi, al căror suflet se cuvine să se simtă, cât mai împăcat și cât mai mișcat și mai plin de viață, înaintea Domnului, spre deplina proslăvire a Sf. Învieri a Fiului Său și a Dumnezeuului nostru Iisus Hristos,

Sfântul Sinod dorindu-le tuturor ortodocșilor noștri, și din tot sufletul său părintesc, ca : „Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Duhului Sfânt să fie cu toți”.

† **MIRON**, Arhiepiscop al Bucureștilor și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al României.

† **PIMEN**, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

† **NICOLAE**, Arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, Mitropolit al Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

† **NECTARIE**, Arhiep. al Cernăuților, Mitropolit al Bucovinei.

† **GURIE**, Arhiep. al Chișinăului și Mitropolit al Basarabiei.

† **Vartolomeu**, Episcop al Râmnicului Noului Severin;
 † **Ghenadie**, Episcop de Buzău ; † **Nichita**, Episcop de Argeș ;
 † **Gherontie**, Episcop de Constanța ; † **Lucian**, Episcop de Roman ; † **Iacov**, Episcop de Huși ; † **Cosma**, Episcop al Dunării de Jos ; † **Grigorie**, Episcop al Aradului, Ienopolei și Halmagiului ;
 † **Iosif**, Episcop de Caransebeș ; † **Roman**, Episcop de Oradea ;
 † **Nicolae**, Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului ; † **Visarion**, Episcop de Hotin ; † **Justinian**, Episcop al Cetății Albe, Ismail ;
 † **Ioan**, Episcopul Armatei ; † **Evghenie Piteșteanu**, † **Platon Ploeșteanu**, † **Ipolit Rădăuțeanu**, † **Ilarion Băcăoanu**, † **Dionisie Tighineanu**, † **Grigorie Botoșăneanu**, † **Filaret Musta**,
 † **Tit Târgovișteanu**, † **Andrei Crișanul**, † **Vasile de Rășinari**.

No. 141

București, 7 Febr. 1929.

Revino iar Isuse.

Revino iar Isuse între noi,
 Mai lasă-Te odată răstignit
 Să vadă cei cu sufletu 'mpietrit
 Cum suferi, să ne mântui de nevoi.

De când Te-ai înălțat la cerul sfânt,
 Lumea s'a 'nnegrit de răutate ;
 Nu crede nici în legi, nici în dreptate
 Și cinstea, e o umbră pe pământ.

Revino iar cu-a spinilor cunună
 Și scapă rătăciții și mișei
 Din groaznica și veșnica furtună.

Ne iartă de osândă și minciună
 Și 'ntoarce către Tine toți ateii
 Ca lumea, să se facă iarăși bună !

A. Gurgu-

Hotărârea Sf. Sinod.

Agitațiile care s'au produs în popor în timpul din urmă pe chestia calendarului îndreptat și în special pe chestia datei serbării Paștelor din acest an, au îngrijorat într'atâta guvernul și pe Înălții Chiriarhi, încât a fost nevoie, ca Sf. Sinod, să fie convocat în sesiune ordinară în ziua de 21 Ianuarie, pentru a studia din nou data serbării Paștelor.

Pe această temă, recordul agitațiilor l-au ținut și îl țin încă, frații noștri de peste Prut. Acolo, spiritele erau atât de îndârjite, încât I. P. S. Mitropolit Gurie, s'a crezut îndreptățit, ca să dea o pastorală, în care să spună norodului, pentru a-l liniști, că Paștele în 1929, se vor serba la 5 Mai și nu la 31 Martie, cum hotărâse Sf. Sinod în ședința dela 14 Mai 1928.

Desbaterile Sf. Sinod au fost lungi, agitate și interesante și s'au ținut sub președenția I. P. Sf. Patriarh Miron, Înalt Regent.

O parte din presă și multă lume chiar credeau, că Sf. Sinod va reveni asupra zilei de 31 Martie, înlocuind-o cu 5 Mai, reducând astfel postul Sf. Apostoli numai la câteva zile. Alții însă ziceau, că Sf. Sinod va găsi o soluție mijlocie.

Ce se imputa Sf. Sinod pentru hotărârea luată în Mai 1928 ? Că la 31 Martie vom sărbători Paștele noastre înaintea Paștelor Evreilor ; că le vom ținea odată cu catolicii și protestanții și că, nu le vom serba odată cu celelalte biserici ortodoxe și cu Patriarhiile din orient. Ce argumente s'au adus contra ? Că din punct de vedere științific, după semnele cerești, data exactă a Paștelor, trebuie să fie la 31 Martie și că, prin aceasta, nu se calcă dispozițiunile sinodului dela Niceia. Părerile însă sunt împărțite pe această temă chiar între oamenii cu carte și, prin presa bisericească și cea laică, apar încă și acum articole cu argumente pro și contra.

După cum era de așteptat — și am prevăzut și noi aceasta tot aici, într'un articol apărut în luna Septembrie — și, după cum aștepta și multă preoțime, Sf. Sinod, în unanimitate, a menținut data de 31 Martie pentru serbarea Paștelor din acest an.

Prin aceasta dar, Sf. Sinod a mai împuternicit încă cu'n nou vot unanim, hotărârea luată în sesiunea din Mai 1928.

Dacă nu s'ar fi menținut data de 31 Martie, s'ar fi putut

strecura în sufletul credincioșilor ideea, că înaltul for bisericesc a lucrat în grabă și că, n'a studiat chestiunea destul de bine; că dispozițiunile sale se pot schimba și deci, la un moment dat, ele se pot modifica sau chiar anula. Toată munca preoției ar fi rămas zădarnică și, când preoții ar fi încercat să nege cele învățate înainte, ar fi auzit multe vorbe grele din partea poporănilor: „D'apoi, bine, părinte, ce-i asta? Da, parcă până mai ieri, ne învățai altfel? Cum devine oare treaba? Ieri una și azi alta?! Pe cine să mai credem, părinte?!...”

Hotărât: prestigiul preoției și al Sf. Sinod ar fi pierdut mult în ochii mulțimei. Și mulți ar fi zis: „Apoi, dacă ne-ați schimbat așa de ușor data Paștelor — va să zică, puteți reveni, când norodul se burzuluește puțin? — atunci, încaltea, reveniți și asupra calendarului îndreptat! Dați-ne calendarul vechiu îndărăt, căci o puteți face! Dovada ne-ați dat-o cu data Paștelor!...” Și, câte n'ar mai fi auzit urechile preoților?!

În acest chip, ne-am fi întors îndărăt la locul de unde am plecat în 1924. Toată munca grea a preoției de cinci ani, ar fi rămas zădarnică. Roadele s'ar fi spulberat numaidecât. Și, ar fi fost păcat!

Pentru aceste motive, menținerea datei Paștelor la 31 Martie, a fost un act de înțelepciune și de autoritate din partea Sf. Sinod. Și acest fapt i-a crescut prestigiul și încrederea în marea masă a credincioșilor. E bine dar ceia ce s'a făcut.

E vorba acum: prin ce mijloace se va putea aplica această hotărâre a Sf. Sinod, căci mulți creștini sunt încăpăținați? Sunt numai trei căi de urmat: a) Măsuri severe împotriva agitatorilor, pe chestia calendarului, de orice proveniență ar fi ei și, aplicate imediat sancțiuni; b) Pilda să vină de sus; toate autoritățile din stat și, creștinii luminați să respecte fără cârtire hotărârea sinodală și c) O vie și intensă propagandă pentru luminarea poporului dela sate în această chestiune, făcută atât prin scris cât și prin grai de către preoți, învățători și alte persoane competente.

Enciclica Sf. Sinod trebuie să ajungă în fiecare casă unde este măcar un știutor de carte.

La lucru dar, fraților preoți, căci postul cel mare bate la ușă și, nu-i vreme de pierdut!

Pr. N. Hodoroabă

Data Sfintelor Paști.

Scriu rândurile acestea pentru preuții dela sate, căci ei se găsesc în buza tunului.

În lupta de lămurire și liniștire sufletească pe care biserica ortodoxă trebuie s'o ducă cu populația creștină, preuții de la sate sunt puși în primele rânduri. La ei aleargă sătenii nedumeriți și amărâți că „li s'a stricat legea”, lor li cer zilnic samă de aceasta, ei simt greutatea sarcinei de a liniști spiritele tulburate de ruperea cu tradiția.

În această luptă, în care mulți preuți nu-s suficient de înarmați, ei nu pot rezista decât dacă li se îmbrospătează forțele de luptă, prin noi și continue lămuriri venite dela cârmuitori și cunoscători. Altfel, riscă să se lase învinși, riscă să cadă fără voe în greșala acelor dintre ei, care au declarat sătenilor: „Oameni buni, și eu cred ca și voi; dar dacă nu voiu sluji în ziua în care mi se poruncește, mă dă afară din slujbă”.

Pentru preuții dela țară scriu aceste rânduri, ca să le spun: **Nu perdeți încrederea în voi**, căci, susținând hotărârea Sf. Sinod de a serba anul acesta Paștile la 31 Martie, *susțineți o hotărâre canonică, hotărâre care respectă faptele Dumnezești*. Și contra aceea ce Dumnezeu a hotărât, biserica nu poate hotărî altfel.

Nu apăr hotărârea Sf. Sinod pentru că sunt profesor de *științi* matematice, ori pentrucă, făcând parte din comisiunea ¹⁾ numită de Sinod astăvară, am propus și eu data de 31 Martie. Știința nu are a se amesteca *neîntrebată* în hotărârile bisericeii. *Întrebată însă*, ea nu poate spune decât adevărul, rămânând în sama autorităților înalte ale bisericeii să ție samă de acest adevăr, ori nu.

Ca creștin însă, mă gândesc la cele patru puncte cuprinse în hotărârea Sinodului dela Niceea în privința datei Paștelor: 1) Să se aștepte echinopțiul de primăvară 2) să vină *cea dintâi lună plină* după echinopțiu 3) să vină cea dintâi Duminică după această lună plină 4) să nu cadă Paștele ortodox odată ori înainte de Paștele evreesc.

1) Comisiunea se compunea din: I. P. S. Gurie, P. S. Visarion, P. S. Simedria, C. Chiricescu, Traian Lalescu și Gh. Gr. Gheorghiu. N. Aut.

Primele două condiții sunt legate de mișcarea pe cer a soarelui și a lunii ; aceste mișcări însă sunt *fapte Dumnezești*, căci de Dumnezeu sunt rânduite și'n forma și'n durata lor. Omul nu poate schimba aceste mișcări, ci are numai a le observa în petrecerea lor. Nu omul are a porunci zilei când să fie egală cu noaptea, ci are numai a observa când se întâmplă aceasta după porunca Domnului. Omul nu poate zice, după bunul lui plac, că azi nu-i echinopțiu, dacă tocmai azi ziua a ajuns egală cu noaptea. Omul poate să-și ție o socoteală de zilele în care se întâmplă echinopțiile ori solstițiile, ori fazele lunii ; dar socoteala e *faptă omenească*, și ca tot ce-i omenesc, poate fi supus greșelii. Decumva și-a greșit el însemnările, se va schimba oare mersul soarelui ori al lunii, numai ca să se potrivească cu o însemnare omenească ?

Dacă sp. ex. soarele a trecut la echinopțiul de primăvară, după rânduiala lui D-zeu, acum două luni în urmă, iar eu, din cauza nepriceperei mele, socotesc că *azi* ar trebui să treacă, se va da oare soarele după mine ? Ori, voi închide eu ochii să nu văd că ziua s'a făcut de mult mai mare decât noaptea, numai de ambiția unui „echinopțiu sufletesc ?” (ce vorbe goale mai spun unii ! !)

Se înțelege dar că, în fixarea datei Paștilor, nu ne putem lepăda din cele dintâi două condiții, căci ne-am lepăda de fapte cerești, Dumnezești. Condiția a 3-a, ca să serbăm Paștile Duminică, ține de o tradiție neclintită, Duminică fiind ziua Domnului. Rămâne a 4-a condiție, a coincidenței Paștelui ortodox cu Paștele evreesc.

Aceasta e singura în legătură cu o *rânduială omenească* și anume cu rânduiala unui popor cu o altă religie decât a noastră, rânduială care nu-i fără greșală. Prin urmare, dacă în vr'un an se'ntâmplă că data Sf. Paști ortodox nu poate împlini toate 4 condițiile, atunci *singura condiție* de care ne putem lipsi este *cea din urmă*, adică coincidența cu Paștele evreesc.

Preuții noștri trebuie să știe un lucru : din moment ce biserica a introdus calendarul îndreptat, cele 4 condiții de mai sus *nu pot fi împlinite toate în toți anii*. Și atunci, ori trebuie să ne întoarcem înapoi la vechiul calendar (ceea ce nu se mai poate), ori, în anii ca acesta, când nu se pot respecta toate cele 4 condiții, să nu ne mai ferim de Paștele evreesc ; mai

ales, că el nu se mai socotește azi la 14 Nissan cum se socotea la anul 325, ci la 15 Nissan.

Netăgăduit, că ar fi fost mai ușoară munca preuților azi, dacă îndreptarea calendarului se introducea *odată*, adică în acelaș an, de către *toate* bisericile ortodoxe. Și mai ușoară ar fi fost, dacă *înainte* de introducerea calendarului îndreptat, preuții și populația ar fi fost pregătiți prin scrieri pe înțelesul tuturor de schimbarea ce avea să se întâmple.

Dar, lucrul s'a făcut. Calendarul s'a îndreptat, tocmai pentru ca biserica ortodoxă să nu mai nesocotească voia lui D-zeu, și să zică sp. ex. că n'a sosit soarele la echinopțiu, când D-zeu l'a făcut de mult să treacă prin acest punct, aducând să fie ziua egală cu noaptea.

Sf. Sinod ținând seamă de indicațiile astronomice asupra echinopțiului, s'a ferit cu aceasta de a nu se abate dela *o faptă Dumnezească*. Preuții noștri dar, *să găsească în această grijă a Sf. Sinod întărirea sufletească cu care să-și susție autoritatea printre poporâni*. Ei trebuie să știe și ar putea chiar spune oamenilor că așa ceva se va mai întâmpla și'n alți ani (ex. an. 1932) ca să serbăm Paștele înaintea evreilor ; dar printr'asta, vom respecta ceea ce D-zeu a rânduit în mersul soarelui și al lunei.

Gh. Gr. Gheorghiu

Profesor și Membru al Consiliului Eparhial
al Mitropoliei Moldovei

Inspector general nou

Părintele C. Dincescu, parohul bisericii Schitu Măgureanu din București, a fost numit pe ziua de 15 Ianuarie a. c., în postul de inspector general cl. II pe lângă Consiliul Central Bisericesc.

*

Preoți misionari.

Biserica catolică are în slujba ei 350,000 de preoți în toate părțile pământului.

100,000 din aceștia sunt preoți misionari, cari predică creștinismul la sălbateci, sau încearcă atragerea la catolicism a creștinilor de altă confesiune.

Îndemnuri pastorale.

— Scrisori către un preot tânăr —

V

Dragul meu,

Cu atenție și interes am citit ultima scrisoare a Sf. Tale. Câteva clipe am re trăit parcă primii ani ai preoției mele, începută într'o mică și îndepărtată cătună din Nordul Moldovei. Îmi scrii, cum ai umblat cu cel dintâi ajun—la începutul carierei,—că ți s'a părut osteneala, din cale afară de grea; că după două zile și două nopți de alergătură, ai căzut răcit la pat, mort de oboseală și că, cu toată această trudă, mulți enoriași au rămas nemulțămiiți și că, unii mai îndrăzneți și mai clonțoși ți-au aruncat chiar în față cuvintele de banat: „D'apoi, bine, părinte, amû se vine? Amû-i agiunu?!“ Îmi cam închipui eu ce mutră vei fi făcut, căci sunt sigur, că numai la asemenea vorbe nu te așteptai. Da. Știu. Îi calci creștinului pragul, când poți, când îi vine rândul, în amiaza mare sau în miez de noapte, cu sudoarea pe frunte, cu durerea în oase, dar cu dragoste în suflet și el, te primește cu răceală, crunt la cătătură, ba încă și cu cuvinte de probază! Ei, dragul meu, acestea sunt amaruri, dușuri reci, ale apostolatului nostru și pe care, Sf. Ta, deabia acum începi a le simți și a le cunoaște...

Gospodarul neînțelegător, nu vrea să te creadă, că nu poți într'o singură zi—în cea de ajun—să ubli trei sate, îndepărtate unul de altul. Nu vrea să știe, că-i peste puterile omenescii—și preotul nu-i decât un om, ca toți oamenii din carne și oase—ca să între în cinci sute de case într'o zi și care nu s grămadă, ci împrăștiate în trei sate depărtate unul de altul la 4—5 km! De-o pornești c'o zi înainte, te întâmpină unii în prag cu vorbele de mai sus. De te duci în ziua de Crăciun, iar îți bănuiesc.—„D'apoi, părinte, cum să mai sărut amû Nașterea, după ce-am mâncat carne? Cu buzele pline de grăsime?“ Ori cum îi da-o, pe săteanul de după război, greu îl mulțamești.

Sf. Ta însă, trebuie să-i lămurești pe asemenea poporâni cârcotași, ca să înțeleagă, că la mijloc nu-i nici nepăsare, nici rea voință din partea Sf. Tale, ci numai o simplă imposibilitate materială, căci nu-ți ajunge timpul; și, că la anul viitor, dacă vom ajunge cu sănătate, vei face rotație, începând a umbla din altă parte, sau din alt sat, și astfel, în vreme de câțiva ani, vei fi fost la fiecare enoriaș în chiar ziua de ajun, fie a Crăciunului, fie a Bobotezei. Dragul meu, te sfătui, să nu-ți pierzi curajul. Nu da deloc îndărăt de la greutățile apos-

tolatului. Deprinde-te și cu nemulțămirea parohienilor, chiar spuse uneori în față. Sunt doar nemulțămirea copiilor Sf. Tate! Căci, ca pe niște fii duhovnicești trebuie să-i consideri, după zisa apostolului. Un bun părinte poate găsi mijloacele cele mai potrivite pentru ca să împăce pe fiul cel nemulțămît.

Dar ajunurile au și partea lor bună. Nu vorbim de câștigul material, care variază de la sat la sat și care, de multe ori, nici nu-i lă înălțimea sacrificiilor făcute de unii preoți slabi, suferinzi ori bătrâni. Când eram și eu ca Sf. Ta, un preot bătrân, mă sfătuia: „Cată, părinte, de vezi, cum umbli! Să n'o iai prea repede, căci trebuie să știi, că ajunurile îs moartea preoților”. Și, poate avea dreptate. E vorba, că-i cel mai bun mijloc de a-ți cunoaște poporănii și de a-i vedea cum trăiesc. Il vezi la casa lui și pe cel avut, ca și pe cel lipit pământului. Vezi o gospodărie plină ca un ștup și alături vezi o alta, unde se răsfață sărăcia lucie. Să învârți o mătă prin casă, n'are de ce se anina... Vezi pe cel bolnav în patul suferinții. Vezi văduve, și pe cel orfan, care au nevoie de ajutoare.

Nu trebuie să uiti însă, că multă lume te așteaptă pregătită și cu nerăbdare. Li citești la mulți bucuria pe față și mulțămirea în glas. Câți copii nevinovați nu spun mamelor la o vreme de noapte, când cad de somn și încă nu s'aude pe aproape strigătul băieților, de: „O-mi-ho-ho!” sau „Ki-ra-lei-sa!” „Mămuță, să mă scoli și pe mine când a vini pālintili, ca să-i pup cucea!”.

Nu, orice s'ar spune, bucuria și mângâierea pe care preotul le presoară în fiecare casă de aceste ajunuri, îi aduc și lui mulțămiri sufletești, ca unui părinte iubitor de copii.

Și, în fața acestora, nemulțămirea dispar. Mulți le-au uitat, uită-le și Sf. Ta, și iartă pe acei, cari în loc să-ți mulțamească, te-au supărat cu vorbe nechibzuite. Mulțamește lui Dumnezeu că ești sănătos și că-ți poți îndeplini serviciile la biserică și în parohie.

Te mulțamește și cu puțin și nu fii pretențios.

Inchei răspunsul meu. În așteptarea de vești tot mai bune, îți doresc sănătate deplină și mult spor la lucru în cele ale preoției.

De adevărata răsplată Dumnezeu are grijă.

Cu dragostea pe care o dorește între noi Domnul, rămân al Frăției Tale, frate în Hristos!

Pr. N. Hodoroabă

Corabia lui Noe.

Inginerul american William Straug din Chicago, face săpături pe vârful muntelui Ararat, ca să descopere corabia lui Noe.

Pasiune pentru obiecte de muzeu religios!

Patronul Seminarului „Veniamin Costache”

La 30 Ianuarie, ziua sfinților Trei Ierahi. seminarul „Veniamin” și-a serbat patronul. Serviciul divin a fost oficiat în capela școlii de către P. Sf. Grigorie Leu, Vicarul Mitropoliei, asistat de un sobor de preoți, în frunte cu Păr. I. Negoită, directorul seminarului. Corul elevilor a dat răspunsurile. La sfârșitul slujbei s'a oficiat și un parastas pentru ctitorii, directorii și profesorii școlii, decedați. Predica a fost rostită de un elev din cl. VIII.

În urmă, elevii, profesori și invitații au trecut în aulă, unde a sosit și I. P. Sf. Mitropolit Pimen, primit în fața școlii de către Păr. Spiritual N. Oniceanu și Gh. Tudorache. Serbarea a fost deschisă prin Imnul Regal, intonat de corul elevilor. A urmat apoi cuvântarea Păr. I. Negoită, care a dezvoltat cu căldură și pricepere subiectul de actualitate „*Preotul care ne trebuie*”. I. P. Sf. Mitropolit îi mulțumește apoi, pentru competența cu care și-a dezvoltat conferința și insistă în special, asupra culturii pe care trebuie s'o aibă preoțimea de azi. Speră, că cu timpul, i se va da Iașului Facultatea de teologie, care a fost mutată la Chișinău. Până atunci însă, trebuie să se înființeze la Iași o Academie Teologică.

După terminarea serbării, invitații au trecut în cancelaria școlii, unde s'a servit o gustare. Au rostit cuvântări: d-l Mihai Sadoveanu, președintele comitetului școlar, pentru M. S. Regele; P. Sf. Vicar Grigorie pentru I. P. Sf. Mitropolit și noul director Păr. Negoită; d-l V. Oiaga cere solitudinea guvernului pentru ctitoria lui Veniamin Costache, la care răspunde d-l profesor V. Petrovanu, prefectul județului.

N. H.

Un preot care cinstește întregul cler.

Preotul Gh. Păuneăcu din cartierul Căramidarii de jos din București, după o muncă neobosită în cartierul din apropierea închisoarei Văcărești, a isbutit cu ajutorul poporânilor și-a oamenilor de bine, care i-a înțeles sufletul, să rădice o biserică monumentală în parohie și alături un adevărat palat pentru căminul cultural «Căramidarii de jos». La inaugurare, care a avut loc la 30 Octombrie trecut, au asistat: M. S. Regina Maria, Regina Maria a Iugoslaviei, Principesa mamă Elena, I. P. S. Patriahul Regent, ministrul I. Răducanu și foarte multă lume aleasă din capitală. S'au ținut multe cuvântări, în care s'a relevat munca preotului Păunescu. A vorbit și I. P. S. Patriarh Regent.

Prin muncă stăruitoare un preot cu drag de misiunea sa a făcut adevărate minuni. Felicităm și noi pe Părintele Păunescu, care în adevăr, prin ceia ce a realizat, ne-a cinstit mult haina.

Un preot model trebuie imitat. Și, nădăjduim, că se vor găsi imitatori!

PARTEA OFICIALĂ

C O P I E

de pe Circulara Consiliului Central Bisericesc No. 249 din 15 Ianuarie 1929
către Mitropolia Moldovei și Sucevei.

Inalt Prea Sfințite,

De oarece multe parohii ne fac cunoscut că sunt asigurate contra incendiului la Casa de Asigurare de pe lângă Ministerul de Interne, cu frățească dragoste avem onoarea a Vă ruga să binevoiți a dispune să se comunice tuturor parohiilor din cuprinsul acelei Eparhii că asigurările făcute la Ministerul de Interne nu sunt legale, deoarece construcțiunile bisericilor nu sunt averi comunale și că prin urmare, asigurările trebuie să se facă prin Fondul General de Asigurare administrat de Eforia Bisericii Ortodoxe Române la care în mod legal trebuie să se facă asigurările.

Totdeodată Vă rugăm să binevoiți a dispune anularea pentru viitor a asigurărilor făcute și îndrumarea lor la Consiliul Central Bisericesc conform Regulamentului și instrucțiunilor noastre anterioare.

Primiți, Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri,

Președinte, (ss) *PIMEM al Moldovei*

Consilier Referent, (ss) Pr. P. Comerzan

C O P I E

de pe Circulara Consiliului Central Bisericesc No. 499 din 21 Ianuarie 1929
cătrea Mitropolia Moldovei și Sucevei.

Inalt Prea Sfințite,

Rostul principal al noei legi de organizare bisericească este unificarea administrației bisericești și stabilirea unor norme uniforme și precise, pentru toate ținuturile, cari alcătuiesc Biserica Ortodoxă Română.

Aceasta este cu atât mai necesar cu cât se constată din corespondența ce primim și chestiunile ce se tratează la Consiliul Central Bisericesc că în unele localități, aplicarea legii lasă de dorit, dându-i-se o interpretare greșită, la multe din dispozițiunile ei.

S'a constatat că în multe parohii nu se pune destul de hotărât importanța ce au după lege și statut adunările bisericești ca : adunarea parohială, consiliul parohial și epitropia bisericească nefiind chemate de a delibera și a hotărâ în afacerile parohiale. Aceste adunări bisericești au fost înființate pentru ca toți credincioșii să se intereseze cât mai mult de

necesitățile bisericii și prin aceasta a lega mai mult poporul de biserică. Ele trebuiesc deci convocate de preotul paroh ori de câte ori este nevoie, în interesul bisericii parohiale așa precum orânduiește statutul și legea bisericească.

S'a observat că o mare parte din lucrările întocmite de preoții parohi privitoare la averea bisericii și administrarea ei sunt necompleteate și necorespunzătoare cerințelor legii și statutului; așa de pildă îngrijirea pământurilor bisericești spre a nu fi înstrăinate, ci a se păstra întregi așa cum au fost date prin legea rurală. În cazul când parte din pământurile bisericii s'a înstrăinat, se impune a se face de către delegații Consiliului parohial, măsurându-se lot cu lot, bucățică cu bucățică, pe baza tabelelor de împrumetărire din anul 1864, 1870, etc.; notându-se megieșările și să se pună pietre de hotar care să garanteze pentru totdeauna păstrarea întreagă a pământurilor bisericii.

Pentru a se îndeplini dispozițiile legii și statutului în privința avutului bisericii, de orice fel ar fi, preotul nu are competența de a lua singur nici o hotărâre, fără deplina înțelegere cu consiliul parohial, care singur este organul de competență în ce privește administrarea și conducerea averii bisericii parohiale.

Preotul paroh și membrii epitropiei sunt organe de execuție. Preotul având alături de el pe cei 10-15 consilieri parohiali toate hotărârile se vor lua în urma unor sfaturi ce vor avea loc între membrii consiliului parohial care vor decide prin majoritatea vocii lor.

Sa atrage deci atenția că orice lucrare privitoare la avutul bisericii sub orice formă ar fi, este și rămâne de competența consiliului parohial și ea va fi adusă la îndeplinire de preotul paroh ca președinte în înțelegere cu consiliul dresându-se proces-verbal semnat de toți membrii sau de majoritatea lor.

Tot din lucrările privitoare la măsurătoarea terenurilor bisericești se constată, că unii preoți și cântăreți, epitropi și chiar enoriași, în decursul vremurilor, având în folosință, arendă sau fiind megieși ai bunurilor bisericești, nu s'au gândit că aceste bunuri sunt și rămân după lege ca bunuri ale bisericii.

Cu durere s'a constatat, că unii preoți, cântăreți sau epitropi, și-au permis să înstrăineze pământurile bisericești fie prin vânzare, fie prin schimb de terenuri către alți locuitori, fie că le-au lăsat ca zestre copiilor și moștenitorilor.

În fața acestor stări de lucruri, datoria preoților e numai de a păstra cu sfîntenie bunurile bisericești date în grija lor, dar sunt datori ca împreună cu consiliile și epitropiile parohiale să urmărească pe cotropitori averii bisericești *ori cine ar fi ei*, ca astfel biserica să reîntre în drepturile sale de adevărată proprietară stabilită prin lege.

Preotul deservent și personalul bisericesc au numai dreptul de a se folosi de uzufructul unui lot de pământ al bisericii, fără însă a-l înstrăina prin vânzare sau schimb, sau a face clădiri pe acest loc, cari clădiri mai târziu să fie socotite ca bunuri, proprietate personală a lor sau a fami-

liei lor. Toate înbănătățirile făcute pe aceste terenuri sub orice formă ar fi sunt și rămân proprietatea indiscutabilă a bisericeii, nu a persoanei nici a moștenitorilor ei.

În ce privește pământurile înstrăinate în decursul vremurilor, consiliul și epitropia au îndatorirea de a urmări pe cotropitori, iar dacă nu se vor putea recăpăta prin bună înțelegere, se va adresa la instanțele judecătorești chiar dacă acest lucru va cere multă osteneală și cheltueli.

Pentru purtarea unor atari procese se vor găsi mijloacele bănești contribuind după a lor putere toți enoriașii, pe cari consiliul și epitropia au dreptul să le impue cu aprobarea adunării parohiale conform Art. 38 al. d., din statut.

Nădăjduim Înalt Prea Sfințite, ca prin aceste măsuri, noua Lege și Regulamentul de organizare bisericească se vor aplica în toată întregimea lor atunci când este vorba de administrarea și apărarea bunurilor bisericesti și că biserica prin interesul consiliului și epitropiei parohiale va reîntra în toate drepturile sale stabilite prin lege.

Și pentru că avutul bisericii din România întregită, se deosebește mult dela o provincie la alta, așa că biserica Vechiului Regat are mai puține mijloace ca bisericile surori, se cuvine ca să ne ocupăm deosebit de situația în care se află această biserică; căci biserica din Vechiul Regat, prin secularizare, a făcut toate sacrificiile pentru încheierea Statului modern Român și menținerea lui și ea nu regretă că nu are domenii întinse de păduri, pământuri arabile la țară și multe proprietăți în orașe, cum au bisericile noastre surori; idealul bisericeii noastre fiind totdeauna confundat cu idealul neamului. Se cuvine acum, ca un act de dreptate pentru biserica din Vechiul Regat și ca măsură de prevedere, să-și aibă la toate parohiile casă parohială, așezămintele ei culturale și religioase, păstrând pe cele vechi, cum sunt pământurile bisericesti și căutând de a-i forma un fond bisericesc pentru nevoile viitoare, cari pot fi mult mai mari și mai grele decât cele de astăzi.

Acesta este motivul, pentru cari datori suntem la înmulțirea mijloacelor materiale ale bisericeii din Vechiul Regat, ca și această biserică să fie în măsură de a-și îndeplini cu spor datoria ce are de a lumina poporul și a-i da o educație religioasă națională, pregătită pentru toate cerințele vieții.

Aducând cele ce preced la cunoștința Înalt Prea Sfinției Voastre, cu frățească dragoste Vă rugăm, să binevoiți a dispune să se dea circuli în sensul celor de mai sus în întreaga Eparhie, spre a se face măsurătoarea pământurilor bisericesti cât mai exact, și înconjurat de toate formele legale alcătuind planuri în câte trei exemplare din care unul va rămâne la arhiva parohiei iar din cele două înaintate Înalt Prea Sfinției Voastre unul se va păstra în arhiva Eparhiei iar al doilea se va trimite Consiliului Central Bisericesc.

Dasemenea Vă rugăm Înalt Prea Sfințite să atrageți serioasă atențiune P. C. Preot și organelor de administrație parohială, să arate cât exact ce avere mobilă posedă biserica sau bisericile din parohii arătând

suma, dacă sunt sau nu consemnați, autoritatea unde sunt consemnați, No. recipisei cu anul și luna și câte procente produce anual.

Primiți, Vă rugăm Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Christos frățești înbrățișări.

Președinte, (ss) *PIMEN al Moldovei*

Consilier Referent, <ss> Vespasian Răuț

C O P I E

de pe Circulara Consiliului Central Bisericesc No. 517 din 22 Ianuarie 1929
către Mitropolia Moldovei și Sucevei.

Înalt prea Sfințite,

Din corespondența primită până acum la Consiliul Central Bisericesc cu privire la asigurarea imobilelor bisericești în contra incendiului, se constată că parohiile și așezămintele bisericești nu procedează uniform în ce privește îndeplinirea formalităților de asigurare.

Pentru a se stabili o singură regulă unitară în toate Eparhiile, intervenim către Înalt Prea Sfinția Voastră rugându-Vă să binevoiți a dispune îndeplinirea următoarelor formalități cu privire la asigurarea averilor parohiale, a tuturor imobilelor proprietatea bisericilor, fie urbane fie rurale și a tuturor așezămintelor bisericești precum urmează:

1.—Toate parohiile și așezămintele bisericești, vor trimite tablourile și ofertele de asigurare, după ce le vor alcătui prin protopopiatele respective, la Episcopii și acestea, le vor înainta Consiliului Central Bisericesc.

2.—Tablourile de situația imobilelor, trebuie completate de fiecare parohie și așezământ bisericesc în parte, trecând în ele imobilele ce posedă, indiferent dacă asigurarea imobilelor arătate în ele, se face acum sau mai târziu. De aceste tablouri se simte absolută nevoie acum la facerea statistice generale a asigurărilor.

La rubrica „pe ce valoare” și „cât plătește” din aceste tablouri, nu se va trece nimic în cazul când imobilul nu este asigurat.

3.—Nu este îngăduit a se alcătui aceste tablouri decât pe formularele alcătuite de Consiliul Central Bisericesc și trimise spre completare.

4.—Pentru facerea ofertelor s'au tipărit și trimis formular tip. Aceste oferte trebuiesc completate arătându-se precis felul de construcție al imobilului și valoarea pentru care se asigură. Ele trebuie semnate de persoanele, care reprezintă în mod legal instituția sau așezământul bisericesc. Astfel, la parohii, trebuie să semneze preotul președinte și încă cel puțin doi delegați ai consiliului parohial, care vor fi desemnați special printr'un proces verbal al consiliului parohial. La Mănăstiri, va fi semnătura starețului sau a întregului consiliu economic mănăstiresc.

Pe oferte se va aplica sigiliul așezământului bisericesc respectiv.

5.—Pentru obiectele sfinte necesare cultului și pentru mobilierul din biserică, trebuie să se facă ofertă separată, în care să arate felul o-

biectelor, materialul din care este făcut și valoarea lor, la fiecare în parte. Această ofertă pentru obiectele sacre și pentru mobilier, se face și pe o sumă globală, dar în acest caz trebuie să se trimită ulterior în termen de o lună Consiliului Central Bisericesc prin Eparhie, lista amănunțită și complectă a obiectelor ce se asigură precum și valoarea lor în parte. Nu este îngăduit a se trece în aceleași oferte și imobilele bisericii și obiectele sacre sau mobilierul din biserică; de oarece asigurarea obiectelor se face pe alte baze de calcul, decât asigurarea imobilelor.

6.—Asigurarea nefiind valabilă decât dacă se plătește prima rată, toate așezămintele bisericești care fac asigurări, *trebuie să se îngrijească să trimită suma prevăzută în polița de asigurare*. Această sumă se va trimite la Consiliul Central Bisericesc (Eforie) în urma înștiințării ce se va face la timp fiecărui așezământ bisericesc, care a cerut asigurarea. După primirea sumei, Eforia, va trimite polița de asigurare investită cu toate formele legale și cu toate lămuririle necesare. Celelalte rate, se vor plăti la epocile prevăzute în polița de asigurare, înaintându-se suma Consiliului Central Bisericesc, pentru Eforie, care, le va depune la societățile de asigurare respective.

7.—P. S. Chiriahi sunt rugați să binevoiască să trimită din timp tuturor parohiilor și așezămintelor bisericești din cuprinsul Eparhiei formularele tip de ofertă, pe care Consiliul Central Bisericesc le-a trimis Eparhiilor; iar dacă Eparhiile n'au suficiente formulare de oferte, să binevoiască a cere Consiliului Central Bisericesc, care va trimite imediat.

8.—Cu privire la parohiile sărace trebuie să menționăm că și ele sunt obligate după legea de organizare bisericească la asigurarea avutului bisericii lor. În acest scop, preotul paroh împreună cu consiliul parohiei și cu aprobarea adunării generale conform art. 47 din Statul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, vor îndemna enoriașii, să contribuie fiecare, după putere, cu mijloace bănești, la asigurarea avutului bisericii lor contra focului. Totdeodată, le va arăta că biserica este a enoriașilor și că dacă o asigură contra focului își asigură însuși bunul lor, iar Dumnezeu, văzând această dragoste a lor pentru biserică, va apăra de foc și căminurile lor;

9.—Asigurarea imobilelor bisericești, a obiectelor sacre și a mobilierului din biserică, nu se poate face la alte societăți particulare, ci numai la Consiliul Central Bisericesc (Eforia Bisericii Ortodoxe Române), adică la Fondul General de Asiguraie conform art. 24 al. 1 din statutul legii pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române.

Temporal și numai pentru a preveni orice risc diu cauza lipsei actuale de fonduri, Eforia, în baza art. 5 din Regulamentul „Fondului de Asigurare” a reasigurat imobilele bisericești la societățile Dacia România și Prima Ardeleană, pe baza unei convențiuni de reasigurare.

10.—Consiliul Central Bisericesc a făcut cunoscut această convenție tuturor Eparhiilor cu No. 3949 din luna Noembrie 14 | 1928, în scop de a cunoaște părerea lor asupra modului celui mai bun de aplicarea acestei convențiuni, care, astăzi este un act legal și definitiv, ce trebuie

executat în toate clauzele ei, întrucât are caracter obligatoriu pentru ambele părți.

Durata acestei convențiuni este numai de 7 ani, după care apoi, asigurările se vor face direct la Fondul de Asigurare, care este administrat de Consiliul Central Bisericesc prin Eforie.

Pentru toate aceste motive, Vă rugăm Înalt Prea Sfințite cu frățască dragoste să binevoiți a lua măsurile necesare pentru ca toate parohiile și așezămintele bisericesti din cuprinsul Eparhiei Înalt Prea Sfinției Voastre, să grăbească trimiterea tablourilor și ofertele de asigurare cerute de Noi în interesul obștesc al Bisericii.

Primiți Vă rugăm Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Christos frățesti îmbrățișări.

Președinte, (ss.) *PIMEN al Moldovei*

Consilier Referent (ss.) *Vespasian Reut*

C O P I E

de pe adresa Consiliului Central Bisericesc, No. 614 din 25 Ianuarie 1929 către Mitropolia Moldovei și Sucevei.

Înalt Prea Sfințite,

Lipsa adânc simțită de casă parohială la biserici, mai ales în Vechiul Regat, e fapt constatat că produce greutate în ce privește desfășurarea activității pastorale a preoților referitor la îngrijirea religioasă a credincioșilor și la buna educație morală a poporului.

Din cauza acestei lipse, multe parohii rămân fără preoți titulari, iar poporul lipsit de hrana sufletească și expus a trece în tabăra sectanților, care azi mișună în toată țara mai ales la sate.

În comunele rurale și chiar în unele urbane, unde nu sunt case parohiale și nici preotul n'are casa sa proprie, slujitorii Sf. Altar sunt nevoiți de cele mai multe ori să stea cu chirie în case foarte puțin demne pentru ei.

Este o situație tristă, să vezi preoți tineri abia ieșiți din școală, unde au fost deprinși cu cerințele unei locuințe confortabile, trăind în case nesănătoase, situate la o margine a satului, departe de biserică sau de centrul satului. Și nu este de mirare să vezi preoți locuind cu chirie în casele crâșmarului, cu care au de luptat în activitatea lor pastorală.

Această stare descurajează pe un preot vrednic și impresionează în rău pe enoriașii săi. Și apoi sănătatea preotului și a familiei este expusă la boale și suferințe.

Parohiile fără casă parohială lipsite de preoți au starea religioasă-morală scăzută și sunt cele mai bătute de sectele religioase; aci ele găsesc teren liber pentru propaganda lor. Apoi, mutarea preotului dintr'o parohie într'alta aduce nemulțumire atât păstoriților săi, autorităților bisericesti, cât și preotului personal și familiei lui.

Pentru aceste motive destul de puternice, Consiliul Central Bisericesc, a hotărât ca pământurile bisericilor în plus peste cota cuvenită personalului bisericesc și care conform art. 22 din legea de organizare bisericească, sunt

proprietatea bisericii, să se arendeze numai prin licitație publică, pentru a aduce venitul cel mai mare. Acest venit se va întrebuința numai la facerea de case parohiale și numai după ce se va îndeștula această cerință, va putea fi întrebuințat pentru alte nevoi ale bisericii.

Pentru a asigura bisericile noastre cu preoți buni, trebuie mai întâi să ne îngrijim ca fiecare parohie să aibă fără excepție casă parohială proprie. Chiar și în parohiile unde preotul deservent are casa sa, se cere imperios de a clădi o casă parohială, deoarece la o eventuală vacanță, fie prin transferarea de bună voe sau prin hotărâre judecătorească, fie prin moarte etc., parohia ar rămâne fără de casă parohială și ar suferi aceleași neajunsuri și greutăți, ca parohiile, care n'au casă parohială de fel. Prin urmare, zidirea de casă parohială în fiecare parohie e una din cele mai ardente necesități și apoi fiind și prima condiție de a trimite un preot potrivit locului, se impune să ne ocupăm serios de aceasta și să luăm măsurile de a înlătura această lipsă mare și piedică pentru o bună păstorie.

În cazul când preotul locuiește în casa sa proprie și nu voeste să se mute în casa parohială, aceasta se va închiria pentru a produce venit, sau poate fi utilizată ca ateneu popular, casă de citire etc., care este în interesul poporului.

În parohiile fără casă parohială și fără pământ în plus peste cota cuvenită personalului bisericesc, preotul paroh împreună cu epitropii și Consiliul parohial cu aprobarea Adunării generale conform art. 47 din Statutul legii pentru organizarea bisericii ortodoxe române, vor lua măsuri pentru a strânge fondurile necesare construirii casei parohiale, explicându-le enoriașilor, că se cuvine să dea ajutoare bănești fiecare după puterea sa, căci toți au nevoie de biserică și de preot.

Ajutoarele cari le dau sunt pentru folosul lor sufletesc, pentru educația lor de buni creștini și de buni români, fiindcă biserica este a lor, iar slujitorul se ocupă neîncetat cu educația lor sufletească și cetățenească.

În Ardeal, în Basarabia și în deosebi în Bucovina, în orice parohie cât de mică ar fi ea este și casă parohială la fiecare biserică, fie că este parohială fie că este filială.

În vederea resolvării acestei probleme, Consiliul Central Bisericesc a și luat măsuri pentru întocmirea de planuri tip de case parohiale cu de-vizele lor. Aceste planuri se vor întocmi în așa fel, ca să corespundă unei cât mai bune gospodării, servind de model și sătenilor lor.

Comunicându-vă această decizie a Consiliului Central Bisericesc și convinși fiind că și I. P. S. Voastră aveți aceleași aprecieri ca și Noi, cu frățească dragoste vă rugăm să binevoiți a lua măsuri, ca prin preoțimea acelei Eparhii să se îndeplinească această lipsă mult simțită a caselor parohiale spre folosul sufletesc al poporului încredințat nouă spre păstorie și conducere.

Primiți, Vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte, (ss) PIMEN al Moldovei

Consilier Referent, (ss) Vespasian Răuț

Din partea Consiliului Central bisericesc. am primit următoarea adresă No. 144 din 11 Ianuarie 1929 însoțită de lămuririle în copie—ale Ministerului de Finanțe, cu privire la scutirile imobilelor bisericești.

Înalt Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste Vă aducem la cunoștință cele ce urmează :

Consiliul Central Bisericesc a intervenit la Ministerul de Finanțe, Comisiunea Specială, pentru lămurirea situațiunii fiscale a parohiilor în privința plății impozitului de echivalent instituit prin art. 16 din Legea timbrului din 1927 asupra imobilelor proprietatea parohiilor precum și la plata impunerii personale pretinsă în unele locuri preotului paroh după valoarea locativă a casei parohiale.

Obținând lămuririle cuprinse în alăturatele decizii ale Minist. de Finanțe referitoare la impozitul de echivalent Vi le trimitem în copie iar în ce privește plata impunerii anuale și personale pretinse în unele localități preotului paroh după valoarea locativă a casei parohiale, suntem de părere să se ceară scutirea de aceste impuneri luându-se ca analogie scutirea de plata impozitului pe venitul proprietăților clădite conform art. 17 par. I al. b. din Legea contribuțiilor directe din 1913 și scutirea prevăzută de art. 16 par. III al. b. Legea timbrului referitor la plata impozitului de echivalent.

În baza celor spuse mai sus precum și a deciziilor anexate în copie Vă rugăm să binevoiți a da instrucțiunile necesare parohiilor din cuprinsul acelei Sf. Eparhii pentru ca proții parohi să poată lua la timp măsurile de scutire în vederea aducerii la îndeplinire a explicațiunilor date prin prezenta adresă iar în cazul că nu se vor respecta scutirile legale impunerea să fie atacată cu apel în conformitate cu dispozițiunile Legei.

Mai menționăm că imobilele parohiale au fost scutite și de plata impozitului pe venitul proprietăților clădite încă prin Legea din 1923 de unificarea contribuțiilor directe cu condițiunea ca imobilul să fi fost scutit de impozit și în trecut.

Primiți, Vă rugăm Prea Înalt Sfințite, ale Noastre întru Christos frățești îmbrățișări.

Președinte, (ss.) *PIMEN al Moldovei*

Consilier Referent, (ss) *Vespasian Răuț*

C O P I E

După Decizia din 31 Ianuarie 1928

În prevederile Art. 16 parag. 3 lit. b. (legea timbrului) întră fiind deci scutite de plata impozitului de echivalent și imobilele parohiale ale culturilor religioase, chiar și atunci când aceste culturi sunt numai ajutate de Stat.

Prin aceste imobile se înțelege atât edificiul cultului propriu zis cât și clădirile ce servesc la locuință slujitorilor cultului cât și terenurile neproducătoare de venit.

C O P I E

După Decizia din 12 Iulie 1928

Scutirea de impozitul de echivalent acordată de Art. 16 parag. 3 în al. A. B. C. D. E. G. diferitelor categorii de imobile de mână moartă, fiind de strictă interpretare, are a se aplica limitativ și independent la cazurile și în comisiunile expres arătate în fiecare din aliniatele sus citate.

Astfel în baza aliniatului A nu vor putea fi scutite de impozite decât exclusiv imobilele care nu sunt în comerț și fac deci parte din domeniul public al Statului, Județului sau comunelor precum și imobilele așezămintelor de utilitate publică, iar nu și celelalte categorii de imobile, cum sunt terenurile proprietatea privată a Statului, județului sau comunelor, imobilelor parohiilor, etc.. Scutirea acestor urmând a se face numai pe baza aliniatelor care se ocupă în mod special de fiecare din ele și în condițiunile exprese arătate în acele aliniate.

C O P I E

După Decizia din 22 Septembrie 1927

Locașurile pentru exercitarea unui cult, oricare ar fi el, nu sunt impuse la echivalent ca o consecință a exercitărei unui drept al libertății de gândire și conștiință.

Prin expresia „Terenurile aparținând Statului” și exploatate în regie dela Art. 16 parag. 3 L. e (legea timbrului) se înțelege și terenurile aparținând județelor și comunelor.

Prin expresia „Imobilele publice sau așezămintele de utilitate publică” din Art. 16 parag. 3 I. A. legiuitorul a înțeles imobilele din domeniul public, atunci când e vorba de Stat, județ sau comună, iar pentru imobilele așezămintelor de utilitate publică legiuitorul s'a referit la instituțiunile create prin lege și patronate de Stat, județ și comună, sau create prin o lege specială, însă destinate unui serviciu public.

Art. 16 parag. 3 I. G. se referă numai la suprafața de teren pe care se găsesc clădirile, instalațiunile și uzinele, iar restul terenurilor prevăzute în actele de concesiuni, explorare sau exploatare, sunt supuse impozitului prevăzut de lege.

C O P I E

După referatul Serv. Contencios din 8 Ianuarie 1929

Circulara Ministerului de Finanțe din 13 Iulie 1928 vorbește numai de scutirile de impozitul de echivalent, instituit prin legea timbrului.

Aceste scutiri sunt limitativ și expres arătate în aliniatele A. B. C. D. E. F. G. din paragraful 3 al. Art 16 din lege.

Fraza din urmă din circulara Ministerului, lămurește că scutirea acestora (proprietățile particulare și în comerț ale Statului, județelor, comunelor sau așezămintelor de utilitate publică precum și cele ale bisericilor) urmează a se face numai pe baza aliniatelor care se ocupă în mod special de fiecare din această categorie și în condițiunile expres arătate în acele aliniate (adică al. A. B. C. D. E. F. și G.)

De vre-o scutire alta decât aceia de impozitul de echivalent această circulară nu vorbește.

CIRCULARĂ

către P. C. Protopopi ai Eparhiei

Ministerul Cultelor prin adresa No. 1980 din a. c., ne încunoștințează că anul acesta s'a suprimat din bugetul acelui Minister fondul pentru procurare de cărți de ritual, icoane, vase sacre și obiecte bisericești. Veți comunica preoților să nu se mai adreseze zădarnic Ministerului cu cereri pentru ajutoare bănești din fondul arătat, de oarece ni se spune că nu li se va da nici un curs, ci vor fi puse la dosar.

Mitropolit, (ss.) PIMEN

Consilier Referent, (ss.) Pr. C. G. Vuiescu

No. 307 din 25 Ianuarie 1929.

C O P I E

de pe adresa No. 219/929 a Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale—Direcția Ig. și Med. prev. înreg. la No. 360/929, către Ministerul Cultelor și Artelor.

Ni se face cunoscut de către organele noastre superioare, că se aprobă de către unele Episcopii, înhumări în curtea bisericilor, fără aprobarea serviciilor sanitare respective ; Avem onoare a vă ruga să binevoiți să dispuneți, să se facă cunoscut organelor D-voastră, că aceste aprobări sunt contrare legii sanitare pentru înmormântări și ele nu se pot da decât de către Consiliul sanitar superior. Vă rugăm a se lua măsuri disciplinare contra acelor persoane cari nesocotesc legile sanitare.

p. Ministru <ss> indescifrabil

Director <ss> indescifrabil

Pentru conformitate <ss> C. Șofaim

CIRCULARA

către protoeriile din Eparhie, No. 477 din 1 Februarie 1929

Pentru ca sumele provenite din arenzile terenurilor bisericesti, să producă un venit cât mai mare și, pentru a încuraja și băncile populare satești, vă facem cunoscut că, cu începere de astăzi, am luat dispoziția, ca toate aceste sume, cum și sumele provenite din închirieri de imobile, excedente bugetare la 31 Decembrie 1928, etc., să fie depuse imediat la băncile populare satești din localitate. În cazul când banca respectivă, nu prezintă garanții suficiente, atunci aceste sume se vor depune la banca cea mai apropiată, de preferință tot bancă populară satească. Recipisele doveditoare de depunerea sumelor, vor fi înafntate Mitropoliei, spre păstrare și intabulare. Așa fiind, vă invităm a pune în vedere tuturor preoților din acel protopopiat ordinul acesta circular, urmând ca la inspecțiile făcute să cercetați aducerea lui la îndeplinire.

(ss) *Pimen Mitropolit al Moldovei*

Consilier Referent, ss) Pr. V. Mihailescu

CIRCULARĂ PROTOPOPII

No. 532, 1929 Februarie 6.

Numărul candidaților de preoție fiind din ce în ce mai mare, aproape toate parohiile au fost ocupate, așa că în prezent, în toată Eparhia nu mai sunt de cât 11 parohii vacante.

Față de această situație și pentru a se putea numi preoți, cât mai bine pregătiți în locurile vacante, veți pune în vedere candidaților de preoție, ce vi se vor prezenta cu cereri că de acum înainte în locuri vacante nu se vor mai face numiri de cât pe baza unui concurs, care se va ține la sediul Eparhiei, după o trecere de cel puțin două luni, dela declararea unei parohii ca vacantă.

Despre aceste dispozițiuni veți încunoștiința pe preoți și pe candidații ce se vor prezenta cu cereri pentru hirotonie.

(ss) *PIMEN, Metropolit al Moldovei*

Consilier referent, (ss) Pr. C. Gr. Vuiescu

De la adunarea protopopească

Pentru ziua de 31 Ianuarie, a. c. au fost convocați de către

I. P. S. Mitropolit, toți protopopii din Eparhia Moldovei.

Sedința se deschide la orele 4 d. a., sub președinția I. P. S. Mitropolit.

Sunt prezenți protopopii din Eparhie, dimpreună cu preoții N. Hodoroabă, V. Mihailescu, C. Vuiescu,—consilieri referenți,—

Pr. N. Todicescu, Directorul cancelariei Mitropoliei, Pr. P. Chirica Revizor Eparhial și Pr. V. Chirica, Misionarul Eparhiei.

I. P. S. Mitropolit, luând cel dintâiu cuvântul arată că una din chestiunile la ordinea zilei, care agită spiritele liniștite altă dată în biserica noastră ortodoxă, este chestiunea pascaliei. Hotărârea înțeleaptă, luată de Sfântul Sinod în anul 1928, de a se sărbători pentru anul acesta, Sf. Paști, la 31 Martie, a întâmpinat opoziție din partea unor ținuturi, în care populația a fost tulburată fie de agitatori străini,—ca de exemplu peste Prut, fie de politicieni ce au căutat să speculeze slăbiciunile poporului nostru. A fost necesară o nouă convocare a Sf. Sinod, pentru a se arăta că hotărârea din 1928, a fost luată cu bună dreptate și înțelepciune, bazată pe argumente canonice și științifice.

Rămâne acum ca preoțimea să caute a lămuri poporul asupra hotărârii ce s'a luat, iar P. C. Protopopi să viziteze cât mai des centrele unde se găsesc agitatori și să caute ca împreună cu autoritățile civile să contribuie la liniștirea spiritelor.

Urmează apoi comunicări de ordin administrativ, economic și cultural.

Pr. N. T.

Correspondență parohială

Cucernicilor preoți parohi li se atrage atențiunea, că orice corespondență—în afară de chestiunile economice—se va adresa Sfintei Mitropolii pe calea ierarhică, adică prin protopopiatul respectiv.

În caz contrar, nu va fi luat în considerație raportul ce vine direct dela parohie la Cancelaria Sf. Mitropolii.

Totodată sunt rugați a ține seamă de formă și stilul în care se adresează organelor superioare bisericești—întru cât sunt rapoarte întocmite care nu cadrează cu o corespondență particulară ne cum cu o adresare oficială.

Direcțiunea Cancelariei Sf. Mitropolii.

Consiliul-Central Bisericesc ne face cunoscut, că asigurările imobilelor bisericești se race numai de *centralele celor 2 societăți de Asigurare*: „*Prima Ardeleană*” și „*Dacia Romania*”, prin mijlocirea Consiliului Central Bisericesc și Eforie. Așa fiind, nimeni nu va trata asigurarea bisericilor și a imobilelor bisericești *prin sucursalele acestor societăți*, ce-și au sediul aproape în toate orașele și târgurile dia provincie. Asigurările făcute în acest mod, sunt nule și neavenite.

*

Ordonanțarea salariilor pe 1929 se face întocmai ca și în anul trecut.

Toate *parohiile urbane, seminariile, mănăstiri, protopopii, etc.* vor întocmi foi nominative în 5 exemplare ce vor fi înaintate Ministerului spre aprobare. Pentru parohiile rurale aceste foi se întocmesc de secț. economică a Mitropoliei.

Pedeapsă ridicată

Dovedindu-se că părintele Gh. Costiniu dela parohia Bălușeni-Stamate din județul Botoșani, s'a retras dela ședința conferințelor generale preoțești din Octombrie 1928, cu învoirea biroului, I. P. S. Mitropolit a binevoit a-i ridica pedeapsa aplicată, ca pentru absență nemotivată.

*

Preot achitat la consistoriu

Preotul N. Oniceanu, spiritual la Seminarul „Veniamin” din Iași și paroh la parohia Ziua Crucii, a fost dat de Înalta Kiriarchie în judecata spiritualului consistoriu pentru motivul, că nu locuiește în parohie. Procesul s'a judecat în ziua de 17 Ianuarie, a. c., când în urma unor lungi și interesante desbateri, a fost achitat. I. P. Sa Mitropolit a aprobat hotărârea consistoriului.

*

Numiri de preoți

1) Dl. Vasile Pavel, absolvent al seminarului „Veniamin” din Iași, a fost hirotonit preot și numit preot-paroh la parohia Cernesti Jud. Botoșani pe 1 Februarie, a. c.

*

Numiri de cântăreți

1. Vasile Bicăjeanu numit cântăreț la parochia Grințeș Jud. Neamț pe 1 Ianuarie 1929.

2. Mihai Irimia, numit cântăreț provizoriu la parohia Uricheni jud. Neamț pe 1 Ianuarie 1929.

3. Emanoil Dobru, numit cântăreț provizoriu la parohia Cotnari jud. Iași pe 1 Ianuarie 1929.

4. Grigore Iftode Costan, numit cântăreț la parohia Pleșești jud. Fălțiceni pe 1 Ianuarie 1929.

5. Nicolae Condurache, numit cântăreț provizoriu la parohia Ciohorăni jud. Fălțiceni pe 1 Ianuarie 1929.

6. Grigore A. Marandei, numit cântăreț la parohia Comarna jud. Iași pe 1 Ianuarie 1929.

*

Demisii

Preotul I. Ionescu a demisionat pe ziua de 1 Martie 1929 din postul de paroh al bisericei Sf. Atanasie și Chiril din Iași.

*

Sf. Sinod prin adresa No. 44 din 21 Ianuarie a. c., semnată decătre I. P. S. Patriarh și Înalt Regent Miron, ne atrage atențiunea asupra propagandei împotriva calendarului pe care o fac unii călugări vagabonzi și în special cei cu metania dela Sf. Munte Athos.

S'au luat măsuri, ca fără învoirea Sf. Sinod, nici un călugăr să nu intre și să nu iasă din țară.

Noi aducem acestea la cunoștința cucernicilor preoți și-i invităm, ca atunci când întâlnesc prin parohii atari călugări agitatori, să-i denunțe imediat autorităților.

*

Colectă pentru biserică.

În cursul anului trecut prin osârdia preoției din întreaga țară, s'a colectat de la credincioși pentru biserică aproape 80,000,000 lei.

S'adeverește proverbul, că : picătură cu picătură face lacul mare.

*

Colectă

Pentru sinistrații din Bulgaria s'au primit colecte din partea protopopiatelor din Eparhie, repartizate în modul următor : Protopop. Circ. I-a Iași, 2770 lei ; Circ. II-a Iași, 1269 lei ; Circ. III-a Iași, 2294 lei ; Circ. I-a Neamț, 2015 lei ; Circ. I-a Botoșani 2304 lei ; Circ. II-a Hârlău, 996 lei ; Circ. I-a Dorohoiu 1691 lei ; Circ. II-a Dorohoiu 2823 lei ; Circ. I-a Fălțiceni 1200 lei. Total : 17,362 lei.

*

Mulțămiri publice

Mitropolia Moldovei și Sucevei aduce mulțămiri publice :

Următorilor enoriași din parohia Bistricioara jud. Neamțu, cari au făcut bisericii donațiuni :

1) D-lui P. Tanase, care a donat o cruce mare de lemn și sculptată în valoare de lei 5000.

2) D-lor I. Blăgescu, V. Irim și N. Popescu, au donat un vestmântar de sticlă, în valoare de lei 3000.

3) D-lor Curcă și I. Panaite, cari au donat două dulapuri pentru cărți, în valoare de lei 2000.

4) D-lor Gh. Irim și I. Blăgescu, cari au donat un dulap mare pentru pangar în valoare de lei 8000.

*

5. Obștei locuitorilor din parohia Cerchejeni jud. Botoșani, care la îndemnul preotului M. Lăpușneanu a făcut donații bisericii în valoare de lei 12.550, după cum urmează :

Preotul M. M. Lăpușneanu în tovărășie cu Vasile M. Pele Mândră au cumpărat o cuvertură de catifea roșie pe sfânta masă în valoare de lei 3000
Th. Cojocariu a cumpărat perdeaua la ușile împărătești, din catifea în valoare de Lei 2000

Al. Ciobanu a dăruit un lăicer de lână " 500

Gh. N. Damian cu soția a dăruit un lăicer " 800

Ana M. Pele Mândră a dăruit un lăicer	Lei 500
Ion V. Alexa cu soția a dăruit un lăicer	„ 500
Const. M. Diaconu cu soția a dăruit un lăicer	„ 500
Gh. Gh. Diaconu cu soția a dăruit un lăicer și două perdele la icoanele împăratești în valoare de lei	„ 1200
Th. Miron cu soția a dăruit un lăicer	„ 400
Maria V. Pelemândră a dăruit un lăicer	„ 300
Maria D. Iacob a dăruit un lăicer	„ 200
Ileana V. Ciorunhac a dăruit un acoperemânt pe iconostas lucrat în casă	„ 200
Sultana P. Ciorunhac a dăruit o perdea	„ 200
Cost. T. Enache a dăruit o perdea în valoare de	„ 300
Anastasia V. Cișmoleanu a dăruit un acoperemânt pe sfânta masă, lucrat de mână	„ 200
Petre Pușcă cu soția un lăicer de lână în valoare de	„ 500
Ecaterina Gh. Ciocan un macat de lână și o față de masă de pânză	„ 500
Vasile I. Vasiliu cu soția un acoperemânt pe analog	„ 500
Paraschiva Gh. a Durusae un acoperemânt pe analog	„ 250

*

6. Onor. Minister al Cultelor care cu ordinul de plată No. 4014 | 1928 a acordat comitetului de construcție a bisericii «Sf. Voivozi» din parohia Girov-Neamțu suma de 25000 lei. Domnului Alexandru Teodoreanu inginer str. Zborului 7 București care a donat suma de 2000 lei. Familiei decedatului Șt. Boțu care a donat 1000 lei. Idem Primăriei comunei Girov care a donat suma de 1000 lei. Enoriașei Ioana I. Gh. Ciubotariu care a colectat suma de 2200 lei pentru plata unui înveliș pentru Sfânta Masă a bisericii din Girov.

Zeloșilor enoriași C. V. Boțu și I. N. Cozma cari au colectat suma de 6000 lei pentru procurarea unui rând de vestminte la biserica filială.

D I V E R S E.

Arhiepăstorie îndelungată

La 5 Februarie, a. c., s'au împlinit 20 de ani decând în locul Mitropolitului Partenie demisionat, Maturul Corp l'a ales ca mitropolit al Moldovei și Sucevei pe I. P. S. Mitropolit Pimen Georgescu, pe atunci episcop al Dunărei de jos.

La 15 Februarie, a. c., se împlinesc 20 de ani de când I. P. S. a fost instalat în acest post de înaltă răspundere, în catedrala marelui Veniamin și unde a păstorit deplin sănătos până astăzi.

*

Preot omagiat de poporănii săi.

Se știe, că dinstinsul preot C. Roșescu, din Liteni jud. Făl-ticeni, fost protopop și director al gimnaziului, a fost pe nedrept implicat ca autor al cunoscutului manifest anonim împotriva I. P. S. Mitropolit.

Sf. Sa s'a disculpat printr'o întâmpinare scrisă, înmănată personal Înaltului Kiriarkh și al cărui conținut a apărut în ziare.

Enoriașii din Liteni, aflând de grava învinuire adusă pe ne-drept vrednicului lor păstor sufletesc, au trimis I. P. S. Mitropolit următoarea telegramă de protestare în care omagiază pe paroh :

„Enoriașii din Liteni—Fălțiceni, intelectuali și săteni, luând cunoștință cu indignare de acuzațiunile nedrepte aduse prin zi-are, păstorului lor sufletesc, Preotului Roșescu, pe care îl cunosc ca om de înaltă cinste și integritate morală și, sub a cărui înțe-leaptă păstorire satul nostru a propășit simțitor, respectuos vă roagă a lua act, că pe Sfinția Sa îl socot cu totul incapabil de ac-tele nedemne imputate, fiind adânc mirați, că în chip grăbit și fără cercetare, i s-au pus în sarcină așa învinuiri grave și com-promițătoare“.

În numele enoriașilor din Liteni: Primar, D. Andrușca ; notar, C. A. Mariei; medic, dr. Ștefan Drăgușanu ; director gim-naziului, P. Ienceanu ; director școalei primare, Cost. V. Doroftei; profesor, T. Ionescu ; învățătorii : I. Rangu, N. Patrașcu, I. Titianu, S. Iacob, E. Lelescu, C. Ghițescu ; șef de gară, Ștețian Ghițescu; farmacist, I. Orchiș ; avocat, M. Pădure; perceptor, G. Siriteanu; Epitropi: Ion C. Anghelia, Gh. Străchinaru ; consilieri parochiali: I. Pozderie, C. Pavăl, Ilie Răileanu, D. Zaluschi, M. Doroftei, V. Doroftei, M. Florescu, Gh. C. Mihai, C. Anghelia, N. Neamțu.

*

Hramul bisericei Trei Ierarhi

În ziua de Trei Ierarhi și-a serbat patronul frumoasa și monumentală biserică din Iași, Trei Ierarhi, ctitoria Voevodului Vasile Lupu. Serviciul divin a fost oficiat de clerul catedralei. A asistat și I. P. Sf. Mitropolit Pimen, care a slujit parastasul pentru ctitori. A fost pomenit și neuitatul mitropolit Varlam Mo-țoc, ale cărui oseminte odihnesc lângă zidul mănăstirii Secu.

*

Traducerea Vechiului Testament.

P. C. Părinți Grig. Pișculescu (Gala Galaction) și V. Radu, profesori la Facultatea de teologie din Chișinău, lucrează în colaborare la traducerea Vechiului Testament de pe originalul ebraic. Psaltirea e aproape gata. La greu lucru au pornit.

Să le ajute Dumnezeu.

*

Cămin Cultural

În comuna Ungureni din Jud. Botoșani există un Cămin cultural intitulat „Ungureni”, al cărui președinte este d-l Eugen Neculau, un distins profesor al seminarului din Dorohoi. La acest cămin se țin săptămânal șezători culturale cu un program bogat și variat, însoțite de câte o conferință populară. La cinematograful rulează filme religioase și instructive. La șezători iau parte și elevii cl. VIII dela seminarul din Dorohoi, cari dau concursul lor în cuvântări, recitări și cântece. Din raportul No. 13 pe luna Decembrie 1928, cu privire la situația bibliotecii, extragem: 927 cărți; cetitori bărbați 396; femei 51; cărți cetite 537; cărți sporite 20. La șezători au dat concursul, d-nii învățători: Al. Moisiu, N. Aslan, P. Moroșan, etc.

În spre astfel de cămine ar trebui îndemnați sătenii, cari se otrăvesc în cârciume! Pentru munca depusă la acest cămin, d-l profesor Neculau și colaboratorii d-sale, merită toată lauda.

*

Incetarea din viață a Patriarhului Grigore.

Prea fericitul Patriarh Grigore, al Antiohiei, o personalitate foarte distinsă și cu multă trecere în lumea ortodoxă, a murit pe neașteptate.

*

Activitatea publicistică a unui preot

Colaboratorul nostru, Preot Gr. D. Cruceanu, hagi, doctorand, ne face cunoscut, că în timp de 15 ani a scris și tipărit 2500 articole (originale și traduceri) la peste una sută publicațiuni (ziare și reviste din țară și străinătate).

Activitatea publicistică a Păr. Cruceanu, ni-i cunoscută și nouă, căci s'a oferit să colaboreze și la revista noastră. Pentru această muncă rodnică Sf. Sa merită toată lauda.

Îi dorim și noi mult spor înainte.

*

Datinele strămoșești în Capitală.

În București s'a luat frumoasa inițiativă de oamenii de inimă pentru reînvierea frumoaselor datini strămoșești. În acest scop, în ajunul Crăciunului, toate corurile ateneelor s'au adunat la Ateneul Român, cu steaua și cu Irozii. De acolo au purces pe străzile Victoriei, Rahovei, Bibescu Vodă până la Patriarhie, unde au cântat colinde și cântece de stea. I. P. Sf. Patriarh și Regent i-a primit cu multă bucurie și le-a ținut cuvânt frumos.

Au fost și la Palatul Regal. În urmă au plecat prin cartiere.

Acestea sunt semne bune, strămoșești, care ne bucură pe noi ieșenii, căci de aici a pornit această prețuire a datinelor.

*

O uriașă casă de rugăciuni distrusă de foc.

Înainte de Crăciun, a ars în New-Yorck cea mai mare casă de rugăciune a Bapțiștilor. De 30 de ani nu s'a mai văzut în acest oraș un foc așa de mare.

Clădirea avea mai multe turnuri înalte de 130 metri și costa 600 milioane lei.

Cu această sumă noi am fi putut clădi 300 biserici a câte două milioane fiecare.

Să nu fie oare în acest foc, arătarea mâniei lui Dumnezeu ?!

*

Cea mai puternică viețuitoare.

Învățații au aflat, că furnica e cea mai tare viețuitoare de pe pământ. Ea duce o greutate de 60 de ori mai mare decât greutatea trupului ei.

Un om de 70 kgr. ar urma să ducă 4,200 kgr., ca să fie tare cât o furnică !

*

Nuntă împărătească.

În toamna trecută la nunta împăratului Japoniei, s'au făcut ospețe în toată țara. Numai la masa din palatul împăratului au fost invitate 250,000 persoane.

Curat ca'n povești !

*

Alcoolismul, o pacoste pe capul tineretului polonez

În baza anchetei efectuate la Lodz de către secțiunea culturală a Primăriei orașului, s'a stabilit, că din 52.399 copii, cari au fost supuși la anchetă, 44.662, adică 85 la sută, beau rachiu. Din acest număr, revin băeților 22.765 și fetelor 21.857, obișnuiți cu băuturi spirtoase.

Din toți copiii cari beau alcool, 1165 (607 băeți și 558 fete) beau rachiu în fiecare zi ; 3609 (1883 băeți și 1726 fete) mai mult decât odată pe săptămână și 10.633 odată pe săptămână.

*

Câte cinematografe se află pe întregul glob

La sfârșitul lui 1928 numărul cinematografelor din lume a ajuns la aproape 50.000, dintre care : 21.000 în Europa ; 20.500 în Statele-Unite ; 3600 în America de Sud ; 1050 în Canada ; 2600 în întreaga Asie.

În toată lumea cinematografele sunt frecventate anual de 6 miliarde oameni, cari înțeleg a se distra în ele.

*

Clubul sinucigașilor

În America, la San Francisco, s'a înființat decurând un club al sinucigașilor. Acei cari vor să-și curme singuri viața înainte de vreme, fără a mai aștepta sfârșitul, după legea firii, se înscriu în această macabră tovărășie.

Până acum s'au înscris 31 bărbați și 45 femei.

Să fie oare acest club — un semn al civilizației?!

Și, când te gândești, că viața e cel mai mare bun pe care ni l-a dăruit Dumnezeu!

Dacă-i moda cluburilor!

Dacă sinuciderea-i socotită ca un act eroic!!

*

Un câștig frumos fără muncă.

O frumoasă americană a cerut pentru o sărutare 50 dolari (8300 lei). Vre-o 80 bărbați au sărutat-o și-au scos banii. Americanca a strâns în scurt timp 4000 dolari (cam 660,000 lei) pe care i-a dat în scop de binefacere.

Iată un mijloc modern și ușor de-a alina durerile aproapelui! Și unde mai pui, că numai stai pe scaun și încasezi deodată: sărutări și bani! Curat lucruri americănești! Pe când imitația și la noi?!

*

Inmulțirea automobilelor.

În cursul anului trecut s'au fabricat în Statele Unite din America 4,124,000 automobile. S'apropie vremea, când lumea nu va mai umbla pe jos! Se va economisi timpul, se vor cruța astfel încălțările și, se vor roade în schimb, cauciucurile!...

*

Băuturi otrăvite.

Din pricina băuturilor otrăvite, care conțin în ele spirt metilic—spirt extras din lemn—mai multe persoane din București și provincie—până acuma 70 la număr—s'au intoxicat, au orbit și în scurt timp, au murit. Autoritățile au luat măsuri pentru a opri pericolul. Dar lumea tot bea! Un funcționar a luat un aperitiv, s'a dus acasă, a orbit și'n scurt a murit.

Păcat de atâtea vieți! Adevărate sinucideri!

Deces

Cântărețul P. A. Marandei de la parohia Comarna jud. Iași a încetat din viață în ziua de 15 Decembrie 1928.

Cărți - Reviste - Ziare.

1. Tipografia și librăria diecezană din Arad scoate o bibliotecă cu broșuri menite să ducă lumina în popor, intitulată «*Sămănătorul*». Până acum au apărut 183 de numere și toate la un loc costă lei 750, adică 4 lei și ceva broșurica.

Cuc. preoți cari doresc a-și înzestra bibliotecile parohiale, se pot adresa acestei tipografii.

*

2 «*Fântâna Darurilor*» An. I, No. 2, revistă de cultură creștină, apare lunar. Redacția și Ad-ția: București, Strada Antim 29. Prețul 100 lei pentru zece numere. Director: Preot Toma Chiricuță.

Părintele Toma Chiricuță, profesor și paroh la biserica Zlătari din București, îmbogățește publicistica noastră bisericească cu o nouă revistă, cu această «*Fântână a Darurilor*». Are formatul revistei: «*Biserica Ortodoxă Română*» și un număr cuprinde aproape cincizeci de pagini.

Părintele Chiricuță și-a făcut un bun plan de lucru, căci vedem, că și-a strâns în juru-i un frumcs mănunchi de colaboratori, unii chiar literați, iar alții cu nume cunoscute. Iată, de pildă, colaboratorii acestui număr: Pr. Toma Chiricuță, C. Goran, Al. Lascarov-Moldovanu, Sanda I. Mateiu, Dr. C. D. Samson, F. Martinovici, I. Gr. Opreșan, M. Constantinescu, Traian Vasilescu.

Revista cuprinde un bogat și variat material tratat cu deosebită pricepere. Revista e bine venită și, după felul cum se prezintă primele numere, putem spune, că ea se va impune, ca o scriere folositoare.

O recomandăm călduros cucernicilor preoți.

*

3. *Cuvântări ocazionale* de Arhiereul Grigorie Leu Botoșăneanu, Vicarul Mitropoliei Moldovei, Chișinău, 1928, prețul lei 50.

Intr'un volum de 212 pagini, formatul cărților de școală, P. Sf. Grigorie a strâns la un loc, treizeci de predici și cuvântări ocazionale. Ele au fost rostite la sărbători și la diferite ocaziuni la care P. Sf. Sa a oficiat serviciul religios.

E bine și face impresie bună asupra credincioșilor — oriunde și oricând — s'aude cuvântul arhieresc. Aceasta cu atât mai mult, cu cât cuvântul e bine cugetat și dinainte alcătuit, iar când e rostit cu căldură, cu convingere și cu măsură, atunci efectul lui e sigur, căci își face drum la inima ascultătorului. Scopul lor îl arată autorul în prefață: «Pentru aceatsa nădăjduesc că nu vor fi o lectură rece, ci vor încălzi cătuși decât mai ales pe tinerii preoți în meditarea sfintelor Scripturi și în predicarea lor... Să predicăm nu ca să vorbim, ci pentruca să îndrumăm, să mișcăm, să folosim real bisericii și neamului. Acesta a fost gândul la alcătuirea cuvântărilor de față, aceasta fost străduința la rostirea lor...»

Din calitățile acestor cuvântări, relevăm: scurtimea lor, curățenia limbii și dezvoltarea succintă a ideii principale, a temei propuse. Căci, de cuvântări lungi și pretențioase, dar deplasate și plicticoase, lumea e sătulă. P. Sf. Grigorie a fost bine inspirat când s'a hotărât să-și publice acest mănunchiu de cuvântări. Bine a făcut. Am dori ca să le publice și pe celelalte. Și nădăjduim, că nu le va lăsa multă vreme în umbra sertarului...

Noi, din parte=ne, recomandăm bucuros acest volum cucernicilor preoți, și-i asigurăm, că de pe urma citirii lor, vor avea de folosit.

*

4. *Studiu introductiv în Catehetica Ortodoxă* de Preotul Mihail Bulacu, profesor la Academia teologică din Oradea, 1928.

Lucrarea, în formatul revistei «*Viața Românească*» cuprinde 194 de pagini. Ea=i lucrarea de doctorat a Păr. Bulacu, pe care și l=a luat la București în lunie anul trecut. Autorul, un preot tânăr și distins, și-a dezvoltat subiectul propus cu dragoste, interes și competență. În afară de introducere și încheiere, materia e împărțită în cinci părți. I. Intemeierea școalei catehetice. II. Idealul filozofic creștin

al școalei catehetice. III. Realitatea psihologică religioasă a școalei catehetice. IV. Biserica creștină ca mijlocitoare a școalei catehetice și V. Didactica școalei catehetice. Încheierea cuprinde: Personalitatea catehetului.

În «Bibliografia» dela sfârșitul cărții, autorul ne citează 117 — diferiți autori — cu lucrările lor, pe care le-a consultat, ceea ce denotă zelul autorului de a ne da o lucrare cât mai complectă și cu tema tratată în chip cât mai dezvoltat și conștiincios.

Scopul lucrării îl arată însuși autorul la sfârșitul introducerii, când zice: «În general cu acest studiu n'am tiș a face nici o simplă istorie, nici numai o metodică a școalei catehetice patriștice cu caracter introductiv în catehetica noastră ortodoxă».

Recomandăm călduros frașilor preoți această interesantă lucrare.

Pr. N. Hodorăabă

Parohii vacante.

I. Parohia Hilișeu-Gafencu, devenită vacantă pe ziua de 1 Ianuarie 1929.

- a) Parohia se compune din 584 capi de familie și 2329 suflete;
- b) Biserica parohială construită din zid la anul 1855, în stare foarte bună.
- c) Biserica filială din cătunul Hilișeu-Curt, construită din lemn în anul 1802 în bună stare.
- d) Casă parohială nu există.
- e) Pământul bisericesc $8\frac{1}{2}$ fălci pentru folosința personalului și $8\frac{1}{2}$ fălci, pământ arendat în folosul bisericii.
- f) Altă avere nu are biserica.
- g) Se află o școală cu patru posturi, toate ocupate de învățători titulari.

*

II. Parohia Petrișuri din jud. Fălțiceni, vacantă prin decesul pr. C. Nicolau la 9 Decembrie 1928.

1) În această parohie numărul creștinilor ortodocși este de 348 capi de familie cu 1450 suflete. Două familii Ebrei și una familie Adventiști.

2) Biserica parohială e construită din piatră de cătră Ioan Postelnicu pe la 1814. E de mărime mijlocie.

3) Biserici filiale sunt două: a) În satul Giurgești, construită din lemn, pe la anul 1830, de către Mihalache Sturza; b) În satul Costești construită din piatră de un oarecare preot Palade. Nu se cunoaște anul zidirei.

4) Casă parohială nu există.

5) Ca avere imobilă biserica posedă $8\frac{1}{2}$ fălci, pământ arabil pentru folosința personalului, cum și 20 prăjini donate pentru folosința parohului.

Biserica filială din Giurgești, de asemeni posedă $8\frac{1}{2}$ fălci pământ arabil, care în prezent e arendat pe termen de 3 ani cu preț de 13360 lei anual.

6) Bisericile nu au fonduri proprii ci sunt subvenționate de stat.

7) În parohie sunt trei școli cu câte patru posturi.

Invățământul religios nu a fost predat de preot.

8) În parohie nu sunt societăți filantropice. Totuși există o bancă populară și o societate pentru propagarea jocurilor și cântecilor românești. Preotul nu a fost cu nimic angajat în ele.

*

Parohii vacante

I.

JUD. IAȘI

1. Sf. Atanasie și Chiril, urbană-Iași

2. Parohia Cotnari, rurală

II.

JUD. DOROHOI

1. Parohia Concești, urbană

2. „ Hilișeu Gafencu, rurală

3. „ Șendriceni Gherghel,
rurală

III.

JUD. BOTOȘANI

1. Parohia Duminica Mare, urbană
(orașul Botoșani)

2. Parohia Sf. Gheorghe, urbană
(orașul Botoșani)

3. Parohia Pleșeni, rurală

IV.

JUD. FĂLTICENI

1. Parohia Petrișurile, rurală

2. Postul de diacon dela Catedrala din Fălticeni.

V.

JUD. NEAMȚ

1. Parohia Boboești, rurală
2. „ Bicz „

Recensemântul religiilor în Statele-Unite

După statistica Departamentului comercial în Statele Unite N. A. sunt 212 feluri de religii. Mare parte sunt protestanții divizați în diferite secte; așa Luteranii sunt împărțiți în 23, Baptiștii în 18, Metodiștii în 19, Presbiterianii în 9 secte. Ortodoxii în 7 secte. Catolicii sunt 18.005.003, Baptiștii 8.440.922, Metodiștii 8.070.619, Luteranii 5.258.023, Izraeliții 4.087.357, Presbiterianii 2.625.284; Orientalii, 250.000.

Deci 54.624,946 de cetățeni americani aparțin cutărei religii, iar ceilalți sunt fără religie.

*

Cât se fumează la noi.

În anul 1927, Statul a avut din vânzarea tutunului un venit de peste 4 miliarde și jumătate de lei. Pe fiecare cap de locuitor vine cam 874 grame tutun, pe an (aproape 1 Kgr.). Tutunul se cultivă în 42 județe, pe o întindere de 34 mii hectare. Avem 6 fabrici de tutun, în care lucrează 7000 lucrători (din aceștia 80% sunt femei) la tutun, țigări și țigarete.

Și fumatul e la modă, căci mulți copii imită pe părinți!

ANEXĂ LA PARTEA OFICIALĂ

Către P. C. Protopopi.

Vi se aduce la cunoștință pe această cale, — pentru a vă conforma la vreme, — că Ministerul de Finanțe prin adresa No. 28958 din 1 Febr. a. c., ne comunică acestea: „La adresa Dv. cu No. 75 | 929, avem onoare a vă face cunoscut, că am dat ordin circular tuturor vămilor de a nu permite particularilor importul din străinătate, atât al icoanelor necesare cultului nostru creștin ortodox, cât și pentru celelalte culturi fără o prealabilă încunoștiințare din partea Ministerului Cultelor“.

Director, (ss) indiscifrabil

Șeful Serviciului. (ss) indiscifrabil

Carte recomandată de Sf. Sinod

C O P I E

de pe adresa Sf. Sinod No. 19 din 9 Februarie 1929

«Cu frățească dragoste avem onoare a vă recomanda, spre o cât mai largă răspândire în popor, broșura No. 43 din biblioteca «Cunoștinți Folositoare», editura Cărții Românești, care tratează foarte bine și pe înțelesul poporului, chestiunea calendarului și a sărbătorilor mai ales acum când pe ici pe colo spiritele sunt agitate pe chestia Pascaliei.

Primiți vă rog, Inalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări».

Președinte (ss) PIMEN

Director, (ss) indiscifrabil

Inmulțirea cârciumilor.

În Bucovina în timp de 100 de ani, sub ad-ția austriacă s'au înființat 2000 de cârciumi.

După război, sub ad-ția românească, s'au înființat alte 2000 de cârciumi!

În țara noastră avem: 53.000 cârciume, iar școli numai 32.000; biserici și mai puține: 18.000.

*

Cât s'a fumat într'un județ

Numai în jud. Bihor din Ardeal s'a fumat în anul 1928 tutun în valoare de 173 milioane lei. Dacă am presupune, că și în celelalte județe s'a fumat aceeași cantitate, ar rezulta, că anul trecut s'a fumat la noi în țară tutun în valoare de: 12.283.000.000 (adică douăsprezece miliarde, două sute opt zeci și trei milioane!)

Nu-i mult! Un sfert din bugetul țării!!

Nr 656 p 12 ✓

ANUL V, No. 4

IAȘI, APRILIE, 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

—
APARE LUNAR
—

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația: Secția Culturală, Sf. Mitropolie	ABONAMENTUL PE UN AN, 120 LEI
--	----------------------------------

CUPRINSUL :

Primejdia spirtului metilic	I. P. S. MITROPOLIT PIMEN
Pedeapsa celor răi	Pr. GRIV. D. CRUCEANU
Serbarea Sf. Paști la 31 Martie 1929	* * *
Credința mea	A. GURGU
Indemnuri pastorale	Pr. N. HODOROABĂ
Pocăința	VIORICA LĂZĂRESCU
Preotul care ne trebuie	Pr. I. NEGOIȚĂ
Partea oficială : Raport. protoieriei Dorohoi de fine de an—1928; condici de milă, cărți recomandate; Diverse : Telegrama, mulțămiri pub- lice, decese, transferări, numiri, demisii, parohii vacante etc.	* * *
Cărți — Reviste — Ziare	* * *
	N. H.

Cărți-Reviste-Ziare

1) *Raze de lumină*, revista studenților în teologie din București, an. I, No. 1, Ian.—Febr. 1929, București, Societatea Studenților în Teologie, str. Radu Vodă, 24 bis. Abonament pe un an 140 lei.

Apariția unei noi reviste bisericești nu poate decât să ne bucure. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât aceasta a răsărit din lagărul studenților teologi din capitală. Era și de așteptat, căci în sufletele tinere există întotdeauna mai mult entuziasm, mai multă vigoare și mai mult idealism.

Ca format și ca tipar revista se prezintă destul de bine. E atrăgătoare și te îmbie s'o citești.

Prefața acestui număr e scrisă de către Pr. P. Vintilescu și d-l T. M. Popescu, profesori la Facultatea de Teologie din București.

Cuprinde articole interesante semnate de Păr. I. Mihălcescu, G. Cronț, F. Doru, E. Vasilescu, etc.

Bogată în recenzii. Are cronica internă și externă. Deasemeni rubrica : Revista Revistelor, model după „Viața Românească”. Se încheie c'un bogat Buletin bibliografic, datorit d-lui Fecioru. Dacă se vor grupa în jurul ei tinerii teologi cu drag de carte și chemare la scris, revista va trăi.

Noi, îi dorim viață lungă.

N. H.

Parohii vacante

Parohia Agapia are o singură biserică cu hramul Sf. Ierarh Nicolae, de lemn în stare bună, cu două sate în apropiere : «Peste Vale» și «Agapia dela Mănăstire», cu 250 capi de familie și 950 suflete. Casă parohială nu are. În parohie este o școală cu 4 învățători. Este bancă Populară.

Parohia are 12 Hectare teren în folosința personalului și 22 Hectare plus de teren bisericesc ce se arendează în folosul bisericii.

Protoieria I Jud. Botoșani. — Potrivit art. I din «Regulamentul pentru ocuparea locurilor vacante de preoți parohi», se aduce la cunoștința celor interesați că în cuprinsul acestei Protoierii a devenit vacantă :

Parohia *Dumbrăveni* din Com. Dumbrăveni, cu o biserică parohiolă și una filială, având un număr de 2140 suflete. Postul de paroh e plătit de stat. În parohie sunt 2 școli primare și bancă populară. Casă parohială nu este.

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa : Preot N. Hodoroabă, Secția Culturală, Mitropolia—Iasi.

Abonamentul este de 120 lei anual și se reține direct din statul de salar al fiecărei parohii.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATA PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Primejdia spirtului metilic.

Cuvântarea I. P. Sf. Mitropolit Pimen în Senat în ședința dela
16 Martie, a. c.

*Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,*

Mă simt dator, ca de la această tribună a Senatului, să fac felicitările mele Guvernului și în deosebi d-lui Sever Dan Ministrul Sănătății Publice, că a adus în desbaterea Corpurilor Legiuitoare această lege, atât de necesară pentru asigurarea sănătății poporului nostru.

Domnilor, în unele părți ale țării, pentru populația țărănească, ca și pentru muncitorii din fabrici și uzine, din pricina unor abuzuri neînfrânate a speculanților îndrăzneți, adesea, ocrotiți de administrația locală și deci nepedepsiți după legile țării, alcoolismul a ajuns a fi o adevărată primejdie pentru slăbirea și degenerarea neamului nostru. Este vorba de ravagiile cele mari pe care le face alcoolismul, care, prin falsificare, a ajuns o adevărată primejdie de degenerare și de exterminare a poporului nostru muncitoresc.

Acum, în timpul din urmă, de către speculanți criminali s'a pus în consumație—falsificând băuturile—un nou ingredient otrăvitor așa numit spirt metilic, despre a cărui putere otrăvitoare până la moarte a acelor ce-l consumă, ne-a vorbit cu atâta competență d-l senator Graur.

Domnii mei, Domnul Ministru ne asigură că în curând va veni cu o lege specială pentru combaterea alcoolismului. Din nou îl felicit pentru această activitate a sa în interesul sănătății publice și-l rog, ca în timpul cel mai scurt, să vie cu această lege; căci, răspunde unei cerinți generale pentru salvarea sănătății publice. Și e o datorie a tuturor bunilor români de a aduce laude acelor care se îngrijesc pentru cruțarea sănătății poporului.

Eu nu fac o politică de partid și nici nu se cuvine s'o fac; nici eu, nici colegii mei de pe banca Prelaților. O politică de partid o fac acei ce reprezintă în parlament anumite grupe politice, care, după Constituția țării noastre, pot să facă o așa politică, bineînțeles, că năzuința politică de partid, tinde neconținut, la binele și fericirea țării; căci, aceasta trebuie să fie năzuința tuturor partidelor din țara noastră. A cugeta altfel, e o crimă.

S'a pronunțat de la această tribună numele Domnului Vinrilă Brătianu și a Domnului Garoflid, foști miniștri ai țării.

Am față de domniile lor o înaltă considerație și apreciere, căci sunt buni români și distinși patrioți. S'a amintit, că Domnul Vintilă Brătianu în vederea alcătuirii unei legi care să pue frâu patimei alcoolismului atât de răspândit în țara, noastră a prilejuit niste întruniri mari din oameni ai diferitelor stări sociale, bisericești, politice și industriale; la care întruniri, am avut cinstea de a fi invitat să particip și eu.

Din discuțiunile urmate în acele întruniri, s'a constatat, că alcoolismul în adevăr a devenit o primejdie pentru poporul românesc și că se impune cât mai neîntârziat luarea cuvenitelor măsuri pentru a împiedica acest flagel.

Iată ce am avut de zis în această gravă chestiune și din nou rog pe Domnul Ministru să binevoiască a veni cu o lege specială pentru combaterea alcoolismului, căci neamul nostru e amenințat. (Aplauze prelungite).

Psaltirea versificată

Pedeapsa celor răi.

PSALMUL 64 *)

Glasul rugăciunei, Doamne, tu-mi-ascultă
 Și, d'or ce primejdii,—cu puterea'ți multă,
 Tu mă izbăvește! Doamne, tu ești mare!
 Spre mine, deci, varsă-ți a ta îndurare,
 Căci, vrăjmașii cată a mă nimici.
 Limbi ascut asupra-mi, vrând a mă zdrobi
 Arcul lor întins-au a mă săgeta,
 Ne-având nici o teamă de pedeapsa ta.
 În ascuns pun curse, voind a mă prinde
 Și, uneltesc planuri, altor a mă vinde.
 Dar tu, Doamne sfinte, ce ai cunoștință
 De tot ce se mișcă, fă cu-a ta voință,
 Ca săgeata care spre mine-a 'ndreptat,
 Să rănească p'acei ce m'au săgetat,
 Ca să înțeleagă că'i lucrarea ta
 Și'mpotrivă'ți nimeni nu poate a sta;
 Iar cel drept prin tine, prin a ta voire,
 Să se veselească d'a lui mântuire.

După original de:

Preot GRIVAS D. CRUCEANU

Hagiu, Doctorand

Parohul Bisericii Cernica, Ilfov

*) Să se vadă în românește Psalmul 63 din „Sfânta Scriptură”, ediția Sft. Sinod, București, 1914.

Serbarea Sf. Paști la 31 Martie 1929.

Sărbătorirea Sf. Paști la data hotărâtă de Sf. Sinod — 31 Martie — a decurs în general în liniște în Eparhia noastră. Majoritatea preoților au oficiat slujba Învierii în acea zi.

Spicium din rapoartele oficiale ale protopopiilor ce s'au primit până în prezent la cancelaria Mitropoliei, și din care rezultă situația următoare:

1) Jud. Dorohoi.

a) Protoieria circ. I, în raportul No. 165 din 6 Aprilie, relatează: „în tot cuprinsul Protoiriei Dorohoi circ. I-a Sf. Paști s'au sărbătorit în liniște și cu cea mai mare solemnitate de către toți credincioșii creștini în ziua de 31 Martie a. c.”

b) Protoieria circ. II Săveni, (Dorohoi) în raportul No. 185 din 6 Aprilie, relatează: „Sărbătorirea Sf. Paști s'a făcut în liniște în toate parohiile din vechiul regat ce depind de acest protopopiat și cu toată solemnitatea ca și în anii trecuți, De asemenea și în parohiile de peste Prut alipite jud. Dorohoi s'a serbătorit Sf. Paști la 31 Martie potrivit hotărârei Sf. Sinod. Au fost doar *unele abțineri* de a lua parte la slujba bisericească a Sf. Învieri, a unor credincioși, din unele parohii ca *Lopatnic* unde au luat parte mai puțini”.

2) Jud. Botoșani.

c) Protoieria Hârlăului în rap. No. 261 din 11 Aprilie, relatează, că serbarea Sf. Paști: ... „s'a oficiat în întreg cuprinsul acestui Protopopiat în ziua de 31 Mart, a. c.

În două din cele trei parohii basarabene, nu s'a serbat la acea dată”.

3) Jud. Iași

d) Protoieria circ. II a Iași (Tg. Frumos) în raportul No. 129 din 9 Aprilie a. c., relatează: „În toate bisericile din cuprinsul circumscripției s'au serbat Paștele la 31 Martie, iar bisericile în toate zilele au fost pline de credincioși”.

e) Protoieria circ. III Ungheni (Iași), în raportul No. 194 din 14 April, relatează: „în această protopopie sărbătorirea sf. Paști la 31 Martie s'a petrecut în deplină liniște în parohiile de dincoace de Prut; în parohiile basarabene însă—20 la număr—fără excepție, poporul s'a opus, a confiscat cheile bisericilor, preoții au cedat forței împrejurărilor, încât liniștea a putut fi păstrată pe cât posibil”.

4) Jud. Fălticeni.

f) Protoieria circ. I în raportul No. 199 din 4 Aprilie, relatează: „În circ. acestei protoierii cu toată propaganda făcută

de către răii voitori ai sf. noastre biserici, slujba sf. Invieri a fost oficiată în toate bisericile, asistând un număr însemnat de credincioși, fără a fi vre-un conflict“.

g) Protoieria circ. Pașcani prin raportul No. 172 din 30 Aprilie. a. c., relatează : „în circumscripția acestei protoierii, cu toate încercările făcute de unii răi voitori, de-a produce turburare în sufletele credincioșilor pe chestiunea datei sf. Paști, totuși ziua Invierii Domnului s'a sărbătorit pretutindeni în liniște“.

5) Jud. Neamțu.

h) Protoieria circ. I prin raportul No. 257 din 4 Aprilie, relatează : „în următoarele parohii din Protopopiatul circ. I Piatra Neamț, nu s'a putut sluji sf. Inviere : parohia *Borlești de sus și de jos, Mastacău, Podoleni, Socea și Rădiu*. În parohia *Săvinești*, preotul a slujit sf. Inviere la biserica filială din parohie cu enoriașii ascultători hotărârei sf. Sinod“.

*

Având în vedere și cele 20 de parohii de peste Prut, care aparțin județului Iași și căroră li s'a aprobat serbarea Paștelor la 5 Mai, ar urma, că în această eparhie n'au serbat Paștele la 31 Martie populația din 28 de parohii.

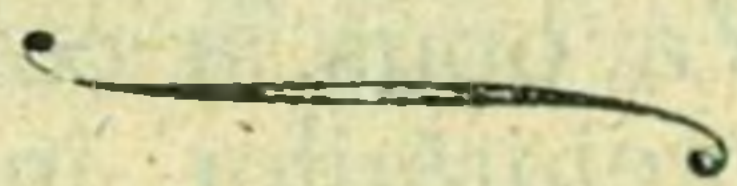
N'au sosit încă rapoartele de la 3 protoierii : circ. I-a Iași, circ. II Tg. Neamțu, și circ. I Botoșani.

Deci, după rapoartele P. C. Protopopi, aceasta ar fi situația reală.

* * *

La denii în săptămâna Patimilor în catedrala mitropolitană au fost foarte mulți credincioși. La prohod în Vinerea Patimilor a oficiat I. P. S. Mitropolit. În noaptea Invierii catedrala a fost arhiplină. A oficiat I. P. Sf. Mitropolit asistat de un numeros sobor de clerici, de față fiind autoritățile civile și militare ale orașului.

După amiază la Vecernie a oficiat iarăși Înaltul Chiriarch. S'a citit Evanghelia în mai multe limbi. La sfârșit, a urmat recepția obișnuită în palatul mitropolitan, unde I. P. Sf. Mitropolit a vorbit și a primit felicitări. Corul mitropolitan a intonat imnul : „Hristos a înviat !“.

Credința mea.

Credința mea, e veșnicia 'ntreagă
Ce'mi pregătește calea mântuirii—
De Dumnezeu, cu lanț de flori mă leagă
Stângându-mi clipa grea a năruirii.

E cer înseninat de primăvară
Cu soare mult, cu lună și cu stele —
E liniștea ce cântă'n orice seară
In visele și'n gândurile mele.

E viață, nemurire, năzuință
Noroc care împrăștie lumină —
E tot ce mișcă 'n trudnica-mi ființă
Cu ochii vinovați, ce învenină.

Credința mea e toată bucuria
Ce mă mai ține 'n lumea înrăită —
Credința mea e viața și solia
Din veșnicia încă netrăită.

A. Gurgu

Indemnuri pastorale.

— Scrisori către un preot tânăr —

VII

Dragul meu,

Am primit scrisoarea Sf. Tale și am citit-o cu atenție. Ai ajuns iarăși la un impas. Bine faci că m'ascuți și-mi scrii. Hei, parcă am prevăzut! Imi spui, că te-ai trezit într'o bună zi în casă cu câțiva politicieni dela centru — cari au înființat club în sat — și cari au încercat să te pescuiască cu undița pentru partidul lor. Ți-au cerut ca să te înscrii în club. Desigur, că s'au bătut cu pumnii în piept și ți-au făgăduit marea cu sarea. Așa făgăduiesc mai toți aceia, cari și-au făcut din politică o meserie. Nimic mai ușor decât a făgădui. Decând cu votul universal, politica de la orașe a cuprins și lumea de la sate. S'a întins ca pecinginea. Bine ai făcut, că le-ai cerut timp de gândire și că, nu te-ai grăbit să-ți dai cererea de în-

scriere în partid. Acum mă întrebi pe mine, ca să-ți răspund, ce trebuie să faci. Ei bine, dragul meu, părerea mea este, că nu trebuie să te înregistrezi nici într'un partid politic. Luptele politice de astăzi au împărțit populația multor sate în mai multe tabere, care din pricina intereselor politicianilor—cari din politică vor să tragă ei cei dintâi foloase, de natură practică—se dușmănesc.

Din această pricină, adeseaori se întâmplă între săteni certuri, care degenerază în bătăi crunte și chiar în crime. Să-ți dau de exemplu numai un singur caz, pe care-l citez dintr'o gazetă populară: „**Ce face politica?** În Comuna Buda jud. Cernăuți, sătenii împărțiți în două tabere: una liberală și alta național-țărănistă s'au certat, ajungând apoi la bătaia cu cio-mege. Rezultatul a fost că șeful național-țărănist a fost omorât, iar alți cinci răniți grav”. („Cultura Poporului” din 3 Martie 1929).

Preoții trebuie să fie strânși uniți în jurul altarului pe care-l slujesc, și nu împărțiți în tabere politice. Sf. ap. Pavel zice: „*Și vă rog pre voi, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să grațiț aceiași, și să nu fie între voi împărechieri; ci să fiți întemeiați într'un gând și într'o înțelegere*”. (I Cor. I, 10).

Deci, între preoți, cari toți trebuie să fie ai lui Hristos, pentru ce să fie împărechiere? De ce să zică unul, că este al unui partid, iar altul, că aparține partidului advers? De ce să zică poporării dintr'o tabără politică, că păstorul lor sufletește li-i dușman, pentru că face altfel de politică, de oare-ce îi înscris în alt partid?! Același apostol mai zice: „*Și zic aceasta, că fiecare din voi zice: Eu sunt al lui Pavel; iar eu al lui Apollos; iar eu al lui Chifa; iar eu al lui Hristos. Au doară s'a împărțit Hristos? au Pavel s'a răstignit pentru voi? s'au întru numele lui Pavel v'ați botezat?*” (I Cor. I, 12—13).

Un părinte bun își crește și își tratează copii cu aceeași dragoste părintească, căci ei sunt os din osul său și carne din carnea sa. În vinele lui curge acelaș sânge: sângele său. Deci, cum ar putea el oare să-i urască?!

Un preot, e un părinte duhovnicesc al păstoriților săi și el trebuie să se arate binevoitor față de toți fii săi în orice împrejurare. Nu trebuie să se arate zăbarnic și rece față de enoriașul care face parte din altă grupare politică. El e dator să arate către toți aceeași bună voință și aceeași dragoste părintească. Și, pentru ca el să poată fi într'adevăr al tuturor, deaceia nu trebuie să fie înscris nici într'un partid politic. El trebuie să fie un om drept și cinstit și mai presus de orice bănuială. Un adevărat iubitor al păcii și deci, un real împăciuator. Dar, cum va putea el oare împăca pe cei certați din pricina politicii, când el însuși e un politician de rând, un

om stăpânit de ambițiuni, de poftă și de patimi, cari în loc să-i înalte prestigiul, îi înjosesc haina preotească?! Când sătenii vor observa o neglijență cât de mică a preotului, ei vor striga numaidecât: „Apoi, parcă părintele are grija bisericii? El are numai grija politicii! El îi numai cu gândul la deputăție!“... Când vor vedea, că preotul părtinește pe cutare, fie la bancă, fie la obște, etc., vor zice: „Apăi, s'o ajuns, cumătre, unul cu altul! Ce vrei? Dacă's amândoi dintr'o partidă?“ Sau: „Apăi, cum avea să țâie cu Sandu, dacă bietul om nu-i din partida lui, ci din partida lui Conu X?!“ Și, iaca așa, preotul care face politică îi purtat mereu prin gură și judecat de poporâni săi proprii. Tot de la politică se mai iscă de multe ori și în multe locuri, dușmănia dureroasă dintre preot și învățător, despre care ți-am pomenit într'o scrisoare anterioară. E de admis însă și o excepție în această privință și anume, pentru acei preoți, cari sunt convinși, că ar aduce reale foloase Bisericii și tagmei preotești, dacă s'ar înscrie într'un partid. Dar, și atunci, preotul să facă numai o politică de principii și nicidecum politică pentru interese personale, politică pătimașă de club, o politică militantă de agent electoral.

Se cunosc cazuri, când prin politică anume clerici s'au înstărit și s'au înălțat până la cele mai înalte demnități în biserică; după cum pe alții, politica i-a ruinat și i-a compromis! Preotul fiind și el cetățean, legea îi dă dreptul să-și exercite și el ca orice om drepturile cetățenești. În alegeri însă, unii au abuzat. Se cunoaște cazul preotului de la Cocloc, care în alegerile trecute a tras cu revolverul în adversari și pe care imediat l-au arestat jandarmii. Și au mai fost și alte cazuri. Ce rușinos e să vezi un preot dus între baionete sau arestat!.. În asemenea împrejurări, în loc ca preotul să steie deoparte de vâltoare sau cel mult să ridice crucea și să zică: „Pace vouă!“, el pune mâna pe arma ucigașă și trage în aproapele său!..

Tare e bine ca omul să-și cunoască întotdeauna măsura. În această privință multe ar mai fi de spus.

Experiența vieții însă te va învăța multe. Deocamdată, ține seamă de sfatul meu.

Nu uita cuvintele sf. apostol Pavel, care zice: „*Nevoește-te să te arăți pre tine însuși lămurit înaintea lui Dumnezeu, lucrător nerușinat, drept îndreptând cuvântul adevărului*“ (II Tim. II, 15).

În săptămâna luminată, te salut cu cea mai frumoasă salutare, și-ți zic din tot sufletul: Hristos a înviat!

Pr. N. Hodoroabă

Pocăință.

Am îngenunchiat în fața lui Isus însângerat,
Cu privirea 'nlăcrămată să mă scape de păcat—
Și să-mi ierte necredința ce-am avut-o până eri,
Că mi-e inima strivită, de amaruri și dureri.
Mi-am plecat în țărână fruntea și o cruce am făcut
Eu, care o viață 'ntreagă în nimica n'am crezut—
Și am plâns cerșind ertare la Christosul răstignit,
Căci El știe ce-i amarul sufletului pocăit.

Viorica Lăzărescu

Preotul care ne trebuie.¹⁾

Sărbătoarea patronului Seminarului nostru este un prilej de evocare a celor mai strălucite modele de păstori sufletești, sfinții ierarhi: Vasile, Grigore și Ioan, pe care i-a avut biserica creștină, în veacul ei de aur, veacul al IV și tot odată un prilej de îndemn către idealul spre care trebuie să năzuiască orice preot și orice candidat la preoție.

Între mijloacele de manifestare la această festivitate este și o cuvântare ocazională, pe care anul acesta, potrivit obiceiului, devenit tradiție la Seminarul nostru, mi-a căzut s'o țiu eu, ca nou venit în dubla calitate de profesor și director. Față de această însărcinare mi-am pus înirebarea, care ar putea fi subiectul cuvântării mele? Și multe chestiuni mi-au venit în minte, că ne-ar putea interesa în chip egal pe noi profesorii și elevii acestui Seminar ca și pe onoratul auditor, între care prezența Înalt P. S. Mitropolit ne onorează în mod deosebit, dar întrebarea care mi s'a părut mie de un interes actual ar fi: de ce fel de preoți are nevoie biserica azi, *care-i preotul care ne trebuie?*

Problema fiind de interes public, asupra ei s'au pronunțat și glasuri diferite, cu sau fără autoritate, și e bine să le examinăm valabilitatea lor, ca în urmă să ne oprim la socotința cea mai îndreptățită. Dacă ar fi să ascultăm, să ne oprim la felul fiecăruia de a vedea, atunci am avea pentru fiecare individ, sau mai bine zis, pentru fiecare categorie de indivizi alt tip de preot. Așa unii îl vreau pe preot bun cântăreț, artist în săvârșirea slujbei religioase, cu o înfățișare deosebită; pentru alții preotul trebuie să fie un om de lume, sociabil, amabil, elegant, cu gusturi rafinate, cu bună stare materială; fel de fel de păreri, din care

1) Cuvântare ținută la patronul Seminarului „Veniamin” din Iași în ziua de 30 Ianuarie 1929, de către Pr. I. Negoită, în calitate de nou profesor și director al acestei instituții. N. Red.

unele trebuie să le privim mai degrabă ca jigniri aduse adevăratului preot.

Dar nu la aceste păreri subiective, superficiale, fără o motivare mai rațională ne vom opri, ci numai la acele păreri care și-au găsit un ecou și o aprobare mai mult sau mai puțin generală în societate, venite dela personalități de mare greutate și cu dragoste de biserică și isvorâte din nevoile societății și deci într-o mare măsură îndreptățite.

Țin dela început să fac deosebire între preotul ca organ intermediar, prin care lucrează harul dumnezeiesc, cum așa de frumos arată Sf. Pavel în epistola I către Corinteni cap. 4 vers 1 : „Așa dar oamenii să ne socotească ca pe niște slujitori ai lui Hristos și economi ai tainelor lui Dumnezeu”, iar la cap. IV vers. 7, epistola II către Corinteni : „Comoara aceasta o purtăm în vase de lut, ca mulțimea puterii să fie socotită a lui Dumnezeu iar nu a noastră” ; între preotul acesta ca organ al harului țin să fac deosebire, și între preotul ca exemplu al unei vieți morale și creștine : „în care viața lui Isus să se arate în trupul nostru”.

Subiectul cuvântării mele are în vedere pe acest preot. Și mă întreb tocmai, cum trebuie să fie el, ce condițiuni trebuie să îndeplinească pentru ca să fie la înălțimea sfintei sale misiuni ? Ce fel de preoți a avut neamul nostru dealungul veacurilor, care au servit nevoile sufletești ale strămoșilor, până când s'a pus problema pregătirii speciale a preotului ? Ni-i înfățișează scriitorul comitele D'Hauterive, pe la sfârșitul veacului XVIII și începutul celui al XIX *) : „Preoții moldoveni nu sunt nici leneși, nici bogați, nici semeți. Ei nu trăiesc măcar din slujba lor bisecească și trebuie să recunoaștem că ei au toată vrednicia și toată smerenia sărăciei.

Dacă zac și ei în neștiință obștească, aceasta este din buna credință și nu din pofta de câștig, iar foloasele ce trag din credința deșartă a credincioșilor sunt prea mici, ca să poată fi învinuiți că dau pildă într'aceasta printr'o prefăcătorie lacomă sau c'o susțin printr'un zel fanatic”.

Continuând scriitorul îi arată că „sunt cei mai buni soți, cei mai buni părinți, cei mai buni săteni ai ținutului ; rareori îi vei vedea supărând pe ispravnici cu pârile sau cu nemulțumirile lor. Nu-i găsești nici odată în cârciumi. Poate că aceste pilde, care bat la ochi, sunt mai mult în stare să înrăurească asupra sătenilor, decât învățăturile prin graiu, care nu-s nici ascultate, nici înțelese. Majoritatea dintre ei nu știu decât să citească, să cânte cu glas tare și să spună rugăciuni pe din afară”.

Adăogând acestui tip de preot, cultura ce i s'a dat în Seminariile cu 4 și apoi cu 8 clase, avem preotul care trăiește și azi și de care e mulțumită marea masă a credincioșilor. Nu este ni-

*) Cursul de Istoria Bisericii române de N. Dobrescu.

meni dintre noi, care să cunoască un astfel de preot și pentru care să nu găsească cuvinte bune.

Și'n literatură, prin pana scriitorului preot Agârbiceanu, întâlnim într'o lumină simpatică icoana acestui preot, în persoana părintelui Murășan, din romanul său „Arhanghelii”.

Dar chiar azi, la un veac dela înființarea Seminarului ca școală specială, care oferă viitorilor preoți o bază de cultură generală, la nevoie, credincioșii se mulțumesc și cu mai puțin: un preot care să știe citi și săvârși slujbele lor religioase, sacramentale. Un caz vorbitor în această privință e cazul următor petrecut în primul an după războiu. Într'o zi o delegație de credincioși dintr'o parohie din eparhia Hușilor se prezintă la cancelaria Episcopiei, aducând cu dânsa pe un jandarm între 20—24 ani, care învățase puțin la școala de cântăreți și cunoștea ceva din rânduiala bisericească. În criza lor de preot au cerut să le hirotonisească preot pe acest jandarm. Ei argumentau că pe lângă ce știe el, dac'ar mai face ceva practică pela Episcopie, ar fi un preot destul de bun, să le satisfacă nevoile religioase *«ca să nu moară ca vitele»*.

Acest preot ritualist, fără o cultură deosebită, a fost acceptat de popor numai la mare nevoie, dar vremurile au pretins chiar de câteva decenii în urmă și azi din ce în ce mai mult un preot c'un nivel cultural cât mai ridicat și bun predicator. Așa tot în „Arhanghelii” întâlnim pe fiul preotului Murășan, Vasile, în ultimul an de Seminar, cu o cultură superioară tatălului său și care pune mare preț pe predică, cum se vede din conflictul ce se iscă între tată și fiu cu ocazia unei predici prea mare, ținută de tânărul Vasile în ziua de Paști și pe care tatăl-său preotul Murășan, o întrerupse.

— „N'ai făcut bine că m'ai întrerupt”, zise cu ciudă, aproape revoltat tânărul.

— „Am făcut foarte bine! răspunse preotul. Și cât ai spus a fost prea mult!”.

— „Da, pentru D-voastră, pentru preoții vechi, care predicați de câte trei ori pe an și chiar atunci câte cinci minute”.

— „Predica lungă nu-i ascultată niciodată cu plăcere până la capăt, tinere. Ei bine, zise mai departe părintele, știi prin cine se îndreaptă oamenii și se fac buni creștinii? Nici prin predici, nici prin îndemnuri și sfaturi. Acestea nu prind decât foarte a-rare. Singur Dumnezeu e acela, care schimbă inima omului. Noi nu putem face nimic cu vorba noastră. Dar avem și noi două arme puternice cu care pregătim terenul lucrării dumnezeiești”.

„Care sunt acelea?”

„Rugăciunea și pilda bună, tinere. Ține minte ce-ți spun și o să te convingi. Și predicile sunt bune, dar cu miez, scurte, clare. Și trebuie să știi să alegi clipa potrivită. Azi de pildă, nu era loc pentru o predică lungă”. În tatăl-preot și fiul viitor preot, Agârbiceanu ne înfățișează cele două categorii de preoți, care al-

cătuesc marea majoritate a clerului nostru de azi, generația bătrână și cea tânără, care năzuește către o cultură cât mai bogată, dând o deosebită atenție activității culturale, atât în biserică prin predică, cât și în afară de biserică. În această privință, atât Seminarul cât și facultatea Teologică l-au format îndeajuns. Dovadă este contribuția, pe care a adus-o clerul nostru în mișcarea culturală din ultimul timp, în literatură, în conducerea ateneelor, case de citire, șezători, etc. Oare cine ar putea tăgădui rolul cultural, sau mai bine zis, multiplul rol al bisericii în trecut, atât în principate, cât și în celelalte ținuturi, unde preotul a fost de toate : factor cultural, economic, național, politic?

Potrivit curentului de cultură din ultimul timp, preotul se simte atras către cunoștințele culturii laice până la așa măsură, în cât să se miște în domeniul științei religioase, ca astfel să se poată orienta și face față nevoilor culturale ale vremii. Faptul că atâția preoți tineri se străduiesc să facă și alte facultăți, mărturisește această sete de cultură. Și proiectul de organizare a învățământului teologic impune viitorilor preoți o cultură universitară, urmând chiar și alte facultăți nu numai cea teologică. Pentru întărirea convingerilor religioase, din lipsa cărora s'a explicat, în parte, fuga de preoție a unor elemente tinere pregătite în Seminar, D-l profesor de pedagogie G. G. Antonescu propune o cultură filozofică, căreia i-ar reveni rolul de coordonare a cunoștințelor. Acest preot, cu pregătire și activitate culturală cât mai frumoasă, este preotul ce se bucură în societatea noastră de azi de cea mai bună apreciere și s'ar putea deci zice că-i preotul care ne trebuie. Preotul cărturar, om al cărții, dedat studiului, care cum se exprimă cineva, „să pășească în arena științifică” cu toată siguranța necesară. Dealtfel, amăsurat vremurilor, la noi și la toate popoarele, preotul a fost un cărturar, dovadă la noi expresiunea populară : „doar n'am să-l fac popă”. Fără a micșora valoarea preotului cărturar, pomenesc numai că preoția iudaică a V. T. a fost o preoție a cărții, a literii : cărturarii, care au răstignit pe Mântuitorul, iar preoția creștină, a N. T., este preoția spiritului, a adevărului : *a vieții adevărate și veșnice*, a mântuirii (II Cor. 3.7-11).

Nevoile vremii i-au dat preotului și rolul de factor economic. Atât societatea cât și biserica i-au apreciat această latură a activității lui, câte odată rămânând pe al doilea plan rolul lui principal de factor religios și moral. Cunoscutul popa Tanda a lui Slavici e tipul caracteristic al acestui fel de preot care prin exemplul său a contribuit la ridicarea materială a sătenilor. Domnul Mehedinți, în proiectul său de reorganizare a Seminariilor și școlilor Normale, ținând seamă de starea precară a satelor și de marea influență pe care o poate avea preotul, fără să piardă din vedere rolul lui religios-moral, îl vrea pe preot un focar de propagandă economică în mijlocul satelor. Nu e mai puțin adevărat, că după îndemnul marelui Haret, preoții au adus foloase e-

vidente în progresul economic al păturii țărănești, mai ales atunci când nu erau elemente pregătite pentru așa ceva.

Dar mai mult încă, Domnul Mehedinți îl vede pe preot ca îndrumătorul poporului pe toate domeniile de activitate, căci zice: „Dacă ici și colo casa țăranului e încă murdară, nu medicul, nu învățătorul, nu primarul sau inspectorul comunal e de vină, ci mai întâiu preotul, căci el este „inspectorul pe viață“ al sătenilor, văzându-i la voie și la nevoie, dela naștere până la moarte.

Și D-l Dr. Gomoiu, considerând pe preot ca îndrumător al poporului ca și D-l Mehedinți, îi pretinde să se intereseze de starea sanitară a enoriașilor săi, dezvoltându-le încrederea în știința medicală, venindu-le în ajutor, la nevoie, cu elementarele sale cunoștințe de igienă și medicină populară, pe care, de altfel Seminarul are grijă să i le dea într'o măsură oarecare.

Nici de cel mai deficil rol, acela de factor politic, nu rămâne străin preotul, mai cu seamă în urma reformei electorale, când prin forța lucrurilor, el—preotul, alături de învățător, e adevăratul îndrumător politic al poporului. Unii, activând politicește, și-au păstrat demnitatea, ba prin rolurile ce-au avut, au contribuit la valorificarea preoției. Alții, intrând în viața politică, au compromis până într'atât demnitatea preoțească, în cât s'au ridicat glasuri, care să ceară ieșirea preoților din partide și mai mult excluderea lor din politică.

Oare aceasta n'ar fi o abatere dela tradiția noastră politică, căci la poporul nostru ierarhii bisericești au fost îndrumători și conducători politici. De câte ori nu întâlnim în istorie persoane bisericești ca oameni de încredere a voievozilor, ca buni sfătuitori și diplomați? Este oare vre-un eveniment politic în trecutul neamului nostru. la care să nu la parte și clerul? Insuși trecutul acesta nu poate îngădui ridicarea drepturilor politice ale clerului, iar prezența I. P. Sf. Patriarh în Regență, dovedește că nici prezentul nu se poate lipsi de serviciile aduse de cler pe terenul politic. Cea mai autorizată părere în acest senz, a D-lui N. Iorga, glăsuiește astfel:

„Preotul trebuie să aibă un rol în viața politică, dar ce rol! Acela de a arăta totdeauna credincioșilor săi care e doctrina cea mai apropiată de buna învățătură a lui Isus și cari sunt oamenii cari prin curăția vieții lor publice și private — cari nu se pot osebi — „umblă într'adevăr în căile Domnului“.

Legându-ne de cele spuse de D-l profesor Iorga, prin care cere ca preotul să fie un cunoscător al oamenilor „cari umblă în căile Domnului“ deducem că în primul rând el—preotul trebuie să fie un om „care umblă în căile Domnului“. Oricare din rolurile sus pomenite, precum și altele pe care nu le-am amintit ca : preotul misionar, funcționar, profesor, pe care le-ar avea preotul, nici unul din ele și nici toate la un loc nu fac pe adevăratul preot; dar adevăratul preot poate lucra cu deplin succes în toate rolurile înșirate, fără ca prin aceasta să atingă demnita-

tea preotească. Adevărata și eterna icoană a preotului, ne-o dă Isus Cristos. Ce sublim le arată El preoților rolul lor prin cuvintele: „Voi sunteți lumina lumii,... voi sunteți sarea pământului,... Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să slăvească pe Tatăl vostru cel ceresc”. (Mt. V. 13-16).

Sau în celaltă formă alegorică: „Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi...” (Ioan X).

Mântuitorul, mai marele păstorilor este realizarea desăvârșită a idealului preotului, iar apostolii lui și străluciții sfinți părinți ai bisericii creștine, între care cei trei ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan apar ca niște luceferi prea luminoși, ne arată măsura în care și oamenii pot atinge acest ideal, iar Sf. Apostol Pavel în epistolele sale pastorale către Timotei și Tit înșiră calitățile, virtuțile ce trebuie să împodobească pe adevăratul preot. Numai acela este adevăratul preot, care corespunde ideii, intenției, voinței Mântuitorului, așa cum El a voit să fie: un om care poartă pe Dumnezeu în sufletul său. Acesta este înțelesul adevărat al preotului, aceasta e menirea lui, iar toate celelalte feluri de a înțelege pe preot, care le-am enumerat, sunt numai diferite aspecte a activității lui în societate, care pot deveni abateri dela adevărata lui menire, când el cade din rolul său de preot. Dela îndeplinirea integrală a acestui rol, ar rezulta în mod firesc regenerarea societății, pe calea indicată de Isus Hristos, căci dela renașterea morală și religioasă a individului depinde renașterea societății omenești. Lucrul acesta l-a înțeles lumea, care oricât a apreciat pe preotul factor cultural, politic, economic... când el a ajuns să se substituie acestor roluri într'atât în cât și-a pierdut caracterul de preot, atunci lumea i-a atras atenția rechemându-l la datorie.

După învățătura lui Isus, adevăratul preot nu mai este eliminat dela diferite feluri de activități omenești, ci dimpotrivă acestea îl reclamă în mod imperios în scopul perfecționării lor în sensul creștin.

Un astfel de preot, care înrăurește în sensul creștin toate domeniile de activitate omenească este pastorul Enric Maxwel din lucrarea „Un adevărat preot” a scriitorului american Scheldon.

Și părintele Chiril din „Slujba adevărată” a lui Potapenko este un asemenea preot. Brand a lui Ibsen este tot preotul pildă de viață religioasă și morală, ce caută să înrăurească pe credincioșii săi. Deosebirea între ei e numai că vin mediuri deosebite: America, Rusia dinaintea războiului și Norvegia. Mai mult se deosebesc prin metoda de influențare, căci pe când Enric și Chiril se apropie de popor cu dragoste, cu milă și-l cuceresc, Brand înțelege s'ajungă la mântuire prin voință, cerând: „Totul sau nimic”, care metodă cu toată jertfa lui nu-l duce la nici un rezultat, căci poporul nu-l urmează, iar el tocmai târziu recunoaște că „Dumnezeu e îndurare”.

Acest preot, doctorul sufletelor în spiritul lui Isus e de nevoie astăzi și pentru biserica noastră așa cum îl cere și Sf. Apostol Petru în epistola sa I, cap. 5, vers. 2-5: „Păstoriți turma lui Hristos, care este sub paza voastră, nu de silă, ci de bunăvoie; după voia lui Dumnezeu; nu pentru un câștig mârșav, ci cu lepădare de sine. Nu ca și cum ați stăpâni peste cei care v'au căzut la împărțeală, ci făcându-vă pildă turmei”.

După cum am văzut în toate timpurile și din toate părțile i se strigă preotului să fie pildă de viață religioasă și creștină în slujba poporului, pe care trebuie să-i ridice la Isus. Astăzi în criza morală prin care trecem, acest strigăt se aude mai des și mai poruncitor. Pentru ajungerea acestui scop, îi stă înaintea o singură cale, aceia a dragostei până la jertfă pentru Hristos și poporul său: „Suntem robii noștrii pentru Iisus”. (II Corint. 4-5).

Singură dragostea creștină face pe preot, cum zice sfântul apostol Pavel: „Știința îngâmă, iubirea zidește”.

Sfinții ierarhi, pe care-i sărbătorim azi și tot trecutul glorios al bisericii noastre ne obligă să ne încordăm puterile sufletești pentru a da bisericii și neamului nostru pe adevărații preoți „în case se vorbească darul și inima de preot”, atât de necesari azi, care să fie în adevăr „lumina lumii și sarea pământului”.

Goethe spunea: „Cine știe dacă dorința nu e presentimentul posibilului?” Și noi să nădăjduim că dorința noastră de a avea preoți model de viață religioasă și morală se va realiza și atunci nu vom mai încerca durerea pe care o încercăm astăzi, când în loc de adevărați preoți întâlnim adeseori năimiți, „de care oile nu ascultă, pentru că nu le cunosc glasul lor”. Și atunci preoții, orice fel de activitate ar desfășura, nu vor cădea din adevăratul rol de preot „căci cine poartă pe Dumnezeu în inimă, nu capitulează niciodată”.

Preot I. Negoită

Directorul Seminarului „Veniamin Costache”

PARTEA OFICIALĂ

R A P O R T

De sfârșit de an—1928 al Protoieriei circ. I Dorohoi,
No. 113 din 9 Martie 1929

Înalt Prea Sfințite,

În conformitate cu art. 62 al. e. din legea și statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, cu cel mai profund respect am onoare a vă prezenta raportul general despre întreaga viață bisericască din Protopopiatul I—Dorohoi pe anul 1928.

a) Starea bisericilor din punct de vedere material.

În Protopopiatul Dorohoi circ. I-a sunt 45 parohii cu 45 bi-

serici parohiale și 45 biserici filiale. Se mai află și o mănăstire de monahi în comuna Văculești satul Gorovei cu un personal de 7 călugări.

După felul construcției sunt: 33 biserici parohiale construcții de zid și 12 biserici parohiale construcție de lemn, bârne de stejar și parte bârne de lemn vâruite. Biserici filiale un număr de 11 biserici construcție de zid și 34 biserici de bârne de stejar și parte bârne de lemn unse și vâruite.

Între bisericile parohiale de zid se află două monumente istorice, Biserica Sf. Neculai din Dorohoi a lui Ștefan cel Mare și biserica de la Bălinești a Logofătului Ioan Tăutu.

În cursul anului 1928, s'au reparat și redeschis pentru serviciul divin 9 biserici, și sunt în curs de reparație încă neterminate alte 9 biserici.

În construcție din nou, în curs de lucrare sunt 9 biserici și anume: Adâncata, Grivița-Cordăreni, Slobozia-Cordăreni, Grămești, Berești, Bozga, Hreățca, Tacu-Bălinești și Dumeni.

În genere privind starea materială a bisericilor, se prezintă bine și în stare de progres. Toate reparațiunile și construcțiile din nou a bisericilor s'a făcut aproape numai prin contribuția parohiilor, cu mici ajutoare din partea Județului și a Comunei. Chiar la construcția bisericii din Adâncata donația Inginer „Vasile Molescu”, sătenii contribuiesc cu peste 600 mii lei. În parohiile unde am găsit că e necesar vre-o reparație la biserici le-am recomandat Consiliului Parohial de a le face, în toate locurile au arătat bună voință de a-le îndeplini și numai greutatea timpurilor a făcut să fie unele amânate în credință de a le efectua în anul viitor.

Toate parohiile rurale, sunt înzestrate cu pământ pentru folosința clerului și anume: 35 parohii având sesia de pământ complet de 8 și jumătate fălci, iar restul de parohii rurale cu oarecare lipsuri, posedând în total 325 fălci. Pământuri în plus arendate sunt de 237 fălci.

În Protopopiatul Dorohoiu Circ. I-a sunt 18 case parohiale, care peste majoritate sunt în bună stare, faptul că venitul provenit din plusul pământului bisericesc s'a destinat pentru construcții de case parohiale v'a da îndemn și mai mult pe viitor pentru noi construcțiuni la care vor participa și sătenii.

Bibliotecile parohiale din întreg Protopopiatul cuprind un număr de 10.482 volume care în cele mai multe parohii se folosesc de săteni. Arhiva și Cancelaria parohiilor le-am găsit în ordine și la curent.

În total se află un număr de 120 cimitire, din care 92 împrejmuite, iar 28 neîmprejmuite. În cimitirile noi alinierea mormintelor se observă riguros, asemenea și plantația se face sistematic, în cele vechi alinierea mormintelor se observă mai greu, fiindcă înhumarea se face în locul mormintelor vechi.

Personalul Clerical din Protopopiat, se compune din 43 preoți parohi și un Diacon și două parohii vacante. După gradul de studii

sunt : 3 Doctori în Teologie, 5 Licențiați în Teologie, 5 Studenți în Teologie, 23 cu Seminar 8 clase și 8 cu 4 Clase Seminariale.

Personalul cântăreților se compune din 12 cântăreți urbani, 78 cântăreți rurali și 6 paraclisieri urbani. Din acest personal al cântăreților 55 cântăreți sunt cu școală de cântări, iar 35 cu cunoștinți practice.

În cursul acestui an preoțimea a desfășurat o frumoasă activitate pastorală, preocupându-se pe de o parte pentru îngrijirea de buna stare materială a bisericilor, din a căror îndemn parohienii au adus așa frumoase îmbunătățiri prin repararea atâtor biserici și construcții din nou, iar pe de altă parte s'au preocupat și de luminarea poporului atât prin conferințele publice, cercurile culturale, cât și prin sfaturi și învățături catihetice în biserică și orice ocazii în popor. În cursul acestui an s'au deschis 6 cercuri catihetice care au dat rezultate foarte bune.

Alcoolismul este în descreștere simțitor și propaganda sectelor religioase n'a progresat, ci din contra s'a înregistrat cazuri de reîntoarcere la adevărata credință. Deși suntem înconjurați în cea mai mare parte de frații noștri basarabeni unde se agită atât de mult chestia îndreptării calendarului și a serbării Paștelui, cu toate acestea în acest Protopopiat nu s'a ridicat nici un glas cu privire la îndreptarea calendarului și la serbarea Paștelui. Aceasta dovedește că preoțimea este conștientă de menirea ei și a știut prin atitudinea sa să se apropie de satean și să-i domine fiind ascultați și respectați de săteni.

Și în rândurile personalului cântăreților se observă o oarecare îmbunătățire îmbucurătoare având un număr de 55 cântăreți din numărul total de 90, cu școală de cântări. La conferința generală ce am avut-o cu cântăreții anul trecut am constatat foarte multă bună-voință și mare îndemn pentru ridicarea nivelului lor cultural spre a deveni cât mai folositor pentru biserică.

În Protopopiatul acesta sunt ridicați la rangul de Sachelar un preot, Economi 4 preoți și Economi Stavrofori 6 preoți.

La conferințele generale a participat toată preoțimea și s'a achitat conștiincioși de îndatoririle ce li s'au impus.

Protopopiatul Dorohoiu Circ. 1-a se află împărțit în 3 cercuri pastorale, care au ținut 10 ședințe culturale în care s'au discutat chestiuni de ordin pastoral instructiv și educativ al preoțimei, cum și pentru luminarea poporului în ședințele publice ținute în biserică cu ocazia serviciului Sf. liturghii în sobor cu un deosebit fast. Poporul a luat parte în număr foarte mare la aceste cercuri pastorale cu care ocazie s'a putut da sfaturi și îndrumări folositoare.

Societatea clerului ocrotirea Secția Dorohoi, are 93 membri și a ajuns anul acesta a fi pusă la curent cu plata cotațiilor. Capitalul acestei societăți este de 100.145 lei și ajută un număr de 14 văduve și orfani cu suma de 34.370 lei.

Pe lângă aceste ajutoare preoțimea dorohoiană a ajutat pe familia decedatului preot C. Răileanu, căruia i-a rămas 10 copii

minori, cu suma de 90.000 lei adică cu câte o mie lei de fie care preot.

Starea religioasă morală-socială a parohienilor se prezintă *progresiv bună*, cu toate greutatea timpurilor prin care trecem, poporul de la sate dă dovadă de multă cuminenie și hărnicie veșnic optimist înspre timpuri mai bune. Frecvența la biserică e în creștere și în deosebi se observă o mare dragoste a săteanului de a contribui pentru întreținerea bunei stări materiale a bisericeii, fie la reparațiuni sau construcțiuni din nou. Indreptarea calendarului și data serbării Paștelui pentru anul 1929 n'a fost discutată nici un moment de săteni, ci se observă cu punctualitate.

Alcoolismul a început să descrească simțitor, propaganda sectelor religioase n'a putut progresa mai mult, ci se observă chiar reveniri la dreapta credință.

Mișcarea culturală ce s'a început a se face în unele parohii prin cursurile catihetice e încurajată de săteni, cari participă cu mult interes.

Din punct de vedere statistic, situația în Protopopiat se prezintă astfel:

	22,242	capi de familie	ortodoxi		
	93,474	suflete	ortodoxi		
	4000	născuți	botezați		
	840	Cununați			
	1872	Decedați			
	316	Concubinaje			
Capi de familie	Adventiste	9,	suflete	35	
"	"	Babtiști	2,	"	7
"	"	Pocăiți	17,	"	37
"	"	Catolici	79,	"	292
"	"	Evrei	2609,	"	12384

În cursul anului 1928, am inspectat 40 parohii, am prezidat 10 ședințe la cercurile pastorale ținute cu preoții din circumscripție dând directive și sfaturi sătenilor care au luat parte la ședințele publice.

Am prezidat conferințele generale preotești și am făcut 5 instalări de preoți noi hirotoniți.

Asemenea am făcut 5 anchete ordonate contra a patru preoți și a unui cântăreț care n'au avut nici o urmare.

Pe lângă lucrările de cancelarie al Protoieriei care mi-au răpit cea mai mare parte din timp din cauza lipsei de personal deși prevăzut în lege, dar scos din buget, am îndeplinit și toate oficiile și prezintările cerute în calitate de Protopop Șef de județ.

Acestea cu cel mai profund respect le supun cunoștinței Înalt P. Sf. Voastre spre cele de cuviință.

Al Înalt Prea Sf. Voastre prea supus serv.

Protoiereu, Econ. Dr. D. Grigorescu.

Condicile de milă

Circulara No. 990 din 28 Februarie a. c. către Protopopii.

Ca urmare la ordinul nostru No. 5881, din 4 Septembrie 1928, și în conformitate cu adresa Onor. Minister al Sănătății și Ocrotirilor Sociale No. 9342, din 20 Februarie a. c., vi se face cunoscut, că se autoriză din nou circularea pantahuzelor, cu condițiunea însă, de a se respecta întocmai, următoarele noi dispozițiuni:

1) Nu se va elibera sau prelungi pentru colectă, nici unei parohii pantahuză, dacă pe lângă procesul-verbal al comitetului respectiv, ori al consiliului parohial, în care se va motiva necesitatea eliberării condiceii, nu se va anexa și un deviz estimativ, care să cuprindă sumele necesare pentru reparația ori construirea din nou a bisericeii, deviz ce va trebui verificat și certificat de serviciul tehnic al județului.

2) Sub nici un motiv nu se va admite dreptul de concesiune al colectei. Purtătorii condicelor, nu se pot schimba decât cu aprobarea noastră iar înlocuirea nu se va admite, decât în cazuri de boală, sau dacă se va constata în sarcina lor, rea credință.

3) Autorizațiunile pentru bisericile din comunele rurale, nu se vor da decât pentru raza județului respectiv și numai în cazuri excepționale, autorizațiunea se va putea acorda și pentru cuprinsul întregii eparhii.

4) La expirarea termenului de colectă, se va întocmi câte un proces verbal, în dublu exemplar: în primul se va constata suma colectată, iar în al doilea, modul de întrebuințare a sumei, adică dacă s'a cheltuit cu reparația, sau s'a trecut la fondul pentru construirea din nou a bisericeii. Aceste 4 procese verbale, so vor înainta Sf. Mitropolii, împreună cu condica, spre verificare. Parohiile vor păstra în arhivă, toate actele justificative pentru control.

5) Pantahuze din nou, nu se vor elibera decât din acele imprimare la Tipografia Mănăstirei Neamțu, care sunt ușor de verificat, al căror cost e de 500 lei și se găsesc în depozit la cancelaria Sf. Mitropolii.

Cele de mai sus, le veți aduce la cunoștința preoților din acel protopopiat, pentru a le respecta întocmai.

⟨ss⟩ *PIMEN* Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent ⟨ss⟩ *Pr. C. G. Vuiescu*

Copie de pe adresa Ministerului Cultelor No. 9470 din 8 Martie a. c.

Înalt Prea Sfințite,

Avem onoare a vă face cunoscut că în urma propunerii făcută Consiliului de Miniștri prin Jurnalul No. 401 încheiat în ședința sa dela 1 Martie a. c., a aprobat ca preoții, care ocupă e-

fectiv și în condițiile prevăzute de legea cumulului, funcțiunea de institutor sau învățător, să primească pentru una din funcțiuni, lăsată la alegere, întregul spor de scumpete cuvenit acelei retribuțiuni, iar la cealaltă 50% din sporul de scumpete cuvenită acesteia de a doua retribuțiuni. Adaosul de familie se acordă numai la retribuția cu scumpetea întreagă.

În consecință vă rugăm să binevoiți a dispune să se ia măsuri pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din zisul jurnal cu începere dela 1 Ianuarie a. c.

Primiți, Vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru, indiscifrabil

p. Director General, indiscifrabil

Cărți recomandate de Sf. Sinod

Înalt Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste avem onoare a Vă face cunoscut că Sfântul Sinod în ședința sa din 7 Februarie 1929, luând act de broșura D-lui Dr. Victor Gomoiu intitulată: „*Preoțimea în slujba operelor de ocrotire și medicină socială*” și apreciind orientările folositoare ce le dă în soluționarea—cu concursul preoților—problemelor de igienă socială, atât de importantă pentru vitalitatea neamului nostru, o recomandă tuturor preoților și parohiilor pentru bibliotecile parohiale.

Făcându-Vă cunoscut această dispoziție a Sfântului Sinod, Vă rugăm să binevoiți a o comunica tuturor preoților din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzite Eparhie.

Primiți Vă rog, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte, *Pimen al Moldovei*

Director, † *Titus Târgoviștianu*

No. 150 20 II. 1929.

Înalt Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune recomandarea publicațiunii „*Biserica noastră și Cultele minoritare*”, a d-lui Rusu Ardeleanu, tuturor preoților pentru bibliotecile parohiale.

Cartea se poate procura dela autor direct, Calea Călărași No. 36, București.

Primiți Vă rog, Înalt Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte, *Pimen al Moldovei*

Director, † *Titus Târgovișteanu*

No. 145 25 II. 1929.

Sf. Sinod prin adresa No. 302 din 18-III, a. c. recomandă :
«*Liturghierul pe muzica bisericească orientală*», întocmit de d-l
V. Ciureanu-Bodești, profesor la școala de muzică din Chișinău.
Se poate procura dela autor pe preț de lei 500.

Sf. Sinod prin adresa No. 541 din 13-III, recomandă lucrarea :
«*Istoria Muzicii la Români*», de d-l M. Poslușnicu, profesor
la liceul «Laurian» din Botoșani.

D I V E R S E

Telegrame expediate

Cu prilejul Sf. Paști I. P. Sf. Mitropolit a trimis următoarele telegrame de felicitare :

Înaltei Regențe – București

Sărbătoarea sfintelor Paști s'a făcut pretutindeni, afară de Basarabia, cu toată liniștea în fața poporului, în numele căruia și al meu personal aduc Înaltei Regențe creștinescul salut de : „Hristos a înviat” cu urări de bine pentru țară și biserică.

I. P. Sf. Miron Patriarh și Regent – București

Sărbătoarea Sfintelor Paști s'a făcut pretutindeni afară de Basarabia în fața poporului credincios cu toată liniștea.

Vă fac salutul creștinesc de „Hristos a înviat” cu urări de bine.

Domnului Maniu, Prim Ministru – București

Sărbătoarea sfintelor Paști s'a făcut pretutindeni, afară de Basarabia, în fața poporului credincios cu toată liniștea.

Vă fac salutul creștinesc de „Hristos a înviat” cu urări de bine.

Domnului Aurel Vlad, Ministrul Cultelor — București

Sărbătoarea Sfintelor Paști s'a făcut pretutindeni afară de Basarabia, în fața poporului credincios cu toată liniștea.

Vă fac salutul creștinesc de „Hristos a înviat” cu urări de bine.

Domnului Vaida-Voevod, Ministru de Interne — București

Sărbătoarea Sfintelor Paști s'a făcut pretutindeni, afară de Basarabia, în fața poporului credincios cu toată liniștea.

Vă fac salutul creștinesc de „Hristos a înviat” cu urări de bine.

Telegrame primite

La telegramele trimise I. P. S. S. Mitropolit a primit următoarele răspunsuri:

Vă mulțumesc din toată inima pentru bunele urări.

Elena

Vă mulțumesc călduros pentru urări.

Nicolae

Adevărat a înviat. Cele mai bune urări.

Buzdugan

Foarte vesel de bunele știri ce-mi împărtășiți, vă mulțumesc pentru bunele urări și vă doresc sărbători fericite, la mulți ani.

Iuliu Maniu

Academia de muzică bisericească

Sf. Sinod prin adresa No. 172 din 13-III, a. c., ne face cunoscut, că s'a înființat pe lângă Patriarhia din București o Academie de muzică bisericească. Până la publicarea programelor și a normelor de conducere, doritorii de a urma cursurile acestei școli, se vor adresa Patriarhiei de unde vor primi informații precise.

O statistică interesantă

În cele 18 Seminarii sunt azi 4334 elevi. În cele cinci academii teologice din Ardeal 856 elevi. Studenți la cele trei facultăți de teologie, 2206. Deci în total 7396 tineri, cari peste câțiva ani vor trebui să intre în cler.

Dar oare sunt atâtea parohii vacante?

Azi sunt 6669 parohii rurale și 614 urbane, în total 7283. La acestea sunt 7183 preoți de mir. Adăugând la aceștia pe călugări, preoții militari și cei cu alte funcțiuni, numărul sporește la 8401.

Ce va fi oare când la cele 7283 parohii vor mai candida 6-7 mii de absolvenți ai școlilor bisericești cu drepturi de a deveni preoți??

Mulțămiri publice

Mitropolia aduce mulțămiri publice următorilor buni creștini, donatori :

1) D-lui D. Iușcă din Plopeni-Borzești, jud. Dorohoi, care a donat bisericii 1000 lei, un prapor în valoare de 5000 lei și o ladă în valoare de lei 200.

*

Următoarelor persoane, care au făcut donații bisericii Sf. Voevozi din orașul Botoșani :

1) D-nei Elena P. Simionescu care a dăruit una salbă de argint și un stihar preoțesc, ambele în valoare de 3500 lei.

2) D-nei Domnica Gh. Lipcanu care a dăruit o salbă de argint în valoare de 500 lei.

3) D-nei Ana M. Răileanu născută Manoilescu care a dăruit un covor în valoare de 600 lei.

4) Pr. Hristofor Manoilescu care a dăruit o salbă de argint în valoare de 1300 lei.

5) D-lui D. Țăranu care a dăruit suma de 600 lei.

6) D-nei Maria C. Ungureanu care a dat 100 lei.

7) D-nei Safta Ștefan Carale care a dăruit 1000 lei.

8) D-nei Maria Constantinescu care a dăruit 100 lei.

9) D-nei Magdalena Colonel M. Placa pentru un dulap destinat bibliotecii parohiale în valoare de 2000 lei.

10) D-lor Natalia M. Zancov, Botoșani și Elena Căpitan V. Mihail-Roman pentru un rând veșminte, cu acoperiminte, fără stihar în valoare de 4000 lei.

11) Persoanelor ce au făcut donațiuni bănești pentru reparațiunii numitei biserici după cum urmează : Pr. Hr. Manoilescu 500 lei, d-na Getta Cr. Goilav 300 lei, d-ra Irina Manoilescu 200, Cost. Baci 200, d-na Eliza V. Băltărescu 200, d-na Marcela L. Ghica 500 lei, Teodor Andronescu 250 lei, d-na Maria Th. Andronescu 250 lei, Maria Burghilea 50 lei, P. Vasiliu 20 lei, d-na Maria Giurgea 100 lei, Gh. Filip 40 lei, d-na Eleonora Pavlov 100 lei, d-na Carolina Gh. Daniel 1000 lei, d-na Olga Colonel Anastasiu 300 lei, dl. Conel P. Anastasiu 300 lei, credincioșilor ce au dăruit în biserică cu prilejul a 3 colecte lei 440.

*

1) Enoriașilor parohiei Petricani din jud. Dorohoi, cari la stăruința preotului paroh D. Andriescu au contribuit cu suma de lei 160.000 cu care s'a reparat atât biserica cât și casa parohială.

La stăruința preot. D. Andriescu Primăria Săveni și Prefectura Dorohoi au donat suma de lei 100.0000, din care cu lei 70.000 parohul a făcut un grajd model la casa parohială, iar cu lei 30.000 un zaplaz de scânduri.

2) D-lor : Panait Panaitescu, avocat, Săveni, membru al Adunării Eparhiale, C. Cristea, avocat în Săveni, apoi d-lui C. Pe-

trescu, tustrei foști primari ai târgului Săveni, cari au făcut donații și au dat parohului tot concursul moral și material pentru reparația bisericii și a casei parohiale.

Următoarele trei persoane din parohia Doroșcani, jud. Iași, cari au făcut donații bisericii din sat :

- 1) D-tru V-le Ilie, una Cruce mare de lemn sculptată în valoare de 8500 (*opt mii cinci sute lei*).
- 2) Maria V. Ilie, un covor în valoare de 500 (*cinci sute lei*).
- 3) V-le Huțanu, una sobă fer în valoare de 1000 (*una mie lei*).

Următoarelor persoane din parohia Văculești, jud. Dorohoi, care la stăruința preotului V. Arnăutu, au făcut mai multe donații bisericii parohiale :

1) D-ior Mihai și Maria Cerbu, care au donat o înveliioare pentru Sf. Masă și dveră.

2) D-lui Mihai Felic, care a donat Triodul, în valoare de lei 650.

3) D-rei Clemansa Moisiu, învățătoare, care a donat Evhologiul în val. de lei 550.

4) D-rei Elena Nimereanu, care a donat Mineiul pe Noiembrie în val. de lei 510.

5) D-lui Mihai Onofrei, care a donat Mineiul pe Ianuarie în val. de lei 460.

6) D-lor Profira Hr. Gânga și Maria V. Apetrei, care au donat Mineiul pe Iunie în val. de lei 460.

7) D-lui Vasile Cat. Isac, care a donat Ciaslovul Mic în val. de lei 200 și a spoit sf. Potir.

8) D-lor Mihai Filipescu și Mihai Aniței cu soțiile, care au donat Mineiul pe Maiu în valoare de lei 500.

9) D-lor Mihai și Ilie Pălimaru, Mihai Gh. Ciobanu și Ioan Conțu, care au donat Octoihul în valoare de lei 500.

10) D-lor Vasile Cat. Isac, Elena Gh. Ciobanu, Gh. Iurea și Vasile Gânga, care au donat Apostolul în valoare de lei 650.

11) D-lui Manole Chirilă, care a donat Catavasierul în val. de lei 150.

12) D-lui Mihai Grosu care a donat Cartea de Tedeum în val. de lei 100.

13) D-lui Ioan V. Câmpanu, care a donat Panihida în valoare de lei 80.

14) D-lui Ioan Lăbău, care a donat Rânduiala ridicării Panighiei în val. de lei 80.

15) D-lor Vasile și Maria Ciornei, care au Donat Prohodul Domnului în valoare de lei 80.

16) Păr. Vasile Arnăutu, care a donat Liturghierul, Slujba Invierii și Tipicul Bisericesc, toate în valoare de lei 610.

Următorilor donatori din parohia Madei Jud. Neamțu :

- 1) *Neculai Bondar* și soția sa *Elena* au donat 2 clopote în valoare de 15.000 lei, un rând vestminte și o față pe Sf. Masă, 7000 lei.
- 2) *N. Bondar* și *Ion Iuca Cioată*, un policandru cu 12 brațe.
- 3) *Grigore Ion Mujdei* și *C. Guguță* una evanghelie argintată 2000 lei.
- 4) *C. Ars. Cârjă*, una cruce argint 600 lei.
- 5) *Glichira D. Măhălău*, una icoană argintată 1500.
- 6) *D-na Olga Bilievici* și *Brig. Silic V. Săilă* cu soția *Elena*, un clopot 3500,
- 7) *Petru Nastasă* un sfeșnic 1500 lei.
- 8) *Maria Gh. Cioată* un minei pe Ianuar 600 lei.
- 9) *Ion Mujdei* un sfeșnic cu 6 lumini 600 lei.
- 10) *V. Ion Mujdei*, 3 candelă 600 lei.

Prin insistența parohului s'au mai cumpărat de toți poporâni un rând de vestminte în valoare de 21.000 lei, apoi două sobe în valoare de 6000 și una sobă la filiala Pârăul Cârjei de 3000 lei.

TABLOU

De numele și pronumele persoanelor care au ajutat la restaurarea Bisericeii Pogorârea Sf. Duh din M-reă Agafon, Județul Botoșani și cărora le aducem mulțămiri publice.

- 1) Arhim. Nifon Ioniță starețul Sf. M-ri Vorona a văpsit și pictat pridvorul și vesmântăria, cheltuind suma de 3000 lei.
- 2) *D-lui Gh. Cristescu* notarul Com. Stâncești a donat și transportat la mănăstire 25 care nisip pentru tencuitul pereților în valoare de 2500 lei.
- 3) Profesoarelor și elevelor școalei Normale «Despina Doamna» 4092 lei.
- 4) Profesoarelor și elevelor Liceului de fete din Botoșani 1437 lei.
- 5) « » școalei Profesionale, Botoșani 596 lei.
- 6) Profesorii și elevii școalei Comerciale, Botoșani 1109 lei.
- 7) « » « de Meserie, Botoșani 210 lei.
- 8) « » « Primare No. 3 de băeți, din Botoșani 192 lei.
- 9) Profesorilor și elevilor Liceului Laurian din Botoșani 1400 lei.
- 10) Banca Națională din Botoșani 1340 lei.
- 11) Tribunalul și baroul avocaților Botoșani 2050.
- 12) Banca Agricolă 100 lei.
- 13) Arhim. Eufrosina Petrovici 1500 lei, Părinții Veniamin Mihailescu și Ghenadie Verinciuc câte 2000 lei, Monahiile Epistimia Rusu 3000, Agafia Moisa 2000 lei, Rasofora Aglaida Șerban 2000, Evelina Honceriu, Tecla Gafencu, Nimfodofa Gheorghiu, Arinefta Benea, Augustina Iliescu, câte una mie de lei, D-l Dimitrie Ionescu 2000, D-na și D-l Alexandru Gătej 2000, D-l Constantin și

Olga Lepădatu din Cluj 3000, D-na Hăreta Bălăşescu 1000, D-na Elena Voiteşti din Cluj 1000, Simionovici 2000, D-na E. Dr. Antonescu a adunat dela mai mulţi pioşi creştini 2000, D-l Căpitan Mircea 1000, Ignat şi Profira 4000, Arhim. Victor Cristescu 1000, Părintele Nicanor Vlădeanu 1000, Părintele Ioachim Ionescu, pensionar, 1000, Icon. Gr. Deliu 1000, Părintele Varsinovie Dumbrăveanu 1000, D-l Gr. Coandă din Piteşti 1000, Nicolae şi Ecaterina Muraraşu 1000, Camera de Comerţ 1000, Marie Vasile 1000, Ana Fălticineanu 1000, Elena Căpitan Ialovische, Vasile Maria, Elisabeta, Elena Manu, D-na E. Dr. Antonescu, Vasile Maicu, Matilda, Ana şi Vasile Manole, Elena, Pr. Ioan Romanescu, Vasile Vlădeanu, Gh. Vlădeanu câte 5000 lei, Soborul M-rei 29780 lei, precum şi alţi mulţi pioşi creştini dela 400 lei în jos până la complectarea sumei de 250000 lei cu care s'au restaurat zisa biserică în interior şi exterior.

Parohii vacante

- I.
JUD. IAŞI
1. Parohia Cotnari, rurală
- II.
JUD. DOROHOI
1. Parohia Lişna, rurală
- III.
JUD. BOTOŞANI
1. Parohia Duminica Mare,
(oraşul Botoşani)
2. „ Sf. Gheorghe,
(oraşul Botoşani)

3. Parohia Dumbrăveni, rurală

- IV.
JUD. FĂLTICENI
1. Postul de diacon de la catedrala
din Fălticeni

- V.
JUD. NEAMŢU
1. Parohia Boboeşti, rurală
2. „ Bodeştii de Jos, rurală

Consiliu Eparhial

În ziua de 11 Aprilie, a. c., a avut loc şedinţa plenară a consiliului eparhial, sub preşidenţia I. P. Sf. Mitropolit. Darea de seamă în numărul viitor.

Adunarea Eparhială

La 28 Aprilie, a. c., Duminica Samaritencii, va avea loc şedinţa anuală a Adunării Eparhiale, când se vor discuta şi lua hotărâri pentru bunul mers al bisericii, potrivit cu ordinea de zi stabilită de plenul consiliului eparhial de la 11 Aprilie, a. c.

Demisii

- 1) Preotul Gh. Crăciun a demisionat pe ziua 1 Aprilie 1929 din postul de preot supranumerar la parohia Grumăzeşti, Jud. Neamţu.
- 2) Preotul I. Mareş a demisionat pe ziua de 15 Aprilie 1929 din postul de paroh al parohiei Bodeştii de Jos Jud. Neamţu.

Transferări

- 1) Preotul D. Brânzei dela parohia Lişna-Dorohoi a fost transferat la parohia Oroftiana acelaş judeţ pe ziua de 1 Mai 1929.

Armata și preoții

Consiliul Central Bisericesc cu adresa No. 2108 din 20 III, a. c., ne comunică hotărârile Sf. Sinod, luate în urma rapoartelor P. Sf. Episcop Ioan al Armatei.

1) În localitățile unde nu sunt preoți militari sistematizați, preoții localnici vor da tot concursul pentru serviciile religioase, cerute de armată.

2) În zile de sărbători soldații vor fi duși la bisericile cele mai apropiate de cazărmi.

3) Preoții cari cunosc pe tinerii recrutați în armată, atinși de învățăturile sectanților, să înștiințeze cercurile de recrutare locale, arătând numele ostașului sectant, pentru a fi urmărit, ca să nu facă propagandă printre camarazii lui.

Decese

1) Preotul V. Gheorghiu dela parohia Dumbrăveni, Jud. Botoșani a încetat din viață în ziua de 25 Martie 1929.

2) Cântărețul Gh. Colescu dela parohia Adășeni Jud. Dorohoi, a încetat din viață în ziua de 2 Martie 1929.

3) Cântărețul Ioan Bârsan dela parohia Munteni Jud. Iași a încetat din viață în ziua de 14 Februarie 1929.

4) Cântărețul I. Iudeanu dela parohia Petrișurile Jud. Fălțiceni a încetat din viață în ziua de 27 Ianuarie 1929.

Numiri de preoți

1) Gh. Jeșcu, absolvent al seminarului din Dorohoi, a fost hirotonit preot și numit ca paroh la parohia Pleșani Județul Botoșani, pe ziua de 15 Martie 1929.

2) Andrei Chirlea, absolvent al seminarului Teologic din Chișinău, a fost hirotonit preot și numit ca paroh la parohia Santa-Maria, județul Botoșani pe ziua de 1 Aprilie 1929.

Numiri de cântăreți

1) Ioan Bădeanu a fost numit cântăreț la parohia Spineni Jud. Iași, pe ziua de 1 Martie 1929.

2) V. Ciobanu a fost numit cântăreț — provizoriu la parohia Feredeni Jud. Botoșani, pe ziua de 1 Martie 1929.

3) Gh. Zagardan a fost numit cântăreț la parohia Pârliți Jud. Iași, pe ziua de 1 Martie 1929.

P. C. Preot *al parohiei din*

Comuna *Buhalnita*

Județul *Neamț*

de Arte Grafice „Viața Românească” S. A., Alexandri, 10-12

Prețul unui exemplar 10 lei

ANUL V, No. 5

IAȘI, MAIU, 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

—
APARE LUNAR
—

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația: Secția Culturală, Sf. Mitropolie	ABONAMENTUL PE UN AN, 120 LEI
--	----------------------------------

CUPRINSUL :

Sărbătorirea Sf. Paști în Eparhia Moldovei și Sucevei
de *Pr. P. Chirica*.

Raportul general asupra societății „Ocrotirea“.

Partea oficială: Sumarul ședinței secției administrative. Sumarul ședinței secției economice. Sumarul ședinței consiliului eparhial.

Diverse: Numiri de preoți, Demisii, Transferări, Decese, Condici de milă etc.

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa : Secția Culturală, Mitropolia—Iasi.

Abonamentul este de 120 lei anual și se reține direct din statul de salar al fiecărei parohii.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Sărbătorirea Sf. Paști în Eparhia Moldovei și Sucevei

În cursul anului bisericesc nu este o altă sărbătoare mai mare, mai înălțătoare și mai dorită, ca sărbătoarea Învierii Mântuitorului Isus Hristos. În fiecare an, creștinii o așteptau cu o înfiorare sfântă. Anul acesta, răutatea omenească, atingând culmea, a tulburat adânc sufletul creștinilor noștri de la orașe și de la sate.

Călugării vagabonzi, excluși de prin monastiri din cauza abaterilor de la regulile vieții monahale, supărați că n'au fost lăsați să-și facă înaintea de cap, au început să agite populația liniștită a satelor noastre, cu fel de fel de minciuni, rătăcind unele spirite ușoare.

O anumită presă din București, interesată și fără să-și dea seama că nimicește în sufletul țăranilor noștri încrederea în biserică și conducătorii ei și credința ce o au în Dumnezeu, a lovit fără cruțare luni de zile în hotărârea Sf. Sinod, de a se serba Paștele la 31 Martie a. c.

Anumite specimene din taberile partidelor politice, în dorința de a-și câștiga popularitate, au mințit cu nerușinare, făgăduind țăranilor că li se va da „vechiul stil” pricinuind prin aceasta, o întreagă dezorientare asupra serbării celei mai mărețe sărbători: *Învierea lui Isus*.

Biserica noastră ortodoxă, s'a trezit deodată atacată cu violență, de acești trei dușmani: călugării vagabonzi și imorali, presa desmățată și politicianii de rând și speculanți.

Lupta a fost îndârjită. Deoparte cei trei dușmani amintiți mai sus, înarmați cu plinătatea armelor răutății: minciuna, calomnia, batjocorirea persoanelor din conducerea bisericeii, și

de altă parte preoțimea noastră, conștientă de marele ei rol adânc înțelegătoare a momentului prin care trecea.

În bisericile orașelor și a satelor noastre, preoții noștri s'au luptat ca niște eroi și în covârșitoare majoritate, au menținut încrederea poporului în hotărârea supremului for bisericesc : Sf. Sinod.

Acum după ce au trecut toate, putem afirma sus și tare, că preoțimea noastră a învins, că preoțimea noastră, încă odată a înscris o pagină de glorie în cartea misionarismului ortodox. Insultați pe alocurea, amenințați prin alte părți, părăsiți chiar și de prietenii buni, preoții noștri, au stat la postul lor cu toată competența, cu toată demnitatea, cu tot spiritul lor de sacrificiu.

Noi care i-am văzut în vârtoarea acestei lupte, scrim acestea cu sufletul senin, adânc convinși că nu exagerăm nimic.

Eparhia Moldovei și Sucevei — obiectivul tuturor atacurilor—a înregistrat un succes desăvârșit. Deși megieșită cu Basarabia pe o mare întindere, pe linia Prutului, deși invadată de țărani basarabeni, care au venit la lucru, totuși datorită înțelepciunii și muncii preoților noștri, creștinii orașelor și satelor noastre au ascultat de biserica și preotul lor.

Deși jurnalele care ațâțau, au pătruns prin agenții plătiți până în cele mai depărtate sate, prin casele țăranilor care nici nu știau carte, totuși efectul lor de distrămăre a fost nul, afară doar de celălalt *efect material* pe care cred că-l au avut în destul, umplându-și lăzile cu bani.

Deși anumiți politicieni au cutreerat satele și au dat fel de fel de făgădueli, țărănimea noastră a rămas legată de biserica ei.

În toată Eparhia Moldovei și Sucevei, sărbătoarea Învierii Domnului s'a serbat cu toată pompa în ziua de 31 Martie, așa precum a stabilit Sf. Sinod.

Ne va pune cineva înainte, cele câteva sate de răzvrățiți de prin jud. Neamț? Le vom răspunde că nu se poate pădure fără putregai. Și când declarăm aceasta, o facem pentru că i-am văzut la fața locului, pe acești răzvrățiți. Toți tâlharii, criminalii și alcoolicii, care nu se mai duceau cu anii la biserică, au făcut cel mai mare caz acuma cu data Sf. Paști, pe când

oamenii cuminți, gospodarii cinstiți, au rămas cu ascultarea de biserică până la sfârșit.

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit, cu organele administrative și cu toți preoții din Eparhie, au stat de veghe și cu tact creștinesc, cu blândețe desăvârșită, au parat loviturile dușmanilor, menținând pacea în sufletele credincioșilor noștri, care au serbat cu toată bucuria sărbătoarea cea mai strălucită din tot timpul anului.

Preot Petre Chirica.

Raport general

asupra situației societății clerului „Ocrotirea”
din Arhiepiscopia Iașilor pe anul 1928.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

În conformitate cu Art. 25 din Statutele Societății Clerului Ocrotirea, cu adâncă smerenie vă supun cunoștinții, situația generală a Societății „Ocrotirea” a preoților din cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor și Mitropoliei Moldovei și Sucevei.

Societatea Ocrotirea, are în fiecare din cele 5 județe, câte o secțiune. Numărul membrilor acestor 5 secțiuni e de aproape 600 de preoți.

La Iași conducerea secțiunii, ca Președinte, o are preotul profesor Econ. I. Țincoca. La Neamțu, Președinte este preotul profesor Econ. V. Constantinescu. La Fălticeni, Președinte este Preotul Mihai Grigoraș. La Botoșani și Dorohoi conducerea societății ca Președinți, o au Protopopii Al. Simionescu și D. Grigorescu.

Membrii societății plătesc o cotizație anuală de 20 lei lunar, afară de membrii secțiunii Fălticeni care plătesc 30 lei lunar. Din aceste cotizații se alimentează fondul întregii societăți.

Secția Botoșani, intenționând să-și zidească un cămin propriu oprește 10 lei, din cei 20 lei, pentru scopul propus.

Situația fiecărei secțiuni poate fi privită din două puncte de vedere: *material* și *cultural*.

Din punct de vedere material se observă la toate secțiunile o stare mult mai bună, ca cea din anul trecut. Cotizațiile au fost la curent încasate. Cele rămase în urmă, au fost achitate. Cu

PARTEA OFICIALĂ

Sumarul ședinței Secției Administrative-Bisericească

Ședința dela 11 Aprilie 1929

În urma ședinței Consiliului Eparhial, a avut loc și o ședință a Secției Administrative Bisericești.

Au fost de față:

I. P. S. Mitropolit Președinte.

Pr. C. Vuescu Consilier Referent.

Prea Cc. Preoți: Al. Simionescu, Dr. D. Grigorescu, Gh. Popovici și Mihai Zăhărescu, membri.

Asistă și membrii din celelalte secțiuni ale Consiliului Eparhial.

Ca secretar de ședință, Pr. N. Todicescu, Secretar Eparhial.

În ordinea de zi, sunt aprobări de transferări și noi numiri de preoți, la parohiile vacante.

a) Pr. C. Vuescu, citește referatul No. 2250 / 929, prin care arată că pentru parohia vacantă Agapia, Jud. Neamț s'au prezentat următoarele cereri:

1. Cererea de transferare a Pr. Vasile Șova dela parohia Hăbud, jud. Prahova.

2. Cererea de hirotonie a D-lui Oreste Bolohan absolvent al seminarului Teologic din Dorohoi.

Consiliul deliberând și hotărând ca mai întâi să se satisfacă cererile candidaților din această Eparhie, este de părere să nu se aprobe transferarea preotului Vasile Șova, fiind din Eparhia Ungro-Valahiei.

Cu privire la celalalte două cereri, având în vedere că Dl. Oreste Bolohan, solicită pentru a treia oară hirotonia în preot, Consiliul propune hirotonia și numirea D-lui O. Bolohan, ca paroh pe seama parohiei Agapia, din jud. Neamț.

Pentru parohia urbană Sf. Atanasie și Chiril din Iași se prezintă Consiliului, cererea de numire a Pr. N. Hodorobă, Consilier Referent la secția Culturală și profesor de religie.

Consiliul deliberând și având în vedere că Pr. N. Hodoroabă se retrage din postul de Consilier Referent, rămânând numai cu funcția de profesor, propune să se admită cererea și să fie numit Pr. N. Hodoroabă ca paroh al parohiei Sf. Atanasie și Chiril din Iași.

c) Pentru postul de preot ajutător nou înființat la parohia Buhuși jud. Neamț s'au prezentat:

1. Cererea de transferare a Pr. Lascar dela parohia Socea, jud. Neamț.

2. Cererea de hirotonie a D-lui Vasile Jigău, absolvent al seminarului din Roman.

Consiliul deliberând, propune să fie numit Dl. V. Jigău și hirotonit în preot pe seama acelui post.

d) Pentru parohia vacantă Bodeștii de jos, jud. Neamț, se prezintă cererea înregistrată la No. 2199 | 929, a D-lui Dimitrie Ghomeș, absolvent al seminarului din Dorohoi.

Consiliul deliberând, și având în vedere că parohia este declarată vacantă cu începere dela 15 Aprilie a. c. și prin urmare n'a trecut termenul legal de o lună de zile dela publicarea vacanței, este de părere să se amâne cererea de hirotonie a tânărului D. Ghomeș.

e) Pentru parohia vacantă Șendriceni-Gherghel, din jud. Dorohoi, prezentându-se cererea tânărului Emanoil C. Niță, absolvent al seminarului din Dorohoi, Consiliul pe baza referatului sub No. 1069 din 929 propune să se facă numirea candidatului și să fie hirotonit pe seama parohiei Șendriceni-Gherghel.

f) Pentru parohia Oroftiana din jud. Dorohoi, prezentându-se cererile de transferări a preoților: Alex. Grioriu dela Hreața jud. Dorohoi și D. Brânzei dela parohia Lișna jud. Dorohoi. Consiliul, pe baza referatului No. 2249 | 929, propune să se admită transferarea preotului D. Brânzei dela parohia Lișna-Dorohoi la parohia Oroftiana-Dorohoi.

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Președinte (ss) *PIMEN al Moldovei*

Consilieri Referenți (ss) *Pr. C. G. Vuescu*
(ss) *Pr. V. Mihailescu*
(ss) *Fr. N. Hodoroabă*

Secretar Eparhial (ss) *Fr. N. Todicescu*

Sumarul şedinţei

Secţiei Economice

Şedinţa dela 11 Aprilie 1929.

Membrii secţiei economice dela Arhiepiscopia Iaşilor, fiind convocaţi cu adresa No. 1752 din 6 Aprilie 1929, s'au întrunit în şedinţă astăzi 11 Aprilie 1929.

Au fost de faţă I. P. S. Mitropolit ca preşedinte; Pr. V. Mihailescu Consilier Referent, Dl. Gabriel Parvu.

Ca secretar de şedinţă Pr. N. Todicescu.

În ordinea de zi, au fost următoarele chestiuni :

1. Licitaţia dela Târcuţa.

2. Bugetul pe 1929.

3. Gestiunea pe 1928.

1. Părintele V. Mihailescu, prin referatul No. 1818 din Martie a. c. arată rezultatul licitaţiei pentru vânzarea materialului lemnos de brad din Târcuţa.

Consiliul ia cunoştinţă de rezultatul licitaţiei.

2. Prin referatul No. 2213 a. c. Consiliul ia cunoştinţă de bugetul întocmit pe anul 1929, şi-l însuşeşte, urmând a-l susţine la adunarea Eparhială din 28 Aprilie a. c.

3. Prin referatul No. 2214 a. c. Consiliul ia cunoştinţă de gestiunea pe 1928, şi-o însuşeşte şi urmează a o prezenta Adunărei Eparhiale.

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Preşedinte (ss) *PIMEN*

Consilier Referent (ss) *Pr. V. Mihailescu*

Secretar Eparhial (ss) *Pr. N. Todicescu*

Sumarul ședinței Consiliului Eparhial (Plenar)

de la 11 Aprilie 1929.

Membrii Consiliului Eparhial din cele trei secțiuni, fiind convocați în ședință plenară de către Arhiepiscopia Iașilor cu adresa No. 1540 din 27 Martie 1929, s'au întrunit în sala de ședință la ora 3 p. m.

I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Pimen președinte.

Din Secția Administrativă: Pr. C. Gr. Vuiescu, consilier referent; Ec. Al. Simionescu, Ec. Dr. D. Grigorescu, Ec. Gh. Popovici și Econ. M. Zăhărescu, membri.

Din Secția Culturală: Pr. N. Hodoroabă, consilier referent, Econ. Dr. D. Furtună, D-nii Gh. Gr. Gheorghiu, Dr. Dimitriu Borca și C. N. Iancu, membri.

Din Secția Economică: Pr. V. Mihailescu, consilier referent, Pr. Gh. Tudurache, D-nii Ioan Zipa și Gabriel Parvu, membri.

Lipsește dela ședință: Pr. Econ. Const. Roșescu, D-nii St. C. Ioan, Romulus Bălănescu și Gh. Tomaziu.

Mai asistă la ședință: Pr. P. Chirica, Revizor Eparhial, Pr. V. Chirica Misionarul Eparhiei, Pr. Ermil Grigorescu, Protopop de Fălticeni și Preot D. Ciolan, protopopul Circ. II Iași.

Preotul N. Todicescu, secretarul consiliului, făcând apelul nominal, se constată că din 18 membri ai Consiliului Eparhial sunt prezenți 14.

Consiliul se declară apt de a delibera și lua hotărâri.

În ordinea de zi sunt următoarele chestiuni:

I.

1. Citirea sumarului ședinței precedente (dela 15 Noembrie 1928).

2. Propuneri de numiri și înaintări de funcționari în cancelaria Mitropoliei.

II.

Secția Administrativă

3. Înființări de noi parohii.

4. Modificări în delimitarea parohiilor.

5. Desemnarea ce urmează a se face de Adunarea Eparhială pentru Consiliul Central Bisericesc a unui membru cleric și doi mireni, în locurile vacante.

6. Mișcări în consiliile și epitropiile parohiale.

7. Diverse.

III.

Secția Culturală

8. Imbunătățirea revistei „Mitropolia Moldovei” și ridicarea abonamentului dela 120 lei la 150 lei anual.
9. Acordarea de burse și ajutoare din fondul cultural.
10. Cărți de propagandă cumpărate.
11. Cărți religioase — morale, de cumpărat pentru parohii.
12. Biblioteca Secției Culturale.

IV.

Secția Economică

13. Ratificarea licitației, pentru vânzarea materialului lemnos.
14. Donații, închirieri de imobile și arendări de terenuri.
15. Ratificări de arendări și închirieri de imobile.

V.

16. Ordinea de zi pentru adunarea eparhială.
17. Diverse.

I. P. S. Mitropolit Pimen, deschizând ședința, cu rostirea creștineștelor cuvinte : „Hristos a Inviat” arată greutățile actuale prin care a trecut Biserica noastră, odată cu îndreptarea noului calendar și fixarea datei Paștelui din anul acesta. Cu toată propaganda subversivă din partea unor agitatori, fie conștienți, fie inconștienți, poporul a dat dovadă de cumințenie, iar preoțimea a depus o muncă vrednică de laudă, întru luminarea credincioșilor și respectarea autorității noastre bisericești.

Părintele Secretar, citind sumarul ședinței precedente, (15 Noembrie 1928) Consiliul îl aprobă cu unanimitate.

I.

Intrându-se în ordinea de zi, Părintele N. Todicescu, citește referatul No. 2313/929, prin care arată vacanțele de funcționari din cancelaria Mitropoliei.

Având în vedere neapărata trebuință de a fi completate acele vacanțe, propune Consiliului ca mai întâi să se facă avansări dintre funcționarii actuali, cari îndeplinesc condițiunile de vechime cerute de statutul funcționarilor publici și în urmă locurile disponibile să fie scoase la concurs.

În urma referințelor date consiliului de către însuși I. P. S. Mitropolit și Părintele Secretar Eparhial, asupra modului de a se comporta în serviciu și a priceperii de cari au dat dovadă cei propuși la avansare, consiliul pe baza acestora și potrivit referatului, acceptă în unanimitate propunerea de avansare a D-lor

Alex. Gheorghită și Gh. Țancu, actuali subșefi de birou, în cele două locuri vacante de șefi de birou.

I. P. S. Mitropolit Pimen, este de părere, ca la ocuparea celorlalte locuri vacante (un post de șef de serviciu, două de subșefi și unul de impiegat) să se dea preferință clericilor solicitanți, ca în chipul acesta, cancelaria Mitropolitană să aibă caracterul de adevărată cancelarie bisericească.

Consiliul se asociază la părerea I. P. S. Mitropolit.

II.

Secția Administrativă

1. *Înființări de parohii.*

a) Părintele Consilier C. Vuescu, citește referatul No. 2155 a. c. privitor la reînființarea parohiei Ciumulești—Fălticeni, prin deslipirea dela actuala parohie Dumbrăvițele.

Prin adresa Sf. Mitropolii No. 161 a. c. s'a intervenit la Onor. Minister pentru reînființarea acestei parohii la care Ministerul a cerut avizul consiliului eparhial.

În această chestiune luând cuvântul Dl. Dr. Dimitriu Borca, arată că după datele ce rezultă din raportul Revizorului Eparhial, care a cercetat cazul la fața locului, nu-i motiv de reînființarea parohiei Ciumulești; nu poate fi vorba de depărtare între cele două sate și nici de o supra populație. Apoi chestiunea casei parohiale din Ciumulești este în funcție de procesul intentat de moștenitorii donatorului.

Preotul Gh. Tudurache asociindu-se la cele spuse de Dl. Dimitriu Borca, susține principiul, ca parohiile să fie cât mai mari pentru ca să se poată întreține, cu ușurință bisericile, mai ales acum când Ministerul a suprimat orice subvenție pentru întreținerea cultului.

Dl. Zipa, invocând motivele pentru care s'a alipit parohia Ciumulești la Dumbrăvițele, arată că ele sunt încă în vigoare și că nici o plângere nu s'a produs din partea cuiva că preotul n'ar putea deservi parohia în formația actuală.

Consiliul deliberând, în unanimitate, hotărăște respingerea cererii de reînființarea parohiei Ciumulești.

b) La referatul No. 8276 a. c. prin care se propune înființarea unui post de preot ajutător la parohia „Sf. Înviere” din Tg. Buhuși, jud. Neamțu, Consiliul având în vedere numărul copiilor de familie ce compun acea parohie, cum și certificatul No. 797/929 al Primăriei Buhuși, care arată că înscrie în buget plata postului de preot ajutător, hotărăște în unanimitate înființarea aceluia post.

c) La referatul No. 723 a. c. pentru înființarea parohiei Slătioara jud. Fălticeni, prin deslipire, dela parohia Râșca, Consiliul

pe motivele arătate în referat, deliberând, hotărăște în unanimitate înființarea parohiei Slătioara.

2. *Modificări în delimitarea parohiilor.*

a) Consiliul ia act de referatele Păr. Consilier Referent No. 88 și 131 a. c. că în orașele Dorohoi și Piatra Neamțu după rapoartele comisiunilor locale, se menține situația actuală, în delimitarea parohiilor.

b) La referatul No. 884 a. c. pentru deslipirea Schit-Orășeni și Unguroaia-Licu dela parohia Cristești-Botoșani și alipirea la parohia Orășani-Botoșani.

c) La referatul No. 973 a. c. pentru deslipirea satelor Jora și Dădești dela parohia Cucuteni-Băiceni și alipirea la parohia Buznea jud. Iași.

d) La referatul No. 1475 a. c. pentru deslipirea satului Curechiștea dela parohia Grumăzești la parohia Târpești jud. Neamțu.

Consiliul deliberând, pe baza referatelor care arată îndreptățirea acestor noi delimitări, în unanimitate, își dă avizul favorabil pentru înfăptuirea delimitărilor propuse.

3. *Inscrierea în ordinea de zi a adunării eparhiale*

Desemnarea în Consiliul Central Bisericesc a unui membru cleric și a 2 mireni, în locurile devenite vacante prin demisia preotului Valeriu Iordăchescu și decesul lui Gh. Gh. Mârzescu și Al. Constantinescu.

Consiliul admite înscrierea acestui punct în ordinea de zi a Adunării Eparhiale, dela 28 Aprilie a. c.

4. *Mișcări în Consiliile și Epitropiile Parohiale.*

a) Alegerile Consiliului parohial dela parohia Verșeni jud. Fălțiceni.

b) Alegerile Consiliului parohial dela parohia Joldești jud. Botoșani.

Consiliul Eparhial, pe baza referatului Părintelui Consilier Referent, aprobă alegerile noilor consilii parohiale.

5. *Diverse*

a) Se aduce în discuția consiliului chestiunea dacă sectanții, pot fi înmormântați în cimitirile bisericilor ortodoxe.

Consiliul, având în vedere că prin Art. 168 - 172 din Statutul legii, se stabilește că cimitirile rurale sunt proprietatea parohiei și se administrează cu depline drepturi de organele parohiei. — conchide că nu se poate aproba înmormântarea sectanților în cimitirile bisericilor ortodoxe și că primăriile respective, sunt

datoare să se îngrijească de locul unde vor fi înmormântați sec-tanții decedați.

b) La referatul No. 462 privitor la cererea parohiei Ștefă-nești—Sat—devenită urbană, de a-și schimba denumirea în „pa-rohia bisericei Sf. Prea Cuvioasa Parascheva“ Consiliul hotărăște ca mai întâi să se trimită Protopopiei respective spre cercetare și aviz, apoi se va hotări.

III.

Secția Culturală

a) Părintele Consilier Referent al secției, arată îmbunătățirile cari s'au adus Revistei Mitropolia Moldovei, numerile apar astăzi dublate, ceiace face ca cheltuelile de tipărire să se mărească și să nu mai fie de ajuns abonamentul de 120 lei anual. Cere ca să se admită ridicarea prețului abonamentului, dela 120, la 150 lei.

Dl. Gh. Ghiorghiu, luând cuvântul întreabă dacă această ches-tiune este de domeniul plenului consiliului, sau numai a secției culturale. D-sa arată că secția culturală n'are cunoștință de nece-sitatea urcării abonamentului revistei.

I. P. S. Mitropolit arată că chestiunea este atât de domeniul secției culturale, cât și a întregului Consiliu Eparhial.

Dl. Gh. Gheorghiu luând din nou cuvântul, protestează contra faptului că secția culturală n'a fost de loc uzitată și nici convocată, așa cum se hotărâse în Consiliul Eparhial dela 15 Noembrie 1928.

Dl. Dr. Dimitriu-Borca se asociază la cele spuse de dl. Gheorghiu și susține că consiliul este pus în fața unor chestiuni nestudiate în prealabil de secția culturală.

I. P. S. Mitropolit, arată că nici odată n'a fost contra con-vocării membrilor secției culturale, ci întotdeauna i-a dat atenția cuvenită, dorind s'o uziteze pentru bunul mers al treburilor de ordin cultural—religios în Eparhie.

În repetate rânduri, a autorizat pe Păr. Consilier să consulte pe membrii secțiunii în diferite chestiuni privitoare pe această secțiune.

Dl. Dimitriu-Borca susține că dreptul de convocare îl are I. P. S. Mitropolit.

În urma acestor discuții, D-nii Gh. Gheorghiu și Dr. Dimi-triu Borca arătând că în alt chip înțeleg să lucreze ca membri ai secției culturale, declară că se retrag dela ședința Consiliului Eparhial.

Intervin Păr. Gh. Popovici, Păr. D. Furtună și Dl. C. Iancu, pentru ca D-nii Gheorghiu și Borca să nu se retragă din ședință.

În urmă, D-lor părăsind sala de consiliu, ședința continuă.

Păr. Gh. Tudurache, luând cuvântul în chestiunea îmbunătă-țirilor aduse revistei, arată că sunt o realitate, în ce privește mă-rirea abonamentului, trebuie să se țină seamă, că astăzi preoții singuri suportă plata tuturor revistelor ce li se trimit. Subvenția dela Stat

nu mai există pentru biserici, iar preoțimea nu mai poate suporta o nouă ridicare a abonamentului.

Păr. V. Mihailescu, Referent Economic propune ca diferența de cheltueli ce nu se poate întâmpina cu abonamentele, să se plătească din fondul cultural.

Consiliul deliberând aprobă această propunere.

Păr. Referent, dă citire adresei Onor. Minister de Culte cu No. 28031/928 prin care se acordă Mitropoliei Moldovei suma de lei 197,000 ca fond de burse pentru studenții trimiși la studii în străinătate.

La această chestiune părintele Tudurache luând cuvântul este de părere ca în străinătate să se trimită tineri teologi pentru specializări și în alte discipline decât în cele teologice. Dintre aceștia s'ar putea recruta viitori profesori de seminarii. De asemeni, n'ar trebui să se rupă legătura cu orientul ortodox și să se trimită tineri la studii, la Facultatea de Teologie din Atena.

I. P. S. Mitropolit arată că lipsa de fonduri îndestulătoare împiedică extinderea și în alte domenii profane. Deocamdată nu putem trimite tineri în străinătate decât pentru studii teologice.

Tot odată I. P. S. Sa, arată că în străinătate trebuie să fie trimiși numai teologi titrați, — licențiați sau doctori în teologie, — și nu studenți în curs de studii în Facultate. Fiecare din cei trimiși, vor trebui să trimită Mitropoliei, din șase în șase luni, certificate doveditoare de urmarea cursurilor și trecerea examenelor.

Consiliul își însușește părerea I. P. S. Mitropolit privitoare la trimiterea studenților la studii teologice în străinătate.

Păr. D. Furtună, roagă consiliul, ca la acordări de ajutoare să se aibă în vedere mai întâi preoții meritoși, care ar dori să-și continue studiile în străinătate.

c) Păr. Referent citește adresa Ministerului de Culte No. 46260/928, cu care se trimite în copie adresa Episcopiei de Roman No. 5191/928, prin care se cere acordarea unui ajutor de 20.000 lei pentru preotul Iorgu Postelnicu dela parohia Găiceana — Tecuci, student în anul IV la Facultatea de Teologie din Cernăuți.

Consiliul având în vedere că fondul este destinat pentru cei care fac studii în străinătate, nu aprobă cererea Preotului Postelnicu.

d) Facultatea de Teologie din București cu adresa No. 50/929 mijlocește un ajutor pentru studenții teologi cari vor face o călătorie la locurile sfinte.

Consiliul nu aprobă.

e) Părintele Referent, arată situația fondului cultural — misionar.

Din suma acordată de Onor. Minister, s'a dat maicii Alexandrina Colibaba, din Marea Agafton, suma de 4000 lei, ca ajutor pentru studii la Conservator.

S'au cumpărat 400 exemplare cu suma de lei 1600, din lucrarea preotului Stoica, dela parohia Sascut, intitulată: «Se poate să serbăm noi Paștile la 31 Martie, inaintea Evreilor?»

Restul fondului până la 100.000 lei s'a întrebuințat fie pentru cumpărări de material la secția culturală (birou, bibliotecă etc.) fie pentru plata diurnelor și cheltuelilor de transport făcute în cuprinsul Eparhiei, de către Revizorul Eparhial și Misionar.

Consiliul deliberând, aprobă această întrebuințare a fondului Cultural – Misionar.

f) Părintele Hodoroabă semnalează Consiliului, nenumăratele cereri venite dela parohii și căminuri culturale, pentru a li se trimită cărți de propagandă religioasă – morală. Propune ca să se cumpere cărți în scopul acesta și să se trimită solicitanților, în mod gratuit, cere consiliului, ca să aprobe o sumă anumită.

Consiliul aprobă suma de 20.000 lei.

g) Biblioteca Secției Culturale.

Preotul N. Hodoroabă, arată că a propus încă în ședința Consiliului dela 15 Noembrie 1928, înființarea unei biblioteci a secției culturale, în care scop a și tipărit în broșură, Pastorală I. P. S. Mitropolit din Septembrie 1928, privitoare la îndreptarea calendarului și fixarea datei Paștelor din anul acesta dându-i No. 1.

Sf. Sa mai arată că are o broșură manuscris «Despre păcatul furtului» pe care propune să fie tipărită din fondul cultural ca broșura No. 2 al secției culturale.

Consiliul deliberând hotărăște :

Ca Părintele Referent să tipărească broșura pe cont propriu iar Mitropolia să-i cumpere un număr de exemplare, sau să fie tipărită de Mitropolie și să i se dea părintelui autor, un număr de exemplare fără a se preciza numărul.

I. P. S. Mitropolit arată că-i de datoria Consiliului Referent al Secției Culturale, ca să muncească întocmind lucrări de propagandă religioasă morală, pentru popor.

Părintele Tudurache intervenind spune că munca aceasta fiind în afară de atribuțiile biroului, trebuiește răsplătită.

IV.

Secția Economică

a) Părintele Referent V. Mihailescu, citește referatul privitor la ținerea licitației în ziua de 15 Martie a. c. pentru vânzarea materialului lemnos de brad, circa 340 m. c. cota Mitropoliei, din exploatarea parchetului No. 3 din pădurea Tărcuța.

Obținându-se suma de 433.000 lei, licitația s'a adjudecat asupra d-lui Leon Weisman.

În această chestiune luând cuvântul Păr. Gh. Tudurache arată că ar fi bine, ca întotdeauna la asemenea licitații să fie de față și câte un delegat al Consiliului Eparhial, cunoscător în materie de exploatare de păduri.

Consiliul deliberând aprobă rezultatul licitației și adjudecarea definitivă.

Donațiuni

La cererea D-nei Agripina Angele domiciliată în Iași Str. Sărărie No. 18, prin care donează parohiei Sf. Patruzei Mucenici suma de 54.000 lei, în scrisuri urbane Iași, 5% cupon de Ianuarie.

Consiliul aprobă acceptarea donației, în condițiunile prevăzute în referatul No. 2130/929.

c) La raportul parohiei Ghica Vodă din Dorohoi cu No. 18 a. c. prin care se arată că defuncta Aglaia I. Popescu din Dorohoi, a lăsat prin testament ca jumătate din suma obținută din vânzarea caselor sale, să fie donată pentru repararea unei biserici din jud. Dorohoi.

Consiliul deliberând aprobă acceptarea donației și întrebuințarea ei pentru reparația bisericii Ghica Vodă din Dorohoi.

d) La referatul No. 2131/929 prin care se arată că D-na Ecaterina Petrovici donează suma de lei 2000 bisericii Sf. Spiridon din Botoșani, consiliul aprobă acceptarea donației.

e) La referatul No. 2129/929 prin care se arată că monahul Teofil C. Boghean donează un loc în întindere de 17 arii și 9 c. a. (10 prăjini) pentru clădirea bisericii din Slobozia Cordăreni jud. Dorohoi, consiliul aprobă acceptarea donației.

f) La referatul No. 2125/929 prin care se cere aprobarea rezultatului licitației de închirierea a două imobile proprietatea bisericii Sf. Ilie din Tg. Neamțu, consiliul aprobă rezultatul licitației cu condițiile indicate în referat.

g) La referatul No. 2212/929 prin care se arată rezultatul licitației cu privire la închirierea a 3 apartamente proprietatea bisericii Sf. Ilie din Botoșani, consiliul aprobă licitația ținută.

h) Cu privire la licitațiile de arendarea terenurilor bisericesti din parohiile: Ciurbești-Iași, Horodiștea-Dorohoi, Negrești-Neamț, Bârjoveni-Neamț, Râșca-Fălticeni, Trușești-Botoșani, Dumbrăvițele-Ciumulești-Fălticeni, Bucegea-Botoșani, Șerbănești-Dorohoi, Sârbi jud. Dorohoi, Saska-Fălticeni, Găinești-Fălticeni. Consiliul deliberând le aprobă, potrivit referatelor întocmite de părintele consilier referent.

La referatul No. 2244/929 Consiliul ratifică toate aprobările de licitații pentru închirierile și arenzile făcute pe cale prezidială dela 15 Noembrie 1928 până la 11 Aprilie a. c.

V.

Fixarea ordinei de zi pentru adunarea eparhială dela 28 Aprilie (Duminica Samaritencii) 1929.

Prezentându-se consiliului proiectul ordinei de zi pentru adunarea Eparhială din 28 Aprilie a. c. se mai adaugă punctul 11, pentru alegerea unui consilier referent la secția culturală în locul

preotului N. Hodoroabă, demisionat din acest post, prin numirea ca paroh la biserica Sf. Atanasie și Kiril din Iași.

Se stabilește în mod definitiv următoarea ordine de zi a adunării eparhiale :

1. Apelul nominal.
 2. Deschiderea ședinței de I. P. S. Mitropolit Președinte.
 3. Sumarul ședinței dela 13 Mai 1928.
 4. Referatele anuale din partea Secțiunilor, Cons. Eparhiali : Administrativă, Economică și Culturală.
 5. Inițieri de noi parohii și modificări în delimitarea parohiilor.
 6. Cumpărări, vânzări, schimburi, donații de bunuri imobiliare bisericești.
 7. Darea de samă asupra gestiunii pe 1928.
 8. Proiectul de buget pe 1929.
 9. Ratificarea acordărilor de burse și ajutoare din fondul cultural.
 10. Desemnarea unui membru cleric și a doi membri mireni în Consiliul Central Bisericesc în locurile vacante prin demisia preotului Valeriu Iordăchescu și decedarea celor doi membri titulari Gh. Gh. Mârzescu și Al. Constantinescu.
 11. Alegerea unui Consilier Referent la Secția Culturală în locul preotului N. Hodoroabă demisionat.
 12. Diverse.
- Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Președinte <ss> *PIMEN al Moldovei*

Consilieri Referenți (<ss> *Pr. C. Vuescu*
(<ss> *Pr. V. Mihailescu*
(<ss> *Pr. N. Hodoroabă*

Secretar Eparhial <ss> *Pr. N. Todicescu*

D I V E R S E

Numiri de Preoți

1. Preotul Nicolae Hodoroabă, licențiat în teologie, a fost numit ca preot paroh la parohia Sf. Atanasie și Chiril din Iași pe ziua de 1 Mai a. c.,

2. Valeriu Brânzei, absolvent al seminarului din Dorohoi, a fost hirotonisit preot și numit paroh la parohia Hilișeu-Gafencu Jud. Dorohoi, pe ziua de 1 Aprilie a. c.

3. Orest Bolohan, absolvent al seminarului din Roman, a fost hirotonisit preot și numit paroh la parohia Agapia, jud. Neamț, pe ziua de 1 Mai a. c.

4. Emanoil Niță, absolvent al seminarului din Dorohoi, a fost hirotonit preot și numit ca paroh la parohia Șendriceni-Gherghel, jud. Dorohoi, pe ziua de 1 Mai a. c.

6. Vasile Jigău, absolvent al seminarului din Roman, a fost hirotonit preot și numit ca preot-ajutător la parohia Buhuși, jud. Neamț, pe ziua de 1 Mai a. c.

Demisii

1. Preotul Gh. Ștefănescu a demisionat pe ziua de 1 Mai a. c, din postul de paroh al parohiei Drăgănești, Jud. Fălțiceni.

2. Cântărețul Ioachim Condurache a demisionat pe ziua de 1 Aprilie a. c, din postul de cântăreț dela parohia Roșcani Jud. Botoșani.

3. Cântărețul Ilie Ungureanu a demisionat pe ziua de 15 Aprilie 1929, din postul de cântăreț al parohiei Plopeni Jud. Botoșani.

Numiri de Cântăreți

1. Nicolae Ursu a fost numit cântăreț la parohia Ciornahal, Jud. Botoșani, pe ziua de 1 Mai 1929.

2. Gh. Rusu a fost numit cântăreț provizoriu la parohia Stăncuți Jud. Botoșani, pe ziua de 1 Mai a. c.

Transferări

1. Cântărețul N. Petrescu dela parohia Humulești, Jud. Neamț, a fost transferat pe ziua de 1 Mai 1929 la parohia Sf. Ilie din Târgul Neamț.

Decese

1. Cântărețul N. Gheorghiu dela Parohia Banu din Iași, a încetat din viață în ziua de 2 Aprilie a. c.,

2. Cântărețul C. Hulută dela parohia Varatec-Dumbrăveni Jud. Botoșani, a încetat din viață în ziua de 29 Martie 1929.

3. Cântărețul P. Mihailescu dela parohia Șerbești Jud. Neamț, a încetat din viață în ziua de 22 Martie 1929.

Condicele de milă

În foaia oficială pe luna Aprilie a. c., s'a publicat circulara No. 990, cu nouile dispozițiuni, luate de Ministerul Ocrotirilor Sociale, în privința condicelor de milă (pantahuzelor). Tot în legătură cu acestea, Ministerul prin adresa No. 43859/929, stabilește că la expirarea termenului de colectă, condica de milă, să fie pre-

zentată la Prefectura de județ, pentru verificare. De cele constatate, Prefectura va redacta un proces verbal în trei exemplare, din care unul va rămâne la Prefectură, unul se va trimite Mitropoliei, spre a-l înainta Ministerului Ocrotirilor Sociale, iar al treilea exemplar se va păstra în arhiva parohiei.

În felul acesta, Cucernicii Preoți vor proceda de acum înainte, la încheierea condicilor de milă.

Post de cântăreț bisericesc vacant

La parohia Badragii-Vechi jud. Dorohoi (Basarabia) este vacant postul de cântăreț al II-lea.

Cântărețului i se dă spre folosință 6 hectare pământ cultivabil și locuință gratuită.

În afară de salar și venituri din parohie i se mai dă și 500 lei lunar dela venitul pangarului.

Se cere să aibă voce frumoasă și cunoștințe muzicale pentru a organiza și conduce un cor pe două voci.

Doritorii vor petiționa direct parohiei.

Ordonanțările de salarii pe lunile de vară

În vederea concediilor acordate funcționarilor cancelariei Sf. Mitropolii pe lunile de vară, CC. preoți-parohi, sunt invitați ca pe lunile Iunie, Iulie și August, să înainteze statele de plata salariului, serviciului de ordonanțare a Mitropoliei, neapărat, în primele zile a fiecărei luni. În caz contrar se expun la întârzieri, de care serviciul ordonanțării nu răspunde.

Mulțumiri publice

Mitropolia Moldovei și Sucevei aduce mulțumiri publice:

1) D-lui Octav I. Lăzărescu, proprietar din București, care a donat bisericii «Sf. Nicolae» din satul Sârca un epitaf și trei acopereminte, pentru Sf-ta Masă, Iconostas și proscomidie în valoare de 10.000 lei.

2) D-nei Aristița Ghițescu din Iași care a cheltuit 38.000 lei cu instalația luminei electrice la biserica Sf. Teodor din Iași.

3) D-nei Maria Grigoriu care a donat o îmbrăcăminte pentru proscomidie și o perdea națională la icoana Maicei Domnului.

4) Enoriașilor bisericii parohiale din parohia Sabasa, în frunte cu locuitorii Gh. A. Mariei, T. Țuțeanu, Maria Ilie A. Mariei, Ioan P. A. Mariei, V. Bondor, care au cumpărat o Evanghelie legată în pluș în valoare de 5000 lei și un rând vestminte preoțești, în valoare de 17.000 lei, o cruce în valoare de 2200 lei donată de locuitorii Gh. și C. a Mariei, o cruce în valoare de 2200 lei donată de locuitorul Pavel Tinca, o cadelniță în valoare de 1400

lei donată de locuitorii I. Butnaru și V. Concu, spoitul Sf. Chivot în valoare de 1500 lei de locuitorul Dumitru V. Florea.

Iar următorii locuitori din Sabasa: Vasile, Ana, Sava Niculiță, Anastasia Niculescu, Ioan Niță Tincă, Ioan Gafiță, Vasile Popescu și Ioan Sofron, Dumitru Alexandrescu, I. Moroșanu, Gh. Diaconescu, Constantin și Alexandru Lupu, au cumpărat toate cărțile de ritual ediția Sf. Sinod în valoare de 5015 lei, Vasile Gh. Cobuz și Petre Gânsac un Sf. Antimis.

La biserica filială din pâraul-Pânței s'au făcut de către enoriașii ei, un rând de vestminte în valoare de 10.000 lei o evanghelie legată în valoare de 5000 lei, iar Ioan Vasilică și Vasile P. Pașnicu, cel dintâiu a donat o cruce în valoare de 2400 lei și cel de al doilea un Chivot în valoare de 4000 lei, Ruxanda V. Simionescu un epitrahil de o mie lei, Emilia P. Pașnicu un covor și o perdea de 15.000 lei, Efrosina V. Pașnicu o Dveră de 700 lei, Maria I. Coca un acoperemânt pe Sf. masă de 500 lei, Vasile I. Pașnicu o sobă de 500 lei, Atanasia V. Furtună și Vasile Coca un Aghezmatar și Apostol în valoare de 1180 lei.

Tuturor acestor pioși donatori Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei le aduce mulțumiri, rugând pe bunul Dumnezeu ca să le dăruiască tot binele și fericirea.

Parohii vacante

I.

JUD. IAȘI

1. Parohia Cotnari, rurală

II.

JUD. DOROHOI

1. Parohia Concești, urbană
2. Parohia Lișna, rurală

III.

JUD. BOTOȘANI

1. Parohia Duminica Mare,
(orașul Botoșani)

2. Parohia Sf. Gheorghe,
(orașul Botoșani)

3. Parohia Dumbrăveni, rurală

IV.

JUD. FĂLTICENI

1. Postul de diacon de la catedrala
din Fălticeni
2. Parohia Drăgănești, rurală

V.

JUD. NEAMȚU

1. Parohia Boboești, rurală
2. „ Bodeștii de Jos, rurală

№ 659. 82-2

ANUL V, No. 8

IAȘI, AUGUST, 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

—
APARE LUNAR
—

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația: Secția Culturală, Sf. Mitropolie	ABONAMENTUL PE UN AN, 120 LEI
--	----------------------------------

CUPRINSUL:

Discursul I. P. S. Mitropolit Pimen la legea
Regimului Cultelor.

Ședința Consiliului Eparhial.

Ședința cercului cultural preoțesc Ruginoasa *Pr. C. Petrovici*

Pomelnicul Familiei Cuza.

Calendarul *Pr. N. Negoță*

Deciziuni.

Diverse recenzii *Pr. C. R.*

Partea oficială : Mulțumiri publice, Parohii
vacante, Decese, etc.

Orice corespondență privitoare la redacție se va trimite pe adresa : Secția Culturală, Mitropolia—Iasi.

Abonamentul este de 120 lei anual și se reține direct din statul de salar al fiecărei parohii.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Discursul

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, ținut în Senat,
la modificarea Legii Regimului Cultelor.

*Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,*

Recunosc că timpul e înaintat. Dar, îmi veți da voie să vă întretin câteva momente, față de proiectul pe care-l avem în discuție. Aceasta o cer dela D=voastră întrucât astăseară trebuie să plec la Iași, în interes de serviciu și țineam a=mi spune cuvântul meu în ce privește obiecțiunile cari s'au ridicat contra acestui proiect.

Domnilor, noi, fețele bisericești, suntem și trebuie să fim oameni de ordine. Biserica noastră strămoșească, prin preoțimea ei, de toate gradele, a îndemnat totdeauna pe credincioși. la ordine, liniște, muncă și economie. Și n'a trecut nimănui prin minte, ca din credincioșii bisericii, să facă niște agitatori. Din potrivă, pașnicia și ospitalitatea poporului român, sunt cunoscute, de toți streinii cinstiți, cari au venit la noi și au trăit cu noi, nesupărați în țara noastră, unde au găsit adăpost și o țară bogată, în care mulți s'au înbogătit.

Aceasta este educația pe care Biserica noastră, a dat=o credincioșilor ei adică poporului românesc, cari sunt ce=tățeni de baștină ai acestei țări, alcătuită de ei, și apărată de ei.

Am fost foarte mirat când am văzut că dl. Ministru

a venit după un an, cu acest proiect de lege modificator al legii cultelor, cerând noi sancțiuni, foarte severe, față de fețele bisericești, care în mod intenționat caută să excite poporul, și să producă neliniște în ordinea statului. În această privință sunt de perfect acord cu vederile d-lui Ministru. În felul acesta am lucrat în totdeauna. Dacă s'a întâmplat că în unele comune și în anumite cazuri unii din preoții noștri au avut abateri, fie-mi permis, ca în mijlocul maturului corp al Senatului, să spun a mea părere, care este un adevăr ce nu se poate tăgădui. Preoțimea noastră ar fi bine să fie scutită de orice amestec în luptele politice adesea veninoase de partid. Căci preoțimea noastră, în dreptul ce-l are ca cetățeni—și sunt cetățenii cei mai autorizați și cei mai vechi în statul nostru acești preoți sunt angajați de partidele politice în ajutorul și serviciul lor, ca să facă propagandă politică de partid și electorală, și prin aceasta preoțimea noastră pierde încrederea poporului.

Și aci, vă rog să mă ascultați, Domnule Senator Brătășanu.

Partidele politice, toate, fără excepții sunt vinovate mai mult sau mai puțin dacă preoțimea noastră, ese câte odată din ordinea și liniștea spiritului bisericesc și din chemarea ei, de a duce pace în țară, iar nu răsvrătire.

Dl. P. Brătășanu : N'avem păcatul acesta. N'am prea avut episcopi. În ce privește partidul nostru conservator=democrat nu ne solidarizați.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei : Dați-mi voie să vă amintesc de șeful D=v, regretatul Tache Ionescu, care a pus cele dintâi baze ale legii clerului român ca situație socială.

Vă amintiți de acest serviciu, făcut de Tache Ionescu și de gândul lui de a avea un cler, luminat și demn.

Dl. P. Brătășanu : Cum este tradiția în partidul conservator=democrat, tot așa la democrații tachiști exista aceeași tradiție.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei : Da așa e, însă : cu ordine muncă și disciplină.

Acum D=lor, vin la proiectul de lege, care e în discuție. Dl. Vlad ministru cultelor prevede în acest proiect,

sanctiuni foarte severe, sau mai pe românește, pedepse pentru preoții cari se vor abate dela rostul chemării lor preotești, adică de educatori și împăciuitori ai poporului. Încă odată declar dela această tribună a Senatului că sunt de perfect acord cu D=sa. Și noi dorim și propoveduim în biserică și afară din biserică, ordine și disciplină. Nu prin acțiuni pătimase se poate face înfrățirea unui popor.

Dl P. Brătășanu : Și prin exemplul detronării mitropolitului. Am avut deosebita cinste, pentru readucerea lui, să fiu închis, să văd și eu Văcăreștii că nu-l văzusem. <Aplauze>

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei : Și acolo a fost o politică nenorocită de partid dusă în biserică de cineva care nu trebuia s'o ducă și urmările s'au văzut.

Acum d=lor țin să precizez cu toată sinceritatea, ce să cere unui om de vârstă și poziția ce am în biserică și țara mea că nu mă prezint înaintea Dv. dela înălțimea acestei tribune, de unde se cere să se spună întotdeauna numai adevărul pur, căci aceasta e o datorie sfântă care e în interesul țării. Nu viu ca un prieten al unui partid politic=cum am fost învinuit de unii pe nedrept, comițând un mare păcat înaintea lui Dumnezeu care vede și știe tot și cari mie mi=au pricinuit mari și profunde amărăciuni ...ca faptul dela Alba Iulia unde niște preoți ar fi pus poporul să jure pe Sf. Cruce pentru a dărapăna un guvern.

Dl. P. Brătășanu zicea, ca pe preoțimea mea s'o influențez. Aceasta am căutat s'o fac în decursul celor 30 ani aproape de șef de Eparhie ca episcop și mitropolit. Martori îmi sunt faptele mele și preoții cari m'au ascultat. În timpul marelui război, am binecuvântat cu rugăciuni către Dumnezeu, armatele noastre când au pornit la război. Am făcut rugăciuni pentru izbânda armatei noastre în război. Am mers în spitalele de răniți și de bolnavi de tifos exantematic, pentru ai încuraja și a li se da toată îngrijirea ce li se cuvine ostașilor cari își fac datoria. Am trimis călugări și călugărițe ca infirmieri și surori de caritate. Am îngrijit de invalizi și orfanii din război, de refugiații din teritoriile ocupate ale țării și de toate urmările războiului.

După încetarea ostilităților războinice, am intervenit

la vreme, în senatul țării, pentru a opri răzbunările, de răspundere între partidele politice, privitoare la desfășurarea fazelor războiului pentru unitatea neamului în care intrase țara noastră.

Mă gândesc la cele întâmplate la Iași în 1918 după retragerea liberalilor dela putere și venirea guvernului Marghiloman. Acest guvern cerea darea în judecată a lui Ion Brătianu, care hotărâse intrarea noastră în marele război, ș'a dus țara la prăpastie și deci trebuia ca partidul liberal să fie judecat și pedepsit pentru acest fapt criminal necugetat. După un an și ceva mai târziu, la București liberalii ceruse darea în judecată a lui Alex. Marghiloman și a partizanilor lui, ca un guvern socotit ca trădător eșit sub auspiciile dușmanilor cari ocupase parte din teritoriul țării.

În fața acestor două curente pătimăse de partid politic de răzbunare, am luat atitudinea pentru o judecată dreaptă și obiectivă, oprind pornirile pătimăse de aprecieri și judecăți de partid și scutind țara de frământări și nenorociri, pornite din ura de răzbunare care de altfel era inerentă vremurilor de atunci.

Dacă ași fi fost bănuir ca partizan al unui partid politic desigur că vocea mea nu ar fi avut răsunet în această chestiune.

Prin urmare e bine și e în folosul țării ca fețele biserică să se bucure de întreaga încredere, față de toate partidele politice. Și aceasta o va face, când preoțimea țării nu va fi târâtă în luptele politice de partid. Altfel totul e compromis.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Preoțimea noastră și-a făcut datoria de a da educație ostașului român pentru marele război, aceasta trebuie să le-o recunoaștem.

Dl. P. Brătășeanu: Da, trebuie s-o recunoaștem.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Și în numele preoțimei vorbesc că nu se cuvine ca în împrejurări de felul acesta să ne năpustim acuzând că preoțimea noastră nu și-a îndeplinit datoria, ci din potrivă unii preoți au făcut abateri dela chemarea lor, pastorală, pentrucă — încă odată — vinovați nu sunt ei, ci Domnia voastră, care i-ați luat

din pășnicia bisericeii și i-ați angajat în luptele înverșunate și pățimașe ale politiceii de partid.

Dl. Ștefan Graur: Și unii episcopi cari nu au autoritatea necesară.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Când am spus Dv. am înțeles că suntem cu toții cei cari conducem interesele acestei țări și Dv. civilii și noi...

Dl. N. Cananău: Unii din Prea Sfințiții, cari lipsesc azi de pe acea bancă.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Și de aceia, nu trebuie să considerăm că preoțimea noastră a făcut agitații contra ordinei de stat sau a unor înalte personalități sau a altor confesiuni. Dl. ministru v'a citat câteva cazuri din unile comune, unde spunea că preoțimea noastră a agitat poporul, zicând că Patriarhul Regent și primul ministru al țării ar fi vândut biserica și ar fi dat-o Papei. Nu, domnilor, nu. Noi am fost întotdeauna în legăturile cele mai bune cu toate confesiunile, cari au trăit în Țara românească și în deosebi cu reprezentanții bisericeii romano-catolice.

Ce vă voi spune? Am prietenia I. P. S. Sa Arhiepiscopului catolic de București și mitropolit al bisericeii catolice din România întregită Alexandru Cisar, prietenie de care mă mândresc.

Poporul nostru român e darnic și iubitor de aproape, încât că, nu numai că nu se gândește de a persecuta pe ceilalți, cari nu sunt de legea lor, dar nu se tem că vor fi cuceriti de alții. Imi amintesc că în vremea, când s'a construit catedrala Sf. Iosif din București au contribuit în mare parte și Românii, aceasta dovedește o legătură veche de prietenie între noi și romano-catolici. Nu stă în caracterul Românului să facă cuceriri, nu stă în caracterul lui să facă agitații politice pe chestia confesională.

Dacă câteva cazuri sporadice, citate de domnul ministru, s'au petrecut, ele rămân izolate la câțiva preoți și în câteva localități, unde preoții poate dintr'o influență de partid politic i-au îndrumat.

Dl. Dr. A. Vlăd Ministru Cultelor și Artelor: De aceia îi apăra Dl. Lapedatu.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Nu iau a= părărea D=lui Lapedatu fostul ministru și nici pe a Dv. când poate veți avea nevoie, singur o s'o faceți aceasta.

Dl. I. St. Radovici: Cazurile sporadice trebuiesc pe= deosite, Inalt Prea Sfinte.

Dl. V. Iliescu Breaza: Dacă nu s'ar fi luat măsuri în legea aceasta, ar fi poate mult mai multe cazuri.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Dlor, să ve= deți care este modul nostru de a aprecia lucrurile. S'a spus cum că se fac agitații pe tema că avem un Patriarh venit din Ardeal ca să ne catolicizeze și un prim ministru de confesiune greco=catolică. Fără temei au fost aduse aceste vorbe în discuție și eu socot că n'ar fi fost nevoie să fie aduse într'o ședință a Senatului.

Citez un caz: în portofoliul d=lui ministru Maniu se va găsi o telegramă dată de mine dela Iași către D=Sa care mersese la Chișinău, care telegramă exprima.....

...recunoștința mea, ca mitropolit al Moldovei pentru tactul politic și înțelepciunea cu care Domnul prim=ministru conduce guvernul țării. (aplauze pe băncile majoritare). Am primit știri că în gara Chișinău s'ar fi prezentat o delegație din partea preoților basarabeni, la Domnul prim=ministru Maniu, cerând ca D=Sa, să hotărască...

...ca serbarea Paștilor din anul curent să se facă la 5 Mai iar nu la 31 Martie, cum a hotărât Sf. Sinod. Dl. Maniu, în înțelepciunea Sa, ca om luminat și priceput, care își dă seama ce însemnează a fi conducător de stat, a spus: „primesc petițiunea Dv. și o voi înmâna Patriar= hului, însă, vă fac atenți: că această chestiune e și rămâne de competența Sinodului întreg și nu eu ca prim=ministru mă voi amesteca în afacerile bisericești”.

Iată dar ce însemnează un om cu tact, cu înțelepciune. Eu îi aduc laudele mele. (aplauze).

Prin urmare, ceia ce s'a spus de aici că ar fi fost un curent în contra Patriarhului, pe care îl iubim cu toții și în contra primului ministru, sunt și rămân vorbe seci.

O voce: Nu s'a spus că a fost un curent în contra Patriarhului, ci că agitațiunile s'au făcut pe această temă de către inconștienți.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: De aceasta nu ne faceți pe noi răspunzători. Este o nenorocire ca unii din preoții noștri să pun în serviciul partidelor politice. Eu nici nu-i numesc oameni politici. Nu aceasta este calea, de a face o politică sănătoasă și de folos pentru țară.

D=lor, încă odată eu atrag atențiunea d=lui ministru și a Dv. că în acest proiect modificator, se spune că preoții vor fi pedepsiți cu închisoarea, vor fi duși la pușcărie.

Domnii mei, vă spun că nu este o procedură demnă de noi și de biserica noastră. Ea nu răspunde unui ideal pe care trebuie să-l urmărim toți atunci când e vorba de instituțiile noastre de stat.

Dl. Dr. A. Vlad Ministru Cultelor și Artelor: Să nu credeți că este o inovațiune, nici pedeapsa aceasta gravă, nici așa de severă, după cum vrea să o prezinte Dl. La pedatu și chiar Dv. Iată ce spune art. 167 din Codul Penal al Vechiului Regat. Orice preot sau obraz bisericesc, de orice cult care în adunări publice...<citește>.

Prin urmare, vedeți nu este inovație și această pedeapsă nu este mai draconică decât aceia din proiectul de lege, numai că se poate extinde și asupra altor delikte.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: A reedita niște articole cari prevăd pedepse severe în contra fețelor bisericesti, e a face un curent nefericit. Preoțimea e chemată prin firea ei să aibă rolul de ordine, de educatoare a poporului, adică de a fi un element de ordine, de disciplină în interiorul statului. Intreb care va fi autoritatea preotului, când poporul va citi textele acestei legi, că preotul....va fi trimis la pușcărie pentrucă a făcut agitații?

O voce: Să nu facă.

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei: Da să nu facă agitație contra ordinei de stat, dar cine va califica natura delictului și gravitatea lui politică?!

Sunt agitațiuni care se fac de așa manieră, în cât de multe ori devin acuzați oamenii, care nu și-au făcut decât datoria.

Este oare în interesul educației poporului nostru ca să trimiteți la pușcărie pe preotul considerat vinovat de

abateri criminale ? Eu cred că nu e bine ca să desbrăcăm pe preotul nostru de autoritatea care se cuvine să o aibă, pentrucă în orice caz, el e în mijlocul poporului socotit ca primul educator al cetățeanului român și el trebuie să aibă autoritatea întreagă pentru îndeplinirea oficiului său. Câtă vreme l'avem, să nu-i știrbim autoritatea. În caz bine constatat, să-l îndepărtăm din preoție pentru totdeauna. Și pentru a nu ajunge acolo, să-l scoatem din luptele politice pătimase și meschine de partid politic. Să-l păstrăm ca un element împăciuator pentru vremuri grele, când multe voci vor amuți.

Precum armata și magistratura sunt ferite de a intra în vâltoarea luptelor politice de partid, ca astfel, să fie la înălțimea chemării ce au, tot așa, să impune ca și preoțimea să fie ferită de a intra în vâltoarea luptelor politice de partid. Și atunci preoțimea noastră va fi scutită de amenințările draconiane din această lege și în pace și cu demnitate va îndeplini sarcina sfântă, de părinți și păstori ai poporului nostru, altfel.....

Am zis.

Ședința Consiliului Eparhial

SECȚIA ADMINISTRATIVĂ

Astăzi 26 Iunie 1929, orele 4 d. m. a avut loc în sala de ședințe a cancelariei Mitropoliei, ședința secției administrative bisericești, convocată cu ordinul No. 3041 a. c.

Prezidează I. P. S. Mitropolit Pimen.

Sunt prezenți : Pr. C. Vuiescu, referentul secției administrative, pr. Al. Simionescu, pr. D. Grigorescu, pr. Gh. Popovici și pr. M. Zăhărescu.

Ca secretar de ședință pr. N. Todicescu, secretar Eparhial. Asistă la ședință : pr. V. Mihailescu, referentul secției economice, pr. C. Roșescu, referentul secției culturale, pr. P. Chirica Revizor Eparhial, și pr. V. Chirica misionar eparhial.

La ordinea zilei au fost următoarele chestiuni :

- 1) Citirea și aprobarea sumarului ședinței dela 11 Aprilie a. c.
- 2) Numiri și transferări de preoți în Eparhie ;
- 3) Diverse ;

I.

Intrându-se în ordinea de zi, părintele N. Todicescu, citește sumarul ședinței precedente, care se aprobă fără nicio modificare.

II.

a) La punctul doi din ordinea de zi, privitor la numiri și transferări de preoți, părintele referent C. Vuiescu citește referatul No. 4177 prin care arată că pentru parohia vacantă Cotnari din Jud. Iași, s'au prezentat următoarele cereri:

1. Cererea de hirotonie a d-lui R. Frunzeti, absolvent al seminarului din Dorohoi.

2) Cererea de hirotonie a d-lui Gh. Ghemu, absolvent al seminarului „Veniamin” din Iași,

Consiliul deliberând și având în vedere că d-l Gh. Ghemu, este și student al Facultății de Teologie din Cernăuți, propune ca să fie numit și hirotonisit preot pe seama parohiei Cotnari.

b) Pentru parohia Concești din Jud. Dorohoi, se prezintă:

1) Cererea înreg. la No. a. c, a d-lui Gh. Mironescu, absolvent al seminarului din Dorohoi;

2) Cererea înreg. la No. a. c, a d-lui Andrei Cojocaru, absolvent al seminarului din Edineți.

Consiliul deliberând și având în vedere că d-l A. Cojocaru este minor, iar d-l Gh. Mironescu este și student în teologie, lipsându-i însă actele de căsătorie civilă și religioasă, propune ca să se admită cererea d-lui Mironescu, cu condițiunea ca să-și completeze actele trebuitoare, până la următoarea ședință a secției administrative.

c) Pentru parohia vacantă Lișna, din Jud. Dorohoi, se prezintă cererea d-lui Const. Nica, absolvent al seminarului din Iași.

Consiliul deliberând, propune ca petiționarul să fie numit și hirotonisit preot pe seama parohiei Lișna.

d) Pentru parohia vacantă Drăgănești, din Jud. Fălțiceni, să prezintă cererea d-lui Modest Găetan, absolvent al seminarului „Veniamin” și student în anul III al Facultății de Teologie din Chișinău.

Consiliul deliberând propune ca d-l M. Găetan, să fie numit și hirotonit preot pe seama parohiei Drăgănești.

e) Pentru parohia Boboești, din Jud. Neamț, se prezintă cererile d-lor Mihailescu Dumitru și Maxim Gh., absolvenți ai seminarului „Veniamin” din Iași.

Consiliul deliberând propune ca d-l Maxim Gh., să fie numit și hirotonit preot, pe sama parohiei Boboești.

f) Pentru parohia vacantă Bodești-de-jos, din Jud. Neamț, se prezintă cererile candidaților; Dumitru Ghomeș, absolvent al seminarului din Dorohoi; 2) Alex. Tilea absolvent al seminarului din Edineți și 3) cererea de transferare a preotului I. Manoilescu,

paroh la parohia Bălteni, Jud. Vaslui și student în anul III-lea în teologie.

Consiliul deliberând propune să se admită cererea de transferare a preotului I. Manoilescu, dela parohia Bălteni-Vaslui—la parohia Bodeștii-de-jos, Jud. Neamț.

g) Pentru parohia vacantă Dumbrăveni, Jud. Botoșani, se prezintă cererile:

1) a d-lui Dumitru Rădăuceanu, absolvent al seminarului Dorohoi.

2) a d-lui Teodor Sava, absolvent al seminarului „Veniamin” Iași.

3) a d-lui Eugen Dimitriu licențiat al Facultății de Teologie din Cernăuți;

4) a diaconului Mihai Gheorghiu, student în anul II de teologie;

5) Cererea de transferare a preotului C. Pantelimon, dela parohia Mastacăn, Jud. Neamț.

Consiliul deliberând propune ca să fie numit d-l Eugen Dimitriu, licențiat în teologie și hirotonit preot pe seama parohiei Dumbrăveni, Jud. Botoșani.

h) Se prezintă consiliului cererile de transferare prin consimțământ a preotului Const. Zăhărescu, dela parohia „Adormirea” din Fălticeni și a preotului Iacob Chiticaru, dela parohia „Oprîșeni” din Fălticeni.

Consiliul deliberând propune ca să se admită cererile și să fie transferați pr. C. Zăhărescu și pr. Iacob Chiticariu, unul în locul altuia.

i) Cererile de transferare prin consimțământ a pr. C. Sinescu dela parohia Hermeziu, Jud. Iași și a pr. I. Bejenaru dela parohia Zaboloteni, Jud. Iași.

Consiliul deliberând și găsind neîntemeiate motivele de transferare, propune să nu se aprobe transferările solicitate;

j) Cererile de transferare prin consimțământ a pr. C. Constantinescu dela parohia Copălău, Jud. Botoșani și a preotului D. Bârză dela parohia Stroești, Jud. Botoșani.

Consiliul deliberând și găsind întemeiate motivele de transferare, propune să se admită cererile preoților C. Constantinescu și D. Bârză, de a fi transferați unul în locul altuia.

l) Cererea de transferare a preotului L. Miron dela parohia Frăsuleni, Jud. Iași, (Basarabia) în locul preotului Gh. Popovici dela parohia Valea-Mare, Jud. Iași (Basarabia) condamnat de Consistorul Spiritual Eparhial la transferare.

Consiliul deliberând propune să se admită cererea pr. L. Miron de a fi transferat la parohia Valea-Mare, în locul preotului Gh. Popovici, transferat din oficiu la parohia Frăsuleni.

m) Pentru parohia vacantă „Duminica Mare” din orașul

Botoșani, se prezintă cererea de transferare a preotului Vasile Șova, licențiat în teologie și paroh al parohiei Habud, Jud, Prahova

Consiliul deliberând, propune să se admită cererea de transferare a preotului V. Șova.

Drept care s'o încheiat prezentul proces verbal.

Președinte (ss) PIMEN

Consilieri Referenți

(ss) C. Vuiescu

„ C. Roșescu

„ V. Mihailescu

Secretar Eparhial

(ss) Pr. N. Todicescu.

Ședința cercului cultural preoțesc Ruginoasa

dela 21 Iunie a. c.

Cercul preoțesc „Ruginoasa”, de sub președinția C. Sale părintelui Gh. Popovici și-a avut fixată pentru această zi una din ședințele lui, una din zilele lui de sărbătoare și de muncă pe urmele Mântuitorului. Toate ședințele cercului sunt prilejuri de entuziasmare sufletească pentru preoții și credincioșii acestor locuri; pentru ziua de 21 Iunie a fost însă să se încununeze și mai mult calea de credință și lumină a acestui mănunchi de merite rare astăzi: străduință, creștinătate și cultură.

Intr'adevăr, pentru Duminică, cercul Ateneului „Tatarasi” din Iași de sub conducerea distinsului om de inimă și inițiativă, d-l Ifrim, a hotărât un pelerinagiu la mormântul celui din urmă Domn pământean, Alexandru Cuza. Ateneul în fiecare an face excursii prin țară sădind în drumul lui florile cântecului, sfaturilor bune, dragostei de biserică și neam. Pentru acest an cel întâi pas de oprire și îngenunchiere a fost dăruit amintirii lui Cuza.

În afară de cei cinci sute de pelerini veniți cu tren special se anunțase și prezența I. P. S. Metropolit, sau în lipsa I. P. S. Sale a P. S. Episcop Nicodem—starețul M-rei Neamțului. Sfânta Liturghie a fost slujită în sobor de preoții cercului sub părinteasca privighere a P. C. Protoiereu Zăhărescu și a vice Preșe-

dintelui de cerc, părintelui Gheorghe Popovici unul din rarii păstrători ai adevăratei figuri și simțiri preoțești.

Din oaspeții Iașului, cercul a avut plăcerea vizitei P. C. Sale părintelui Constantin Roșescu, consilier referent a P. C. Sale C. Leonte și Eug. Zăhărescu.

La sfânta Liturghie a predicat preotul C. Popovici; dacă spațiul ne-ar permite am reda mai pe larg gândurile vorbite așa de adânc și așa de frumos de C. Sa. Tema a fost procesul sufletesc al creștinului pus în fața acestor două posibilități: credința și îndoiala.

Părintele C. Popovici e unul din cei mai buni vorbitori ai conferințelor anuale.

Trenul special al Ateneului a sosit la 10. Întreaga asistență în număr impresionant, aștepta venirea I. P. S. Mitropolit; cei întâi am aflat noi preoții că I. P. S. nu poate veni. La unsprezece lumea cu soborul în frunte — înfrățit acum prin preoții oaspeți, — a eșit în fața monumentalei biserici cari acum nu mai putea cuprinde credincioșii în sânul ei, unde s'a slujit parastasul pentru pomenirea Domnitorului Alexandru Ioan I.

Sub umbra teilor împrejmuitori bisericeii, în atmosfera sfântă a readucerilor aminte, întreaga slujbă a fost ascultată cu piositate și lacrimi; totul chiema amintirea Voevodului odihnitor acolo; și vecinătatea palatului de reședință — azi însemnat spital de copii — și zidurile bisericeii de ctitorie și mormântul îmbrățișat de sălcii, încununat cu flori și coroane. În fața asistenței stăteau sfioși doi bătrâni: vizitiul poștalionului cu șase cai al lui Cuza și un țaran Ruginoșean fost megieș cu gardul palatului Măriei Sale. Ceace însă a trezit întregul chip al Domnitorului — în ochii tuturor, — a fost cetirea la parastas a unui admirabil și evocator pomelnic al familiei Cuzești, scris de domnul profesor Ghibănescu din Iași membru corespondent al Academiei Române. Pentru frumusețea compunerii redăm mai jos acest pomelnic; e una din bucățile de istorie ale neamului nostru.

După parastas au fost șapte cuvântători: D-nii Profesor Ghibănescu, profesor Stambolîu, un domn colonel, domnul inginer Cristea, un domn ziarist, din partea Epitropiei administratorul Kalos și cuvântul de închidere al preotului Claudiu Petrovici, care în numele asistenței și al cercului a adus cînvinte de omagiu Ateneului și tuturor celor ce au aprins o lumânare și au jertfit o lacrimă Domnitorului străjer de acolo.

S'a fotografiat și cinematografiat totul. Ateneul a avut masa dată de comună. Preoții au fost găzduiți — cu alți oaspeți — la părintele paroh Gh. Popovici.

Conferința publică s'a ținut tot în localul sfintei biserici dat fiind și spațiul încăpător și atmosfera de credință ce o poate prilejui. Ședința s'a deschis cu „Impărate ceresc” cântat în cor

Conferențiar a fost preotul Claudius Petrovici vorbind despre „Rolul mamei în viața creștină”. Conferința și-a închinat subiectul întâi sfintei Fecioare Maria—cea mai glorioasă mamă. S’a cântat apoi un axion și imediat a vorbit P. C. P. Protoiereu Zăhărescu. În cuvinte cizelate de talentul și cultura C. Sale s’a documentat celor de față datoria creștinului de a fi în totul apărător bisericeii. La hotarul patriei să punem piept și braț celor ce ne vor lovi credința bisericeii noastre, iar degetului vremii care dărâmă, nă-ruește și strică zidul bisericilor, să-i punem potrivnic grija și o-bolul nostru. Ședința s’a sfârșit cu „Tată! Nostru” cântat de toți.

Sărbătorirea din Ruginoasa a fost o îngenunchiere de suflete și de inimi adusă Mântuitorului lumii—, un semn de pioasă rea-ducere aminte uuuia din cei mai dragi Domnitori ai țării.

Preot Claudius Petrovici

Pomelnicul Familiei Cuza ¹⁾

Intru-fericita adormire, veșnică odihnă fă Doamne, sufletelor adormiților robilor tăi din tot neamul Cuzesc.

Pomenește Doamne, sufletul adormitului robului tău Ioan Cuzea, și urmașul lui Velicico Cuzea cu a lui jupâniță Ancuța...

Pomenește, Doamne, sufletele adormiților robilor tăi: Radu Cuzea, Ștefan Cuzea, Vasile Cuzea, Constantin Cuzea și Safta Cuzea, boier de țară și de socotință, în satul Olășei, la Vaslui sat astăzi dispărut, toți aceștia feciori ai Spatarului Toader Cuzea...

Pomenește Doamne, sufletele adormiților robilor tăi: Ioan Cuza fiul lui Ștefan Cuza, Mihail Cuza Stolnicul, cu jupânița lui Soltana, născută Nacul, Ioniță Cuza...

Intru sfârșit pomenește, Doamne, sufletele adormiților robilor tăi: feciorii postelnicului Ioan și ai Soltanei Cozadini Dumitru Cuza, cel mort năprasnic la scara caselor părintești dela Bărboșii Fălciului, fiind răpit de cal, pe Soltana Cuza cu verii ei primari, Iancu Bondrea și Toader Bondrea Cuza cum și pe Alexandru I. Cuza Vodă, Domnul țărilor românești unite, Moldova și Muntenia, cu a lui soție și Doamnă Elena Roset Golescu, cari neavând copii dintru a lui trup, a binevoit a înfia pe micii Alexandru Cuza, soțul Doamnei Maria Moruzi și Dumitru Cuza morți în plină tinereță a

1) Din lipsă de spațiu regretăm că nu putem reproduce decât doar câteva crâmpee din acest bogat și indueșător pomelnic, care este nu numai un adevărat monument istoric, arătând întreaga filiațiune neamului Cuzist dar și unul literar prin frumoasa limbă românească veche în care-i scris.

vieții lor, carele Alexandru Ioan I. Cuza pentru ale lui vrednicie și de neuitat fapte a sporit bunul națiunii, lărgind prin statut viața politică la mai multă lume, a luat averile din mâinele călugărilor Greci și a sporit bunul public, sporind veniturile bugetului țării a fixat proprietatea la cei mari și bogați, dar a dat o mare parte din pământul țării în mâinele plugarilor țărani, desființând robota clăcii și a boerescului, legându-și pe veci numele său de aceste mari fapte de dreptate socială, a sporit cultura superioară a țării prin înființarea celor două Universități, la Iași (1860), la București (1864), a unit pentru totdeauna sufletele celor două țărișoare Moldova și Muntenia, prin unul și acelaș guvern, prin una și aceeași cameră, prin una și aceeași capitală — București — întregind în astfel unitatea vieții politice a Principatelor unite, a ridicat în cinste și vază țara atât înăuntru cât și în afară prin marii săi sfetnici: Mihail Kogălniceanu, Costachi Negri, Vasile Alexandri, Dr. N. Crețulescu și General Florescu, din cari unii înveșniciți în bronz la picioarele statuei Marelui Voevod, la Iași.

Pentru toate aceste fapte și pentru slava și cinstirea a tuturor celor ce bine au făcut ție, Doamne Dumnezeule, luând în seamă rugile noastre, ale nevrednicilor robilor tăi, căroră le-ai dat putere de a lega și de a deslega pre pământ toate cele ce în ceruri ai legat și deslegat, toate câte ei în lume au făcut au cu cuvântul, au cu fapta, cu știința ori cu neștiința... sau în deșert s'au mărit, sau în iubire de argint au căzut, sau răutăți au făcut, sau în desfrânări au căzut, sau au răpit, sau pe săraci n'au miluit, sau stând la rugămintele lor s'au abătut la deșertăciuni au grăit, toate acestea și altele asemenea, câte ca niște oameni au greșit, robii tăi din neamul Cuzeștilor, iubitorule de oameni, Doamne Dumnezeule, miluește-i și-i iartă pe dâșii. Scapă-i pre dâșii Doamne de muncile iadului fă-i pe toți moșteani veșnicilor tale bunătăți, împreună cu cei ce din veac au bine plăcut ție, în corturile dreptilor îi așează, în sânul lui Avraam îi sălășluiește, căci numai Tu Doamne ești fără de păcat, dreptatea Ta este dreptate în veac și cuvântul Tău adevărul.

Drept aceia, milostive Doamne, ascultă rugăciunile noastre, ale robilor tăi și pentru proslăvirea numelui tău fă-le tuturor veșnica pomenire.

Calendarul

Nu despre îndreptarea calendarului, nici despre a Pascaliei e vorba aici ci despre ceva, peste care s'a trecut prea ușor până acum în biserica noastră și anumea despre «Calendarul de perete, pentru tot anul editat de Mănăstirea Neamțu.

Ar fi poate prea secundară această chestiune, sunt alte lucruri mai de seamă în viața bisericească, vor fi zicând unii din cetitori pe mine însă drept să spun, m'a mirat faptul acestui lucru de «nimic» «Calendarul de perete» căruia i se dă o importanță prea mică, ceia ce este o pagubă pentru interesele bisericești

Să mă lămuresc: Să luăm calendarul din anul 1929 curent trimis de oficialitate.

1) Sărbătorile mari însemnate cu cruce roșie, prea bine, dar noi avem și sărbători mici, care deobicei se însemnă cu cruce neagră — în calendar 1929, nu e nimic —. Pentru ce ?

2) Sunt puse fazele lunii, dar schimbarea timpului nu, pentru ce ? Și Doamne cât ține poporul nostru la acest lucru și mai ales și la cel din punctul 1 !! Sf. Atanasie și Chiril, Sf. Antonie, mucenic Trifon, mucenic Haralambie etc., etc., nu sunt însemnați cu nimic, dar cu nimic !! Ne îndoim în sufletul nostru întru câtva de dragostea și râvna celor dela tipografie, care sunt monahi, ieromonahi, etc. Se știe doar că poporul nostru e de o meticulozitate extremă în această privință, el vrea să găsească tot, altfel îl declară că nu e bun, și se știe cine e cu paguba !?

3) Calendarului îi lipsește complet estetica, eu cred că nu e nevoie să vorbim de acest lucru, și simplu, și eronat, nu se mai poate recomanda norodului, aș dori să punem în fața calendarul „Luminei Satelor” care costa 5 lei, cu un leu mai mult și să se vadă imensa deosebire.

Nu ne speriem de un preț mai mare, nu se sperie nici norodul, dar calendarul de perete să fie o adevărată podoaba și un adevărat îndreptar creștinesc. Așa de exemplu: în Calendarul «Luminei Satelor» scrie «Februar-Faur, Martie-Mărțișor, Aprilie-Prier etc. cât de vesel și mulțumit poporul când cetește lucrurile

acestea — și doar ce trebuie, puțină dragoste și pricepere și fapta bună e gata.

Calendarul M-tirei Neamțu în raport cu al «Luminei Satelor» nu poate suferi nici o comparație. Dar încă cu cele scoase de edituri necreștinești, câte greșeli în ele — și cu toate acestea din cauza esteticei poporul le ia și — și împodobești casa, iar dacă-ți arunci ochii cetești, librăria și papetăria Șmilovici, Mendelovici, Burah și Șloim, etc.

Fată de această tristă situație, cred că e timpul de o atenție deosebită — de o râvnă și osârdie deosebită pentru a avea un calendar-icoană. E de necontestat marele folos a unui asemenea calendar.

Tot odată ținem să atragem atenția asupra faptului că ne sosesc prea târziu, după ce s'a împodobit păretele casei cu calendare ieșite din mâni necreștine. Și poporul ni le cumpără cu un fel de dezgust — așa de rușine. — Să ne vie calendarele prin Octombrie cel mai târziu.

Cu acestea câteva însemnări, ce cred că vor vedea tiparul, mă simt liniștit în sufletul meu că am contribuit cu ceva la editarea unui «Calendar» pe care preotul în fața enoriașilor săi îl va recomanda cu căldură și entuziasm și va fi o podoaba și un adevărat îndreptar creștinesc.

Pr. Nec. Negoită

Erbiceni — Iași

Modificări de Parohii

Deciziunea No. 4056/929

Având în vedere petiția locuitorilor din satul Jora și Dădești-Vechi, dela parohia Cucuteni-Băiceni din Jud. Iași, înaintată Sf. Mitropolii, cu raportul protopopiei cerc. II. Iași, cu No. 1217/928 înregistrat la No. 8715/928, prin care cer deslăpirea dela parohia Cucuteni-Băiceni și alăpirea la parohia Buznea din Jud. Iași.

Având în vedere raportul P. C. Protopop al cerc. II. Iași prin care se arată că cererea locuitorilor este întemeiată,

Având în vedere hotărârea Consiliului Eparhial Plenar, din ședința dela 11 Aprilie 1929,

Având în vedere hotărârea Adunării Eparhiale din ședința dela 28 Aprilie 1920.

În temeiul tuturor celor arătate mai sus și în virtutea drepturilor ce ne sunt rezervate prin lege și sf. canoane.

D e c i d e m :

Deslippingarea satelor Jora și Dădești-Vechi de la parohia Cucuteni-Băiceni și alippingarea la parohia Buznea din Jud. Iași, pe data de 1 August 1929.

P. C. Protopop al cerc. II Iași, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data în reședința Noastră Mitropolitană din Iași, astăzi 15 Iulie 1929.

Mitropolit PIMEN

Consilier Referent

Pr. C. Vuiescu

Deciziunea No. 4104/929

Având în vedere petiția locuitorilor din satele Schit Orășani și Unguroaia Licu, din parohia Cristești Jud. Botoșani, înaintată Sf. Mitropolii cu raportul Protopopiei a II-a Botoșani No. 21, înregistrat la No. 210/929, prin care cer deslippingarea de la parohia Cristești și alippingarea la parohia Orășani, din același județ,

Având în vedere rapoartele P. C. Protopop al Circ. II Botoșani cu No. 21 și 119/929, prin care se arată că cererea locuitorilor e întemeiată,

Având în vedere hotărârea Consiliului Eparhial plenar, din ședința de la 11 Aprilie 1929,

Având în vedere hotărârea Adunării Eparhiale din ședința de la 28 Aprilie 1929.

În temeiul tuturor celor arătate mai sus și în virtutea drepturilor ce ne sunt rezervate prin lege și Sf. Canoane.

D e c i d e m :

Deslippingarea satelor Schit Orășani și Unguroaia Licu, de la parohia Cristești și alippingarea la parohia Orășani, din Jud. Botoșani pe data de 1 August 1929.

P. C. Protopop al Circ. II Botoșani, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data în reședința Noastră metropolitană din Iași astăzi 15 Iulie anul unamie nouă sute douăzeci și nouă.

Mitropolit PIMEN

Cons. Referent

Pr. C. Gr. Vuiescu

Deciziunea No. 4115/929

Având în vedere hotărârea luată în Adunarea Eparhială în ședința dela 22 Mai 1927, de o face o nouă delimitare parohiilor, din orașele reședințe de județ ale Eparhiei :

Având în vedere propunerile făcute prin procesul verbal No. 803 din 28 August 1928, de către Comisiunea instituită de către Adunarea Eparhială dela 22 Mai 1927 și alcătuită din P. C. Econom Al. Simionescu Protopopul Circ. I Botoșani, D-l Demostene Vizanti și Pr. Cristofor Deliu, Membri ai Adunării Eparhiale, înaintat Sf. Mitropolii cu raportul Protopopiei I Botoșani No. 804 din 1928, înregistrat la No. 5916/928 ,

Având în vedere hotărârea Consiliului Eparhial plenar, din ședința dela 15 Noembrie 1928 ,

Având în vedere hotărârea Adunării Eparhiale din ședința dela 28 Aprilie 1929 ,

În temeiul tuturor celor arătate mai sus și în virtutea drepturilor ce ne sunt rezervate prin lege și Sf. Canoane :

D e c i d e m :

Următoarele modificări în delimitarea parohiilor din orașul Botoșani.

1) Parohiei Vovidenia din Botoșani, i se dă din parohia Treierarhi și Sf. Ioan, porțiunea de teren cu enoriașii cuprinși între străzile Procov partea stângă, Armoniei, Str. Ureche, Fundătura Armoniei, Fundătura Borgovanu, Str. Borgovanu pe stânga, până în Str. Liceului, de aci se continuă linia veche. În total i se dau 50 familii, cu 240 suflete, astfel că această parohie, va avea de aci înainte, 120 familii cu 492 suflete.

2) Parohiei Sf. Gheorghe i se dă câte o porțiune din parohiile Sf. Nicolae, Sf. Voevozi astfel că pe viitor confiniile acestei parohii vor fi, spre nord Str. V. D. Vasiliu fostă Unirea, pe partea stângă, spre apus Str. Marchian, pe stânga până în Strada Las-

car Catargiu, spre Miază zi Str. Lascar Catargiu pe stânga, Calea Națională pe stânga până în Str. Sf. Ioan, spre răsărit Str. Sf. Ioan spre stânga, Bolintineanu pe stânga, Smârdan pe stânga, Abatorul Vechiu pe stânga, până în Sf. Ioan, Sf. Ioan Nou pe stânga, Sf. Nicolae pe stânga și Sf. Voevozi pe stânga până în Calea Națională.

Tot acestei parohii i se mai dă o porțiune de teren din parohia Sf. Voevozi, cuprinsă între străzile : Al. Lahovari, marginea orașului, Str. Creangă, Str. Baciului, Str. Tunari și o stradelă ce leagă Str. Tunari cu Str. Alexandru Lahovari. În total se dă parohiei Sf. Gheorghe 6 familii cu 25 suflete din parohia Sf. Nicolae și 58 familii cu 245 suflete, din parohia Sf. Voevozi, astfel că pe viitor parohia Sf. Gheorghe va avea 133 familii cu 569 suflete, iar parohia Sf. Trei-Ierarhi va rămâne cu 390 familii și 1455 suflete.

Parohia Sf. Ioan va rămâne cu 220 familii și 833 suflete. Parohia Sf. Nicolae va rămâne cu 385 familii și 1532 suflete. Parohia Sf. Voevozi va avea 357 familii cu 1613 suflete. Confiniile celorlalte parohii rămân neschimbate.

P. C. Protopop al Circ. I Botoșani, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire, a prezentei deciziuni pe data de 1 August 1929.

Data în reședința Noastră metropolitană din Iași astăzi 15 Iulie 1929,

Mitropolit PIMEN

Cons. Referent
Pr. C. Gr. Vuiescu

Deciziunea No. 4143/929

Având în vedere petiția locuitorilor din satul Curechiștea dela parohia Grumăzești din jud. Neamțu, înaintată Sf. Mitropolii și înregistrată la No. 9118/928 prin care cer deslipirea dela parohia Grumăzești și alipirea la parohia Târpești, din jud. Neamțu,

Având în vedere raportul P. C. Protopop al Circ. II Neamțu, cu No. 240/929, prin care se arată că cererea locuitorilor e întemeiată,

Având în vedere hotărârea Consiliului Eparhial plenar din ședința dela 11 Aprilie 1929,

Având în vedere hotărârea Adunării Eparhiale din ședința dela 28 Aprilie 1929:

În temeiul tuturor celor arătate mai sus, și în virtutea drepturilor ce ne sunt rezervate prin lege și Sf. Canoane.

D e c i d e m :

Deslippingea satului Curechiștea dela parohia Grumăzești și alipirea la parohia Târpești, Jud. Neamțu, pe data de 1 August 1929.

P. C. Protopop al Circ. II Neamțu, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data în reședința noastră metropolitană din Iași, în anul una mie, nouă sute douăzeci și nouă, luna Iulie în 15 zile.

Mitropolit PIMEN

Cons. Referent
Pr. C. Gr. Vuiescu

Cărți, broșuri, apărute :

Cugetări și maxime pentru viață, culese de *Arhim Nițon Criveanu*. 1929, Râmnicul Vâlcei, 370 pag.

Volumul cuprinde un mare număr de cugetări, reflexiuni și meditații ale diferiților filosofi și mari scriitori ai lumii. Rânduite pe grupe ca „Bunătatea” „Adevărul” „Frumosul” „Gândirea” „Inima” „Lauda” „Mânia”, „Lenea” etc. aceste cugetări, bine alese, cuprinzând fiecare o sugestivă concretizare a vre-unui adevăr din diversele domenii ale gândirii și activității omenești, sunt de mult interes pentru orice om cu preocupări de cultură.

Dacă citarea abuzivă de maxime în vorbire și scriere cu dorința deșartă de a părea erudit, e ceva respingător, întrebuințarea cu rost a unei cugetări spre a sublinia o idee, punându-te, sub scutul unei autorități recunoscute, e ceva îndreptățit și chiar util.

A avea la îndemână atare material bine selectat, este un avantaj. Conferențarii și predicatorii vor avea de câștigat în activitatea lor, folosind prețiosul volum.

Cu ce trăesc oamenii, traducere din rusește de *Episcopul Nicodem*, starețul M-rei Neamț, 40 pag.

O minunată povestire, în care se arată, că ceia ce înalță viața omenească și-i dă un senz, este nu belșugul vieții materiale cu plăcerile ei, ci numai sfânta iubire, arătată în fapte și care izvorește dela D-zeu. Singură ea apropie pe om de om și pe toți oamenii îi unește cu D-zeu.

Doi moșnegi de *Episcopul Nicodem*, starețul M-rei Neamț, 39 pag.

O frumoasă alcătuire, în care se pune în lumină virtutea bunătății și a smereniei creștine.

Mielul lui Dumnezeu de *Episcopul Nicodem*, 88 pag.

O reușită alcătuire, în care dă către închipuiți martori — moș Iacov și Ionatan — sunt înfățișate pe rând, ca văzute cu ochii, mai toate faptele și întâmplările minunate din viața Mântuitorului Hs. Cetitorul revede și gustă cu plăcere sub o formă nouă, evocativă, ceia ce știa deja.

Injghebarea maiastră a povestirii ca și limba de o rară frumusețe, fac broșura nu numai plăcută la cetit ci și ziditoare de suflet. Impreună cu celelalte poate fi întrebuințată de către preoți cu mult folos în educarea credincioșilor.

23 predici, Nădejdea creștină, traducere de *Episcopul Nicodem*, 88 pag.

Cuprinde frumoase predici despre Fericiri, Rugăciunea Domnească și pomenirea morților — scrise în acelaș gen popular ca și cele 26 predici asupra crezului de acelaș autor.

Religia și Morala de *L. Tolstoi*, traducere de *Episcopul Nicodem*, 42 pag.

Preocupat de marea problemă a destinului uman, marele scriitor Tolstoi a lăsat și multe scrieri cu conținut religios creștin.

Deși unele dintre ele sunt eronate din punctul de vedere al doctrinei Bisericei, altele, destul de numeroase, sunt adevărate apologii ale credinței și vieții creștine. Scrierea de față e dintre acestea din urmă. Ea discută cunoscuta chestiune dacă Religiunea și Morala constituie în adevăr ceva indispensabil vieții omenești, dacă nu cumva ele ar putea dispărea vre-odată, ca nefondate, sau ar putea fi înlocuite prin altceva.

Cu înalte argumente filosofice și istorice el dovedește că religia și morala creștină sunt ceva aprioric sufletului omenească; că există ca atare prin sine înseși, corespunzând unor adânci cerinți organice ale ființei noastre morale; că deci orice încercare de a înlocui aceste puteri vii, puse în noi, prin diverse sisteme și concepții despre viață, va fi oricând ceva artificial, fără putere, mai ales ceva adânc dăunător progresului moral și social. Înălăturând obiecțiunile aduse de adversari, el stabilește concluzii care sunt și ale Bisericei. Cartea prezintă un deosebit interes pentru orice intelectual și mai ales pentru preoți.

C. R

INFORMAȚIUNI

Congresul misionarilor

În zilele de 6—8 Octombrie a. c., toți misionarii ortodoxi români se vor aduna în congres la Chișinău, la ordinea zilei fiind dezvoltarea și discutarea următoarelor teme :

- a) „Reflexiuni asupra stărei religioase a poporului român în prezent“.
- b) «Păstorirea colectivă și individuală ; raportul dintre păstorire și misionarism».
- c) «Metodele de propagandă, practicate de sectari ; cum trebuie organizată lupta misionară în condițiunile actuale».
- d) «Calitățile interne ale misionarului și mijloacele prin care s'ar putea intensifica activitatea misionară a clerului».

Din partea Sf. Mitropolii a Moldovei, a fost delegat să participe la acest congres părintele V. Țurcan, misionarul Eparhiei.

Data Paștelor în 1930

Sf. Sinod a hotărât ca prăznuirea Sf. Paști în anul 1930 să aibă loc în ziua de 20 Aprilie, dată care corespunde cu cea a calendarului neîndreptat.

Retipărirea unei opere teologice

I. P. S. Mitropolit Nectarie al Bucovinei a luat hotărârea de a revizui și retipări lucrarea „Prelegeri academice despre liturgica Bisericii drept credincioase răsăritene“ de Mitrofanovici și Tarnovschi, care, se știe, este o operă clasică de teologie practică la noi.

Doritorii de a și-o procura se vor adresa Consiliului Eparhial, secția Culturală—Cernăuți—prețul unui exemplar fiind de 650 lei.

Pensionarea preoților

Sf. Sinod în ședința sa dela 27 Mai a. c., deliberând asupra modalității de pensionare a preoților a hotărât următoarele :

- 1). Biserica prin organele sale eparhiale administrative are dreptul să decidă pensionarea preoților.
- 2). Pensionarea se face în caz de neputință fizică, intelectuală și morală, fie la cererea proprie a preotului, fie din oficiu.
- 3). În ambele cazuri, înainte de a da sentința, organele eparhiale administrative vor cere opinia medicală.
- 4). La cererea proprie pot să iasă la pensie preoții care au îndeplinit condițiunile generale prevăzute în legea generală a pensiilor din anul 1925 cu încuviințarea organelor eparhiale administrative.

Aceste norme de pensionare a preoților, au fost comunicate, Ministerului de Finanțe—Casei Pensiilor—și Ministerului Cultelor: spre a fi introdusă în legea generală de pensiuni.

II. Mulțumiri publice

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică d-lui Teodor Croitoru perceptor din parohia Bărcănești, Jud. Neamț, care a dăruit bisericii filiale «Nașterea Maicei Domnului» din Frunzeni, o cruce aurită pentru sf. masă în valoare de 1800 lei și o tablă de nichel pentru sf. anaforă în valoare de 250 lei.

I.

Mitropolia Moldovei și Sucevei, aduce mulțumire publică Principesei Olga Sturza, care a contribuit cu suma de 180.000 lei, pentru reparația bisericii filiale din satul Cristești, pendinte de parohia Mânzătești, Jud. Iași.

III.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică persoanelor mai jos arătate, care au binevoit a contribui cu obolul lor, la înfrumusețarea bisericii din parohia Munteni, Jud. Iași.

- 1). Vasile Bistriceanu și Zamfira Marcu, au donat o cruce în valoare 2000 lei.
- 2). Gavril Olaru, N. Drăgoi și Th. Marin au donat 4 sfeșnice în valoare de 1000 lei.
- 3). Maria Rusu a donat un covor în valoare de 700 lei.
- 4). Ioan I. Bîrsan « « « „ 200 lei.
- 5). Gh. Aron a donat un covor în valoare de 300 lei.
- 6). N. Țaranu « 4 perdele « « « 800 lei.
- 7). Enoriașilor parohiei Munteni care au cumpărat un rând de veșminte pentru biserică.

Pentru preoții din Jud. Fălțiceni

Se aduce la cunoștința preoților din județul Fălțiceni, să întocmească și trimită imediat statele pe luna Septembrie cor. deoarece funcționarul respectiv trebuie să plece în concediu.

La întocmirea statelor vor avea grijă să majoreze impozitul cu 10% conform noilor dispoziții. Ex. un impozit de 233 lei va fi majorat cu 24 lei. obținând astfel 257 lei.

Această dispoziție privește pe toți preoții și funcționari bisericești din Eparhie.

RECLAME

Cooperativa de construcții „Tatarași” situată în Iași strada Eternității 64, execută tot felul de lucrări din nou și reparații cu prețuri reduse, având meseriași de tot felul (zidari, tinichigii etc.)

„Rezistența” Georgescu Opincariu, Piatra-Neamț, strada Lascar Catargiu 30. Magazin și atelier de argintărie și obiecte bisericești, veșminte preoțești, clopote din aliaj special, plicandre și sfeșnice de alamă, instalație electrică de aurit și argintat.

Parohii Vacante

JUD. IAȘI. Postul de preot confesor la Capela Penitenciarului Central din Iași (Galata) retribuit cu salariul convenit unui preot licențiat în teologie.

JUD. DOROHOL. Hudeștii-Mici, rurală.

JUD. BOTOȘANI. „Sf. Gheorghe” din orașul Botoșani, urbană și Brehuești, rurală.

JUD. FĂLTICNI. Postul de diacon la Catedrala din orașul Fălticeni. Liteni rurală.

JUD. NEAMȚ. „Sf. Ilie” din Tg. Neamț (urbană).

DECES. În ziua de 1 August a. c, a încetat din viață preotul Gh. Hărtescu de la parohia Brehuești, Jud. Botoșani în etate de 65 ani.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Cuvântarea din Senat a I. P. S. Mitropolit Pimen la legea Inchisorilor

—

Domnilor Senatori,

Exprim mulțumiri d-lui ministru al justiției, că în proiectul ce a adus în discuțiune, în privința regimului închisorilor din țara noastră, n'a uitat de a pune cuvenitul preț pe partea religioasă, morală care, este absolut necesară acelor nenorocite ființe omenești, care pentru o greșală sau alta, au fost condamnate de societate, prin justiție, să trăiască în închisoare și sub rigurile ei.

În țările civilizate, nenorociților condamnați pentru fapte penale de orice grad, li se dă această mângâiere de a avea la îndemână, serviciul religios pe care îl fac preoții.

Nenorociților condamnați chiar la cea mai mare pedeapsă cu moartea, înainte de a fi executați, li se dă această singură și ultimă mângâiere sufletească de a avea lângă ei, fie la spânzurătoare, fie la ghilotină, un reprezentant al bisericii.

Nu este destul ca pentru o faptă criminală săvârșită cu voe sau fără voie—cum zice biserica—să aplicăm o pedeapsă celor vinovați.

Noi membri ai societății, trebuie să dăm o mângâiere morală și acelor vinovați, de crimele cele mai mari.

În călătoriile mele canonice ca Episcop, am vizitat închisorile din Episcopia Dunării de Jos, și ca Mitropolit

pe acelea din cuprinsul Mitropoliei Moldovii. M'am convins cătă mângâere sufletească poate să aducă celor mai împietriți criminali, biserica prin preoți. Imi aduc aminte de o vizită în județul Neamț, la mănăstirea Pângărați unde atunci se afla o închisoare grea. Eram însoțit de un inspector al închisorilor, de Procurorul Trib. Neamțu și de prefectul județului; ș-am găsit acolo peste 200 condamnați, care mă așteptau, așezați în curtea închisorii.

Le-am vorbit, explicându-le că nenorocita stare în care se găsesc, e o urmare a faptelor lor criminale și acum își ispășesc păcatele și înaintea lui Dumnezeu și înaintea societății omenești, din care ei au făcut parte, cătă vreme au fost oameni de treabă. Am văzut scenele cele mai grozave ale muștrării de conștiință, chiar la criminali, căci toți au început să plângă cu jale și să ceară iertare pentru crimele făcute.

Le-am recomandat căință pentru faptele lor criminale și purtare bună în închisoare, căci prin aceasta și Dumnezeu îi va ierta, și unii pot avea parte de mila M. S. Regelui, care are puterea de a grația, pe cei cu purtare bună și cu căință, pentru crimele ce au făcut.

Era o scenă jalnică și grozav de mișcătoare să constați, cum cuvintele unei persoane bisericesti, înrăuresc și asupra sufletelor celor mai mari și împietriți criminali.

Când am ieșit din închisoare, împreună cu însoțitorii mei, unul din cei condamnați, s'a apropiat de mine și în genunchi mi-a spus: „Ne-ați dat povețe să ne purtăm bine în închisoare. Ne-ați spus că M. S. Regele are dreptul, să grațieze pe acei care arată căință de crima ce au făcut. Eu sunt aici de 18 ani pentru crima de omor; mai am încă 7 ani. Și pentrucă ne-ați făgăduit că veți interveni pe lângă Majestatea Sa Regele, vă rog să interveniți și pentru mine. M'am căit și mă căesc de crima ce am făcut'o din gelozie, că am omorât nevasta mea. Cereți informații dela dl. Director al închisorii de purtarea mea, de când sunt aci în aceste ziduri și în biserica temniței noastre, fac servicii de paraclisier în toate zilele și mă rog lui Dumnezeu să mă ierte. Vă rog să interveniți, ca să mi se reducă pedeapsa“.

Domnilor, am fost foarte mișcat de această scenă,

nu numai eu, dar și toți însoțitorii mei. În adevăr, am intervenit către Majestatea Sa Regele Carol, spunându-i această împrejurare, ca să ușureze pedeapsa condamnatului. Și marele Rege Carol a ținut socoteală de intervenția mea și a grațiat pe acest condamnat și a fost pus în libertate.

Cinci ani după aceea, ducându-mă la Piatra Neamț, pentru inaugurarea unui monument, iată că din mijlocul mulțimei de mii de oameni, am auzit o voce strigând : „Înalt Prea Sfințite, vă rog să-mi dați voie să vin să vă sărut mâna. Eu sunt acel condamnat care m'ați scăpat din pușcărie prin intervenția făcută către M. S. Regele Carol, ca să mă ierte pentru că am greșit. M'am purtat bine și acum am venit să vă mulțumesc”.

Am văzut atunci o recunoștință pe care nu o voi uita niciodată, din partea unui om păcătos, îndreptat.

Mulțumesc Domnului Ministru de justiție, că nu a uitat de a da aceste doctorii sufletești celor condamnați la închisoare, prin serviciul preoțesc, căci nu este destul ca pe cei greșiți să-i trimitem în fundul ocnii, ci și acolo să ne îngrijim de ei, ca să devie oameni buni. Dacă trăesc și se vor întoarce în societate, să fie și ei pocăiți cu sufletul și îndreptați înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

De aceea, Dl. Ministru să binevoiască a primi mulțumirile noastre, din partea Bisericii.

În ceia ce privește chestiunea ridicată pentru condamnații : protestanți și catolici, desigur că regimul va fi unul și același pentru toți deținuții din toată țara și de toate religiile. Preoții catolici, pastorii protestanți și reprezentanții tuturor cultelor, vor avea aceeași sarcină pentru îngrijirea acelor nenorociți ai lor, cari sunt închiși în temnițe. (Aprobări).

Dl. T. Simionovici, Vice-președinte : Dl. Vasiliu are cuvântul.

Ședința de la 19 Iulie 1929.

Propunerea I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei către Sf. Sinod, de a nu se mai preoți seminaristi, ci numai licențiați și doctori în teologie

Starea sufletească a pașnicului nostru popor român, după război, s'a schimbat ca mai la toate neamurile.

Tăria credinții strămoșești, până și în poporul dela țară, nu se mai păstrează ca în trecut, ci mulți dintre fiii neamului nostru, cearcă și pretind să cunoască adevărurile de credință ale sfintei noastre religiuni, nemulțumiți, cu cunoștințele ce li s'au dat până acum, de biserică și școală. Sub influența propagandiștilor streini, părăsesc legea strămoșească, îmbrățișând cu fanatism, învățături streine, păgubitoare atât credinții strămoșești, cât și siguranței statului și ordinei noastre sociale,

Aceste sunt fapte cunoscute de toată lumea; căci cam pretutindeni se petrece acest proces sufletesc, la popoarele care au luat parte în marele război, din care, unele țări prin preoțimea lor vrednică și bine pregătită în apărarea credinții lor, au adus liniște în sufletul credincioșilor bisericii lor; iar acele popoare, cari au avut un cler nu destul de bine pregătit, s'au prăvălit în abizul necredinții, ajungând la o stare de dezordine și sălbătăcie, cum e bolșevismul și comunismul, care stăpânește sufletul poporului rus, altădată atât de credincios.

Aceste sbuciumări sufletești, care zdruncină de după război viața multor popoare, nu pot fi liniștite decât de un cler cult și cu o educație specială, care să facă din preoții lor, adevărați apostoli.

La Românii ortodoxi, se impune fără întârziere pregătirea cât mai bine a unui cler cult, cu o specială educație sufletească, cu colorit creștin și cu adânci simțiminte patriotice, propovăduind adevărurile credinții strămoșești și conducând poporul către înaltele calități, care întăreau odinioară viața și credința poporului nostru.

Această pregătire a viitorului nostru cler, se im-

pune fără întârziere din partea Bisericii, a Școlii și a Statului, dat fiind că, clerul tuturor popoarelor minoritare din țara noastră mărită e pregătit, pentru împlinirea misiunii; iar clerul nostru național, trebuie să fie cu atât mai bine pregătit, cu cât Biserica noastră, prin Constituția Statului, e socotită ca Biserică dominantă a statului român. Această înaltă situație a Bisericii noastre, față de cultele minoritare, trebuie și să cuvine, să se dovedească printr'un cler de o cultură superioară și cu o înaltă educație, făcând din preoție un adevărat apostol.

După noi, aceste sunt cerințele vremii în care trăim și a admite ca și de aici înainte, să fie hirotoniți preoți tineri cu o cultură absolut insuficientă și cu o vârstă fragedă, cum sunt admiși la hirotonie seminariștii cu diplomă de capacitate, este o greșală, de care se pare că nu ne dăm seama, asupra consecințelor ce va avea, în poporul nostru român.

Se impune deci, ca prin reorganizarea învățământului teologic, să nu se mai admită hirotonia nici la bisericile dela țară a elevilor seminariști cu diplomă ci numai acelor tineri care au făcut o cultură teologică solidă și complectă la Facultățile de Teologie, de pe lângă Universități, având o vârstă înaintată și titlul de doctor sau licențiat în teologie.

Seminariile de azi, cu programele lor, să fie socotite ca școli pregătitoare, din care să se selecționeze după un anumit examen a dispozițiilor sufletești, viitorii studenți ai Facultăților de Teologie.

Numai așa Biserica noastră, va binemerita a fi socotită ca Biserică dominantă a statului Român, altfel cu durere vom fi puși în inferioritate față de bisericile popoarelor minoritare din țară, recunoscute prin Constituție.

Cred că această importantă chestiune, să fie adusă și în Congresul Național Bisericesc, care să întrunește la 14 Octombrie.

Primiți, vă rugăm, ÎNALT PREA SFINȚITE PREȘEDINTE, ale Noastre întru Hristos frățești înbrățișeri.

PIMEN

Director, Pr. N. Todicescu

Cu prilejul deschiderii anului școlar.

Iarăși se deschid porțile școlilor, pentru a intra prin ele, către lumină, odraslele neamului nostru. Ulițele satelor și străzile orașelor noastre, au o înfățișare cu totul deosebită, la începutul anului școlar. Lumea cea mică, a copilașilor veșnic sburdalnici, cu fața veselă, cu ochii nevinoși, se mișcă, aleargă de ici colo, strigă, caută cărțile noi, bucurându-se cu gălăgie mare, de fiecare figură nouă ce o găsesc, pe paginile cărților. Ce bine-facere a fost și este pentru omenire, școala! Ea ridică sufletele omeniești din noianul neștiinței, în care zac. Ea descătușează mințile tuturor, din lanțurile întunericului. Popoarele care au iubit lumina școalei, care au servit scopul măreț al școalei, au înflorit, au ajuns a fi cele mai de frunte dintre națiunile pământului. Să luăm spre pildă Apusul Europei. În ce situație înfloritoare se află Franța, Anglia, Germania, Italia, etc.! față de Răsăritul Europei, unde popoarele stau sub toate raporturile, așa de în urmă. Puterea unei națiuni și înălțarea ei, nu se judecă, după gradul de bogăție naturală pe care-l are ea în pământul, sau pe pământul ei, nici după casele mărețe care împodobesc orașele ei, nici după hainele luxoase, pe care le poartă oamenii ei, ci puterea oricărui popor, stă în gradul de cultură la care a ajuns, cultură pe care o revarsă, ca o binefacere asupra întregii omeniri, în descoperirile pe care le-a făcut, în munca rodnică și ordonată care se fac de toți fiii ei, pentru a oferi de patimi și sărăcie. De aceea în fiecare an, când se deschid porțile școlilor noastre, la sunetul clopoțelelor, ar trebui să se înfioreze toate sufletele, care au de îndeplinit un rol în viața acestui neam. În primul rând, preoții noștri trebuie să se ocupe foarte serios de începutul și mersul școalei. Și aceasta trebuie să o facă preoțimea noastră și pentru acest *motiv hotărîtor*. Toți copilașii cari pășesc pragul școalei, sunt copiii noștri sufletești, dar absolut toți. Înainte de a deveni, ucenici ai școalei, i-am făcut noi prin taina botezului, ucenici ai legii creștine. Apoi timp de șapte ani de zile, viața sufletească a oricărui copil, noi am păstrat-o și îngrijit-o cu fel de fel de slujbe religioase

În cât copilul s'a deprins în cea mai mare parte cu tine preot ca și cu părinții lui. Mi-aduc aminte când eram la țară, cum îmi eșiau copii în poartă, când treceam pe drum sau cum lăsau alții joaca din drum sau de pe lângă garduri și alergau ca să-mi sărute mâna. Cazul e aproape general. Fie că îl aduce mama lui la biserică la slujbă, ori la împărtășit, fie că se duce preotul acasă cu molifta sau Ajunul sau vreun alt serviciu, religios, copilul vede mereu pe preotul lui și se învață foarte mult cu el. Când se deschide școala, copilul e dus acolo și dă cu ochii de un om nou, pe care nu l-a mai văzut nici odată, sau de l-a văzut, nu i-a fost așa de aproape. I se spune, — *e domnul învățător, să fii cuminte*. Cum se mai strânge inima în bierul copilaș. Ce se mai uită galeș după tatăl său care pleacă și pe sub sprincene, la domnul învățător. De aceia zic, în prima zi a anului școlar, preotul trebuie să lase orice interes ar avea și să se ducă la școala unde în fața corpului didactic, să săvârșească sfințitul apei. Copiii vor vedea prietenia și buna întreținere între părintele satului și toți domnii învățători, copiii vor vedea pe educatorii lor, cum stau de liniștiți la rugăciune, cum își fac de solemn sfânta cruce și în inima lor, se va naște nădejdea și încrederea în rosturile mari ale școalei. Nu trebuie lăsat nici în sate, nici în orașe, numai învățătorul singur, în săvârșirea acestei mari opere — educația și instrucția copiilor. Ori cât ar fi el de bun învățător, ori cât ar cunoaște toate temeiurile de bună educație ale pedagogiei moderne, nu va reuși să dea societății, oameni formați sufletește, așa cum are nevoie, țara noastră.

Preotul trebuie să înfățișeze ziua de deschidere a anului școlar, ca o adevărată zi de sărbătoare religioasă. În slujbele lui din biserică și la predicele ce le ține, în sfaturile ce le dă la diferite ocazii prin case, el trebuie totdeauna să amintească și să ceară tuturor părinților ca să fie prezenți la sfințirea apei.

Ah! în privința aceasta, câtă dezinteresare condamnată, se vede la noi! La o populație de 100-200 elevi, abia, vezi câțiva părinți veniți și aceia stau ca pe spini. Interesele și mereu interesele, îi rețin pe fiecare, deși în alte ocazii, pierde atâta timp degeaba — și la cea mai scumpă

zi, nu vor să ieie parte, cu toată dragostea. Nu trebuie lăsați. Pentru că altfel va fi dispoziția copilului, când va vedea în fața lui, că se îmbrățișează rugăciunile preotului, iubirea părinților, învățătura învățătorului, cu nevinovăția sufletului lui. Cu chipul acesta, fiind preotul prezent totdeauna în școală, sentimentul religios se desvoltă tot mai mult și așa va crește mare — om luminat și folositor societății.

După ce s'a săvârșit sfințirea apei, e bine să se generalizeze opera de ajutorare a copiilor săraci.

În bună înțelegere cu învățătorii, fie de la comitetul școlar, fie făcându-se o chetă la cei prezenți sau una mai întinsă în sat, se va strânge o sumă de bani. Cu această sumă se vor ajuta copilașii cu adevărat săraci. În fiecare parohie, se află copilași de aceștia, fie că sunt orfani, fie că li-s părinții bolnavi, ori săraci că n'au pământ, ori plini de patimi josnice.

Li se vor cumpăra cel dintâi cărțile trebuitoare studiului în anul care intră, căci altfel iată ce se întâmplă: Copiii părinților cu dare de mână, își procură cărțile la timp cu rechizite cu tot și potrivit lecțiilor propuse de învățător, merg înainte. Ceilalți neavând cărți, rămân în urmă, apoi se descurajează și începe în sufletul lor, aceia ce am putea numi în mic — *dezertare*. Nu mai vin la școală regulat, fug pe dealuri, nu-și mai scriu de loc temele, ba mai mult, încep a prinde o ură neîmpăcată și pe școală. Am fost învățător și cunosc perfect această tristă situație. Ce greu mai poți încuraja și îndrepta aceste suflete de copii, în care a intrat deja groaza de școală! Dar așa, cu puțină bunăvoință și cu multă chibzuială și dragoste, se pot servi multe suflete și pune pe drumul cel bun al luminei și fericirii de mai târziu în viață! Să se facă aceasta.

Tot preotului îi mai cade în datorie, ca alături de învățător, să stăruie pe lângă toți părinții, să-și dea copiii regulat la școală în tot timpul anului, pentru că frecvențarea regulată a școalei, servește cel puțin pe jumătate educația și instrucția copiilor. La noi în orașe și mai ales la sate, e o adevărată debandadă în privința frecventării copiilor. Pentru câteva găște, mielusei, oi, un copilaș în

leagăn, sau câteva tufe de vie, copilul e reținut acasă zile întregi. Apoi atunci, cum mai pot ajunge acești copii școlari buni, să cunoască bine învățământul tot și să iasă din școală cu ceva carte și la timp, dacă ei, în tot timpul anului, sunt opriți de părinți, pentru micile lor interese de gospodărie! Nu se va face nimic serios, ci va fi totul timp pierdut, absolut pierdut.

De aceea rolul preotului este să lumineze pe părinți, căci fără această continuare de zi, de zi, școala nu-și va atinge scopul.

În cuvântul său de deschidere a anului școlar va trebui—afară de o lume întreagă de sfaturi bune—să anunțe că el va fi în toată săptămâna în școală, învățând pe copii, căile credinței după luminele cărților ce au și mai ales după ale lui personale, *Și trebuie s'o facă aceasta. Trebuie să se țină de această făgăduială.*

Numai așa, copiii noștri isprăvind școlile, vor ajunge oameni cu adevărat folositori neamului din care fac parte, fii credincioși ai bisericei strămoșești și fericiți în viața lor pentru ei și casa lor.

Preot Petru Chirica

Sfântul Dumitru-izvorător de mir

După cum D-zeu n'a lăsat să fie noaptea, cerul fără lumina stelelor, căci ar fi fost prea înfricoșător întunericul, pentru noi, tot așa nici biserica noastră, n'a putut să lase cerul vieții creștine fără stelele —sfinții—care și-au dat lumina și-o vor da încă, cât va trăi lumea. Sfinții, pe care noi îi slăvim în anumite zile ale fiecărui an, ce sunt altă ceva oare, de cât stele mai mari sau mai mici, mai luminoase sau mai puțin luminoase, care au primit totul dela Isus—soarele ceresc—care i-au dat Lui totul din viața lor și care au rămas pentru omenire ajutători în nevoile ei și pilde alese de urmat? Intr'adevăr precum lumina stelelor nu e aceeași, ci felurită, tot așa nici viața sfinților nu e aceeași, dar oricât, fiecare își are trasă o cale destul de luminoasă pentru sufletele noastre.

Eu îmi înfățișez viața fiecăruia din noi, ca o cale lungă

de străbătut. Bietul om, merge pe ea îngreuiat de păcate, bîruiat de lipsuri și suferinți. Insetat și obosit de lungimea drumului, de arșița soarelui, din loc în loc dorește să găsească izvoare, de unde să bea și să-și potolească setea. Sărbătorile acestea în care se preamărește Dumnezeu și Sfinții Lui, sunt adevăratele izvoare, de unde noi pășind în calea vieții, bem, pentru a recapata puteri și a merge mai departe, până când va voi Dumnezeu.

Iată-ne ajunși la sărbătoarea închinată de biserică, sfântului Dumitru. E timpul să ne oprim, să ne odihnim puțin pe lespede credinței și să potolim setea de cunoaștere a sufletului nostru cu cele ce vom afla, despre vremea în care a trăit Sf. Dimitrie, despre faptele lui, credința lui și sfârșitul vieții lui.

Era pe vremea Împăratului Maximian. Armata lui, era o armată bine pregătită pe vremea aceea, formată numai din soldați adânc iubitori de patrie și credincioși religiei romane. De la Isus Hristos trecuse aproape trei sute de ani. În timpul acesta, în inima lumii începuse să dospească câte puțin aluatul creștin. Deși împărații care se rânduiseră pe scaunul împărăției romane, se întrecuseră în descoperirea celor mai sângeroase chinuri și crude persecuții împotriva celor ce credeau în Isus Hristos, totuși sămânța creștinismului, adus de Mântuitorul, sămănată în largul lumii de cei 12 ucenici, prinsese rădăcini și creștea acum copac cu ramurile tot mai lungi. În armata lui Maximian își făcea serviciul militar și mucenicul Dimitrie. Dar ce ostaș fu el! Un adevărat model pentru întreagă armată, era viața lui.

Iubitor de camarazi, iertător pentru toți și toate câte i se făceau, blajin la vorbă, măsurat și cuviincios în vorbele lui, așa l-a cunoscut împăratul și sfetnicii lui. Pentru toate aceste calități alese și mai ales pentru vitejia lui, l'a cinstit cu rangul de proconsul (stăpânitor) al provinciei Macedonia, avându-și locuința în orașul Tesalonic.

Ah! voi ostașilor ce alcătuiți armatele noastre, de-ați vrea să priviți la ostașul Dimitrie, câte n'ați avea de învățat!!

El era iubitor de camarazi... vă iubiți voi oare unul pe altul după adevăr? Dece, dacă vă iubiți, totuși sunt atâtea care sufăr persecuțiuni, bătăi în ascuns, ori li se fură din efectele militare?

Sf. Dimitrie era blajin la vorbă, măsurat și cuviincios la

vorbele lui. . Ah ! ce-i la noi ! Vorbe nesocotite ies din gura unora și a altora. Injurăfurile cele mai grele se aud din gurile unora, de ți-se încrâncenă carnea pe trup. Mai ales, lucrurile cele sfinte ale legii noastre sunt batjocorite în chipul cel mai josnic și vai... cât păcat se face cu aceasta!..

Dar oare numai pentru militari, să fie Sf. Dumitru pildă de Sfințenie ? Nu, ci și pentru noi toți, care mai mult ca ori-când astăzi, dăm dovada, că nu ne mai iubim, nu mai respectăm legea sfântă, ci toate le călcăm în picioare.

Ajuns proconsul Sf. Dimitrie, n'a uitat o clipă că este creștin, ci cu toată dragostea și fără frică, a început la curtea lui și printre cunoscuți și ostași, să vestească cu putere Evanghelia lui Isus Hristos. Cu cât a fost mai sus în rang, cu atâta s'a simțit dator să mărturisească pe Isus Hristos, pe când cei mai mulți din creștinii noștri, din contra, cu cât D-zeu le ajută și ajung în locuri mai nalte, cu atât se sălbătăcesc mai tare în sufletul lor. Nu se mai închină, cum se închinau atunci când erau mici și în nevoi. Nu mai au icoane în casele lor, de parc'ar fi iidovi, ba, au ei câte-o iconiță mică, dar de obicei o țin numai în bucătărie pentru servitoare, pe când în saloanele lor, vei vedea pe pereți toate tablourile, cu felurite mutre păcătoase sau numai cu vederi pământești. Nimica care să le amintească de ceruri, nu vezi în casele lor mari. Oh ! ce vrednici de plâns sunt ! Să mai facă cruce, să mai vorbească de Hristos ? O ! dar aceasta ei o socot ca ceva învechit, ca ceva înapoiat, ca ceva ce nu se mai potrivește cu veacul de azi, ca ceva de rușine. Ce vremi!... Ce vremi!... Cum și-a bătut joc Satana de așa zișii creștinii noștri !

Sfetnicii păgâni ai lui Maximian, nu priveau cu ochi buni, rangul și slujba lui Dimitrie mai ales că aflaseră că el e creștin și-l predică pe Hristos. De aceea au făcut toți sfat mare și s'au dus la împăratul, spunându-i că proconsulul Dimitrie, e un trădător.

— „De ce îl arătați voi, pe iubitul și blajinul Dimitrie, că e trădător ? Au nu știți voi, că el a fost cel mai viteaz ostaș al meu ? Au nu știți voi, că el a fost cel mai credincios steagului patriei ? Au nu știți voi, că i-am dat acest rang, tocmai ca o răsplată pentru vrednicia lui, la care lucru și voi m'ați îndemnat ? zise împăratul mirat.

— „O, da împărate, aveți toată dreptatea, dar Dimitrie proconsulul, pe toți ne-a înșelat.

— „Cum?

— „Da, da, Dimitrie este creștin, întru ascuns. El urăște zeii împărăției tale, urăște templele și idolii noștri. El predică pe Isus Hristos și învățătura lui.

— „Mințiți, ticăloșilor. Nu pot să vă cred. Aduceți-mi-l pe Dimitrie aici și vă veți convinge că sunteți niște mincinoși.

S'au dus sfetnicii și l'au adus în fața împăratului, fără ca Dimitrie să se împotrivească.

— „Ești creștin, iubitul meu proconsul, ești trădător, așa precum te arată sfetnicii mei, spune-o cu toată convingerea, pentru liniștea inimei mele care te iubește așa de mult... zise împăratul?

— „Slăvite și puternice împărate, știu că mă iubești, de aceea m'ai și cinstit cu rangul de proconsul. Eu sunt om drept și nu pot să mințesc. Sunt creștin adevărat, dar nu trădător.

— „Ce ai zis? Ce-aud? și se încruntă Maximian, iar sfetnicii își frecau mâinile de bucurie.

— „Da, sunt creștin adevărat de multă vreme și dacă am fost așa cum mă cunoști: viteaz, harnic, cinstit, apoi numai prin Isus Mântuitorul am fost. Sunt creștin împărate și aceasta e cea mai aleasă cinste pentru mine și cea mai scumpă mântuire pentru sufletul meu. Ca om, servesc cu cinste Măriei Tale împăratul pământesc, ca creștin servesc cu toată inima împăratului ceresc. Iubindu-l pe El, pe Isus Hristos, regele sufletului meu, nu sunt un trădător al rosturilor împărăției tale. Sunt creștin, împărate, și în numele lui Isus trăesc și de vrei tu, în numele Lui, vreau să mor. Sunt creștin și-mi iubesc patria strămoșască, apăr steagul ei și împlinesc ordinele tale, care nu vor atinge mântuirea sufletului meu.

— „Dar zeii? Dar legea noastră strămoșească? Dar templul nostru vechi? Ah! Ce vor zice slujbașii împărăției mele? Ce va zice lumea? Răspunde Dimitrie, proconsule! Răspunde acum, răcni Maximian infuriat la culme, scrâșnind din dinți, scoborându-se spre el, câteva trepte de pe tronu-i de aur.

-- Sunt creștin, împărate, mă lepăd de toate onorurile lumii, pentru Isusul meu. Fă ce vrei cu mine. *Legea păgânească este minciună înaintea lui Dumnezeu, numai Evanghelia este adevăr și pe ea o trăesc de acum.*

— „La temniță cu el, strigă împăratul înfuriat peste fire. La temniță, puneți-l în lanțuri, loviți-l, zdrobiți-l, luați-l dinaintea mea! Ah! cum m'am înșelat și se apucă Maximian cu mâinele de păr și plecă în odaia lui retrasă.

Din proconsul!... la temniță! Ce dă omul, și cât mângâie Domnul! Dimitrie era mai fericit în temnița cea mai întunecoasă, murdară, umedă, plină de șopârle cu ochi lucitori, plină de broaște moi și reci, decât în palatul din Tesalonic.

Pentru creștinul adevărat, toată mulțumirea, nu stă în bunurile acestei lumi, ci în căutarea lui D-zeu și a împărăției Lui. Toată slava lumii aceștia este trecătoare, numai slava lui D-zeu, rămâne nepieritoare. Creștinul adevărat se simte în lumea aceasta, ca într'o adevărată temniță întunecoasă, murdară, plină de șopârle și șerpi veninoși,—patimele—și cât așteaptă el clipa, ca să părăsească totul și să se unească cu ceata celor fericiți care veșnic se bucură de vederea lui Dumnezeu!

Sf. Dimitrie a primit toate chinurile fără cârtire murind străpuns de sulițe. Cât se va fi gândit el la suferințele Apostolului Pavel pentru Evanghelie și cum va fi repetat și el acele cuvinte pe care le-a zis Pavel! (vezi epistola către Romani 8³⁵): *„Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Dumnezeu? Necazul sau strâmtorarea, sau prigonirea, sau foametea, sau golăitatea, sau primejdia, sau sabia?... Totuși în toate acestea lucruri, noi suntem mai mult biruitori, prin Acela care ne-a iubit. Căci bine sunt încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, nici o altă făptură, nu vor fi în stare, să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru“.*

Sf. Dimitrie a făcut ca legiuitorul Moisi, care mai bucuros a voit să împărtășcă necazurile și apăsările și tot amarul străinătății alături cu poporul său, decât să se lăcomească la desmerdările și onorurile curței împărătești din Egipt.

Grele au fost vremile acelea, dar credința creștinească a învins lumea.

La această credință ne cheamă și pe noi, creștinilor, exemplele și viețile sfinților între care și viața marelui mucenic Dimitrie, a cărui pomenire o serbăm astăzi.

De am vrea să ne convingem toți, că praf și cenușă sunt cele pământești, care se împotrivesc Evangheliei lui Hristos!

Ajută-ne Doamne, a urma exemplu dat de Sfinții tăi și primește rugăciunile noastre de mântuire.

Mare mucenice Dimitrie, cu rugăciunile tale la tronul cel Dumnezesc, fii izvorător de milă la tot poporul cel creștinesc!

Pr. Petru Chirica.

Domnule Comandant

În referire la adresa D-voastră No. 91098 a. c., prin care cereți lămuriri asupra organizației — cum o numiți D-voastră — cu caracter religios „Oastea Domnului” după informațiile ce avem, această organizație este cu caracter pur religios, iar nu o sectă religioasă. Prin propovăduire, lucrează la întărirea și păstrarea credinței noastre străbune precum și la trăinicia neamului nostru românesc, având în fruntea ei în toate părțile țării, după cum suntem informați, în mare parte preoți și învățători precum și alți intelectuali ai țării.

Din publicațiile acestei organizații, se vede că scopul ei e de mare folos pentru țară și neam, căci membrii ei duc lupta a) împotriva tuturor sectelor religioase care atacă credința noastră strămoșească, ordinea și siguranța Statului, b) împotriva tuturor patimilor care secătuiesc vîlaga poporului ca: beția, desfrâul etc. c) împotriva curenților sociale dizolvante ca: bolșevismul și comunismul.

Față de aceste lămurări date, întreaga această acțiune cu caracter religios și național, dezvoltată de așa numita organizație „Oastea Domnului” este pentru folosul și binele Bisericii și a neamului.

Primiți, vă rugăm, Domnule Comandant, încredințarea deosebitei noastre considerațiuni și arhiepiscopale binecuvântări.

Pimen

Copie după Adresa No. 35563 din 17 Sept. 1929 a Ministerului de Culte, cu privire la modificarea legii generale de pensiuni.

Intrucât conform art. 1 din legea pentru modificarea unora din dispozițiunile legii generale de pensiuni din 15 Aprilie 1925, publicată în Monitorul Oficial No. 182 din 29 August a. c. Comisiunile regionale de pensiuni au încetat de a mai funcționa, avem onoare a vă ruga să binevoiți a pune în vedere funcționarilor de cancelarie și personalului bisericesc din cuprinsul acelei eparhii, că în viitor, cei ce voesc să-și aranjeze drep-

turile la pensie, să trimită cererile numai Casei generale de pensiuni din București în termenul prevăzut din legea generală de pensiuni și art. 60 din regulamentul acestei legi.

Primiți, vă rugăm, Înalt Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru G. Ilioniu

p. Director general N. Marinescu

Toți preoții sunt invitați ca imediat să înainteze Mitropoliei Tabelele No. 1 și 2, completate, cunoscând că termenul de 15 August a expirat și că în conformitate cu dispoziția Ministerului de Culte, acei care nu le-au trimis nu vor primi salariul pe luna Septembrie a. c.

În conformitate cu dispoziția Consiliului Central Bisericesc Mănăstirile și parohiile care nu s'au asigurat imobilele, urmează să fie asigurate din oficiu. Atragem atențiunea consiliilor economice ale mănăstirilor și Epitropiilor și consiliilor parohiale ca acolo unde nu s'au făcut încă asigurările, să accelereze îndeplinirea acestor forme.

După noua dispoziție, nici o biserică nu se asigură cu o valoare mai mică de 100.000 lei.

Atragem atențiunea Consiliilor și Epitropiilor parohiale ca din timp să îndeplinească formele de arendare prin licitație publică a terenurilor bisericesti a căror contracte de arendă expiră la 1 Ianuarie sau 1 Aprilie 1930.

Pentru ca bisericile să obțină maximum de venit din închirierile de imobile și arendările de terenuri bisericesti, Consiliul Eparhial din 11 Aprilie și Adunarea Eparhială din 28 Aprilie a. c. a luat dispoziția ca toate aceste bunuri bisericesti să fie arendate sau închiriate numai prin licitație publică.

Așa fiind se pune în vedere celor interesați de a nu mai solicita arendări prin bună învoială, neputând fi luate în seamă.

Deși suntem în luna a noua a anului în curs, cele mai multe din parohii nu s'au înaintat conturile de gestiune pe anul expirat 1928. Atragem atențiunea Epitropiilor ca neîntârziat să le întocmească și să le înainteze mitropoliei spre cercetare și descărcare.

PAROHII VACANTE

Jud. Iași. Postul de preot confesor la Capela Penitenciarului Central din Iași (Galata) retribuit cu salariul cuvenit unui preot licențiat în teologie.

Rurale : Vorovești și Costuleni.

Jud. Dorohoi. Hudeștii-Mici, rurală.

Jud. Botoșani. „Sf. Gheorghe“ din orașul Botoșani, urbană și Brehuești, rurală.

Jud. Fălțiceni. Postul de diacon la Catedrala din orașul Fălțiceni. Liteni, rurală.

Jud. Neamț. „Sf. Ilie din Tg. Neamț. (urbană).

DEMISII

1) Preotul C. Oană a demisionat pe ziua de 1 Septembrie 1929 din postul de paroh al parohiei Costuleni Jud. Iași.

2) Preotul Vasile Grigoraș a demisionat pe ziua de 1 Octombrie a. c. din postul de paroh al parohiei Vorovești Jud. Iași, eliberându-i-se carte canonică.

Mulțumiri publice

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică enoriașilor din parohia Cotnari, Jud. Iași, cari au contribuit cu sume de bani pentru înfrumusețarea bisericii din acea parohie după cum urmează :

1. Ieromonahul Dionisie Nistor : un clopot în valoare de 2000 lei ; un potir 5000 lei ; 2 icoane împărătești 2000 lei și un rând de vesminte preoțești 15000 lei.

2. D-l Th. Iacovachi un sf. aer în valoare de lei 9500 și o față pe sf. Masă în valoare de 2000 lei.

3. D-l Gh. Patrașcu, un clopot în valoare de 36000 lei, o icoană 3000 lei, o evanghelie 2500 lei și o pereche cununii 1700 lei.

4. D-l Ioan Epure o perdea la Maica Domnului în valoare de 4000 lei.

5. D-l C. Tăbâltoc o cruce pe sf. Masă în valoare de 1700 lei.

6. D-l Al. Ghica o cruce pe sf. Masă 2000, o cadelniță și alte obiecte sacre în valoare de 4000 lei.

7. D-l C. Manole 2 icoane împărătești în valoare de 6000 lei.

8. D-l Colonel Zipa un rând procovețe în valoare de 1000 lei.

9. D-na Zamfira Durbac o icoană în valoare de 3000 lei.

Mitropolia Moldovei și Sucevei, aduce mulțumiri publice Doamnelor Maria Dr. Calcanhaur, Eleonora C. Andrei și Natalia Stavrat, moștenitori a regretatului def. Burghel. din Dorohoi, care au donat mitropoliei un frumos candelabru de cristal și un pedestal de lemn.

ANUL V, No. 10

IAȘI, OCTOMBRIE, 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

APARE LUNAR

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL
PE UN AN, 120 LEI

CUPRINSUL:

† Înaltul Regent Gh. Buzdugan . . .	
Noul Înalt Regent Const. Sărățeanu .	
Spre școala primară...	Pr. C. Roșescu
Cuvântare la sfințirea unei biserici .	† Grigorie Leu B.
Reflexiuni cu privire la morala din opera lui Ibsen	Prof. D. Miron
Al doilea Congres al misionarilor din întreaga țară	Pr. V. Chirica
Răspuns la o cârtire	Dir. Tip. M-rei Neamț
Teze pastorale: aprecieri, propuneri	Ec. C. Matasă
Prăznuirea zilei Cuvioasei Paraschiva la Iași	Pr. N. T.
Sărbătorirea unui preot de pe valea Bistriței	Asistent
Dela Cercul cultural „Căciulești” . .	
OFICIALE : Ședința consiliului ad-tiv, Mulțămiri publice, Parohii vacante, Demisii, Decese	

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

† Înaltul Regent Gh. Buzdugan

Trecerea din viață a Înaltului Regent Gh. Buzdugan, venită împotriva ori cărei așteptări și în momente, când Țara aștepta încă mari servicii dela bogatele sale însușiri, a umplut de jale, cu drept cuvânt, sufletul întregului popor român.

Patriotismul cald și integritatea morală desăvârșită, care încununau atât de strălucit personalitatea sa, făceau din fostul Regent un stâlp important al Înaltului Consiliu de Regență.

Cariera strălucită a marelui bărbat, care dela modestul magistrat al unui târg de provincie a ajuns la suprema treaptă a instituției magistraturei, pentru ca apoi prin încrederea Marelui Rege Ferdinand I și a Națiunii să primească asupra-și prerogative regale, ca membru în Înalta Regență, e o dovadă vie de ceea ce poate însemna în viața omului munca perseverentă unită cu virtuți alese.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Cu prilejul acesta I. P. S. Mitropolit PIMEN a expediat următoarele telegrame :

INALTEI REGENȚE — București

Cu adâncă durere am aflat de moartea Înaltului Regent mult regretatului Gh. Buzdugan, pentru care în numele Sf. Si-

nod și al meu personal exprim din partea Bisericii profunde condoleanțe.

S'au luat măsuri pentru cuvenitele servicii bisericești.

(ss) PIMEN Mitropolitul

Președintele Sf. Sinod

* * *

ONOR. FAMILIEI BUZDUGAN — București

Vestea morții Inaltului Regent Buzdugan foarte M'a zguduit, atât pentru liniștea țării cât și pentru prietenia ce o aveam. Consolați-vă cu scumpa amintire ce o lasă.

(ss) PIMEN Mitropolitul Moldovei

* * *

Din partea Inaltei Regențe I. P. S. Sa a primit următoarea telegramă răspuns :

Vă mulțămim călduros pentru partea ce luați împreună cu membrii Sf. Sinod la pierderea ce a încercat Regența prin încetarea din viață a mult regretatului Gh. Buzdugan.

(ss) NICOLAE Principe al României

(ss) MIRON Patriarh al României

(ss) CONSTANTIN SĂRĂȚEANU

Noul Inalt Regent: D-l Constantin Sărățeanu

În locul regretatului Gh. Buzdugan, Adunarea Națională în ziua de Mercuri 9 Octombrie a. c., a investit cu demnitatea de membru în Regență pe D-l **Constantin Sărățeanu**, Consilier la Înalta Curte de Casație și fost ministru de Interne. Domnia sa a depus tot atunci cuvenitul jurământ solemn, asistat de I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei.

Nu e fără interes a cunoaște, că noul Inalt Regent, coborâtor dintr'o veche familie boerească, care numără mulți ctitori și înzestrători de biserici în Jud. Buzău, este însuși ctitor a două biserici din acelaș județ și membru al Adunării Eparhiale din Episcopia de Buzău.

Inaltul Regent este un bun prieten al Bisericii, al

cărui rost în viața neamului, în trecut ca și astăzi, îl apreciază la justa valoare, preocupându-l de aproape tot ceia ce privește bunul ei mers. Pregătirea sa aleasă, ca fost magistrat și ministru, ca și bunele tradiții familiare, în care s'a format, sunt puternice garanții de valoare și temeinicia sfatului său în consiliul de Regență.

Dumnezeu să-i ajute ca împreună cu ceilalți doi înalți Tutori Regali, colegi ai săi, să conducă Țara și Statul român pe căile cele mai fericite, până la majoratul M. S. Regelui Mihai I. Red.

Spre școala primară...

Pentru privitorul atent al stărilor bisericești dela noi un fapt se desprinde deplin sigur, în afară de orice îndoială: *seriositatea împrejurărilor* și a condițiilor în care Biserica noastră are a-și îndeplini chemarea sa astăzi. Cuvântul este luat în sensul lui cel grav și adevărat.

Să fim obiectivi și sa nu ne amăgim. De jur împrejur, pe lângă atâtea racile vechi, tot atâtea dușmani noi. Valul enorm al dezoluției morale se menține încă cotropitor. Viața familiară și cea socială par a ceda mereu din pozițiile lor morale de altădată. Cetirea gazetei zilnice cu șirul nesfârșit al fraudelor și crimelor de tot felul, dacă a devenit un supliciu pentru orice conștiință, este nu mai puțin o tristă dovadă a gradului înaintat de vițiere morală, în care ne aflăm.

Problema sectelor la sate ca și la orașe e departe de a se închide. Pe tăcute și în mod sistematic rătăciții macină mereu unitatea de credință și disciplină a poporului nostru. Ba sunt și manifestări neașteptate, care par a prevesti noi greutăți: cazurile stranii cu unii țărani, care au cerut stării civile a fi trecuți la rubrica... „fără confesiune“...

Din zdruncinul adânc cu îndreptarea calendarului încă nu ne-am recules. Urmările se resimt încă viu, se speculează și nu se știe cât vor mai dăinui.

Amintim apoi, că nici poziția nouă, ce Biserica noastră o are în Stat, după război, nu e prea încântătoare. Deși „dominantă“ ea este situată de fapt prin noua lege a cultelor alături cu toate celelalte confesiuni și culte streine din țară. I s'au constituit adecă prin lege tot atâtea adversari pe câmpul vieții sufletești, câte culte și confesiuni recunoscute — creștine sau

necreștine — sunt. Sprijinul material și moral de altă dată se împarte acum egal cu nouii sei adversari. Ba în ceia ce privește cel dintâi, Statul politic nou nu-și ascunde gândul de a-l trece pe încetul comunităților respective.

Constatăm numai faptele.

E clar, pentru oricine, că întăetatea de fapt a Bisericii se va rezolva pe viitor în statul nostru prin raportul de forțe.

Față de atare situație, în adevăr serioasă, Biserica va trebui neapărat să-și valorifice toate puterile de muncă, adaptându-și bine programul cu nouile probleme, ce-i stau în față.

Nu știm cum se va orienta cărmuirea ei în deslegarea diverselor greutăți. Măsurile ce se indică pot fi multe și variate. Un lucru e însă sigur, înainte de orice. Lucrarea temeinică în Biserică pentru sporirea autorității și puterii ei, trebuie să înceapă dela bază. Iar baza și tăria Bisericii, în ordinea socială, nu poate sta în altceva, decât în o largă și cât mai adevărată cucerire a sufletului societății, ce ea cărmuește. A dobândi cu adevărat prin toate mijloacele posibile adeziunea caldă și necondiționată a fiecărui suflet creștin ortodox pentru Biserica străbună, este a-i zidi aceștia temelia tare, de care are nevoie, a face din ea cetate nebiruită. O lucrare de acest fel, firește, este în primul rând una de înceată și sistematică educație, roadele ei, în genere, se culeg târziu și nu totdeauna de către cei ce au ostenit — însă cu atât mai durabilă va fi opera. Al ei este, ca Așezământ veșnic, a lucra, privind mereu pe linia țărilor îndepărtate și sfinte, ce-i sunt proprii.

Iată de ce fiind vorba de o așa lucrare, ce vizează de aproape nevoile de azi și de mâine ale Bisericii, ne oprim tocmai asupra acelei cerinți, de mult simțită și recunoscută, dar până azi încă neîndeplinită, aceia ca noi preoții să *pășim, în sfârșit, efectiv spre școala primară.*

Afirmăm, că lucrul temeinic de aici trebuie să înceapă ; accentuăm că nu poate fi vorba de o reală înrăurire și putere a Bisericii asupra credincioșilor săi, dacă nu 'și i-a apropiat și pregătit încă din vreme, adică din fragedă vârstă, în duhul ei creștin ; e clar lucru că va avea credincioșii pe care singură și-i va forma. De altfel știința educației și experiența de veacuri a tuturor confesiunilor a fixat definitiv însemnătatea acestui adevăr. El este de mult dogmă nediscutată. Conștiente de valoarea lui și spre a nu pierde din mână influența asupra societății, marile confesiuni creștine n'au dat pentru nimic lupte mai aprige decât tocmai pentru accesul cât mai mare în școli, sau după cazuri, pentru cucerirea dreptului însuși de școală a parte — școală confesională. Tulburarea și protestul viu al fraților ardeleni — ortodoxi și uniți — când în urma războiului li s'au statificat școlile confesionale, arată bine prețul pus de ori și ce confesiune pentru poziția ei în școală.

Ne întrebăm deci : cum stăm cu satisfacerea acestei elementare cerinți de a asista direct ca păstori sufletești creșterea religioasă a micilor vlăstare din școalele noastre ? Am ținut și ținem oare, ca învățământul religios de pe această primă treaptă de instruire să se facă de către noi, sau măcar cu contribuția noastră ? Năzuim în adevăr, ca față de școala primară din propria parohie să avem și alt contact decât acel cu prilejul deschiderii anului școlar și, eventual, cu mărturisirea elevilor, la Paști, când sântem special chemați ?

Chestiunea aici ar sta.

Fără a intra în amănunțimi vom recunoaște, că legăturile noastre educative cu marea oștire a copilașilor de curs primar sunt ca și inexistente. Predarea învățământului religios aici, fie el măcar și o sumară catehizație, este încă un simplu deziderat. Nu ne-a lipsit, e drept, încredințarea despre nevoia unei atare activități — în atâtea adunări și conferințe am proclamat-o solemn — totuși nu am pornit până astăzi la fapte. Nu cunoaștem decât prea rare cazuri când vre-un confrate a cerut să catehizeze în școala satului sau a parohiei sale. Micii școlari, viitorii noștri enoriași, nu ne cunosc. Creșterea lor moral-religioasă până la vârsta de 12-13 ani, stă exclusiv în seama familiilor lor, cari sunt așa precum sînt, și a d-lor învățători, căroră nu le putem cere mai la urmă prea multă pasiune pentru formarea duhului creștin ortodox, — substratul materiei însăși — chiar când nu sunt indeferenți față de religiune, și nici de altă confesiune, cum pot fi cazuri.

Nu vom discuta cauzele acestei situații. Știm că se găsesc oricât de multe. În orice caz afirmăm, că nici legea nu ne-a oprit și nici nu ne oprește dela aceasta și mai puțin încă bunavoința organelor școlare n'a lipsit, când o dorință curată de conlucrare educativă din partea preotului s'a arătat.

Căci regulamentul școlilor primare la art. 105 spune precis, vorbind de învățământul religios că „se poate preda și de preot”. Ori acest „se poate” e mult ; e tot ce ne trebuie. El înseamnă cale deschisă în școală : pot eu preot să îndeplinesc lucrul meu educativ acolo. Firește, dacă vreau, nelipsindu-mi, se înțelege, tactul necesar de a mai introduce și comporta, în chip ales, în societatea școlară.

Astfel această sistematică abținere a preoției noastre dela o elementară datorie a ei, e cel puțin neînțeleasă.

Să recunoaștem că ea înseamnă o greșală ; că echivalează cu nesocotirea propriilor noastre interese. Căci întrebăm, putem fi oare indeferenți, cum se îndeplinește educația moral-religioasă, în prima fază a vârstei, la fii Bisericii noastre și să consimțim a se face fără noi — de alții — când putem s'o facem noi ? Se poate ca un mijloc atât de eficace de a consolida pozițiunea noastră față de toate primejdiile să rămâie neutilizat ?

De sine înțeles, că greșala nu mai poate continua.

E sigur, că față de împrejurările generale, serioase și presante, prin care trecem, cași față de dispozițiile precise ale statutului bisericesc, care prin art. 33 prevede rolul însemnat al Bisericii în îndrumarea învățământului religios, mai curând ori mai târziu predarea acestei materii în școlile primare de către preoți, va fi fapt reglementat.

Până atunci însă credem, că nu e timp de zabavă; nu e nevoie de obligație legală pentru a intra la lucru, când avem deja conștiința datoriei noastre. Confrații noștri ardeleni fac de mult această lucrare. În Bucovina „*învățământul de religiune la școalele primare... în întreaga eparhie... este în sarcina păstorilor sufletești*“¹⁾. Nu mai puțin și în Basarabia, cum rezultă din acte oficiale: „*Majoritatea orelor de religie se predau în școli de către preoți, lăsând pe sama învățătorilor numai școlile de cătune*“ (jud. Tighina) sau „*Religia în școlile primare s'a predat în anul 1928 aproape de toți preoții parohi și numai în unele clase și de d-nii învățători*“ (jud. Orhei²⁾).

Iată cum stă lucrul în provinciile realipite. Putem rămâne mai jos?

Este adevărat că, pe cât știm, în Bucovina, această muncă în plus a preoției este recunoscută și remunerată; că în Ardeal, dacă nu ne înșelăm, dreptul la recompensă este în curs de satisfacere; că și în Basarabia situația se îndrumează la fel; și e foarte drept, că și ceia ce noi vom depune în plus ca muncă, prin predarea învățământului religios complet în școlile statului, va trebui să fie ținut în seamă.

Până atunci însă, până la reglementarea așteptată, perzist în susținerea, că trebuie totuși să *începem ceva efectiv* și noi în acest sens. Cerința nu mai este azi un deziderat numai, ci o necesitate absolută și urgentă. Cu sau fără remunerație, cu sau fără o reglementare specială, trebuie să mergem între copii. Nevoi supreme ale vremii cer aceasta. Orice amânare ne e spre pagubă.

Și dacă nu toți confrații ar fi în măsură a îndeplini oficiul de catiheți — unii sunt prea obosiți de vârstă — în schimb titrații și absolvenții sem. complet ar fi să abdice dela o elementară datorie pastorală, am zice una de onoare, când ar neglija contactul educativ cu școlile primare din enorie. Fie acest contact chiar în formă redusă. Rămâie chiar deocamdată programul oficial în seama d-lor institutori și învățători, dar măcar o oră, o *singură oră* săptămânal de întâlnire cu copiii școlii apropiate ar însemna așa de mult pentru formarea religioasă a tineretului nostru. Nici odată nu recoltezi mai din plin, tu

1) Rap. general anual al Cons. eparhial Cernăuți pe 1927 p. 15.

2) Dare de seamă a Cons. eparhial Chișinău pe 1929 p. 27-28.

păstor, încrederea și simpatia copiilor față de tine și de Biserică decât în atari ședințe educative, bine utilizate. O afirmăm aceasta nu numai ca un adevăr teoretic, deplin întemeiat, dar mai ales ca pe unul experimentat personal. În școala satului unde am încercat acest lucru, am văzut cât se poate cuceri cu un pic de bunăvoință.

Și ne gândim nu numai la sate ci și la orașe. În fruntea corpului preoțesc stau cu pregătire și cinste deosebită, confrații profesori. Sarcina lor nu e ușoară, se știe. Exigențele unei bune instruiți și educații religioase sunt în principiu aceleași și la școlile secundare. E deosebire numai de vârstă și nivelul cunoștințelor. Unii din ei fac eforturi mari de muncă : predau până la 20-25 ore săptămânal. Ce ar fi, dacă am zice, ca în raza preocupărilor lor educative să fie cuprinsă, într'o măsură cât de mică, și școala primară, vorbind firește de școala din propria enorie unde sunt parohi. Ce ar fi dacă la cele 20-25 ore de muncă, săptămânal, s'ar închina încă una, *una singură* și micuților dela primară : ofrandă benevolă pe altarul nevoilor mari, de azi și de mâine, ale Bisericii noastre. Cât de edificator ar fi.

Căci, oricum, *trebuie să începem* La sate ca și la orașe. Ceasul e deja înaintat și de mult se așteaptă acest dar din parte-ne.

Să nu-l mai reținem. Nu-i prea mare, nici prea curând să-l dăm.

Pr. Const. Roșescu

C u v â n t

La sfințirea bisericei din satul Liteni, parohia Ulmi, județul Iași (Duminică 15 Septembrie 1929) a XVII după Rusalii și după Ziua Crucei.

„Voi sunteți biserica lui Dumnezeu celui viu“. (Corint. VI. 15 .

Fraților și iubiților mei fii în Domnul.

Zi de mântuire este prăznuirea de azi pentru toți cei cari v'ați adunat la această sfântă slujbă. Sufletele tuturor la o așa mare sărbătoare ne sunt ca pământul uscat în fața unei ploii mănoase și binecuvântate. Cu toții ați venit de la distanțe mari să fericiți și să sărbătoriți mâna (stupul) de credincioși, cari s'au învrednicit să clădească o așa casă sfântă și în acelaș timp să primiți și d-voastră

prin vrednicia lor o binecuvântare, o mângâere, o îndrumare pe calea cea dreaptă și sfântă. Da, ne-am însufiețit în această zi mare și ne-am ridicat fără să ne dăm sama, dela cele pământești spre cele cerești. Ne-am înălțat spre corurile îngerești care s'au pogorât și s'bor în jurul acestei biserici cântând „*slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună învoire*”.

Intr'adevăr văzduhul răsună de astfel de cântări pentru că astăzi enoriașii acestei parohii, s'au putut învrednici să li se spună de sfântul ap. Pavel „*Voi sunteți Biserica lui Dumnezeu celui viu*”.

Frații mei,

Suntem într'o nouă casă, unde a început să ardă tainic focul sacru, ce nu consumă ci curățește. Pare că și noi auzim astăzi o voce tainică dumnezeiască „*scoateți-vă încălțămintele voastre căci locul pe care stați este pământ sfânt*” (Eșire IV, 5) cași Moisi altădată la muntele Horeb.

Dela muntele Horeb să ne ducem cu mintea la peștera din Betleem, unde sfintii îngerii au vestit lumii în miez de noapte începutul mântuirii cântând: *slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună învoire*.

Să trecem apoi în cetatea Ierusalimului la cina cea de taină unde se aud mai real sfintele cuvinte: „*Luați mâncați acesta este trupul meu care se frânge pentru voi... și beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu al legii celei noauă, care pentru voi și pentru mulți să varsă spre ertarea păcatelor*” (Luca XXII 19-20) Mat. XXVI 27-28).

Atunci și acolo cu așa cântări și vorbe sfinte, Mântuitorul Hristos a făurit din temelie corabia mântuirii — Biserica creștină — pe care a desăvârșit-o și a pecetluit-o cu steagul crucei Sale de pe muntele Golgota.

Binecuvântarea continuării ei eterne însă a dat-o după învierea din morți, când înainte de a se înălța la cer, trimite pe ucenici la propovăduire.

„*Datu-mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ*”

zice El. „*Drept aceia mergând învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Duh; învățându-le să păzească toate câte am poruncit voastră și iată eu cu voi sunt în toată vremea până la sfârșitul veacului*”.

Următori poruncii Dumnezeescului Mântuitor, Sf. Apostoli, Sf. Părinți și apoi urmașii lor, arhieriei și toți slujitorii au adus în corabia mântuirii, în Biserica creștină, pe toți cei se închină și păzesc poruncile Sale, până în vremea de astăzi.

Sub binecuvântarea părintească și pedeapsa cerească a Mântuitorului Hristos, au condus, conducem și vor conduce toți slujitorii sfintelor taine corabia mântuirii creștine, Biserica Sa până la sfârșitul veacurilor.

* * *

Pentru călătoria în corabia mântuitoare a Bisericii creștine a fost și e nevoie de corăbioare sau biserici pământești.

Una dintre aceste corăbioare este și biserica ce am sfințit-o astăzi. Este clădită pe aceeași temelie sfântă ce s'a pus în peștera din Betleem, reprezentată prin sf. proscomidie unde să pregătesc sfintele daruri și care înseamnă tocmai peștera unde s'a născut Mântuitorul. Este construită și menită să ne poarte pe valurile vieții în temelul aceleiași jertfe supranaturale vestită la cina cea de taină pe care o reprezintă Sf. Masă din Altar, de unde ați auzit și veșnic veți auzi repetându-se pentru a voastră împărtășire mântuitoare „*Luați mâncați acesta este trupul meu... și Beți dintru acesta toți acesta este sângele meu...*”

Și pentru ca taina jertfei pe care este clădită și această biserică să fie mai vădită, i se pune deasupra și steagul reprezentativ al suferințelor de pe Golgota—Sf. Cruce.

Frații mei,

Acesta este misterul orișicărei clădiri de biserici și a acestia pe care am sfințit-o astăzi.

M'ați auzit însă că o numesc corăbie, după forma ce

are. Da, orice biserică, deci și aceasta este o corabie de mântuire a sufletelor noastre.

Fiecare din noi călătorește dela naștere până la moarte prin valurile foarte grele de purtat ale plăcerilor de pe marea cea sărată a acestei vieți. Singura corabie ce ne duce la limanul izbăvirei este Biserica creștină cu ale ei învățături pilduitoare. Ferice de cel ce călătorește întreaga lui viață în această corabie sfântă și se întruchipează cu învățăturile pe care Mântuitorul i le picură tainic în sufletul lui prin slujbele pline de înțelesuri și predicile clericilor respectivi, arhieriei și preoți, cari sunt conducătorii văzuți ale acestor sfinte corăbii! Și vai de acel ce se face înțelept în ochii săi și crede că ar putea să treacă marea vieții și să înfrunte valurile furtunilor numai cu știința înotului său personal.

Cu răsunet îi este înecul și pierе. Și, Doamne, câți încă se mai îneacă în valurile vieții, dintre aceștia, mai ales în vremea noastră.

Mă veți întreba însă, cum să călătorim noi în corabia sfântă a bisericei creștine ca să nu ne îneacă în valurile vieții? Nici nu se poate mai ușor. Să urmăriți cu sete și să pătrundeți pilduitoarele slujbe dumnezeiești. Apoi să cereți explicația dela slujitori și să ascultați învățăturile lor. Pentru aceasta nu numai că nu puteți lipsi dela sfintele slujbe, în Duminici și sărbători, dar să cereți slujbe cu povățuiri în zorii altor zile de necazuri și tulburări sufletești.

Iar când depe dealul muncii zilnice sau depe valea ispitei vei zări steagul crucei depe turnul bisericei izbăvitoare, sau vei auzi sunetul clopotului ei, care nu este decât glasul lui Dumnezeu, să cazi în genunchi cu fața spre pământul ce te hrănește, udându-l cu lacrimile tale pentru rodire și pentru ertare.

Slujba sfântă cu ale ei taine sfinte ne ridică în sferele cerești și ne amestecă cu cetele corurilor îngerilor, de unde cu slăvitele cântări ne vom îndruma pașii spre limanul izbăvirei pe deasupra tuturor valurilor vieții. Invățăturile biblice, apoi ale sfintelor Evanghelii și ale sf

apostoli, ne vor ajuta la această înălțare și la potrivirea drumului pe marea vieții.

Nu cred că slujba de astăzi, cu alcătuirile ei și mai deosebite și mai tainice să fi lăsat pe cineva dintre cei ce ați luat parte la această sfințire numai pe pământul și calea păcatului. Nu se poate să nu să fi produs în sufletul fiecăruia cât de mică zguduitură, care să-l ridice câtuși de puțin de pe calea păcatului.

Aceasta ca parte tainică de însuflețire cerească.

Cât privește de învățătura sfintelor Evanghelii (Duminicii) nici nu poate fi ceva mai pilduitor și mai îndrumător. Într'una Mântuitorul Hristos ne spune hotărât cum să călătorim în corabia Bisericii Sale: *«Cel ce vrea să vie după mine, să se lepede de sine și să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie»*.

În cealaltă ni se arată cum o femeie cananiană a știut să ia crucea Mântuitorului, prin credință și răbdare și smerenie și să intre în corabia izbăvitoare a lui Hristos înaintea altor pregătiți. A stăruit în rugăciunea ei de mamă, s'a smerit în fața încercărilor Mântuitorului și s'a vindecat fiica ei.

Cetirea din sfintele epistole apostolice sunt într-un tot lămuritoare pentru sfintele Evanghelii. Pentru lepădarea de sine și luarea crucei într-un urmare Mântuitorului Hristos, sf. ap. Pavel spune categoric că *„omul nu se îndreaptă din faptele legii, ci prin credința în Iisus Hristos”*. Faptele legii erau din vechiul Testament cu interpretările și explicațiile fariseice de care ne lovim și noi astăzi de legile noastre.

Cât privește de cuvintele sf. ap. Pavel aplicate la evanghelia Hananienei, sunt cum nu se poate mai potrivite și pentru o sfințire de biserică.

„Voi sunteți biserica lui Dumnezeu celui viu”, zice sf. ap. Pavel.

Hananianca prin credința și smerenia ei s'a făcut biserică a Dumnezeului celui viu.

Aceste sfinte cuvinte le-am luat și eu ca temă și le-am pus în fruntea cuvântării mele.

Cu drept cuvânt pot spune și eu arhiereul sfinților

al acestei biserici, tuturor ctitorilor fondatorilor și ostentorilor că voi sunteți biserica Dumnezeului celui viu.

N'au putut să facă această biserică văzută decât acei ce sunt ei înșiși biserica sufletească a Dumnezeului celui viu, deci acei ce sunt adevărați creștini.

Iubiții mei fii în Domnul,

Ce nu putem noi învăța dela o așa mare sărbătoare? însuflețirea de care v'ați învrednicit fiecare în sf. slujbă și pilduitoarele învățături ce ați putut prinde, vă face să vă întoarceți la sălașurile voastre ca și niște albine pline de ceară mirositoare cu care să vă clădiți căminurile și de mierea dulce cu care să le îndestulați.

Știți ce înseamnă biserica care s'a sfințit astăzi și de unde își trage temeiul. Ați auzit că sf. Proscomidie își are forma cu însemnătatea tocmai la peștera Nașterii Mântuitorului Hristos din Betleem, că sf. slujbă își are începutul la cina cea de taină ce o preînchipuim și noi pe sf. Masă din sf. Altar, care reprezintă și mormântul Mântuitorului.

Ați înțeles apoi de ce numim și facem bisericile în formă de corabie și le punem pe turle sfinte cruci. Nu cred să nu fi prins cineva cum trebuie să călătorească în această corabie sfântă prin pătrunderea slujbelor, ascultarea învățăturilor și urmarea lor. Rămâne hotărât în mintea tuturor că nevăzutul cap al Bisericii creștine este Mântuitorul Hristos, care o conduce văzut prin slujitorii Lui arhieriei și preoți. Ei sunt răspunzători de călătoria creștinilor în aceste corăbii sfinte pe marea vieții. Ei au datoria să vă facă ca fiecare din voi să fiți așa cum spune sf. ap. Pavel „*Biserica Dumnezeului celui viu*“. Căci numai astfel veți ajunge la limanul mântuirii întrucât se vor îndeplini dumnezeieștele cuvinte: „*voi locui întru ei și voi umbla între ei și voi fi lor Dumnezeu și ei îmi vor fi mie popor*“. Amin. (II Cor. XI 16).

† Grigorie Leu Botoșăneanu.

Reflexiuni cu privire la morala din opera lui H. Ibsen ¹⁾.

Marele scriitor norvegian H. Ibsen e puțin cunoscut la noi.

Aceasta nu trebuie să ne mire prea mult : noi suntem puțin familiarizați cu operele din patrimoniul universal de cugetare și simțire. Este adevărat că nici Ibsen nu este un scriitor comod; el reclamă o stăruință neobosită din partea cititorului pentru a răzbi până la nucleul de foc al gândirei sale.

Chiar în țările unde există un public cititor mai numeros, H. Ibsen nu este popular. Mulți vorbesc de el, dar puțini îl cunosc. Mulți îl citează dar puțini îl citesc.

Aceasta, deoarece Ibsen nu face de loc concesii publicului; nu vrea să se coboare la nivelul publicului, ci vrea să-l ridice pe acesta până la înălțimea sa, cultivându-l. El nu renunță întru nimic la personalitatea sa proprie pentru a face pe placul mulțimei; el vrea să rămână înaintea de toate, el însuși, în cea mai perfectă armonie și sinceritate cu sine însuși. Gândire originală și sinceritate cu sine însuși sunt însușirile esențiale din opera lui Ibsen și aceasta constituie un îndoit motiv de nepopularitate.

Personalitate puternică și de o sinceritate care, după cum nu se cruță pe sine, tot așa nu cruță nici pe alții, Ibsen a intrat de la început în luptă cu mulțimea, ale cărei prejudecăți el le izbește fățiș și aprig. Conflictul tragic din viața sa ca și din dramele sale sociale este acela al luptei dintre individ și societate, sau mai bine zis dintre omul superior și mulțime. Societatea caută să uniformizeze, să facă la fel cu ea individualitățile superioare care o stingheresc, dar omul superior care deține adevărul caută a nu se lăsa înăbușit de mulțime, caută să transforme so-

1) Henrik Ibsen, scriitor norvegian născut la Skien 1828, mort la Christiania în 1906.

Dintre lucrările sale mai însemnate sunt: Brand, Nora, Stăpîni Societății, Un dușman al Poporului etc.

cietatea, ridicând-o spre idealul pe care el îl urmărește. Și este aceasta o luptă neegală și de un dramatism sgu-duit pe care-l exploatează Ibsen în piesele sale.

Dacă lăsăm la o parte meritul literar — neasemănat de mare de altfel — și nu urmărim decât conținutul ideologic din piesele sale, putem afirma că ideile morale și sociale din opera acestui scriitor se pot însuma principiului următor :

A lupta pentru întronarea libertății și adevărului în viață, în viața individuală mai întâi și apoi în viața de familie și socială.

Adevărul și libertatea în viață individuală înseamnă a te cunoaște mai întâi pe tine însuși. Și cât curaj trebuie pentru aceasta !

Grecii vechi înscriseseră pe frontispiciul templului de la Delfi, ca cel mai înalt deziderat : „Cunoaște-te pe tine însu-ți“. Lucru e greu. Ne amăgim atât de lesne pe noi înși-ne ! Așa de ușor mintea noastră știe să făurească sofisme pentru justificarea pacatelor noastre ! În cazul de față suntem și judecător și inculpat și judecătorul este extrem de indulgent cu inculpatul.

Sinceritate absolută față de tine însu-ți este absolut necesară pentru îndreptarea de sine, pentru reforma lăuntrică a individului și această reformă morală a individului trebuie să premerge ori cărei reforme.

N'ai tăria și nici căderea să cauți a îndrepta pe alții, a reforma societatea, dacă tu, ca individ, n'ai săvârșit în tine, în prealabil, acea salutară reînoire lăuntrică.

Dar odată ce-ți cunoști propria-ți fire, chemarea ta și rostul tău în lume, fii liber, zice Ibsen, ai tăria de a fi continuu în conformitate cu tine însu-ți. Nu lasa nici o piedică să te abată din calea chemării tale în lume, așa cum ea a fost recunosctă de conștiința ta. Omul trebuie să lupte pentru a ajunge o personalitate puternică și liberă. Pentru aceasta trebuie o mare putere de voință și teatrul lui Ibsen este de la un capăt la altul apologia voinței. În special în poemul său dramatic „Brand“ eroul cu acelaș nume ne înfățișează acea luptă aprigă cu sine în-

suși pentru a ajunge la perfecțiunea cerută de îndeplinirea idealului pe care-l urmărește.

Și la Schopenhauer găsim voința ca puterea cea mai primitivă și deci cea mai tare din sufletul omenesc ca și din viața casnică în genere; dar la el este vorba de acea voință — oarbă de a trăi, voință — instinct care mână pe om pe cărările predestinate ale fatalității.

La Ibsen, ca și în piesele marelui clasic francez Corneille, se pune în discuție acea voință superioară, conștientă, care luptă cu pasiunile ființei noastre și cu împrejurările vieții din afară, le învinge și le stăpânește.

În această concepție simțul personalității este întărit. A voi este a putea. De multe ori din lipsă de luptă contra propriilor noastre patimi, ne lăsăm târați de acești tirani launtrici pe care îi numim în mod abuziv fatalitate. Asemenea ne copleșește și mediul din afară și ne constrânge prea adesea la o imorală acomodare, făcându-ne să admitem, din lașitate, toate prejudecățile mulțimei. Omul superior, după Ibsen, trebuie să lupte pentru a destrăma și a învinge chiar și ceiace se pare imposibil. În acest sens opera sa poate fi privită ca un comentariu explicativ a afirmației lui Gustave le Bon care spune: *Oamenii superiori contribue la desagregarea fatalităților.*

În adevăr, în poemul său dramatic „Brand”, Ibsen ne ridică la înălțimi înfricoșătoare pentru slăbiciunea noastră. Voința eroului trece peste orice fel de obstacol și el e gata oricând pentru jertfirea sa proprie. Când datoria lui de preot cere ca el să meargă să ușureze sufletul unui om pe moarte, el înfruntă valurile sălbatecilor torente ale Norvegiei, atunci când nimeni din cei de față nu îndrăznește a-și risca viața și a-i veni în ajutor, afară doar de Agnes, femeia care de bună voie părăsește plăcerile vieții spre a urma pe Brand pe calea cea aspră a datoriei.

Brand are tăria aproape crudă și neomenoasă să înăbușe în el simțimântele cele mai firești: de fiu, de soț și de tată, atunci când ele sunt obstacole în calea datoriei. Sever cu sine, el este sever și cu ceilalți.

În împlinirea datoriei el cere totul sau nimic. El este dușmanul de moarte al Compromisului, al aranjamentului

în ordinea morală, care ar căuta să împace și cerințele pornirilor noastre josnice și setea de ideal și de îndepărtare a ceea ce conștiința ne spune că este datoria noastră.

Compromisul acesta servește la adormirea propriei noastre conștiințe, căci săvârșind din când în când câte o binefacere ne credem achitați față de semenii noștri și liberi a ne lăsa după aceia în voia poftelor noastre egoiste.

Astfel mama lui Brand care și-a întinat sufletul toată viața prin avariție, își face socoteala greșită că dând ceva săracilor și mai ales făcând pe fiul ei preot, acesta îi va da deslegare pentru păcatele săvârșite. Brand însă e aspru cu mama sa, deși, în fond, o iubește, dar iubirea la el nu este o slăbiciune ci iubire rațională, condusă de dorința de înălțare și îndreptare a acelor pe care-i iubește.

Chemarea lui de apostol în lume îl face să se poarte astfel chiar față de mama sa. Dacă ar lucra altfel el ar păcătui față de sine și omul trebuie să fie adevărat și sincer cu sine — prima condiție din filosofia vieții, după concepția lui H. Ibsen.

Acest adevăr și această sinceritate trebuie să se vădească însă și în viața de familie și cea socială.

(va urma)

D. Miron

profesor la Seminarul «Veniamin Costache» Iași

Al doilea Congres al Misionarilor ortodoxi din întreaga țară.

În anul acesta, în zilele de 6, 7 și 8 Octombrie, a avut loc la Chișinău al doilea Congres al Preoților misionari ortodoxi din întreaga țară.

Trebuie să precizăm că aceste reuniuni anuale, potrivit hotărârii Sf. Sinod, se țin regulat și au scopul de a strânge măcar odată pe an pe misionari, pentru a-și comunica unul altuia experiențele și rezultatele ce a obținut fiecare în Eparhia din care face parte. Și în anul trecut la Arad și pentru anul acesta, s'au dat spre studiere Misionarilor mai multe teme, care au și fost pregătite și dezvoltate în Congres. Toate aceste teme au fost alese îndeaproape legătură cu problemele de astăzi ale bisericii și cu organizarea luptei misionare împotriva sectelor și a curentelor sociale disolvante.

Lucrările congresului s'au desfășurat în chipul următor :

În ziua I-a Duminică 6 Octombrie, după ce s'a oficiat de către I. P. S. Mitropolitul Gurie, înconjurat de un sobor de preoți misionari, sf. Liturghie și Te-Deumul, la ora 1 p. m. a avut loc deschiderea congresului, în sala Eparhială, în fața autorităților locale și a unui numeros public.

Cel dintâi vorbește I. P. S. Mitropolit Gurie, care a și prezidat lucrările, arătând însemnătatea corpului misionarilor și urează și binecuvintează lucrările.

Al doilea ia cuvântul P. S. Episcop Grigorie al Aradului, care face un tablou al situației bisericii noastre și arată greutățile ce le are de întâmpinat în împrejurările de astăzi. Îndeamnă ca toți să muncească cu dragoste pentru îndreptarea stărilor rele de lucruri și ridicarea bisericii la locul ce i se cuvine.

Acest congres a fost onorat și cu prezența P. S. Episcop Iustinian al Cetății Albe și cu participarea unui mare număr de preoți din Basarabia.

D-l General Scăricioreanu din partea armatei și alți reprezentanți ai autorităților locale și din partea diferitelor societăți culturale au luat deasemenea parte și și-au manifestat toată încrederea și simpatia pentru lupta ce o duce Biserica împotriva vrăjmașilor ei și ai neamului.

În decursul celor trei zile s'au dezvoltat temele date, aducând fiecare conferențiar multe sugestii și propuneri de mare folos, care au fost primite de congres. Toate referatele prezentate și toate discuțiile care au avut loc vor fi publicate în Revista „Misionarul” care eu începere dela data congresului va apare lunar.

Din statisticile ce au fost prezentate congresului se constată că propaganda sectelor a fost stăvilită în cea mai mare parte. Iar din rapoartele ce s'au dezvoltat în ședințe se desprinde convingerea că lupta împotriva rătăciților este bine organizată și după metode cât se poate de bine alese.

Mult va ajuta la întărirea acestei lupte și Revista „Misionarul” care are menirea să se ocupe în mod deosebit cu problema sectelor. Această revistă va trebui să fie susținută de toată preoțimea noastră, căci îi va pune la îndămână tot materialul necesar pentru prevenirea sau combaterea sectelor.

Congresul s'a desfășurat într'o atmosferă de entuziasm și de înălțare vrednică de toată atențiunea. Și la aceasta a contribuit mult dragostea părintească și munca neostenită a I. P. S. Mitropolit Gurie și a Părinților preoți Basarabeni care ne-au înconjurat cu multă frățietate.

Pentru anul viitor s'a hotărât ca congresul să se țină la Cernăuți.

Rămâne ca Sf. Sinod să aprobe și I. P. S. Mitropolit al Bucovinei să accepte această hotărâre.

Pr. V. Chirica
Misionar Eparhial

Răspuns la o cârtire

În numărul de pe August a. c. al revistei „Metropolia Moldovei”, preotul Negoită din Erbiceni-Iași, se arată nemulțumit de calendarul bisericesc editat de M. rea Neamțului. Dar din imputările ce aduce se vede limpede că articolul său e o simplă cârtire și iată de ce :

1) Se impută că în calendar sunt însemnate cu cruci roșii sărbătorile mari și nu sunt însemnate cu cruci negre și sărbătorile mici, ca sf. Atanasie și Chiril, sf. Antonie, sf. Trifon, muc. Haralambie, etc. Răspundem: în calendar sunt înăemate cu cruci simple sau închise în parantes toate sărbătorile, rânduite de Biserică prin autoritatea sa supremă, sf. Sinod. Zilele indicate de preotul Negoită nu-s în catalogul acelor sărbători și noi nu putem crea sărbători nouă, nici să consfințim prin calendar că-s sărbători toate acele zile, pe care poporul le ține ca sărbători, deși nu sunt.

2) Se impută că în calendar nu se arată când are să ploae, sau are să ningă, sau are să bată vântul. Răspundem: toate însemnările de felul acesta, ce se fac în diferite calendare, neotrivindu-se cu diferitele localități unde se editează sau unde merge calendarul. rămân simple preziceri mincinoase și noi n'voim să înșelăm pe nimenea.

3) Se zice că în calendar numele lunilor sunt date numai după sinaxar și nu li se arată și numirile ce le dă poporul. Apoi serioasă e imputarea aceasta? Câte nu se pot spune în jurul diferitelor numiri, date și chestiuni calendaristice? În un calendar de perete însă pe o față a unei foi de hârtie nu se poate da decât strictul necesar.

4) Calendarul, se zice, că apare târziu. Anul trecut, care se dă ca exemplu, e adevărat că a apărut mai târziu, din pricina datei Paștelor, care a fost tot timpul în discuție, din care pricină unele instituțiuni de editură nici n'au scos deloc calendarul. Dar totuși în Octombrie, adică cu trei luni înainte de anul nou, calendarul nostru era tipărit, dar deși a fost anunțat, n'a fost cerut decât în preajma anului nou. Atunci cu ce suntem noi vinovați?

5) Se zice că acestui calendar îi lipsește estetica. Aceasta e chestie de gust, Noi avem aicea diferite calendare și chiar cele

citate de pr. Negoită, și nu vedem așa strașnică, estetică la nici unele din ele.

Atâta-i toată socoteala. Apoi merita oare, ca să se ocupe cu asemenea lucruri două pagini în revistă? Și totuși pr. Negoită i se pare că a făcut lucru mare. căci iată cum încheie: „Față de această tristă situație, cred că e timpul de o atenție deosebită pentru a avea un calendar ca o icoană?” Dar cine să pună această atențiune deosebită? Negreșit alții, pentru că pr. Negoită se declară mulțumit numai cu critica, dacă i se va publica în revistă, căci iată ce zice: „Cu aceste cteva însemnări, ce cred că vor vedea tiparul, mă simt liniștit în sufletul meu, că am contribuit cu ceva la editarea unui „Calendar... care să fie o po-doabă și un adevărat îndreptător creștinesc.

Părerea noastră e alta: cu critica goală și încă nedreaptă n'ai făcut nimica preote Negoită, cu aceasta poate că ai stricat ceva. De te apucați și făceai un calendar așa cum spui, și-l tipăreați pe spese proprii și pe rizic propriu, făceai ceva. Dar te încredințez, că a doua oară nu mai tipăreați calendar.

Ia să întoarcem acum foaia și să citim și cele de pe pagina adoua.

Monastirea Neamtului, când era bogată, a avut o mare tipografie și a tipărit multe cărți și de mare însemnătate. Dacă răsfoim condicele și registrele tipografiei de atunci, vedem că 75% din produsele ei s'au împărțit în dar în toate țările locuite de români și abea 25% s'au pus în vânzare. Va să zică monastirea atunci a avut de unde și a voit să facă sacrificii: a adus mașini și materiale tipografice de mână întâia, a adus cea mai bună hârtie și și-a format meșteri tipografi, litografi și sculptori, că a avut cu ce, fără să aștepte câștiguri din desfacerea produselor tipografiei.

În urmă monastirea a fost despoiată de toate averile, i s'au luat toate mașinile și uneltele tipografice și astăzi n'are cu ce ține cum trebuie nici personalul trebuitor, nici clădirile și acarele sale, încât astăzi plouă până și prin bisericile ei.

Cu toate acestea monastirea din toată sărăcia ei a rupt câteva milioane și a înființat din nou tipografia, înzestrându-o cu mașini și material tipografic și cu un mănunchiu de lucrători. Astăzi însă ea nu mai are de unde face jertfa de a distribui gratuit produsele. Ea are nevoie să fie sprijinită și de dinafară.

Și fiind că e unica tipografie bisericească în Moldova, sprijinitorii cei mai firești sunt preoții, care pot foarte bine face aceasta, fie tipărind aici tot felul de lucrări, fie luând și împrăștiind în popor cărțile editate de monastire. Astfel ea având mult de lucru, poate să se înzestreze mereu cu tot ce-i trebuie și personalul lucrător se poate perfecționa și repede poate ajunge un institut de imprimerie de mână întâia, în stare să dea lucrări și estetice și luxoase, care să împace cele mai fine gusturi.

Așa ar trebui să fie. Cum însă stau lucrurile de fapt? Dela înființarea tipografiei și până acuma, afară de I. P. S. Metropolit, care și-a tipărit aici lucrările, și afară de lucrările și imprimările recomandate de I. P. S. Să a se tipări aicea, nimeni din preoți n'a angajat aicea tipărituri. Sunt câțiva preoți cari și-au tipărit lucrări aicea, însă pe spesele și rizicul monastirei. Nici cărțile tipărite pe contul monastirei n'au găsit și nu găsesc o largă desfacere în coprinsul eparhiei. Din cercetarea registrelor pe ultimii doi ani reiese, că afară de comanda de 30.000 lei făcută de sf. Metropolie, încolo foarte puține cărți ne-au fost cerute în parohii, și chiar din cele cerute multe nu ni s'au achitat de ani de zile. Sunt protoierii cari ne datoresc sume de câte 40.000 și 50.000 lei pentru cărți din anii începători ai tipografiei. Chiar calendarul nu l-au achitat unii nici pe 1926 și 1927. Avem incomparabil mai mare desfacere de cărți în restul țării. Chiar în ziua când citiam critica preotului Negoită, am primit o comandă dela o instituție culturală din Vaslui de câteva mii de exemplare din diverse imprimări.

Dacă așa stau lucrurile și tot aportul preoției eparhiei se mărginește la critici de felul celei a preotului Negoită, atunci crede cineva că se poate face progres?

Va să zică monastirea să facă tipografie, monastirea să lucreze în tipografie, monastirea să scrie cărțile de tipărit, monastirea să le ia în spinare și să plece cu ele de vânzare, iar p. Negoită să aibă numai rolul de a le judeca dacă sunt cum trebuie după cuprins și estetice la înfățișare și de a rupe picioarele călugărului pe care l-ar prinde cu cărți de vânzare prin enorie.

Socot că așa nu se poate face nici o treabă bună. Treaba bună se face cu sprijin reciproc, cu muncă din partea tuturor, cu dragostea reciprocă și nu cu cârtire și clewetire.

Incheem :

Noi am făcut moara. Veniți și măcinați la ea mult, plătind vama cuvenită. Atunci moara se va îmbunătăți și veți avea făină și bună, și efină.

Direcțiunea Tipografiei M-rei Neamțu

Teze pastorale : aprecieri, propuneri.

Fiind însărcinat cu cercetarea tezelor pastorale ale preoților din jud. Dorohoi dela conferințele din 1928 Părintele *Ec. Const. Matasă*, membru al Sp. Consistoriu, prin referatul său din 21 Sept. către Sf. Mitropolie face o serie de aprecieri și propuneri practice de un interes deosebit și care, suntem siguri, vor fi luate în seamă la îndrumarea pe viitor a acestui principal mijloc de cultivare a preoției.

Dăm un extras din referatul său :

«S'au dat două subiecte de ordin practic, care în esență ar înfățișa unul : datoria preotului de a-și catehiza păstoriții și datoria preotului de a îndruma pe săteni către o cultură mai productivă a pământului.

Preoții dorohoeni s'au arătat călduros preocupați de aceste probleme și marea majoritate dau soluții logice. Ceea ce e mai important însă, e faptul că sunt mulți, care pe lângă citații din lucrările culturale, vin și cu un bogat material scos din proprie experiență, arătând în chestiunea dată, și realizările practice ce au isbutit să dea. Nu au lipsit și câteva lucrări, copiate.

În general preoția din Dorchoi, din cercetarea acestor lucrări se vede că se menține la un nivel cultural mulțumitor. Aceasta ne-o dovedește și fraza și vocabularul ca și substratul intelectual, deosebit de ales, a multora din lucrări.

Totuși îmi permit a adăoga, că dela adunările acestea preoțești, care se fac nu cu puține sacrificii, ar fi de așteptat cu mult mai mult în rezultate practice. Conferințelor generale preoțești, spre a nu fi reduse numai la o satisfacere formală a unei datorii de regulament, trebuie să li se dea mai multă viață, mai multă căldură. În acest scop îmi permit a propune următoarele.

1. Să se trimită pentru fiecare județ un conferențiar calificat și care, pe lângă conferința ce va rosti-o, să se străduiască în acelaș timp — împreună cu elementele locale a stimula energiile și a încălzi năzuințele pentru acțiunea viitoare, din ce în ce mai frumoasă. Acest conferențiar delegat să înfățișeze apoi Înaltei Chiriarii, oglinda fidelă a celor constatate. Aceasta s'ar putea face mai bine

intr'o consfătuire specială la Sf. Mitropolie, unde să fie convocați conferențiarilor delegați în întreaga Eparhie.

2. Când subiectele care se dau spre a fi tratate pentru conferință, sunt de ordin practic, să li se recomande preoților să vină, în primul loc, cu ce a putut realiza fiecare în acea ordine de idei, deci să vină întâi cu „ce am făcut” și numai apoi cu „ce ar trebui să facem”.

Unele din lucrările de până acum abundă numai în recomandări, care adesea cad în banal.

3. Să se dea un singur subiect pentru a fi tratat în scris.

4. După tratarea subiectelor propuse, conferința preoțească ar trebui să discute, în ședință intimă, diversele piedici care ar surveni în unele parohii în calea activității pastorale a parohului respectiv. Din examinarea acestor cazuri ar eși îndrumări prețioase în deosebi pentru preoții tineri, lipsiți de experiență. Aceste discuții ar avea ca rezultat și o acțiune comună — când aceasta s'ar impune — cum și mai multă armonizare în activitatea preoților pe județ. Cu acest prilej ar fi necesar să se discute, dacă ar fi cazul și asupra abaterilor grave de care s'ar fi făcut vinovați, unii dintre preoți, mai ales, când aceste abateri sunt îndătinate și public cunoscute.

Indreptarea sau eliminarea elementelor care degradează corpul preoțesc trebuie să fie preocuparea cea mai de seamă a tuturor într-un cât mai mare dușman al corpului preoțesc și al Bisericii în genere este clericul inconștient de misiunea lui, clericul decăzut și cu îndătinate apucături rele.

Pentru preoții care se disting printr'o frumoasă activitate și bună purtare să li se acorde distincțiuni, alegându-se ca zi de răsplată o sărbătoare mare din cursul anului”.

Sărbătorirea Sf. Paraschiva la Mitropolia din Iași

În ziua de 14 Octombrie a. c., fiind sărbătoarea Sf. Paraschiva, ale cărei Sf. Moaște se află în Catedrala Mitropoliei Noastre, s'a desfășurat cu această ocazie, o înălțătoare manifestare religioasă.

Încă din ajunul sărbătorii bine-credincioși creștini, porniți din toate meleagurile Moldovei întregite, au început a sosi către locașul de închinare. Timpul frumos al unei toamne îmbelșugate, a dat posibilitatea unei sărbătoriri cu proporții mult mai mari ca în anii precedenți.

Câteva mii de săteni, în haine albe de sărbătoare, cu femei și copii umpleau curtea Sf. Mitropolii, în așteptarea tradiționalei procesiuni, a scoaterii Sf. Moaște în fața Catedralei.

Serviciul religios săvârșit cu un fast deosebit de către I. P. S. Mitropolit *Pimen*, asistat de P. S. Episcop *Nlcodem* și P. S.

Grigore Botoșăneanul, Vicarul Sf. Mitropolii, a impresionat adânc inimile marei mulțimi de credincioși, trezind în sufletele tuturor nădejdi în ajutorul pe care Dumnezeu l-a revărsat neîncetat poporului moldovenesc, prin mijlocirea și ocrotirea Sf. Paraschiva.

După frumoasa slujbă religioasă I. P. S. Mitropolit, în cuvinte înălțătoare a vorbit mulțimii, arătând însemnătatea acestei sărbătoriri, evidențiind foloasele credinței și a respectului către poruncile bisericii, îndemnând poporul la o viață cât mai religioasă, pentru a-și păstra moștenirea sfântă a credinței creștine împotriva tuturor ispitelor și patimilor vremii actuale. Prin aceasta se va ajunge cu înlesnire la înfrângerea atacurilor duse împotriva vieții noastre creștinești românești.

Manifestația religioasă din anul acesta, cu mare afluență de închinători, cum numai în anii de belșug dinaintea războiului se vedea, este un semn îmbucurător pentru viața religioasă a poporului nostru.

Starea de spirit de după războiu cu tulburările din ultimii ani, pare a se îndruma pe făgașul cel bun al vieții noastre creștinești.

Fie ca această înălțătoare sărbătorire, să-și continue influența binefăcătoare în sufletul poporului nostru.

Pr. N. T.

Sărbătorirea unui preot de pe valea Bistriței.

În zorii zilei de 16 August a. c., pe șoseaua națională Piatra Neamț—Borsec aproape de Tulgheș, se observa un șir de trăsură cu preoți și soțiile lor, venind din jos din spre Secu, Buhalnița, Hangu și Bistricioara depărte de peste 20 km. oprindu-se la biserica parohială din Grințieș, la capătul de sus al Com. Bistricioara, iar din satele așezate pe ambele laturi ale șoselei, ce desparte în două această comună și din cele depe pârâul Grințieș se vedeau șiruri de bărbați, femei și copii, toți îmbrăcați în frumoasele lor haine — cămașă albă și bondiță ori suman, venind la aceiași biserică, fiecare cu o legăturică rotundă, împodobită cu busuioc și flori, era coliva tradițională. Aici în sunetul clopotelor se începe slujba bisericească în sobor cu cei nouă preoți ai cercului «Răpciuni» în frunte cu protopopul Ec. Gh. Popovici.

Fiindcă biserica parohială din Grințieș își serba ctitoria, preoții cercului «Răpciuni» din timp rânduiseră să sărbătorească împlinirea a 25 ani de preoție a Economului Al. Romanescu parohul Grințieșului și președintele cercului. Și în adevăr, că a fost o sărbătoare înălțătoare, cântările corului cântăreților, duioase și potrivite complectau armonia soborului preoțesc, iar predica ținută de parohul Pant. Grigoriu a înflăcărat inimile celor de față.

După terminarea slujbei, săvârșită în fața a câtorva sute de

creștini, s'a cântat Te-Deumul de mulțumire urmat de cuvântări prin care s'au scos în evidență meritele și activitatea rodnică a preotului sărbătorit, iar după slujbă, toți preoții cu familiile lor, în frunte cu Protopopul, urmați de săteni și sătence, au trecut în marea sală a Casei de sfat și cetire din curtea bisericii, construită prin stăruința harnicului paroh, Pr. Romanescu, unde parohul V. Săndulescu din Bistricioara a conferențiat despre însemnătatea Ierarhiei bisericești. Preotul sărbătorit asemenea a cuvântat, mulțumind enoriașilor săi, adânc mișcat, pentru iubirea fiească ce-i păstrează ținând cu toții ca să ia parte la acest însemnat act al vieții sale, apoi s'au așezat împreună, păstori și popor la masa ctitorească, fiind serviți de gospodinele din parohie, conduse de soția preotului Al. Romanescu, decurgând toate într'o pioasă și înălțătoare atmosferă.

Priveliștea era atât de frumoasă, încît trecătorii care mergeau spre stațiunea balneară Borsec, își opreau automobilele, admirând mulțimea de gospodari din curtea împodobită a bisericii, unii cu pletele înălbite, iar alții în floarea tinereții cu soțiile și copiii lor, stând la sfat cu păstorii lor sufletești.

Iată folosul ce se aduce poporului nostru prin unirea în idei și cugete cu preoțimea ei și ce fapte bune se pot săvârși, pentru reînvierea credinței și a dragostei creștine. Se constată de altfel că preoții din majoritatea cercurilor culturale a județului Neamț, dau pilde frumoase de solidaritate, pricepere și întrecere la muncă în via Domnului, ținînd sus demnitatea preoțească și a Bisericii ce servesc.

Preot asistent

N. R. Ne asociem și noi cu mulțumire la meritata sărbătorire a Par. Al. Romanescu, a cărui frumoasă și bogată activitate pastorală, prea bine cunoscută, este în adevăr vrednică de pildă.

Dela cercul cultural „Căciulești“

⟨Extras din raportul protopopului Cerc. II Tg. Neamț No. 888/929⟩

Cercul cultural preoțesc „Căciulești“ din acest protopopiat, desfășură o activitate deosebită prin regularitatea ședințelor sale pe la toate parohiile din cerc, la care poporănii iau parte cu drag în număr foarte mare, datorită aceasta indeosebi dragostei desăvârșită a părintelui președinte Mihai Gavrilescu și preoților cercului, care pe întrecute se silesc să rostească predici cât mai frumoase și mai atrăgătoare. În fruntea tuturor stă venerabilul econom V. V. Darie din parohia Dobreni, care ține ca în fiecare an să facă câte o sur-

priză atât colegilor cât și parohienilor prin însemnatele sale danii în folosul bisericii la care servește. Așa, în anul acesta la cercul din 25 August, după ce s'a oficiat sfințirea apei în curtea bisericeii, s'a sfințit o sf. Evanghelie de mare valoare, îmbrăcată în aur cu chel-tuiala P. C. Sale. Tot poporul cu lacrimi și cu sentimente de iubire privea pe păstorul lor, care mișcat le vorbea despre comoara din cer, pe care toți suntem datorii a o pregăti.

La sf. liturghie, corul cântăreților din cerc au dat răspunsurile, iar după Evanghelie, părintele președinte a vorbit despre chemarea pe care o face preoțimea lumii de astăzi, de a lua parte la „Os-pățul învățătorei creștine” din care oricine gustă nu mai flămânzește în veci, câștigând viața veșnică. Iar la fine s'a oficiat în sobor slujba panahidei pregătite de Econom V. V. Darie în amintirea sufletelor adormite a familiei sale, iarăși exemplu de religiositate atât pentru preoți cât și pentru enoriașii săi.

Pe lângă aceste fapte pline de multe învățăminte, e de remarcat alitudinea și contribuția entusiastă a d-lui învățător N. Mancaș din Dobreni, care a cântat la strună răspunsurile sf. liturghiei, împreună cu cântăreții, impresionând adânc întreaga asistență; pentru aceasta părintele președinte e de părere să i se aducă mulțumiri pe cale oficială, spre încurajare și imitare.

(ss) N. Dobrea

Consiliul Eparhial

Secția Administrativă Bisericească Proces-Verbal No. 7

Astăzi 1 Octombrie 1929, orele 3 d. a., a avut loc în sala de consiliu a cancelariei Mitropoliei, ședința secției administrative bisericești, convocată cu ordinul No. 5358 din 10 Septembrie a. c.

Potrivit telegramei înregistrate la No. 6756 din 30 Septembrie, dată de I. P. S. Mitropolit PIMEN, care se află în București, prezidează P. S. Arhiereu Grigore Botoșăneanu, Vicarul Sf. Mitropolii.

Sunt prezenți: Pr. C. Vuescu, Referentul secției administrative.

Pr. Gh. Popovici, membru.

Pr. Dr. D. Grigorescu, membru.

Pr. Al. Simionescu, membru.

Pr. M. Zăhărescu, membru.

Pr. Hr. Deliu, membru.

Ca secretar al ședinței, Pr. N. Todicescu, secretar Eparhial.

Asistă la ședință : Pr. C. Roșescu, consilier referent al secției culturale.

Pr. V. Mihailescu, consilier referent al secției economice.

Pr. P. Chirica, revizor Eparhial.

Pr. V. Chirica, misionar Eparhial.

La ordinea zilei au fost următoarele chestiuni :

1. Citirea și aprobarea sumarului ședinței dela 26 Iunie 1929.

1. Transferări și numiri de preoți parohi la parohiile vacante din Eparhie.

3. Diverse.

I.

Intrându-se în ordinea de zi, Preotul N. Todicescu, citește sumarul ședinței precedente, care se aprobă în totul.

II.

a) La punctul doi din ordinea de zi privitor la transferări și numiri de preoți în Eparhie, Părintele referent C. Vuescu citește referatul N. 6827 din 1 Octombrie a. c, prin care se arată că pentru parohia Brehuești, din Jud. Botoșani, vacantă dela 1 August 1929, s'au prezentat următoarele cereri :

1. Cererea de hirotonie a diaconului Mihail Gheorghiu dela Mănăstirea Agafton,—student în anul 3 la facultatea de Teologie din Gernăuți.

2. Cererea de hirotonie a tânărului Viorel Brânzei, absolvent al seminarului „Veniamin” și student în anul 2 la facultatea de teologie din Chișinău.

3. Cererea tânărului D. G. Filica absolvent al seminarului „Veniamin”.

4. Cererea D-lui Ramiro Frunzeti, absolvent al seminarului din Dorohoi.

Consiliul deliberând propune ca diaconul Mihai Gheorghiu, dela mănăstirea Agafton, să fie hirotonit preot și numit paroh, pe seama parohiei vacante Brehuești din Jud. Botoșani.

Se aprobă (ss) PIMEN

b) Pentru ocuparea parohiei Hudeștii mici din Jud. Dorohoi, vacantă dela 18 Iunie 1929, părintele referent dă citire referatului No. 6828 din 1 Octombrie 1929, prin care arată că s'au prezentat următoarele cereri de transferări și noi numiri.

1. Cererea de transferare a preotului I. Simionescu, dela

parohia Oneaga Jud. Botoșani, absolvent al seminarului „Veniamin“, cu vechime de trei ani jumătate în preoție.

2. Cererea de transferare a Preotului Aristotel Popescu dela parohia Horodiștea, Jud. Dorohoi, absolvent al seminarului din Dorohoi, cu vechime de un an și jumătate în preoție.

3. Cererea de hirotonie a D-lui Gh. Cojocaru, absolvent al seminarului din Dorohoi și student în anul 2 la facultatea de teologie din Cernăuți.

4. Cererea de hirotonie a D-lui V. Zaharia, absolvent al seminarului din Huși.

5. Cererea de hirotonie a D-lui Th. Sava, absolvent al seminarului „Veniamin“ din Iași.

6. Cererea de hirotonie a D-lui D. Bordeianu, absolvent al seminarului din Dorohoi.

7. Cererea de hirotonie a D-lui Viorel Brânzei, absolvent al seminarului „Veniamin“ din Iași și student în anul 2 la facultatea de teologie din Chișinău.

8. Cererea de hirotonie a D-lui Traian Giosu, absolvent al seminarului din Dorohoi.

9. Cererea de hirotonie a D-lui P. Capră, absolvent al seminarului din Dorohoi.

Punându-se în discuție cererile de mai sus, ia cuvântul părintele D. Grigorescu, protopop al Cerc. II Dorohoi, care după ce arată meritele fostului paroh decedat, Victor Mironescu, dela parohia Hudeștii Mici, cere consiliului să propună hirotonia în preot, a seminaristului P. Capră, care deși este în urmă ca medie la studii tuturor celorlalți candidați, are însă legături familiare cu familia fostului paroh, pentru care ar fi un sprijin.

Dacă din punct de vedere legal, cererea nu poate fi admisă, face apel la sentimentele umanitare a membrilor secției, ca să propună aprobarea hirotoniei tânărului Petru Capră.

În replică luând cuvântul părintele Al. Simionescu, protopop al Cerc. I. Botoșani, arată că preoțimea din jud. Botoșani, a înaintat un memoriu, prin care cere ca la orice vacanță de parohii, să se aibă mai întâi în vedere transferările.

Această ca o satisfacție și recompensă a preoților au activitate mai frumoasă. Indreptățește propunerea părintelui D. Grigorescu, dar tot odată din punct de vedere legal nu poate fi de acord cu P. C. Sa. În concluzie cere transferarea Pr. I. Simionescu.

Consiliul deliberând se pune chestiunea la vot și propune transferarea preotului I. Simionescu, dela parohia Oneaga-Botoșani cu patru voturi contra două.

Rămâne în suspensiune și se va refera despre activitatea Preotului Simionescu, timpul servit la parohie și studiile ce are. (ss) PIMEN.

Se aprobă transferarea (ss) PIMEN.

c) Pentru parohia Vorovești din Jud. Iași vacantă de pe ziua de 1 Octombrie a. c., părintele consilier C. Vuescu, prin referatul No. 6830 arată că s'au prezentat următoarele cereri :

1. Cererea de transferare a preotului I. Andronache dela parohia Lețcani-Iași cu o vechime de 2 ani în preoție.

2. Cererea de transferare a preotului I. Nica dela parohia Pelioaia-Beloț din Jud. Dolj, absolvent al seminarului „Veni-amin” și student în anul 2 la facultatea de teologie din București. Are trei ani jumătate în preoție.

3. Cererea D-lui V. Botez student în anul 4 la facultatea de teologie din București.

Consiliul deliberând și având în vedere că D-l V. Botez este în ultimul an de facultate teologică, îl propune să fi hirotonit și numit preot pe seama parohiei Vorovești Jud, Iași.

Se aprobă (ss) PIMEN.

d) Pentru parohia Liteni, Jud. Fălțiceni vacantă dela 1 Iunie a. c., părintele consilier, arată prin referatul No. 6829 că s'au prezentat următoarele cereri :

1. Cererea de transferare a preotului I. Marian, dela parohia Corni, Jud. Fălțiceni, absolvent de seminar.

2. Cererea de transferare a preotului Gh. Atanasiu, dela parohia Ciohorăni-Fălțiceni, absolvent de seminar.

3. Cererea de transferare a preotului Dan Danielescu, dela parohia Totoești, Jud. Neamț, absolvent de seminar.

4. Cererea de transferare a preotului Gh. Enache, dela parohia Totoești-Erbiceni, Jud. Iași, absolvent de seminar și absolvent al facultății de teologie din Cernăuți.

5. Cererea de transferare a preotului Valerian Simiganoșchi, dela parohia Sf. Neculai din Tg. Frumos, absolvent al Academiei Teologice.

6. Cererea de hirotonie a D-lui Mihai Grigoraș, student în anul 4 la facultatea de teologie din Cernăuți.

7. Cererea de hirotonie a D-lui Gh. Ștefănescu licențiat în teologie la facultatea de teologie, din Chișinău în 1929.

8. Cererea de hirotonie a D-lui Gavril Niculiță licențiat în teologie dela facultatea din Cernăuți în 1928.

Consiliul deliberând și având în vedere că tânărul Gavril Niculiță, licențiat în Teologie dela Facultatea din Cernăuți, este mai vechi licențiat (1928) și are legături cu județul Fălțiceni, de unde este originar, cu majoritate de voturi, propune a fi numit și hirotonit pe seama parohiei Liteni.

Se aprobă (ss) PIMEN.

În ce privește tânărul Gh. Ștefănescu, licențiat în 1929 dela facultatea de teologie din Chișinău, consiliul propune spre a se avea în vedere, la ocuparea parohiei urbane „Tg. Ștefă-

nești" Jud. Botoșani, devenită vacantă recent, prin decesul fostului paroh. Se menționează că tânărul Ștefănescu este originar din apropierea parohiei vacante Tg. Ștefănești și are legătură cu acea localitate.

e) Pentru parohia Costuleni, Jud. Iași vacantă dela 1 Septembrie a. c. părintele consilier citește referatul No. 6682 a. c., prin care arată că s'a prezentat cererea de hirotonie a tânărului Ioan I. Nicolau absolvent de seminar și în anul II la facultatea de teologie din Chișinău.

Consiliul deliberând, propune ca tânărul I. Nicolau, să fie numit și hirotonit preot, pe seama parohiei Costuleni, Jud. Iași.

Un preot trebuie să fie în parohie veșnic, afară de cazul când face studii, la o facultate apropiată. Dacă se va dovedi aceasta, se aprobă. (ss) PIMEN.

f) Pentru postul de preot confesor al capelei Pentenciarului central din Iași (Galata), părintele referent a arătat că s'a prezentat cererea de transferare a preotului C. Bogdan, dela parohia Scobinți-Iași, absolvent al facultății de teologie din Chișinău.

Consiliul deliberând, propune să se aprobe transferarea părintelui C. Bogdan, după ce va prezenta diploma de licență în teologie.

Neavând licența, nu se aprobă (ss) PIMEN.

g) Pentru parohia vacantă Sf. Gheorghe din Botoșani, s'a prezentat cererea D-lui C. Sofronie, licențiat în teologie.

Consiliul având în vedere că solicitantul n'a prezentat nici un act, propune amânarea pentru o altă ședință, după ce vor fi completate actele trebuitoare.

Nu se aprobă (ss) PIMEN.

h) Pentru postul de diacon, vacant la Parohia „Adormirea” din Fălticeni, consiliul ratifică numirea d-lui V-le Grecu, Licențiat în Teologie dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, sub rezerva completării actelor.

Se aprobă (ss) PIMEN.

Se prezintă consiliului referatul No. 5318 | 929 prin care se arată că preoții, Anton Dubău oela parohia Molnița Jud. Dorohoi și Adam Brânzei dela parohia Fundu-Herța - Dorohoi, au solicitat transferarea prin consământ a unuia în locul altuia.

Consiliul având în vedere că cererile de transferare sunt date pentru motive de sănătate pentru preotul Anton Dubău, propune să se aprobe transferările unuia în locul altuia.

Se aprobă (ss) PIMEN.

III.

D I V E R S E

1. Luându-se în considerare chestiunea numirei tânărului Valentin Irimescu (fiul preotului paroh) în postul de paraclisier la biserica Vovidenia din Botoșani.

Consiliul deliberând și având în vedere: 1. că postul de paraclisier e la o biserică filială, unde nu slujește părintele N. Irimescu, ci preotul garnizoanei.

2. Că tânărul Valentin Irimescu urmează cursurile școalei comerciale și că e necesar a fi ajutat; 3. Că preotul N. Irimescu e împovărat de o familie numeroasă și merită a i se veni în ajutor, propune numirea lui Valentin Irimescu în postul de paraclisier la parohia Vovidenia din orașul Botoșani.

Nu se aprobă întrucât biserica e filială la parohia preotului paroh care e părintele trupesc al acestui paraclisier. (ss) PIMEN

Drept care s'a încheiat prezentul proces verbal.

Președinte, (ss) GRIGORE L. BOTOȘANEANU

Consilieri referenți { (ss) Pr. C. Vuescu
(ss) Pr. V. Mihailescu
(ss) Pr. C. Roșescu

Secretar Eparhial, (ss) Pr. N. Todicescu

A apărut: ANUARUL ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR ~ *Mitropolia Moldovei* — pe anul 1930. Tip. M-rei Neamț 210 pag. Această lucrare, alcătuită pentru întâia oară în Eparhia noastră, cuprinde pe lângă partea calendaristică următoarele capitole: Mitropolia Moldovei și Sucevei (istoric); Mitropoliții Moldovei dela început până azi; Conducerea Eparhiei; Biserici monumentale și așezăminte monastirești din Iași; Așezăminte monastirești din cuprinsul Eparhiei; Parohii și biserici de enorie; Tablou statistic; Cercuri culturale preoțești; Școli clericale; Societăți eparhiale.

Intocmirea și tipărirea ei s'a făcut sub îngrijirea Pr. C. Roșescu, consilier la secția culturală.

În curând va fi distribuit prin Protopopii tuturor bisericilor din Eparhie, pe preț de 100 lei bucata.

Mulțumiri publice

Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei, exprimă mulțumiri publice D-nei Maria Gh. Sturdza n. I. Ghika din Miclăușeni care a binevoit a dăruii Sf. Mănăstiri Agapia un foarte frumos manuscript înpodobit cu vignete, chenare și litere ornate aurite intitulat „Acatistul acoperământul Maicii Domnului” scris pe hârtie japoneză cu propria sa mână, cuprinzând 87 file, scoarțele de pergament au un chenar de o frumusețe artistică deosebită. Prețiosul manuscript se va păstra în muzeul mănăstirii pentru veșnica pomenire a pioasei donatoare și a familiei sale.

Mitropolia Moldovei și Sucevei exprima mulțumiri publice D-nei M. Cantacuzino-Pășcani din parohia Costișa, Jud. Neamț, care a binevoit a dona bisericii locale una pereche cununii în valoare de 1500 lei.

Deasemenea aduce mulțumiri publice locuitorului V. Cojocarui din parohia Spineni, Jud. Iași, care a donat bisericii din Șoldana un șfeșnic și un policandru în valoare de 14.000 lei.

Sf. Mitropolie a Moldovei și Sucevei aduce mulțumiri publice Cucernicului Ec. Șt. Romanescu paroh al parohiei Români, Jud. Neamț, prin a căruia stăruință s'a construit la biserica respectivă o clopotnița cu care s'a cheltuit 200.000 lei, cumpărându-se și un clopot în valoare de 95.000 lei.

Asemenea aduce mulțumiri principalilor ajutători la această creștinească faptă : d. I. Pilat care a dăruii 40.000 lei și d. d. V. Pilat, V. Romanescu, D. Grădinescu, N. Ursu, I. Istrati, Gh. Plugaru, D. Atanasie, I. Popovici, I. Știrbu, Gh. Ursu, Gh. Toc, I. Lupu Toc, toți membri ai comitetului de construcție care au dat câte 5000 lei în acelaș scop.

Mitropolia Moldovei și Sucevei aduce mulțumire publică enoriașilor din parohia Holda, Jud. Neamț, cari au adus îmbunătățiri bisericii din acea parohie după cum urmează :

Costică Dumitrachi și soției sale Natalia, cari au donat suma de 18.000 lei pentru facerea unei cruci de beton armat în curtea bisericii, în amintirea eroilor căzuți în războiul pentru întregirea neamului și o masă tot de beton pentru procesiuni ; Tot susnumiții din preună cu părintele paroh Chiril Chirilescu, au donat bisericii un dulap pentru păstarea vesmintelor și icoanelor bisericii în valoare de 5500 lei și au reparat ferestrele dela turnul bisericii pentru care au cheltuit suma de 3000 lei.

Deasemenea aduce mulțumire persoanelor cari au făcut do-

nații bisericii din parohia Pangarați, Jud. Neamț precum urmează : Maria I. Andrași din comuna Vaduri care a donat 10.000 lei ; Nicolae Mărculescu perceptor din Pângarați a donat un 5000 lei ; Ioan T. Surdu — Hopați tot din Pângarați a donat un clopot bisericii din acea parohie în valoare de 16.000 lei.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică binefăcătorilor mai jos scriși, cari au contribuit cu obolul lor la construcția bisericești din parohia Moîșa, Jnd. Fălticeni.

1) Gh. Andriescu a donat suma de 25.000 lei și a umblat timp de 2 ani cu condica de milă pentru a strânge bani și a lucrat neconținut în mod gratuit pentru terminarea bisericești.

2) Locuitorul Ioan Grigore Condur a contribuit pentru bisericești cu suma de 22.500 lei, plus munca și neconținutul îndemn la zidirea sf. locaș ,

3) Preotul P. Moldovanu care în mod demn a condus lucrările și a contribuit cu sume importante. — Deasemenea se aduce mulțumire enoriașilor : Costache Cercel, care a donat un sfetnic în valoare de 5000 lei ; Nicolae Moîșanu a plătit strana arhierească și alte obiecte în valoare de 6000 lei ; V. Gh. Petroi a plătit construcția stranei dela Proscomedie în valoare de 1500 lei ; Filip Butnariu a donat 1500 lei pentru construcția iconostasului, 500 lei pentru Serafimi și o candelă în valoare de 100 lei și Gh. Pavel Mihăilă din Bărăști care a donat 1500 lei pentru icoana Mântuitorului Hristos.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică enoriașilor cari au contribuit la înfrumusețarea bisericești din parohia, Galu, Jud. Neamț, cu un rând de vesminte preotești în valoare de 32.000 lei ; D-lor Ștefan Hohea și Gh. Bonteanu, cari au donat pentru o candelă de argint suma de 2500 lei, pentru un clopot 2000 și 3000 lei pentru facerea unui garderop pentru vesmintele preotești și d-l Iosif Ruscan, care a dăruit un dulap la proscomedie în valoare de 200 lei. — Preotul Cezar Andronic și soției sale Reasilvia cari au dăruit 1500 lei pentru cumpăsarea pomilor plantați în curtea bisericești și cântărețului Haralambie Tifescu și soția sa Anastasia cari au donat suma de 2000 lei pentru un clopot.

Epitropia bisericești din Bădeni, Jud. Iași, dinpreună cu consiliul parohial a trimis d-lui I. Onul fost director al școalei Normale din Bădeni, următoarea adresă de mulțumire pentru actele de ajutorare materială și morală a bisericești parohiale, din Bădeni.

„Epitropia bisericești, împreună cu consiliul nostru parohial în țedința sa de dela 28 Iulie a. c., luând cunoștință cu mulțumire de tot ceea ce D-voastră ați binevoit a face pentru sf. locaș din satul nostru, ca : 1) O frumoasă Troiță la intrarea în curtea bisericești,

2) Imprejmuirea din fața sf. bisericii, 3) Inițiativa strângerei fondului necesar pentru reparația bisericeii etc., mă deieagă a vă aduce prin prezenta viile lor mulțumiri. asigurându-vă totodată de întreaga recunoștință a poporănilor, iar sf. biserică prin slujitorii ei rămâne să vă treacă la obișnuitele ei rugăciuni în rândul miluitorilor și a făcătorilor de bine“.

Paroh (ss) M. D. AXINTE

Sf. Mitropolie aduce deasemenea D-lui I. Onu ale sale mulțumiri publice pentru actele sale creștinești, vrednici de pildă.

PAROHII VACANTE

1. JUD. FĂLTICENI. Parohia *Uncești*, Com Bunești. Biserica parohială construită din piatră, în bună stare. Biserica filială din Petia, în curs de construcție. Sesia bisericii 24 hectare. Casă parohială nu este. Populația ortodoxă de 306 familii.

2. JUD. BOTOȘANI. Parohia *Oneaga*, rurală. Are un singur sat cu o populație de 500 capi de familie și o singură biserică în stare bună. Sesia bisericii de 21 ha. în parte arendată. Este casă parohială.

3. JUD. NEAMȚ. Parohia *Sf. Ilie* din Tg. Neamț, urbană.

4. JUD. IAȘI. Postul de preot confesor la capela Penitenciarului Central din Iași (Galata), retribuit cu salariul convenit unui preot licențiat în teologie.

5. Două posturi de preot și unul de diacon la biserica „Sf. Spiridon“ din orașul Iași. Salarizarea se face de către Epitropia Sf. Spiridon. Locuințe nu sunt.

6. Postul de arhidiacon dela catedrala Sf. Mitropolii din Iași.

DEMISIE

S'a aprobat demisia preotului Th. Hârlăoanu din postul de paroh dela parohia Sinești, jud. Iași, pe ziua de 1 Ianuarie 1930.

DECES

Preotul C. Costăchescu dela parohia Uncești, Jud. Fălticeni a încetat din viață în ziua de 19 Septembrie 1929.

No 6625-2

ANUL V, No. 11

IAȘI, NOEMBRIE, 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

APARE LUNAR

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPĂRHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL
PE UN AN, 120 LEI

CUPRINSUL:

Casa de credit și ajutor a clerului ortodox din România	Pr. V. Mihailescu
Reflexiuni cu privire la morala din opera lui Ibsen	Prof. D. Miron
Credința	Pr. M. Grădinaru
Creșterea copiilor (predică)	Pr. P. Pantelimon
Inovații în Biserică	Pr. Gh. Versescu
Cerinți pastorale	Pr. V. Chirica
Adunarea Asociației cântăreților bi- sericești Iași	
Centenarul Episcopiei Arad	
Recensii	Pr C. R.
OFICIALE	

CATALOGUL

Cărților editate de Sf. Monastire Neamțu
aflătoare în depozit

	<u>L e i</u>
1. Noul Testament, trad. de P. S. Episcop Nicodem	. 50
2. Idem, legat în pânză și hârtie	. 80
3. " " " " peste tot	. 100
4. Catehismul Ortodox trad. de Econ. Țincoca, broșat	. 40
5. Idem, legat în pânză și hârtie	. 85
6. " " " " peste tot	. 120
7. Urmarea lui Iisus Hristos ediția II	. 35
8. Idem, legat în pânză	. 75
9. Mărășești, locul biruinței de I. P. S. Mitropolit Pimen	. 20
10. Sf. Evanghelie după Mateiu, broșat	. 10
11. " " " Luca "	. 14
12. " " " Ioan "	. 10
13. Cele patru Evanghelii la un loc broșat	. 40
14. Idem, legat în pânză și hârtie	. 80
15. " " " " peste tot	. 120
16. Călăuza creștinului la biserică ed. VI	. 10
17. Carte de Rugăciuni ediția V	. 5
18. " " " mai mare <prăvălioară>	. 20
19. Ce să crezi și cum să trăiești ed. IV	. 4
20. Epistola către Creștinii Ortodocși ed. III	. 4
21. Istoria Monastirei Neamțu, de N. Iorga	. 15
22. Acatistul și Viața Sf. Paraschive	. 5
23. Paraclisul Maicei Domnului	. 3
24. Adventismul și dreapta credință	. 4
25. Jos beția	. 6
26. Crâșma trează	. 4
27. Pentru vizitatorii Monastirilor	. 4
28. Poezii Religioase	. 5
29. Pentru ce suntem, și vrem să rămânem creștini?	. 5
30. Cu ce trăesc oamenii	. 5
31. Acatistul Maicei Domnului	. 5
32. Viața Sfântului Vasile și Anul Nou	. 5
33. Paraclisul și Viața Sf. Modest	. 5
34. Acatistul și Viața Sf. Mina	. 5
35. Cuvinte pentru Monahi	. 6
36. Sfântul Ioan Gură de Aur	. 8
37. Religia și Morala	. 7
38. Amint. Soborului dela Niceea de Econ. Dron	. 60
39. Ierarhia Bisericească	. 4
40. Acatistul Sf. Nicolae	. 4

<Vezi continuarea ultima pagină>

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Importanța Casei de Credit, Economie și Ajutor a Clerului Ortodox din România

Atât legea și statutul noii legi de organizare bisericească (art. 23 al. m.), cât și regulamentul de organizare și funcționare a Eforiei (Art. 6 al. h.) stabilesc că Eforia Bisericii Ortodoxe Române între alte preocupări de samă, are și aceia, de a înființa o casă de credit, economie și ajutor, pentru personalul clerical și funcționarii civili bisericești.

Astăzi, Eforia și-a îndeplinit această îndatorire, întru cât casa de credit a luat ființă.

Legea și regulamentul acestei case a fost promulgat în *Monitorul Oficial* din 21 Iulie 1929.

Iată o zi de mare însemnătate în viața Bisericii noastre ortodoxe române !

Preoțimea noastră, de azi înainte, își va avea casa sa de credit și economie, la care în vreme de nevoie, va putea apela cu deplină încredere.

Și nu numai preotul, ci și instituțiile conduse de el.

Înființarea acestei case, a fost dorită de multă vreme, și preoțimea adesea, în nevoile sale, a trebuit să alerge la instituții similare, ca cea a învățătorilor și profesorilor; „Casa Corpului Didactic”.

Este necesară deci această instituție din două puncte de vedere: întâi Pentru prestigiul pe care trebuie să-l aibă preoțimea ca corp organizat și al doilea pentru nevoile reale ale ei.

Nota. A se vedea în corpul revistei Adresa Casei către Sf. Mitropolie.

Înființarea Casei satisface amândouă aceste cerințe.

Realizarea operei începute însă atârnă în bună parte de concursul preoșimei. Articolul 6 și 7 din statut stabilește ca membri ai ei, pe toți clericii și funcționarii bisericești activi; prin urmare, nu se face nici o excepție; toți aceștia sunt membrii de drept și obligați să depună cota de 1% din salariul lor lunar.

Dar, cât de puțin înseamnă acest 1% din salariu pe care preoții, cântăreții, profesorii de seminar, școalei de cântăreți și funcționarii bisericești sunt obligați să dea.

Este un procent inapreciabil cu foloase practice imense, căci, dacă personalul bisericesc, clerical și civil, își dau obolul lor, numai în Eparhia noastră se poate aduna anual 800.000—1.000.000 lei.

Adăugându-se la această sumă cotele mărite prin subscripții benevole, suma de mai sus se poate dubla și chiar tripla; așa că, se poate realiza într'un singur an 2—3 milioane.

Față cu salariile de astăzi, cotele obligatorii la preoți variază dela 30—90 lei; iar la cântăreți dela 5—30 lei lunar, sume aproape fără însemnătate. Depunerile benevole, în genere, pot fi cam de 10 ori mai mari, după puterea de economie a fiecăruia.

Dar să ne întrebăm; oare cota de 1% din salariu este o sumă fără rost? n'are nici o importanță din punct de vedere al unității și frăției ce trebuie să existe între preoți? personal, depunătorului, nu-i aduce nici un beneficiu?

Desigur că da. Suma depusă de mine, preot, fără griji și nevoi, va aduce alinare în suferința și nevoia fratelui meu preot, care va apela la societate.

Afară de aceasta, capitalul depus de mine, produce dobânzi, și după 10 ani îmi pot ridica atât capitalul depus, cât și dobânzile aferente. Iată dar, că în același timp, prin depunerea noastră, realizăm o economie forțată și contribuim la ajutorul fratelui nostru, cântăreț sau funcționar, cuprins de griji și

nevoi. Căci nu toți sunt privilegiați ai soartei ; nu toți ai noștri sunt fără de dureri și necazuri ! Vor fi atâția, cari la auzul, că s'a înființat această *Casă de credit și economie*. vor fi tresărit, ușurați.

Câți, oare, dintre confrății noștri, având adesea greutăți de neînviș, nu au fost siliți să se îngloade la vreo bancă sau cămătar evreu ? Câți nu sunt în stare să-și instruiască copii din cauza enormei scumpete de astăzi ? Câți nu sunt în stare să-și clădească nici o modestă casă de locuit, necesară pentru vreme de bătrânețe, atât lui cât și familiei lui ? Câți nu pot face față cerințelor vremii, la momente solemne, neprevăzute, din viață, ca : căsătorii, înmormântări etc.

Tuturor acestora Casa de credit le este de ajutor și alinare.

Dar nu numai atât : În regulamentul „Casei” se arată, că între altele, casa va acorda și ajutoare și pensuni asociaților, în cazuri excepționale. Cap. 34 prevede că 20% din beneficiu, va alimenta acest fond, și că timp de 10 ani dela înființarea societății acest fond nu va fi atacat.

Deasemenea, între preocupările „Casei” va fi și înființarea de fonduri speciale, din care, la vreme, se vor da împrumuturi pentru clădiri de biserici, case parohiale etc.

Iată deci, atâtea operațiuni, pe care Casa de Credit a Clerului Ortodox Român, urmează să le efectueze, atât în interesul preoției și personalului bisericesc, cât și a instituțiilor pendinte de el.

Pentru noi, cei ce gândim, de atâta vreme, la o instituție similară mai modestă, pe județe sau Eparhie, instituția de credit, și economie, înființată prin Eforie, este o mângâere și o nădejde de viitor căci mai curând sau mai târziu și preoția noastră, va fi dovedit deplin, că știe, să se afirme ca corp organizat.

Roadele ei, le vom culege cât de curând.

Deci, cu toții, din toată inima s'o primim și s'o sprijinim, căci sprijinind-o și întărind-o, ne sprijinim și ne întărim pe noi.

Pr. Vas. Mihailescu

Reflexiuni cu privire la morala din opera lui H. Ibsen

⟨Urmare⟩¹⁾

Libertatea și adevărul trebuie să domnească și în viața conjugală. E demn de relevat sprijinul prețios pe care îl aduce femeia în viața soțului ei. Pretutindeni în opera lui Ibsen vedem acest lucru: Agnes întărește pe Brand în opera măreață a acestuia de mântuire a sufletelor din păcat. «Nu este culme, oricât de aspră», spune Brand, «care să nu poată fi urcată în doi». În piesa: Un dușman al Poporului, Doctorul Stockman prigonit de mulțime găsește, pentru voința sa șovăitoare, singurul reazim moral în atmosfera de simpatie și în simțimintele de nemărginită încredere și de jertfă necondiționată ale soției sale și ale fiicei sale, Petra. Nicăieri instituția familiei nu este mai preamărită decât în opera marelui scriitor norvegian, *numai că el dorește ca această instituție să fie ideală*.

La încheierea unei căsătorii trebuie să prezideze conștiința liberă și deplin conștient al celor ce-și leagă viața împreună, nu ambiția și nici calculele meschine ale părinților.

Cuvântul pe care cele două părți și-l dau în deplină libertate este, după Ibsen, mai presus chiar decât legământul consacrat de legi. Astfel în piesa «Femeia Mărei», Elida care-și dăduse cuvântul unui marinar și în urmă, crezându-l naufragiat, se căsătorește din conveniență cu doctorul Wangel, fără a simți pentru el vreo înclinare sufletească, ea se socotește, mai târziu, când reapare marinarul, mai legată de acesta, numai când soțul ei legal, care o iubește în adevăr, îi lasă libertatea alegerii, ea se hotărăște pentru el, atrasă de frumusețea morală a iubirii sale desinteresate și gata de jertfă.

Și numai de aici încolo căsătoria lor își capătă adevărata ei temelie.

1) A se vedea numărul precedent.

Când soții nu au niciun soi de comunitate de simțire, desfacerea căsătoriei este singura ieșire naturală; altfel ei s'ar minți unul pe altul și amândoi împreună ar minți lumea înconjurătoare, căutând a face față lucrurilor pentru a salva conveniențele sociale (piesa *Strigoii*). Acest lucru este însă pentru Ibsen cea mai degradatoare minciună.

Piesa însă în care Ibsen tratează mai deaproape problema femeiei este «Nora sau O Casă de păpuși».

Moravurile noastre sociale, întărite prin ereditate, au făcut din femeie o ființă naivă și capricioasă deși plină de farmec, ținută într-o continuă dependență și cu totul departe de preocupările serioase ale vieții.

Ea servește ca un mijloc de a imprima o atmosferă de grație și poezie în viața de familie. Pentru Ibsen acest rol secundar al femeiei este un simplu rol de păpușă, nedemn de o ființă omenească care trebuie concepută ca având un scop în sine și o viață personală și liberă.

De aceea Nora când devine conștientă de starea de inferioritate în care a fost menținută își părăsește soțul și copiii pentru a-și forma o viață proprie. E drept că acest desnodământ pe care-l dă Ibsen piesei sale nu este cel mai fericit, deoarece fapta finală a Norei nu cadrează cu felul ei anterior de a fi iar schimbarea intervenită în atitudinea Norei nefiind suficient motivată, sfârșitul piesei este slab nu numai ca morală ci și ca realizare artistică.

În ce privește ideea de emancipare a femeii, ea este desigur în mersul firesc al lucrurilor, numai că acest mers nu poate fi conceput decât sub forma lentă a evoluției, neputând fi forțat prin nici o legiferare pripită. Dar să facem un pas mai departe și să considerăm pe individ nu numai în viața lui izolată sau în cercul restrâns al familiei ci să-l împlântăm în mediul mai vast al societății, în mijlocul căreia trebuie să trăiască, el nefiind decât o celulă dintr'un organism superior care este societatea.

Ce raporturi se nasc între individ și societate?

În societate circulă adeseori cuvinte de ordine, formule cristalizate care de mult nu mai corespund adevărului. Pe de altă parte organizarea societății înăbușă libertatea

individului. Câtă libertate lasă «spiritul de corp» al unei organizații de orice soi, gândirii individuale?

Iar sub raportul adevărului, cât adevăr este în gura demagogului care promite lucruri imposibile mulțimei ignorante? Cât adevăr se găsește în morala noastră socială care se ferește doar de un singur lucru: să nu se facă scandal, să se acopere lucrurile și să se salveze aparențele, să se păstreze conveniențele sociale (Piesa Stâlpilor Societății)? Ibsen în rigorismul său moral răspunde hotărât: minciuna stă la baza vieții noastre sociale. Omul superior trebuie să lupte pentru întronarea adevărului.

Societatea tinde pe de altă parte la nivelare și uniformizare, lucruri cu care nu se pot împăca marile individualități. Dacă în organizarea actuală a societății majoritatea e aceia care învinge întotdeauna, nu înseamnă că mulțimea are totdeauna de partea ei și dreptatea. Principiul majorității, împins la extrem este contrar progresului, spune Ibsen, căci cucerirea adevărului se face de către individualități superioare care vor depăși totdeauna puterea de înțelegere a mulțimei. De aici conflictul între omul superior care posedă adevărul și mulțimea stăpânită de prejudecăți și ignoranță.

Aceasta este tema de un înalt și nobil dramatism din piesa celebră: «Un Dușman al Poporului».

Doctorul Stockman duce o viață pașnică într'un orașel din Norvegia, ca medic al unei instalațiuni de băi care aduce mari venituri cetățenilor. Nimic mai frumos decât viața de familie așa cum o descrie Ibsen în această piesă. E o atmosferă de cordială intimitate în care înflorește simplitatea în moravuri și sinceritatea deplină între membrii familiei. Iată însă că doctorul Stockman, în urma unor îndelungate și conștiincioase cercetări, descopere că izvoarele băilor sunt infectate și că totul trebuie radical transformat. Președintele băilor, fratele său care este și primarul orașului, nu vrea să recunoască adevărul, din vanitate, instalația băilor fiind opera sa; el ar consimți doar să facă mici reparațiuni, de ochii lumii. Gazetarii Hofstät și Billing, dimpreună cu tipograful Tomsen, președintele asociației proprietarilor, la început adversari ai primarului, iau apă-

rarea doctorului mai mult din spirit de opoziție decât de dragul adevărului. Ei se declară gata să tipărească un memoriu al doctorului Stockman pentru luminarea opiniei publice și numesc pe doctor, în entuziasmul lor, un amic al poporului, asigurându-l de aprobarea opiniei publice și a «majorității compacte».

În curând însă primarul venind la redacție atrage mai întâi de partea sa pe tipograful Tomsen, spirit îngust și fricos și apoi pe cei doi redactori.

Neputând să-și mai publice memoriul, doctorul anunță o întrunire publică. Vine la întrunire și primarul împreună cu cei trei foști partizani ai doctorului care acum îi fac o înverșunată opoziție, tăgăduindu-și convingerile lor anterioare ori — gazetarii — argumentând că datoria lor este de a urma curentul opiniei publice. Rezultatul este că doctorul Stockman e huiduit de mulțime și numit «dușman al poporului»; el este izgonit din casa unde era chiriaș și abia își găsește adăpost pentru el și pentru familia sa la un singur prieten care i-a rămas credincios.

Rămas fără clientelă nu părăsește totuși orașul ci rămâne ca să lupte pentru îndreptarea răului, începând dela temelia lui, adică dela educația nouă ce trebuie dată copiilor. Și nu se simte deprimat în această luptă neegală, ci din contra puterea lui de rezistență crește, deoarece el are ferma convingere că de partea lui este adevărul.

Nu trebuie să credem însă că individualismul acesta al lui Ibsen tinde spre anarhie, spre distrugerea societății organizate. Ibsen recunoaște necesitatea instituțiilor sociale dar condiționate de un principiu: *acela de a avea adevărul la temelia lor.*

D. Miron

Profesor la Seminarul
„Veniamin Costache“ Iași

CREDINȚA

Putere tainică, foc ceresc, razim pentru biserica noastră, luminează, mântuitoare, o bogăție covârșitoare e darul acesta dumnezeesc : *credința*.

Ea dă sufletului nostru aripi îngerești, ne luminează și ne-nalță, e legătura între pământ și cer, e o scară aruncată omului pentru urcarea la Dumnezeu.

Câtă dulceață și câtă mulțumire aduce ea inimilor noastre ! Cum întărește și dă speranță !

Credință mult trebuincioasă ! Hrană sufletească ! Credință sfântă ! Strecori mănunchi de raze mângâetore peste toți cei ce varsă lacrimi, peste bolnavi, peste cei lipsiți și peste toți cei ce n-au parte de îndestulările și plăcerile cotropitoare ale vieții pământești.

Care inimă nu lânzește și nu pierde fără tine ! Unde-i nemernicul care ar putea să rostească cu pângărita-i limbă, că darul acesta divin nu-i decât o zdreanță rămasă omului din vremea neștiinței lui ? I-ași arăta funia cu laț ce o poartă în mâini, că nu i-a rămas nici o scăpare decât peirea.

Luați plugarului credința, că sămânța aruncată în pământ nu va mai răsări, și i-ați luat totul. Răpiți școlarului convingerea că va trece clasa, și veți vedea cum îl pătrunde descurajarea și-i părăsește orice dragoste de muncă.

Smulgeți din sufletul unei trupe de soldați credința în generalul lor și'n loc de victorie veți avea dezertarea, tradarea și ne-supunerea cea mai josnică Faceți să dispară într-o familie credința și veți vedea cum neînțelegerea și traiul rău își varsă cea mai amară nemulțumire.

Un ochiu lăuntric e credința, un soare sufletesc. Dulceață, binefacere și mântuire e unde sălășluște ea, rătăcire și întuneric lipsa ei.

Simțurile trupesti ne spun splendorile naturii, frumusețile pământului și ne dau cunoștințele despre materie, dar a rămânea aici și a spune că ceeace spun simțurile, adică știința, e tot ce știm sigur despre lume, e nebunie și nesocotință blestemată.

Nu ! Păreri sunt ceeace ne spun simțurile, umbră și vis e lumea cum zice înțeleptul Solomon, căci adesea ochiul nostru

minte și urechea înșeală. Adevăratele cunoștinți și adevărata lumină e aceea ce vine din spirit. Adevărul cel mai mare e acela ce ni-l descoperă credința. Nu-i viața asta lumească vis? Nu-i o înălțuire de imagini și păreri? Nu trăim vieți tot așa de adevărate în cursul unei nopți, amăgiți și furați de nebunia visului? Și dacă așa stau lucrurile n'om avea oare dreptul să zicem că lumea însăși nu-i decât o înfăptuire a credinței noastre? Și nu-i credința o scânteie din Dumnezeu? N'a spus Mântuitorul că de-am avea credință cât un grăunte de muștar și de am zice muntelui mută-te de aici colea și s'ar muta? Câte minuni n'a făcut El prin credință? Și doar minune e ceva extraordinar, o tăgăduire a legilor date de știință, o prăbușire a lumii obișnuite.

Și-mi vin în minte minuni nenumărate săvârșite prin puterea ei. Văd pe Hristos murind pe cruce... murind pentru noi, și'n icoana aceasta atârnată de cer pe Golgota e întruparea celei mai mari minuni, semnul celei mai neștrămutate credinți. Așa El cum stă întins și pironit pe cruce pare o statuie ridicată pe mijlocul pământului : Statuia Credinței.

El se coboară în mormânt cu acea convingere divină în Invierea Sa, și iată că după trei zile izvorăște din pământ Lumina, și se plimbă printre oameni ca o minune, El, fiul Veșniciei. Credința Sa dă naștere creștinismului, lumea păgână se'ntunecă și idoli cad sfărâmați. Se'nalță biserici, se zidesc catedrale, și peste putregaiul și dărămurile unei lumi rătăcite o nouă așezare se'nfiripă, se întonează cerului o nouă cântare, o nouă rugă rostesc oamenii înnoiți prin botezul mântuirii, și muzica aceasta îngerească, murmurul și legănarea aceasta sfântă e imn curat și sincer izvorât din inimă ca cea mai desăvârșită legătură între pământ și cer : Imnul Credinței.

Dar mulțimea de martiri care n'au știut nici de frica oamenilor, nici de închisoare, nici de bătaii și nici chiar de moarte. Mânia închinătorilor la idoli născocesc cele mai cumplite și mai crude pedepse, și peste credincioșii creștini se varsă cea mai amară fiere și cade răsbunarea celei mai cumplite uri, cu toate astea martirii credinței adevărate nu simt nici focul necruțător al cuptoarelor unde sunt aruncați nici smoala topită unde sunt afumați, nici uleiul fiert cu care sunt încropiți, nici băncile de fier înroșite, nici colții fiarelor sălbatice, nici pironirea pe cruce, mai presus de toate acestea se afirmă falnică *credința*.

Dar acele războaie duse de armate și țări întregi contra Musulmanilor, acele vestite Cruciade?

Dar Împăratul Constantin? Cine l'a făcut mare și sfânt? Cine l-a încărcat cu victorie prin învingerea lui Maxentiu? Nu oare tocmai această flacără lăuntrică, care dă aripi sufletelor: Credința? Cristofor Columb a visat o lume nouă și a crezut în existența ei și iată că scoate din valurile oceanului, America.

Leonardo da Vinci avea credința, că omul ar putea să zboare și iată credința asta lăsată moștenire urmașilor, umple văzduhul de mașini zburătoare.

Toate roadele științei, am putea spune sigur, toate aplicațiile științei au izvorât la început din credință temeinică a celor dintâi inventatori.

Credința sfântă, credința mântuitoare! Viața noastră e ca o apă năvalnică și omul ca o luntre mânată de valuri, ca și o luntre fără cârmaci suntem fără credință.

Credință creatoare, un neam întreg te-a nutrit în sufletul lui și veacuri a plâns și a sângerat visând unirea și marea întregire, și iată din învingerile și suferințele trecutului, de sub dărămurile prăpădului trecut ai ridicat ca prin minune România întregită și liberă.

Putere tainică, mângăiere, loc ceresc, razim pentru biserica noastră, lumină, mântuire, bogăție covârșitoare, o scară aruncată între pământ și cer ești *sfânta credință*.

Preot. M. Grădinaru

Predică despre creșterea copiilor ¹⁾

Iubiți creștini,

Este aceasta de răbdare? Este oare de admis ca să se petreacă în mijlocul nostru asemenea grozăvii, care-ți ridică părul în vârful capului și-ți umplu de groază întreaga ființă omenească? Poate mintea omenească să creadă, că un fiu blestemat ajunge până acolo, încât să ridice brațul său asupra aceleia ce i-a dat viață, a veghiat neadormită nopți întregi la capul lui, l'a îngrijit, l'a crescut, l'a ridicat om în lume și când

1) Rostită în urma unui caz de sălbatecă purtare a unui fiu față de mama lui.

sărmana se aștepta ca fiul ei să o privească cu toată dragostea și respectul, să-i fie un sprijin, un ajutor față de bătrânețele sale, primește în schimb lovituri și brânci? Cum îl mai rabdă Dumnezeu? N'ar trebui oare ca cerul să-și verse toată mânia asupra lui prin fulgere și trăsnete, iar pământul să-l înghită de viu pe un asemenea nelegiuit?

Ce mă priviți așa de speriați, așa de nedumeriți pare că v'ași spune lucruri de prin alte lumi?

Nu iubiților!

Am marea durere sufletească să vă vestesc că acestea s'au petrecut aici în lumea aceasta plină de păcate, aici undeva în apropiere, ba poate chiar în satul nostru.

Frați creștini,

O biată mamă se întâlnește cu fiul ei, păstor de oi, într'o afurisită de cârciumă. După ce schimbă câteva vorbe între ei, biata mamă cade pradă sălbatecului copil care începe în văzul tuturor a o înjura, a o păru, a o lovi cu pumnii peste cap și spate și în cele din urmă a o brânci spre ușă afară, în fața sutelor de privitori cari rămaseră înmărmuriți de cele ce vedeau cu ochii.

A trebuit ca să intervină câți-va streini care să pună capăt mâniei nenorocitului copil și să-i dea cu vârf și indesat plată pentru mizerabila lui purtare.

Cu obrazul udat de lacrimi, zdrobită de loviturile propriului său copil dar mai mult de durerea ce-i străbate inima gândindu-se la halul în care a ajuns, se întoarce poticnindu-se biata mamă spre casă.

Toți cei ce aud de felul în care fiul său a rușinat-o se minunează, strâng din umeri nedumeriți și îngroziți de o așa sălbătăcie, se întreabă nerăbdători: Cine-i vinovatul? Adevărul dat pe față desigur că va supăra, dar cu toată durerea îl voi spune: Părinții în primul rând sunt marii vinovați de greșalele copiilor lor și se va vedea de ce.

„Dacă ai copii învață-i și înclină capul lor încă din tinerețe” spune într'un loc Sf. Scriptură. Vrea-i să ai un copil bun; deprinde-l de mic cu fapte frumoase. Îți plac bărbații mari și vrednici? Crește copilul de mic în cinste și dreptate. Aștepți sprijin și mângâiere la bătrânețe? Dă-i de mic învățătura cuvenită. Greșește copilul; îndreaptă-l: stăruie în greșală, ceartă-l; îți nesocotește sfatul, dă-i cu nuiua, căci „cel ce cruță nuiua, nu-și iubește copilul” zice înțeleptul Solomon. Nu a scrie și a ceti este toată învățătura. Aceasta o știu și o folosesc numai în rău, toți pungașii și criminalii. A te purta corect între oameni, a-ți face datoria până la urmă, a da fie căruia ceea ce este al său, aceasta-i cea mai prețuită comoară ce o putem lăsa co-

piilor noștri. Aceasta se deprinde numai dela părinți, se învață în cei 7 ani de acasă, se întărește în școală și cu ea intrăm în societate mai târziu. Dacă creșterea din casă este slabă și lipsită de îndrumări sănătoase, aceasta se va resimți în toată viața de mai târziu a copilului, cum prea bine s'a văzut în cazul expus mai sus. Te plângi că ți-i copilul rău, că nu te ascultă. Te cred și mi-i milă când te aud jeluindu-te de acestea, dar ia spune-mi: afară de hrană și îmbrăcăminte, mai datu-i-ai ceva? Dacă numai de acestea te-ai îngrijit, n'ai făcut nimic mai mult, decât ai crescut un animal și animalul când i-a venit bine ți-a dat cu copita în cap. Te-ai îngrijit de trupul lui, l-ai ridicat înalt, chipeș, sdravăn; suflet ca și cum n'ar fi avut; l-ai lăsat în păărăginire. În el a crescut buruieni, scaieți și toți ghimpii cei mai ascuțiți și-ai ajuns la urmă să poți zice copilului: „Ce folos de statul tău dacă ți-i năravul rău“.

Te plângi că înjură copilul tău și încă înjură groaznic; te cred și de aceasta. Dar i-a spune-mi: Când te-ai mâniat pe vitele tale ce ai făcut? Când vecinul ți-a adus aminte să-i plătești o veche datorie i-ai spus altceva decât injurături?

Când ai venit dela cârciumă, măsurând soșeaua dela o margine la alta, într'un hal că ți-ai speriat și băgat în groază pe toți ai tăi din casă, când nu ți-a convenit certarea și dojana aspră a tovarășei tale, ce ai făcut?

Și acum s'ar putea ca să nu înjure copilul tău, care a fost martor la toate acestea?

Te mai plângi apoi că copilul tău n'are respect față de oameni și frică față de Dumnezeu? Dar mai întâi spune-mi: cine a vorbit de rău mai grozav pe aproapele, cari ori când ți-a fost sprijin în nevoi? Cine a înșelat mai jidovește, a mințit mai nerușinat pe prietenul de altă dată? Pe cine a văzut furând cu cea mai strașnică dibăcie, fără nici un pic de frică pentru bunul aproapelui.

Decâte ori ți-ai luat copilașul de mână și cu el încet, încet te-ai dus în Duminici și Sărbători la sf. slujbe? Sau dacă nu: Cam câte ori te-ai dus tu singur?

Câte nelegiuiri nu vei fi făcut Duminică dimineața și n alte zile sfinte, stând acasă în lenevire, fumând, clevetind, înjurând?

Dacă a crescut copilul puțin mai măricel, în Duminici și Sărbători, în loc de Biserică, l'ai trimis la vite, la oi, în munți sau pe șes, acolo s'a sălbătăcit, s'a împietrit la inimă, a orbit la suflet și deci nu i-a fost greu să ridice pumnul său ticălos și să lovească: în cine? În mama lui!

Napoleon cel Mare—împăratul Franței—a zis odată că dacă vrei să ai copii buni, trebuie să începi creșterea lor încă cu 20 ani înainte de a se naște și a spus un adevăr atât

de mare că la repezeală mai nu-l putem cuprinde cu mintea. Cu alte cuvinte a zis Napoleon că dacă vrei să crești bine copiii tăi, începe a te crește pe tine, să fii părinte bun. Și altfel nu se poate. Din părinți răi ies copii răi. De unde să prindă copiii obiceiuri bune, când la părinții lor n'au găsit așa ceva ?

Copilul trebuie crescut cu dragoste, dar tot odată și cu frică față de părinți, amândouă acestea să se topească la un loc și să formeze un singur tot. Cum e inima mamei, așa e viața copilului, cum e viața tatălui, așa sunt isprăvile copilului. Mama este ca un soare și razele ei încălzesc și fac să crească sămânța pe care ea a știut s'o samene. Tatăl poate să facă dibaci pe copilul său, el este ceea ce este ploaia pentru holdă, face să înverzească și să ia formă plăcută.

Dacă mama ține la cinstea și la casa sa, dacă ea se ferește de vorbe rele și dacă tatăl va ocoli nedreptatea și faptele urâte, nu cred că copiii la rândul lor să nu ajungă ceea ce doresc părinții lor.

Nici o îndatorire nu-i mai înaltă și mai sfântă, decât aceea de a orândui și călăuzi pașii copiilor noștri pe calea ce duce de a dreptul la picioarele Mântuitorului. Aici ei vor auzi ce-i adevărul, dreptatea sfینtenia vieții, dragostea către D-zeu și aproapele. Aici la Biserică și cu învățătura de acasă, sufletele lor nevinovate, vor fi luminate și încălzite de puterea învățăturai Evanghelice și astfel lumina va birui întunerecul și cele strâmbe vor deveni drepte. Copilul este ființa cea mai gingașă din sânul familiei și cea mai aleasă mângâiere a părinților. Când copilul este pătruns de duhul învățăturai creștine, avem cea mai bună garanție că el va fi omul care societatea îl vrea în viitor.

De vom face astfel. ei „vor crește în vârstă și în har înaintea lui D-zeu și a oamenilor“. (Luca II. 52).

Să nu uităm însă și cealaltă parte că acela ce nesocotește sfaturile părinților sei acela ce se îndepărtează de Biserică, de Dumnezeu, de lucrurile cele sfinte, se îndreaptă cu pași grăbiți spre ușile temniței.

Preot. Pantelimon-Pantelimon

Inovațiile în Biserică

Goana unora după originalitate, dorința altora de a se evidenția prin ceva, pornirea nesănătoasă de a eși din matca liniștită a uniformității numai ca să atragă atenția și să facă efect, cuprind și pe unii dintre frații noștri întru Domnul, fără ca să-și deie bine seama de urmările la care se expun.

Singura instituție din lumea întreagă, ale cărei norme de organizare și reguli de funcționare au fost stabilite odată pentru totdeauna este Biserica noastră creștină. Sfinții părinți au lămurit și hotărât doctrina de credință la sinoadele ecumenice iar chestiunile de cult le-au clarificat în amănunțime în cărțile de ritual, obligatorii de îndeplinit de către toți slujitorii Domnului.

Și la hotărârile dogmatice și la rânduelile cultului ei au oprit orice adăugare cum ori și ce reducere, socotind drept păcat de moarte și punând sub vina caterisirii pe cel ce va călca poruncile lor.

Care a fost motivul asprimei lor cu infractorii legilor bisericești? Mulțimea ereticilor și diversitatea părerilor în materii indiscutabile ca și în practica rânduelilor cultului.

Au avut dreptate sfinții părinți să se teamă atât de mult de destrămarea credinței și de inovațiile cultului creștin? Apariția ereziilor dealungul timpurilor și diferitele modificări în exercitarea cultului îndreptățesc din belșug această temere.

Acest proces de răstălmăcire liberă a doctrinei Mântuitorului Hristos și a hotărârilor sf. părinți, se continuă tot mai departe cu osârdie în numele libertății conștiinței, ba chiar și în numele evoluției unei științe teologice, cu colorit protestant de la distanță. Câțiva ani studiați în străinătate dau drept unor tineri să vină cu teorii noi și cu păreri contrare crezului nostru ortodox.

În materie de inovație în cult, nici nu se mai simte nevoie de o treaptă mai înaltă de cultură, de pe trambolina căreia să te poți arunca radios în ipostas de reformator. Bunul plac, inspirația momentului, lingușirea ajung pentru săvârșirea acestui sacrilegiu. Efectul în toată puterea cuvântului, admirația ascultătorilor, atracția clientelei, îngroșarea pungei, sunt în ultima analiză substratul sufletească al înfăptuitorilor acestor impietăți.

Și curios lucru, tocmai mănăstirile, cele mai credincioase conservatoare a tradiției bisericești, cele mai riguros obligate la păstrarea patrimoniului sacro-sanct primit de la strămoși, tocmai sub acoperișurile lor se petrec mai mult aceste spărturi în cetatea creștinismului. Nesupunerea la autoritatea ierarhică de cine a fost propoveduită mai cu înverșunare de cât de călugări, pe chestia calendarului?

Aceasta se cheamă ascultare?

Primul eretic al bisericeii noastre de astăzi nu tot în rândurile monahilor s'a semnalat: ierodiaconul Cornilescu?

Dar frații noștri monahi din mănăstiri dacă nu-și bat capul cu problemele religioase mai înalte, din lipsă de cultură sau de râvnă culturală, afară de prea puține fericite excepții, apoi laturea în care se simt la largul lor cu inovațiile este laturea cultului religios.

Câte interpretări silite, câte adausuri forțate pe unele locuri, O femeie de la munte de pe valea Bistriței mă ruga stăruitor odată să-i desleg cununia.

Mă uitai la ea mirat: e sănătoasă la minte sau bâigu-ește? Imi ripostă că la cutare mănăstire, cutare părinte desleagă cununiile la femeile văduve care vor să se mărite și îmi explică chiar ritualul acestei slujbe!

Altă dată o doamnă îmi aduce în biserică cămașa unei bolnave în ultimul grad, ca să-i fac sf. maslu pe rufa ei. „Cine v'a învățat D-nă această erezie?” o întreb eu. „Părinții la mănăstire” fu răspunsul.

Alții cred și cer preotului de enorie să-i slujească la mezul nopții sf. liturghie, sau sf. maslu, căci numai aceste rugăciuni sunt de leac. Și câte și mai câte alte practici și credințe greșite.

De ce scornesc ei asemenea proceduri ritualistice? Ca să se creieze în jurul mănăstirilor o atmosferă de sfințenie și har tămăduitor cu totul superior bisericilor mirenești. Vânarea banului este ultimul argument.

Dar inovațiile în materie de cult tot pentru aceleași motive de trufie între ceilalți semeni și de câștig își fac tot mai mult și în rândurile preoției de mir.

Cunosc preoți de mir care oficiază cât mai des sf. maslu la miezul nopții la căpătăiul bolnavilor. De ce? Anume pentru că preoții vecini nu înțeleg să speculeze în felul acesta.

Am văzut preoți de mir care ingenunchează la moliftele deslegărilor, la parastase, deși în cartea de ritual nu spune, deși acest fapt constituie o micșorare a prestigiului unui părinte duhovnicesc față de fiii lui, ori cât de sus puși ar fi aceștia. Am auzit preoți care adaugă de la sine la ieșirea cu sf. Daruri rugăciuni și pomeniri în afară de ritualul prescris, numai ca s'o facă pe grozavii și să eclipseze pe ceilalți frați.

Toamna aceasta cu ocazia oficierei unei cununii religioase în localitate la catedrală, a luat parte ca oficiant și un preot din București. Felul său de a cânta, a ceti, atitudinea, poziția la cununie a uimit, a consternat pe ceilalți preoți oficianți și pe cei azistenți. Totul făcea numai ca să se arate că el e mai strașnic de cât toată lumea. Luați seama că era în slujbă însuși Păr. Protoiereu al județului, față de care cel mai elementar bun simț îl obliga la altă atitudine.

De vre-o lună s'a petrecut în județul nostru un alt caz grav dn inovație, de adevărul căruia m'aș îndoi, dacă nu l'ași fi auzit discutându-se la cercul pastoral din localitate, caz despre care s'a făcut mare vâlvă.

În fața Familiei Regale, a regenților, primului ministru, mi-

niștri, șefi de opoziție s'a oficiat o aghiasmă de mai mulți preoți în care troparul „Mântuește Doamne poporul Tău și bine cuvintează moștenirea Ta” a suferit o mare prefacere. În loc de „Binecuvintează moștenirea Ta” preoții ca să epateze, să facă efect, au cântat „Și binecuvintează dinastia Ta”¹⁾.

Toți azistenții care cunoșteau la perfecție acest străvechi și foarte des auzit tropar, au rămas înmărmuriți. Această parte tragică a avut și comicul ei. Preoții cântau cum am arătat, iar dascalii cântau cum apucaseră ei din strămoși și cum li era dată limba. O adevărată babilonie!

Iată la ce situații tragi-comice ajungem cu dorințele noastre de inovații și cu silințele noastre de a plana deasupra semenilor noștri, umilindu-i pe ei și ridicându-ne pre noi.

Credem necesar de a se pune frâu avânturilor nesăbuite ale monahilor și ale fraților de mir după amețeala inovațiilor și a se orienta toți după cărțile noastre de ritual, cu care părinții, moșii și strămoșii noștri încălzeau cu atâta evlavie și cucernicie neprefăcută sufletele zbuciumate de vitregia vremurilor ale păstoriților lor.

Este adevărat că ritualul nostru bogat perde răbdarea multor grăbiți de astăzi. În presa bisericească s'a accentuat de mulți părinți neajunsul îndurat cu executarea integrală a tuturor rugăciunilor și canoanelor actelor de cult. Nici puterile slăbite ale slujitorilor, nici ocupațiile multiple și nici viețile împovărate de griji ale ascultătorilor nu le mai îngăduie încordarea atenției pentru gustarea cu adevărat a tot farmecului și a întregii înțelepciuni adânci din cetirile și cântările noastre.

De multe ori se văd situații, în care credincioșii încetul cu încetul se strecoară afară, cu tot farmecul unor cântări sau cetiri. Și atunci scurtarea unor rugăciuni parcă se simte ca o nevoie ce o citești în ochii tuturor.

Dar între a scurta un canon de rugăciune și între a veni cu inovații, de multe ori streine de spiritul și înțelesului rugăciunii, este o mare depărtare. Numai prin faptul apariției ei și contrastează cu totul caracterului conservativ al unei instituții tradiționaliste.

Cartea de ritual și practica milenară a tradiției bisericești pe lângă orientările științei teologice trebuie să fie îndrumarea oricărui liturghisitor al Domnului.

Preot. Gh. Verșescu
Piatra Neamț

1) Destul de trist dacă va fi adevărat!

Cerinți Pastorale

Starea religioasă a poporului nostru a suferit o mare schimbare mai ales în urma războiului care prin proporțiile mari și dezaastroase în care s'a desfășurat, a lăsat atâta mizerie, a sămănat atâtea decepții și a răscolit o puzderie de resentimente și patimi.

O dezorientare generală stăpânește societatea noastră de astăzi. Și s'ar părea că lumea oarecum s'ar fi obicinuit cu această situație. Nu! Lumea e disperată de această stare. Și vrea o eșire, o întremare. Poporul este setos după un sfat, după o îndrumare care să-l pună pe calea cea bună. Așteaptă mâna de ajutor minunată care să îndeparte toate lipsurile și toate relele care-l apasă.

Decâteori omenirea nu s'a găsit la răscruci! Și neamul nostru prin câte nu a trecut! Și spre mândria bisericii creștine și în cazul nostru a Bisericii românești, în toate aceste împrejurări grele, ea, Biserica, prin mijloacele ei modeste dar sfinte și eterne, a restabilit totul și a înzdrăvenit lumea pe o cale luminoasă și sănătoasă.

Din situația de astăzi nu se poate concepe o eșire decât tot prin munca înțeleaptă, entuziastă și cinstită a întregului cler a bisericii noastre.

Neapărat dușmanii cu care avem de luptat sunt mulți. Avem a lupta mai întâi cu lipsurile materiale care pe mulți din noi îi apasă. Avem de a ține piept propagandei sectelor care s'au înmulțit și mișună în toate părțile; Și mai ales față de unele confesiuni care ne fac concurență fățișă, prin organizația ce o au și prin privilegiile ce au câștigat prin nenumărate legi.

Și odată cu acestea trebuie o muncă de zi la zi pentru renașterea sufletească a credincioșilor bisericii noastre din patimele și relele de care unia sunt stăpâniți.

Prin noi biserica trebuie să le facă pe toate. Nici lipsa, nici mulțimea greutăților ce ne stau în cale nu trebuie să ne descurajeze. Preoția noastră o avem în numele Mântuitorului Hristos. El a biruit lumea. În numele Lui și cu El să îndrăznim la lucru și vom învinge toate.

În lumina celor înfățișate mai sus socot că toți preoții noștri trebuie neapărat să desfășure o muncă intensă pastorală, căutând a se degaja de orice ocupații străine misiunii preoțești, îndreptându-și fiecare orice lipsuri o fi având, ducând o viață cinstită și morală — Fiecare din noi să aibă veșnic în minte paza credincioșilor împotriva propagandei sectelor. Și acei înconjurați de sectanți și acei care au fost scutiți până acuma. Căci sectanții lucrează cu îndărătnicie și dispunând de mijloace cutreeră în toate părțile.

Prin o viață exemplară, prin o părintească îmbrățișare a tuturor poporănilor și prin luminarea lor asupra tuturor punctelor de credință ale Bisericii noastre se poate opune o rezistență de fier oricărei propagande. Mult va adăoga la promovarea lucrului nos-

tru, dacă în toate vom fi cu pază. Să îndeplinim toate practicile bisericești cu evlavie și întocmai după rânduețele cuvenite. Și ceea ce nu trebuie să ne lipsască nici într'un caz este predica. În toate Duminicile și sărbătorile de peste an și în diferite împrejurări, preoțimea noastră să predice Cuvântul Evangheliei, cu pregătirea cuvenită, frumos și pe înțelesul poporului.

Să răscumpărăm vremea că zilele grele sunt!

Pr. V. Chirica.
Misionar Eparhial.

Adunarea Asociației cântăreților bisericești, filiala Iași

În ziua de 19 Noembrie a. c. în urma dispozițiunii Înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitului Pimen, a avut loc prima conferință culturală a Cântăreților Bisericești din Iași, — oraș și județ — conform art. 82 din Legea și Statutul pentru reorganizarea Bisericii Ortodoxe Române.

La orele 9 dimineața s'a oficiat un tedeum în Catedrala Sf. Mitropolii — de către un sobor de preoți în frunte cu Pr. C. Protoereu C. Dinescu — răspunsurile au fost date de corul cântăreților.

După terminare Pr. C. Protoereu s'a adresat cântăreților urându-le spor la lucrul nou, la care pornesc cu începere de anul acesta, adică la o acțiune pentru pregătirea extra-profesională.

Apoi s'a trecut în sala corului metropolitan unde tot Pr. C. Protoereu a declarat deschisă cea întâi conferință culturală, comunicând cântăreților — că I. P. S. S. cu toată graba și cu toată mulțumirea a aprobat ținerea acestor conferințe, dorind ca aceste conferințe să fie un mijloc mai mult, prin care cântăreții, cu ajutorul preoților să se instruească cât mai bine pentru a putea corespunde în totul rolului de slujbași b-cești și colaboratori ai preoților atât în chemarea lor bisericească — cât și în cea extrabisericească.

După formarea biuroului care a fost compus din Pr. C. Protoereu ca președinte, D-nii Gh. Serban și C-tin Pleșca secretari, s'a dat cuvântul D-lui C. Dumitriu Președintele Asociației Cântăreților.

D-sa în puține cuvinte a arătat deosebirea adunărilor cântăreților de până acum — față de cea de astăzi — și exprimă

cele mai înalte sentimente de recunoștința ce cântăreții le au față de I. P. S. Mitropolit, care în toate ocaziunile a ținut să stăruie și să contribuie la ridicarea lor.

Salută venirea Prea Cucernicilor Preoți C. Roșescu și C. Dinescu în mijlocul cântăreților—ca cei cărora li s'a dat delegațiunea de a inaugura aceste conferințe, fapt ce creiază convingerea, că rezultatul acestor adunări, într'un apropiat viitor va fi mulțamitor.

La cuvântul Preotul C. Roșescu, consilier referent, care pune întrebarea dacă și cântăreții cred că este nevoie pentru ei de atari conferințe cu scop educativ? — și în entuziaste cuvinte își exprimă mulțumirea că forurile superioare au legiferat iar cântăreții s'au grăbit să folosească aceste conferințe care tind la ridicarea morală și culturală a cântărețului, potrivit cu timpul și împrejurările în care ne găsim.

Sf. Sa spune că odată cu punerea în aplicare a acestei dispozițiuni se va face desigur și un program pentru funcționarea a acestor conferințe. În vederea formării acestui program analizează unele puncte ce ar putea forma materialul ce el va cuprinde.

Vorbește între altele de ținuta ce trebuie să aibă cântăreții atât în biserică cât și în diferite împrejurări spre a fi cât mai bine apreciați în rolul ce îndeplinesc.

Ei trebuie să aibă o purtare demnă, ferindu-se de orice pacate iar executarea cântărilor să fie cât mai corectă și mai artistică, nu de mântuială sau în silă, asemenea să fie cu grijă de propia pregătire sufletească, ca prin lecturi potrivite să-și poată însuși cunoștințe suficiente ca atunci când ar fi angajați în discuțiune cu caracter bisericesc să poată da răspunsuri mulțumitoare.

Recomandă cântăreților multă dragoste de misiune și le dorește spor deplin în silințele lor spre progres.

Vorbește apoi Pr. Econom I. Ionescu pensionar—membru aderent al Asociației Cântăreților, dând frumoase exemple și pline de toată înțelepciunea ca unul ce a slujit Sf. Biserică timp de 50 ani.

Urmează apoi C. Sa Pr. Chirica revizor eparhial care potrivit misiunii ce a îndeplinit-o timp îndelungat în mijlocul poporului ca misionar al eparhiei—arată primejdia ce amenință biserica prin uneltirile diferitelor secte și spune că, cântăreții să lucreze alături de Preoți la stărpirea molimii și carilor — ce vor să roadă într'ascuns la rădăcina credinței din sufletul poporului.

Prea cucernicul Protoiereu mulțumește vorbitorilor adăogând că pentru această pregătire în primul rând fiecare trebuie să aibă la sine Noul Testament pe care să-l citească și să se

pătrundă de înaltele învățături ce cuprinde și în al doilea rând Asociația să înființeze o bibliotecă propunând ca această bibliotecă să se numească Biblioteca Asociației Cântăreților „Mitropolitul Pimen”—Filiala Iași, făgăduind că împreună cu ceilalți Prea cucernici Preoți vor stăruia la Înalta Chiriarchie ca Biblioteca să fie subvenționată din fondul cultural. — Declară conferința închisă.

Domnul Dimitriu mulțumește tuturor preoților care au luat cuvântul și care au asistat la această conferință.

Se trimite o telegramă la Înalt Prea Sfințitul Mitropolit.

Pentru continuarea adunarea generale a Asoc. se alege președinte al biuroului D-l D. Luchian cântăreț și grefier Târgul Frumos.

Comisiunea de cenzori prezintă bilanțul pe 1928 și adunarea dă cuvenita descărcare.

Domnul Dimitriu face darea de seamă a Filialei făcând un mic istoric, arătând fazele prin care Asociația a trecut până în prezent și cere cântăreților să poarte Asociației mai mult interes.

Comunică că s'a obținut încă din April a. c. un teren donat de Municipiul Iași pentru construirea unui cămin. Prezintă o schiță de plan și mijloacele la care urmează să se a-vizeze pentru strângerea fondurilor. — Vorbesc Domnii: Luchian, Cristea, Pavelescu și Sava după care adunarea semnează o declarație prin care consimte a li se reține prin statul de salariu 120 lei anual, cotizație cuvenită Asociației.

Se procedează la alegerea noului comitet fiind reales cel vechiu completat cu Domnul Gh. Brutu în locul D-lui Constantinescu.

Se realege vechea comisiune de cenzori iar secretar este ales D-l Petru Sandu. — Adunarea ia sfârșit la orele două și jumătate,

Asistent,

Centenarul Episcopiei de Arad

La 26 Octombrie a. c. s'a sărbătorit cu mare însuflețire împlinirea a o sută de ani dela urcarea pe scaunul episcopal de Arad a celui dintâi episcop român.

Date fiind împrejurările vitrege, în care s'a dezvoltat viața bisericească și națională a fraților noștri din acea latură a Ardealului, venirea întâiului Vlădică român la cârma episcopiei aradane a marcat cu drept cuvânt un moment istoric și național important și! merita să fie comemorat ca atare.

Câteva date istorice vor ajuta la înțelegerea evenimentului:

„Teritoriile arădane înainte de a fi în Arad reședință episcopescă, deci înainte de anul 1703, erau cărmuite de episcopii din Inea și Lipova. Încă la anul 1594 întâlnim pe episcopul Teodor apoi pe Matei și Moise. În anul 1605 în scaunul episcopesc al Ineului și Lipovei de azi aveam pe episcopul Sava, iar după el pe vărul său, episcopul Longin, apoi pe episcopii Sofronie și Ștefan. Când însă prin manifestul imperial din 4 Martie 1695 patriarhul sârbesc Arsenie Cernovici a primit să numească el episcop pentru părțile arădane și Timișoara, la Arad ajunse episcopul Isaia Diacovici. De atunci, timp de peste 130 de ani am avut numai episcopi sârbi până în anul 1829, când *Nestor Ioanovici*, românul dela Făgăraș, s'a instalat în scaunul episcopesc al Aradului“¹⁾.

Broșura „*Din viața lui Nestor Ioanovici*“ episcopul Aradului, publicată cu acest prilej de Dr. Gh. Ciuhandu descrie pe larg figura și activitatea episcopului Ioanovici cât și greutățile vremii de atunci pentru românismul ortodox din Ardeal.

Din partea sf. Mitropolii a Moldovei ca și a Sf. Sinod I. P. S. Mitropolit Pimen a trimis cu acest prilej următoarea telegramă de adesiune:

PREA SFINȚITULUI GRIGORE — Arad

Cu cuvenita evlavie în numele Sf. Sinod și al meu personal ne asociem din toată inima la serbarea împlinirii unui veac, dela înființarea acelei Episcopii, care ca un far luminos, în vremuri grele a călăuzit poporul român, către îndeplinirea idealului național și păstrarea sfintei credințe strămoșești.

(ss) PIMEN MITROPOLITUL

Președintele Sf. Sinod

Onomastica M. S. Regelui Mihai I la Iași

În ziua de 8 Noembrie Sf. Arhangheli Mihail și Gavril fiind onomastica M. S. Regelui un Tedeum solemn s'a săvârșit în Catedrala Sf. Mitropolii din Iași în fața tuturor autorităților militare și civile de către I. P. S. Mitropolit Pimen, după care I. P. S. Sa a expediat următoarele telegrame ocazionale:

INALTEI REGENȚE — București

Astăzi cu prilejul sărbătoririi numelui M. Sale Regelui Mihai I în Catedrala Mitropoliei am înălțat rugi pentru sănătatea M. Sale și a membrilor Inaltei Regențe.

Trăiască M. Sa Regele.

(ss) PIMEN Mitropolitul Moldovei

1) Din cuvântarea festivă a P. S. Episcop Grigorie al Aradului.

A. S. R. PRINCIPESA ELENA-MAMĂ—București

In Catedrala Mitropolitană față fiind autoritățile civile, militare și mult popor, astăzi când Țara și neamul românesc sărbătorește ziua numelui scumpului nostru Rege Mihai I, am înălțat rugăciuni către Dumnezeu pentru sănătatea desăvârșită și buna sporire în înalte virtuți a M. Sale.

Trăiască M. Sa cu întreaga Familie Regată

(ss) PIMEN Mitropolitul Moldovei

* * *

La acestea I. P. S. Mitropolit a primit următoarele telegrame răspuns :

Adânc mișcată de bunele D-v. urări și de rugăciunile înălțate pentru sănătatea fiului meu vă trimit din toată inima mulțumirele mele cele mai călduroase.

(ss) ELENA

* * *

Vă mulțumim din adâncul inimii în numele Majestății Sale Regelui și al nostru pentru bunele urări și rugăciunile înălțate către Atotputernicul cu prilejul sărbătoririi numelui Majestății Sale.

(ss) NICOLAE Príncipe al României

(ss) MIRON Patriarh al României

(ss) CONSTANTIN SĂRĂȚEANU

Cărți și reviste apărute :

Misionarul. Anul I No. 1 Chișinău.

Noua revistă bisericească este un nou rod al preocupărilor misionarilor noștri ca și a tuturor clericilor de inimă de a duce lupta cu toată energia împotriva dușmanilor de azi ai Bisericii. Ea își propune în deosebi a face studii critice asupra doctrinei diferitelor secte și în acelaș timp, prin utilizarea tezaurului bogat de arme ale ortodoxiei, a determina împotriva lor o vie mișcare de combatere, cât mai eficace, cât mai unitară. Nu mai puțin va fi și un organ de largă informație despre tot ce se petrece pe acest nou câmp de activitate bisericească.

Materialul bogat și variat al primului Nr. cu peste douăzeci de articole și studii, între care trei semnate de membri ai Ierarhiei înalte, este o dovadă a temeinicieii lucrului bun ce se începe

Scopul salutar ce ea urmărește, o recomandă dela sine atenției

preoților noștri, care vor găsi în ea o nouă și bună călăuză în lupta cu rătăciții.

Pentru interesul lor personal și cel general bisericesc o recomandăm și noi cu toată căldura.

Abonamentul anual 300 lei (Consiliul eparhial Chișinău), fie care exemplar având și un supliment gratuit pentru răspândit în popor.

Raze de lumină, revista studenților în teologie din București. An. I. No. 4. Internatul teologic.

Cu un conținut bogat și interesant noul nr. al revistei tinerilor studenți teologi se menține, ca și cele anterioare, la un nivel de preocupări sufletești destul de ridicat și care face cinste viitorilor clerici și carturari ai Bisericii. De remarcă nu mai puțin stricta obiectivitate în judecarea diverselor chestiuni actuale, din presa noastră bisericească.

Dintre articolele scrise însemnăm: *Unui profesor* (omagiul Păr. I. Mihălcescu); *Note specifice religioase la români*; *Mono-grafia bis. din Dragoslave*; *Ideia religioasă morală în filosofia lui Boutroux*; *Cu prilejul reformei învățământului teologic*. *Cronica* etc.

Mic Dicționar al Noului Testament de Pr. C. Dincescu, 96 pag. București. O lucrare nouă în literatura noastră teologică.

Ea aduce deslușiri asupra multor denumiri de instituții, localități și moravuri, menționate în N. Testament și despre care nu avem obișnuit decât cunoștințe incomplete. Vine astfel direct în ajutorul oricărui cercetător sau tălmăcitor al celor cuprinse în N. T. în deosebi a preoților, slujindu-le drept bună călăuză. Merită a fi procurată.

Preț 60 lei. Adresa: Bis. Schitul Măgureanu București.

Viețile sfinților după Dimitrie al Rostovuii, un vol. 394 pag. Chișinău Tip. „Cartea Românească“.

Este întâiul volum din cele 23 ce vor apărea pe rând în editura V. R. din Chișinău și care vor cuprinde viețile sfinților pe întregul an bisericesc. Acesta cuprinde viața și faptele sfinților așezați în calendar dela 1–15 Mai. Limba frumoasă în care este scrisă această lucrare ca și formatul ei mare, cu literă citeată, o fac atractivă la citit și practică. Clișeele admirabile, reprezentând chenare și chipurile sfinților, reproduse după un vestit pictor rus, dau textului multă podoabă și variație.

Pentru folosul ei educativ și practic bisericesc o recomandăm stăruitor spre procurare atât bisericilor cât și mănăstirilor noastre, prețul volumului fiind de 200 lei – iar comanda putându-se face sau prin mijlocirea secției noastre culturale, sau direct Tip. eparhială «V. R.» Chișinău.

Cheia cerului. „Tatăl nostru“ explicare de George I. Soare, student în teologie. București 56 pag, costul 12 lei.

Este o reușită tălmăcire în grai popular cu sugestive imagini și povestiri a Rugăciunii Domnești. Se recomandă ca o lucrare de edificare morală, bună de răspândit în popor, nu mai puțin și preoții pot găsi în ea un prețios material pentru catehizație.

Pr. C. R.

OFICIALE

Deciziune

Ne-a venit la cunoștință, că mulți dintre cântăreții numiți în anii din urmă, nu au destulă pregătire, în meșteșugul cântărilor liturgice bisericești, mai ales în cea ce privește cântările practice și tipicul.

Și întru cât în timpul de azi, înfrumusețarea serviciilor bisericești și mai cu seamă a serviciului Sf. Liturghii, este o cerință de căpitenie a cultului, dispunem ca toți cântăreții numiți în cursul celor din urmă 3 ani : 1927, 1928 și 1929, să fie chemați în serii, la reședința protopopească și în fața unei comisiuni, alcătuită din Protopop, un preot paroh fruntaș din localitate și un cântăreț recunoscut ca bun, dela catedrală sau dela altă biserică și să fie examinați din cântările pe note, din cântările practice, precum și cetitul și tipicul.

Vor fi examinați și asupra cunoștințelor ce au din muzica vocală armonică, în vederea că acești cântăreți, să fie în măsură de a pregăti și conduce coruri bisericești, cea ce se cere în vremurile de acum și mai ales în viitor, chiar și la bisericile dela țară.

Acei cântăreți ce nu vor avea cunoștințele cerute, li se va pune în vedere și vor fi obligați, ca în cel mai mult un an, să și le completeze, căci în caz contrar, vor fi înlocuiți, ca necorespunzători pentru serviciile liturgice în bune condițiuni, cerute în vremea de față de credincioșii bisericii noastre.

Aceasta se cere cu atât mai mult, cu cât astăzi serviciul trebuie săvârșit cu cea mai mare frumusețe, pentru atragerea poporului și aceasta se face prin muzică din partea cântăreților și prin predici din partea preoților.

În acest scop protopopiile ne vor recomanda câte un preot bine pregătit și câte un cântăreț bun cunoscător al cântărilor și tipicului, spre a fi numiți de noi ca membrii ai acelor comisii de examinare.

Această decizie se va aduce la îndeplinirea de către protopopii și se va publica și în revista oficială eparhială, spre a ajunge la cunoștința tuturor.

PIMEN

Consilier referent, *Pr. C. Gr. Vuiescu*

Copie depe adresa No. 10 din 30 Oct. 1929 trimisă de „Casa de Economie.—Ajutor și Credit a Clerului ortodox din România”.

Înalt Prea Sfințite,

Precum cunoașteți din comunicările ce s'au făcut de către Consiliul Central Bisericesc, a luat de curând ființă în București „Casa de Economie Ajutor și Credit a Clerului Ortodox din România”, căreia Parlamentul i-a acordat personalitate juridică și care funcționează în chip regulat cu începere dela 1 Octombrie a. c., având sediul în localul Consiliului Central din strada Matei Millo No. 9.

Este de prisos să mai insistăm asupra însemnătății pe care o are această instituțiune pentru Biserică și cler. Faptul că Statutul de organizare a Bisericii, la a cărui elaborare ați luat parte, prevede la Art. 24, al. m, înființarea unei Case de Credit, dovedește că necesitatea ei a fost întrevăzută și de I. P. S. Voastră, odată cu noua organizare ce s'a dat Bisericii noastre strămoșești.

Începând operațiile, avem însă nevoie de binevoitorul concurs al I. P. S. Voastre în care scop subscrișiți în numele întregului Consiliu de Administrație al Casei ne îngăduim respectos a vă ruga următoarele :

Potrivit Art. 6 și 7 din Statut sunt membrii ai Casei „toți membri activi ai clerului și funcționarii instituțiilor bisericești din țară”. Prin urmare, participarea tuturor preoților, cântăreților ca și a celorlalți funcționari bisericești din cuprinsul acestei Eparhii este obligatorie și urmează conform Art. 7 să li se reție prin statul de salar drepturile ce înțăleg a face în contul Casei, adică cel puțin 1% din salarul lunar cu sporurile.

Pentru o mai bună regulă și mai ales având în vedere că cota de 1% fiind minimă se poate ca unele persoane să dorească a li se reține o cotă mai mare, noi am întocmit și un formular de declarație, pe care cel în drept urmează a-l completa, semna și trimite nouă. Datele din această declarație vor fi trecute de noi în registrul de membrii, unde se va nota data de când a început reținerea, suma ce se reține și adresa exactă.

În scopul realizării acestei dispozițiuni, trimitem odată cu aceasta un număr de 600 formulare de declarație spre a fi pus la dispoziția celor în drept.

În acelaș timp vă rugăm însă, ca independent de ele, să dispuneți a se reține prin statul de salarii 1% din leafa do bază cu sporurile, tuturor preoților și funcționarilor bisericești din acea Eparhie inclusiv personalul bisericilor cu averi proprii.

Această operație se va face în chipul următor :

Până la organizarea definitivă a serviciilor casei, suma reținută prin stat, se va detrage de către delegatul ordonanțelor care o va mandata pe numele unui P. C. Protoereu din Capitala județului. Aceasta va încasa suma și apoi o va vărsa la sucer-

sala Băncii Naționale din localitate la dispoziția „Casei de Economie, Ajutor și Credit a Clerului Ortodox din România” căruia îi va înainta și recipisa băncii. Delegatul ordonanțator va trimite Casei borderou de sumele delrase cu mențiunea ordinului de plată trimis Protopopului. Această operațiune se aplică în vechiul Regat și Basarabia.

Pentru Transilvania, suma reținută prin statut se va încasa direct de către delegatul ordonanțator și se va vărsa lunar la sucursala Băncii Naționale din localitate la dispoziția „Casei de Economie, Ajutor și Credit a Clerului Ortodox din România”, căreia îi va înainta și recipisa obținută împreună cu borderoul reținerilor.

Acelaș lucru și pentru Bucovina unde Arhiepiscopia Cernăuților este rugată a detrage sumele respective în salariile ce se plătesc din fondul religios și a se depune la sucursala Băncii Naționale înaintându-se casei recipisa și borderoul sumelor reținute.

Nu se va face nici o reținere personalului de serviciu (camerieri, servitori, etc.) și nici personalului dela mănăstiri și schituri.

Precum am spus mai sus, aceste rețineri de 1%, urmează a se face independent de faptul dacă declarația individuală este sau nu subscrisă și predată. Ea are un rost numai ulterior și numai în ce privește organizarea interioară a Casei.

Reținerile se fac cu începere dela 1 Octombrie a. c.,. Pentru cei ce au primit deja salariul pe această lună, reținerile se vor face în luna viitoare, adăogându-se la rețineriile lunii curente.

Pentru prima lună se va reține și suma de 100 lei taxa de înscriere.

Reținerea se face în sume rotunde terminate în (zero) sau 5. Pentru cei ce vor arăta în declarație că subscriu mai mult decât 1% vom interveni a se reține ulterior diferența.

Supunând cunoștinței I. P. S. Voastre cele de mai sus, vă adresăm un respectos și călduros apel; rugându-vă să binevoiți a dispune să ni se dea sprijinul necesar întru ducerea la bun sfârșit a tuturor chestiunilor în legătură cu Casa de Economie a Clerului, a căreia importanță, nădăjduim că, clerul însuși o va înțelege. Dealtfel cei ce credem nu e propriu zis un sacrificiu deoarece 1% din salariu reprezintă o sumă foarte mică, care după zece ani se restituie cu dobândă, ceea ce însemnează că fiecare membru realizează pe nesimțite în mod direct o economie.

În afară de aceasta, atât preoții cât și instituțiunile bisericesti de orice fel, vor putea obține împrumuturi cu o dobândă efțină realizându-se astfel prin propriile puteri ale Bisericii nevoile clerului și a instituiiunilor ei.

Împrumuturile se acordă cu începere dela 1 Ianuarie 1930.

Cererile se vor adresa fie direct Casei, fie prin Eparhie. Un comitet compus din trei Consilieri Referenți ai fiecărei E-

parhii, va examina cererile și va referi Cassei, care va aproba sau respinge împrumutul în temeiul referințelor ce i se vor da de către acest comitet de trei, instituit pe lângă fiecare Eparhie.

Casa primește și depuneri spre fructificare cărora le va servi o dobândă convenabilă; deaceia ar fi bine ca atât Eparhia însăși, cât și celelalte instituțiuni din cuprinsul ei, să depună la noi cel puțin o parte din sumele de care dispun și care astăzi sunt depuse la alte Bănci unde sunt folosite în scopuri ce nu sunt ale Bisericii.

Nădăjduid din toate puterile în sprijinul I. P. S. Voastre vă rugăm să primiți expresiunea profundului nostru devotament.

Președinte, (ss) P. Partenie

Director (ss) St. Popescu

N. Red. — Preoțimea ortodoxă nu poate decât să se bucure de înființarea acestui așezământ economic, chemata a-i consolida șubreda sa situație materială. Asemănătoare „Casei de credit a corpului didactic” care, se știe, ce prețioase înlesniri face membrilor ei, *Casa* noastră a preoților vine în această vreme de grijă și nesiguranță ca o adevărată nădejde și ca o solie demai bine în viitor. Ea era de mult așteptată. Salutând din toată inima înființarea ei, suntem încredințați că toți preoții ortodoxi din țară vor ști s'o îmbrățișeze și s'o ajute din toate puterile pentru atingerea scopului ei salutar.

Circulara No. 6784 din 25 Noembrie 1929 către toți preoții din Eparhie.

Deși prin mai multe ordine anterioare am atras atenția tuturor preoților asupra datoriei ce au de a predica regulat la serviciile divine din zilele de Duminici și Sărbători, totuși cu mâhnire am constatat, că această îndatorire canonică este astăzi mult neglijată — căci sunt puțini preoții cari îndeplinesc cu toată grija acest oficiu.

Se pare, că preoții noștri au uitat însemnătatea de totdeauna a acestei datorii pastorale și că mai ales astăzi predica este principalul mijloc de a apăra pe credincioși împotriva atâtor secte și curențe primejdioase ce ne amenință din toate părțile; că ea face parte integrantă din serviciul liturgic, neputându-se nici cugeta lipsa ei.

Se pare, că unii preoți nu pricep îndestul, cum astăzi în urma războiului, cu prefacerile ce el a adus, masele credincioșilor noștri, atât la orașe ca și la sate, nu se mulțumesc numai cu ascultarea sf. slujbe, ci așteaptă și lămuriri asupra învățăturilor sfinte și că numai prin cuvântări explicative se împacă pe deplin.

Vă atragem deci din nou luarea aminte, că neîndeplinirea datoriei sfinte de a predica în biserică este o mare vinovăție

atât față de obligațiile canonice, bine cunoscute, cât și față de autoritatea și demnitatea preoției—care rămâne, ast-fel știrbită.

De aceea fără a intra în alte motivări, Vă facem cunoscut hotărîrea noastră, ca pe viitor datoria de a cuvânta poporului în biserică să fie *strict îndeplinită*—sub pedeapsă—de către toți preoții din Eparhie. Chiar și preoții în vârstă vor trebui să dea povește morale și practice credincioșilor, potrivit puterilor lor.

Iar pentru o deplină încredințare despre îndeplinirea acestei dispozițiuni sunteți obligat ca împreună cu epitropia să înființați un *registru de prezență* numerotat, sigilat și parafat de Protopopie și în care veți nota în fie-care Duminică și Sărbătoare săvârșirea sf. liturghii și subiectul predicei rostite în fața poporului.

Astfel controlul de către autorități a săvârșirei sf. slujbe în mod regulat și cu predică, se va face după acest registru—cunoscându-se că atunci, când încă vom constata cazuri de preoți neglijenți—vom lua față de ei măsurile de rigoare, oprindu-li-se chiar și plata salariului, ca unor slujitori care nu-și fac datoria.

PIMEN

Mitropolitul Moldovei

Consilier referent

Pr. C. Roșescu

«Continuare»

41. Acatistul Ioan Cel Nou.	6
42. Mielul lui Dumnezeu	12
43. Psaltirea de P. S. Episcop Nicodem	50
44. Un sfat bun dădacelor creștine	5
45. Călăuza Monastirei Neamțu	3
46. Paraclisul Sf. Ilie	4
47. O vizită la Monastirea Neamțu și Secu de Pr. N. Ho- doroabă	10
48. Doi moșnegi la Ierusalim de P. S. Episcop Nicodem	5
49. Viața Sf. Grigorie	6
50. 23 Predici, explicarea Tatălui nostru și Fericiri de P. S. Episcop Nicodem	20
51. Ce socotiți voi de Hristos ? de acelaș	20
52. Cinci mărgăritare " "	20
53. Unde-i Iubire, acolo-i Dumnezeu "	6
Cruciulițe a 0.70, 1 și	2
Iconițe de metal cu chipul „Maicei Domnului	33

PAROHII VACANTE

1. JUD. FĂLTICENI. Parohia *Uncești*, Com. Bunești. Biserica parohială construită din piatră, în bună stare. Biserica filială din Petia, în curs de construcție. Sesia bisericii 24 hectare. Casă parohială nu este. Populația ortodoxă de 306 familii.

2. JUD. BOTOȘANI. Parohia *Oneaga*, rurală. Are un singur sat cu o populație de 500 capi de familie și o singură biserică în stare bună. Sesia bisericii de 21 ha. în parte arendată. Este casă parohială.

3. JUD. NEAMȚ. Parohia *Sf. Ilie* din Tg. Neamț, urbană.

4. JUD. IAȘI. Postul de preot confesor la capela Penitenciarului Central din Iași (Galata), retribuit cu salariul cuvenit unui preot licențiat în teologie.

5. Două posturi de preot la biserica „*Sf. Spiridon*“ din orașul Iași. Salarizarea se face de către Epitropia Sf. Spiridon. Locuințe nu sunt.

6. Postul de arhidiacon dela catedrala *Sf. Mitropolii* din Iași.

ANUL V, No. 12

IAȘI, DECEMBRIE, 1929

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

APARE LUNAR

SUB CONDUCEREA SECȚIEI CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Redacția și Administrația:
Secția Culturală, Sf. Mitropolie

ABONAMENTUL
PE UN AN, 120 LEI

CUPRINSUL:

Cartea Pastorală cu prilejul Sf. Sărbători și Anul Nou
Nașterea Domnului
Plinirea vremii
Psalm 103

Asociația Clerului
Oul lui Columb
Recenzii
OFICIALE
Interpretări de texte din lege
Planuri tip de Biserici și case parohiale. Organizarea Casei de credit a preoților. Concurs pentru scrieri de propagandă. Diverse. Mulțămiri publice, Parohii vacante, etc.

I. P. S. Mitropolit Pimen
† Arhiereu Grigorie Leu
Pr. M. Grădinaru
Psaltirea. P. S. Episcop
Nicodem

Pr. C. Matasă

Pr C. R.

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE DE CULTURĂ BISERICESCĂ

APARE ODATĂ PE LUNĂ

SUB CONDUCEREA SECȚIUNII CULTURALE A CONSILIULUI EPARHIAL

Scrisoare pastorală de sf. Sărbători ale Nașterii Domnului
și anului nou 1930

PIMEN

Mitropolitul Moldovei și Sucevei

cătră iubitul Cler și popor

Sunt aproape două mii de ani de când proorociile sfinte din Legea cea veche s'au împlinit în văzul întregelumi. Căci iată într'o peșteră săracăcioasă, unde sălășluia întunerecul, s'a născut Lumina lumii, Mesia cel făgăduit și așteptat dela zidirea omului. Din Sf. Fecioară, cea aleasă de Dumnezeu și crescută în Templul sfânt se naște dumnezeescul Prunc, după cum mai înainte îi binevestise Arhanghelul Gavril: **„Bucură-te cea plină de dar... că ai aflat har la Domnul.. și vei naște fiu și se va chema numele lui Isus”**. (Luca I 28-32). Cea ce proorocii preziseră a întărit Dumnezeu prin îngerii săi.

N'a fost clipă mai sfântă și mai înălțătoare pentru înreaga omenire de cât aceia, când Mesia, Imperatorul Cerului și al Pământului a pogorât între noi, luând chip omenesc și această taină cu mult înainte a închipuît-o proorocul când zice: **„Cei ce locuiau în întuneric și în umbra morții, au văzut**

NOTĂ Această scrisoare pastorală se va citi de preoți în biserici cu prilejul sf. sărbători.

lumină mare". Căci în adevăr ceas de lumină și mântuire a fost Nașterea cea mai pre sus de fire a Mântuitorului. Cu El împreună s'au pogorît în lume și cele cerești. Lumina umple peștera; deasupra spre Răsărit se arată lumii steaua care „luminează și adeverează" iar în văzduh slujitorii tronului ceresc, îngerii, cântând, se apleacă spre pământ vestindu-i bucuria cea nespusă: **„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, între oameni bunăvoie"**.

De câtă cinste s'a învrednicit pământul! De câtă îndurare din partea Tatălui ceresc ne-am învrednicit și noi oamenii, fii neascultărei, oile cele rătăcite! Căci spre a ne aduce la staulul mântuirii se naște în peșteră astăzi Hristos, pentru a chema pe păcătoși la pocăință și spre a ne deschide iarăși ușile raiului, cele închise prin pacatul lui Adam.

Doritor de lumină și însetat de adevăr și de dreptate era neamul omenesc când Domnul s'a pogorît la noi. **„Iată vă vestesc bucurie mare care va fi la tot poporul"** a zis îngerul către păstori. Și strejarii turmelor, în noapte, cu grabă și tremurând de bucurie au alergat și s'au plecat închinându-se în fața Pruncului ceresc, izvorul nesecat al vieții veșnice. Iar din depărtatul Pământ al Mesopotamiei, de unde oare când Dumnezeu a chemat spre veșnic legământ pe Avraam, acum cei trei magi înțelepți, zărind steaua cea vestitoare, pornesc la drum cu grabă să afle de nașterea cerescului Stăpân, de mult așteptat. Domnul ajută și îndreaptă pașii celor ce-L caută pre El. După cum în legea veche prin nor de lumină și stâlpi de foc Dumnezeu a condus pe cei scoși din robie, spre pământul făgăduinței, tot astfel acum, prin steaua luminoasă, Dumnezeu îndreaptă pașii omenirii — prin acești trei magi — către ieslea în care sălășluia lumina cea neapropiată.

„Hristos se naște slăviți-L". Il slăvesc oștile cerești, I se închină păstori, daruri scumpe li pun înaintea magii înțelepți.

Ceas măreț de sfântă închinare! Cerul și pământul deopotrivă se bucură și slăvesc pe Cel necuprins!

Și azi când ne ducem cu mintea la peștera cea sfântă, azi când copii vestesc bucurie prin colinde și cântece de stea, când slujitorii sfințiți duc cu evlavie sf. icoană, vestind Nașterea prin cântări, în casele creștinilor, cât de lămurit se aude lăuntrica chemare către o viață nouă, a căreia desăvârșită în'ruchipare ne-o redă Insuși Cel născut în iesle.

„Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pre voi. Luați jugul meu preste voi și vă învățați de la mine căci sunt blând și smerit cu inima (Mat. XI. 28—30.

Mai mult ca ori când astăzi avem nevoie să fim blânzi și smeriți cu inima, azi când în juru-ne peste tot se văd porniri pătimase, isvorâte din mândrie și lăcomie.

...„Pre pământ pace între oameni bună voire“.

Iată voia lui Dumnezeu vestită prin îngeri deasupra peșterei. Pacea sfântă.

Iar mai târziu în vorbirea Sa din preajma Sf. Patimi, premergătoare morții Sale de bună voe, stărue Domnul în deosebi asupra păcii, lăsând-o urmașilor săi ca un adevărat testament ceresc:

„Pacelas vouă, paceamea dau vouă, nu precum lumea dă, Eu dau vouă“ (Ioan XIV 27).

Și cu drept cuvânt, iubiții mei fii, numai pe această cale a păcii și a buneî voiri între oameni, se poate agonisi tot sporul cel de folos atât de fiecă creștin și cetățean în parte, cât și de către familie și de societate în deobște. Numai pe temelîa păcii și a dragostei creștine s'au putut înfiripa timp de aproape două mii de ani toate lucrurile bune cari au desăvârșit civilizația și progresul omenirii. Tot pe această cale a păcii și înțelegerii cată să ne silim a păși și noi Românii azi către

îndeplinirea conștiincioasă a datoriilor noastre ca buni creștini și cetățeni devotați.

Și acum în aceste zile sfinte și scumpe pentru întreaga creștinătate, ce alte daruri mai potrivite am putea aduce Celui născut în iesle pentru mântuirea noastră, decât o credință curată, o nădejde tare și o dragoste nesfârșită către Dumnezeu, ca și o viețuire de pace cu aproapele nostru!

Aceste sunt aurul, tămâia și smirna, pe care ca și magii odinioară le aducem Mântuitorului nostru.

Din inimă curată dar să rugăm cu toții pe bunul Dumnezeu ca în aceste sărbători sfinte, când cu ajutorul Lui puternic pășim și peste pragul unui An nou, să reverse peste noi și țara noastră harul sfânt al păcii, al dragostei și al bune înțelegeri între noi, să binecuvînteze țările cu roade îmbelșugate, pentru ca împreună, mic și mare, sărac și bogat, învățat și neînvățat, să sporim spre tot lucrul bun și de folos, într'un glas laudând și slăvind pe Dumnezeu cel născut din Fecioară.

Și cu acest prilej, aducem tuturor fiilor noștri duhovnicești, urări de sănătate deplină și arhieriești binecuvântări.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și Tatăl să fie cu voi cu toți. **Amin.**

PIMEN

**Mitropolitul Moldovei
și Sucevei**

Data în reședința Noastră Mitropolitană din Iași,
astăzi 23 Decembrie 1929.

De ziua Nașterii Domnului

Slavă întru cei de sus lui D=zeu
Și pe pământ pace...

Iată cântarea cea sfântă și îndrumătoare ce trebuie să lase un ecou puternic în sufletele noastre la fiecare sărbătorire a Nașterii Domnului!

Ea are menirea să ne scoale din somnul cel de moarte al traiului nostru pământesc și să ne înalțe la lumina cerească a Mântuitorului Hristos, așa cum, mai lămurit ne spune Sf. Ap. Pavel când zice: „*Deșteaptă-te cea ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Hristos*“ (Efes. V, 14).

Această cântare îngerească este imnul mântuirii, este imnul împăcării cerului cu pământul.

Păcatul strămoșesc adusese în lume învrăjbire. Ca orice patimă și neascultare răcise dragostea dintre Creator și creatură, îndepărtase cu totul conducerea cerească de sălășluirea pământească.

A sosit plinirea vremii însă.

Cântarea îngerească din noaptea sfântă a Nașterii Domnului este solia dumnezeiască, ce vestește sosirea Aceluia ce va îndeplini, planul de mântuire. Totodată ea este și steagul călăuzitor pentru îndrumarea pe căile fericirii eterne. Cântarea îngerească a și început lucrul mântuirii. Corurile îngerilor deschid larg porțile cerești, ca Cel vechiu de zile să-și întoarcă iarăși fața Sa spre pământul plin de dureri. Cetele fâlfâitoare umplând văzduhul fac din nou legătura dintre cer și pământ și deșteaptă omenirea să privească cerească milostivire.

Da, suntem treziți din somnul păcatului și ni se arată calea cerului! Momentan nu știm ce se credem, ca tot cel deșteptat din trândăvia pasiunii, ca tot cel scos din întineric la lumină. Incet, încet însă, ni se lămurește totul. O altă cântare din slujba sfântă: „*Hristos se naște slaviți-l! Hristos din ceruri, întâmpinați-l! Hristos pe pământ, înălțați-Vă! Cântați Domnului tot pământul și cu veselie lăudați-L noroadă că s'a proslăvit!*“ ne trezește complet și ne arată bucuria mântuitoare.

Slavă întru cei de sus lui D-zeu și pe pământ pace!, Acesta e steagul mântuirii noastre. Vom avea pace pe pământ, unmai atât cât vom ști să slăvim pe D-zeu din ceruri. *Hristos pe pământ înălțați-Vă și cântați Domnului tot pământul* ca pacea să se sâlășluiască...

În toate vremurile cântarea îngerească din sfânta noapte a Nașterii Domnului și-a avut ecoul ei de mângâiere și îndrumare. În toate vremurile a stors și șters lacrimi de durere și bucurie. În toate vremurile lumina orbitoare a vestirei îngerești cu sfintele cântări a surprins pe învrăjbiții lumii în lupta ascunsă și grozavă a pasiunilor.

Astăzi însă pare că cereasca cântare ne surprinde și mai învrăjbiți, în lupte și mai demonice. Surprinderea este cu atât mai dureroasă și mai uimitoare, cu cât învrăjbirea este și lupta se dă la intunec tocmai în numele Aceluia ce se vestește Mântuitor al lumii!

Dacă atragem strălucirea acestei sfinte sărbători, cu îngereasca cântare, mai mult asupra noastră, celor ce mereu rostim mântuitoarele cuvinte «Pace vouă» nu poate fi o durere și o umilire mai apăsătoare. Nu, pentru că nicio dată n'a fost un contrast mai izbitor dintre cea ce reprezintă și spunem—și dintre cea ce suntem.

În dragoste părintească și frățească nu suntem, nici noi slujitorii întru cele sfinte Și nefiind noi nu pot fi cu atât mai mult—credincioșii noștri în traiul lor zilnic.

Pentru aceasta pace nu avem.

Credincioșii se rătăcesc din ce în ce căutând, pacea și mântuirea la alți păstori năimiți, străini de neamul și legea noastră. Slujitorii păstori cer ajutorul și îndrumarea în alte părți decât la frații și ierarhii lor. Și pace nu-i.

Toți ne-am rătăcit, netrebnici ne-am făcut. Nu este mântuire...

Nu-i mântuire? De ce? Nu s'a născut Mântuitorul în eslea din Betleem? Nu a adus El pace pe pământ?

Da! S'a născut, însă noi ne apropiem de El numai cu gura și numai cu buzele Îl cinstim iar cu inima suntem

departe <Mat. XV 8>. Pacea de pe pământ și buna înțelegere dintre oameni, atârnă însă numai de slăvirea plină de dragoste și curățenie.

Și atunci, dacă acesta=i adevărul sfânt, mărețul praznic al Nașterii Domnului cu slăvita cântare îngerească să ne trezească cu un ceas mai din vreme din starea în care ne aflăm și să ne amintească îndreptătoarele cuvinte ale Sf. Ap. Pavel:

«*Vedeți să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, rescumpărând vremea căci zilele rele sunt*» <Efeseni V 15>.

† Grigorie Leu

Plinirea vremei...

— Reflexiuni —

I.

Izvorul tuturor păcatelor e dragostea de sine. Nimic n'a încărcat pe om cu mai multe greșeli și nimic nu l-a înșelat mai mult ca iubirea de sine. Din ea a luat naștere orgoliul și invidia, iar din aceste toate fărădelegile și nenorocirile.

Iubirea de sine a fost și e așa de generală încât cei mai mulți au considerat-o firească și au făcut din ea un cult pe altarul căreia au sacrificat toate sentimentele sfinte.

Omul se iubește așa de mult încât se socote centrul universului, orice îi e permis, iar mai mare peste el nu recunoaște decât dorința sa.

Omul devine adoratorul lui însuși și uită pe Dumnezeu cel adevărat.

Singura virtute a aceia să fii tare, războinic și necruțător. O viață cotropită de toate pasiunile, călăuzită de orgoliu, otrăvită de invidie, închinătoare la idoli, supusă inclinărilor oarbe, iată cum s'ar putea face tabloul cu fond roș al lumii idolatre, fațarnice, criminale și umbrite de Intunericul Morții. În acest tablou s'ar putea zugrăvi totul: toate tainele pământului, strălucirea aurului, victoria regilor, dulceața artei, îndrăzneala filosofiei, tot... numai slava lui Dumnezeu și pacea nu!

În mijlocul acestei lumi învălmășite în vâltorile păcatului, în liniștea intronată cu sabia, în mijlocul oamenilor fațarnici și uci-
gători de profeți, în o esele, sub o șură, unde se adăposteau dobi-

toacele se naște, din o mamă fecioară, Copilul Sfânt, care avea să revoluționeze toată fața lumii, să schimbe concepțiile și conduita tuturor în toate direcțiile, la toate popoarele și în toate veacurile.

La Nașterea Domnului ingeri plutesc deasupra întinericului, deasupra pământului, căci se născuse pe el Lumina și cântă «Slavă lui Dumnezeu, celui mai presus de Ceruri, pe pământ pace și între oameni bună voire». Luca II. 14.

Slavă lui Dumnezeu și pacea pe pământ... în adevăr singurele motive pentru care se naște cel mai mare prooroc, însuși Fiul lui Dumnezeu.

II.

Pe timpul celui mai crud rege numit Irod, se naște Mântuitorul, noul rege, care e cel mai blând și mai mare decât toți stăpânitorii pământului

Fățarnicia purta masca sincerității, iar mincuna fu numită adevăr.

Slava lui Dumnezeu și credința erau numai vorbe rostite de buze pângărite. Inimele erau pustii și murdare. Toate valorile erau răsturnate și la orice *da* venit dela Dumnezeu era întronat un *nu* consfințit de legile pământului.

Atunci s'a născut în o ieseală din Betleem Adevărul și Dreptatea.

Toți iubitorii de sine, doritorii de moliciuni și desfrâu se odihneau atunci în odăi călduroase, pe așternuturi moi, toți trăiau în o pace păstrată cu sabia.

Cezarul era marele pontifex închinător la idoli, iar supușii lui erau fațarnici și lingușitori, căci acolo unde-i tirania și părtinirea nu-și are loc sinceritatea.

Toți urmăreau un trai cât mai îndestulat și câștigat cu cât mai puțină osteneală.

Bogăția era ținta tuturor, căci iubirea de sine vrea bogăție, toți erau lacomi căci iubirea de sine vrea totul pentru sine și nimic pentru altul.

Atunci se naște în sărăcie cel mai bogat decât toți locuitorii pământului, căci Isus avea să zică: „Nebunule! în această noapte sufletul tău se va cere dela tine, cui vor rămânea bogățiile tale?” Luca XII. 20.

El descoperi lumii bogăția cea mai mare și cea mai de preț, care e a sufletului și care niciodată nu piere.

Mântuitorul se naște ca să renască lumea. Fericirea nu mai stă de acum în aur și argint în glorie și îmbrăcăminte scumpă... ci în inobilarea sufletului, în desăvârșirea și mântuirea lui.

«Căci ce ar câștiga omul de-ar dobândi lumea toată dacă și-ar pierde sufletul său?» Marcu VIII. 36.

Mântuitorul, în locul vieții trupesti, încronează viața sufletească. Fericirea o mută dincolo în Împărăția Cerurilor; — căci toate bunurile și plăcerile pământului nu sunt nici cât un strop de rouă pentru adevărata fericire. Omul a încercat pe rând toate și în toate a rămas amăgit și nemângăiat. Nu-i fericire în țărână și în mocirlă...e plăcere animalică, dar nu aceea pace cerească care să-ți strecoare în suflet lumină și să te facă să-ntinzi brațele spre cer și să șoptești: „Doamne! Te-am regăsit, umple sufletul meu cu tine, Tu ești infinitul, orizontul larg și plin de albastru după care arde inima mea, Tu ești fericirea nespus de mare și adevărată”.

Mântuitorul vine dela Tatăl ceresc s'aducă pe pământ această fericire.

Oamenii trăiau în neliniște căci fiecare se iubea pe sine și ura pe vecinul său. Mântuitorul aduce ura de sine și iubirea de vrăjmaș. „Oricine voește să vie după mine — zice — să se lepede de sine, să-și ia crucea și să urmeze mie”. Marcu VIII. 34.

Înțelesul e acesta: dacă vrem mântuirea trebuie să omorîm, să tăgăduim în noi toate pornirile rele legate de trup, să ne urim pe noi, căci dușmanul nostru cel mai mare stă ascuns în noi înșine, să renunțăm la noi, să ne lepădăm de noi, să ne luăm crucea, adică să ne sacrificăm viața animalică și să urmăm Lui. „Căci ce va folosi omul de-ar dobândi lumea toată, dacă sufletul său și-l va pierde”. Marcu VIII. 36.

Iubirea de sine a stricat pe om atât, încât nu numai îl făcu mândru și invidios, dar îl făcu să se adore pe el însuși și să se închine obiectului propriilor sale poftes, astfel idolii luară locul adevăratului Dumnezeu.

Mântuitorul vine cu sabie de foc. El va fi un luptător neînvins și nu va da îndărăt până ce nu va nimici această vinovată iubire de sine, care a stârnit atâtea războaie și care a vărsat atâta sânge nevinovat.

Din iubirea de sine a luat naștere destrăbălarea și voluptatea tuturor poftelor trupesti. Împăratul, guvernatorul și poporul erau stricați atât, încât considerau fecioria o rușine. Mântuitorul se naște din o fecioară și va trăi tot timpul până la norul depe culmea Vitaniei în o feciorie curată și sfântă. El nu impune omului această nouă virtute, dar o dă ca un ideal pentru ca oamenii să apuce calea de mijloc, singura potrivită deocamdată ființei noastre compusă din spirit și trup.

Iubirea de sine a întunecat mintea omului și nu mai cunoșcu pe Dumnezeu. Mântuitorul veni să înlocuiască iubirea păgână cu iubirea adevărată, să lumineze mintea și să facă cunoscut pe Dumnezeu. Acest prunc înfășat în scutice, încălzit de răsufatul cald al dobitoacelor, ținut la sânul unei fecioare avea să prăbușească pe toți idolii pământului, să dărâme toate templele, să răstoarne toate minciunile și să îndrepte toate filosofiele; El avea

să preamărească o nouă viață, să-i dea noi forme și un nou cult, El se naște să pue un sfârșit vieții idolatre și iubirei de sine.

Ani se vor număra până la El și dela El.

Am spus că din iubirea de sine luă naștere orgoliul și pizma. Fiecare dorea să aibă totul și să însemne totul. O luptă sălbatecă se incinse și omul deveni o fiară hrăpăreață.

Prima vărsare de sânge a fost din pricina mândriei și a invidiei. Ura înarmează brațele. Pentru satisfacerea dorinței de mărire a curs atâta sânge încât în veci nu se va spăla pământul cu tot potopul de ape.

Oamenii se urăsc. Fiecare se iubește pe sine cu iubirea cea mai vie și mai pofticioasă. Trupul e îmbrăcat, hrănit și imbuibat cu toate bunătățile pământului, e îmbăiat în esențe mirositoare și culcat în așternuturi moi și calde. Pentru viața corporală, oamenii se urăsc de moarte. Fiecare vrea să întrecă pe altul în bogății și măririi. Lumea e împărțită în clase: stăpânitori și supuși, după origină, ocupație și avere. Intre om și om e prăpastie. Nimic nu-i leagă, nimic nu-i aprinde și nimic nu-i face să se iubească. S'au dat războaie pentru o palmă de pământ pe care n'ar fi încăput toți morții căzuți pentru acea cauză.

Mântuitorul Isus se naște pentru un sfârșit și un început.

Înainte de El a domnit *Intunericul* dela El încoace va trebui să fie Domnia *Luminii*, înainte iubirea de sine și ura de aprăpele, după El ura de sine și iubirea de dușman.

Lumea vrea pace, și pacea nu stă decât în iubirea de Dumnezeu și aproapele.

Toți suntem fii lui Dumnezeu și frați între noi, iată prima apropiere, prima legătură și primul indemn la iubire.

Mântuitorul se naște să descopere lumii Adevărul... și adevărul mai presus de toate e Dumnezeu, creator și tată al tuturor oamenilor. Datoria cea mai mare e să iubim pe Tatăl suprem și pe aproapele ca pe noi înșine, să iubim chiar pe dușman, căci și el ne e frate. Mântuitorul schimbă cultul creației cu cultul Creatorului.

El intronează pe Dumnezeu în locul Idolilor, El în locul vechii morale institue învățătură nouă: „Iubiți pe dușmanii noștri binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc, rugați-vă pentru cei ce vă prigonesc și vă persecută, ca voi să fiți fii ai Tatălui vostru, care este în Ceruri, căci El răsară soarele peste cei răi și peste cei buni, și trimite ploae peste cei drești și peste cei nedrești. Matei VI. v. 44. 45.

Iubirea... iată piatra unghiulară a Bisericii Creștine.

Pacea pe care o cântau ingerii la Nașterea Domnului nu putea pogorâ între oameni decât prin iubire.

III.

Nașterea Domnului! Icoană sfântă! Un copil ca un inger...

cu ochi albaştri și cu păr bălai... nevinovat și blând ca un miel... înfășat în scutice albe, ținut la pieptul unei fecioare în care bate inima cea mai curată și cea mai sfântă; păstorii privesc uimiți și l-se închină; vitele rumegă liniștite și magii depun la picioarele Lui tot ce au mai de preț; o stea nouă strălucește pe cer și Îngerii plutesc în văzduh cântând *Slavă lui Dumnezeu și pace pe pământ.*

Nașterea Domnului... aurora unei noi vieți... răsăritul unui nou soare... Mântuirea noastră!

Dar, Doamne, cum ne găsești oare? Avem biserici, temple de cultură și catedrale; ne închinăm și rostim numele Tău în fiecare zi; dar nu, pacea, bună-voirea și dragostea nu-i între noi. În locul idolilor vechi am ridicat cultul patimilor noastre. Mândria, ambiția, mărirea, gloria și banul iată singurele realități care mormesc și aprind inimile noastre. Pretutindenea se vorbește în numele Adevărului... dar vorbitorii sunt mincinoși. Creștinismul e un ideal măreț pentru desăvârșire, dar oamenii înclină mai mult spre mîcirila imediată a realității. Oare când, Doamne, ne vom renaște odată cu Nașterea Ta?

Preot M. Grădinaru.

Psalm 103 *

Bine cuvintează suflete al meu, pe Domnul! Doamne Dumnezeul meu, mare și minunat ești tu: cu slavă și cu strălucire împodobit!

Tu te îmbraci cu lumina ca cu o haină; Tu întinzi ceriul ca un cort.

Tu din ape îți faci lăcașurile cele de sus; norii sînt căruța ta, și te porți pe aripile vînturilor.

Tu faci vînturile trimișii tăi, și flăcările focului sînt slugile Tale.

Tu ai așezat pămîntul pe temeliile lui, și nu se va povârni în veacul veacului;

Cu adîncul ca cu un vestmînt l-ai îmbrăcat, și apele acopereau înălțimile lui.

La porunca ta ele au fugit, la glasul tunetului tău repede au curs:

au suit munți, s'au pogorît în văi, la locul ce tu le-ai rînduit; pusu-le-ai hotar peste care nu vor trece, nici se vor întoarce să acopere pămîntul.

Tu ai trimis izvoare în văi, printre munți curg ape.

* > Psalmul creației după frumoasa traducere a Psaltirei de P. S. Episcop Nicodem.

Din ele s'adapă hiarele câmpului ; asinii sălbateci setea-și potolesc.

Preste acelea locuesc paserile ceriului ; de prin ramuri răsună glasul lor.

Tu adăpi munții din înălțimile Tale : din roada lucrurilor Tale se satură pământul.

Ta faci să răsară iarbă pentru dobitoace, și verdeața pentru trebuința omului : Tu scoți hrana din pământ :

pânea, care întărește inima omului ; untdelemnul, care-i luminează fața, și vinul, care veselește inima omului.

Sătura-se-vor copacii dumbrăvii, și cedrii Libanului cei sădiți de mâna Ta.

Intrânșii paserile își fac cuiburi, ciparișii sânt locuința costârcului.

Munții cei înalți sânt sălașul căprioarelor și scorburile stâncilor adăpost ființelor fricoase.

Făcut-ai luna, ca să arate timpurile, și soarele, care-și cunoaște apusul său.

Tu presări întunericul și se face noapte, în care mișună toate hiarele pădurii :

leii mugesc după pradă și-și cer mâncarea dela Dumnezeu.

Dar răsare soarele și ei fug, în culcușurile lor s'ascund.

Atunci iese omul la lucrul său și la munca sa de până seara.

Cât de minunate-s lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciunea ta le-ai făcut, și e plin pământul de făptura ta !

Iată, marea aceasta e întinsă și largă : întrânsa-s târâtoare nenumărate, vietăți mici și mari.

Pe dânsa plutesc corăbiile ; acolo-i balaurul. ce l-ai făcut să se joace întrânsa.

Toate dela Tine așteaptă, să le dai hrană la vreme :

de le-o dai, ele-o primesc, de-Ți deschizi tu mâna, toate se umplu de bunătați ;

iar de-ți întorci Tu fața, se ofilesc ; de le iei duhul, mor, și'n țărână se prefac,

De privești pământul, el tremură ; de Te-atingi de munți, ei fumegă,

Când trimiți Tu însă duhul Tău, toate iarăși se zidesc și înnoiești fața pământului.

Fie Domnul în veci slăvit ! Veselească-se Domnul în lucrările Sale !

Toată viața mea Domnului voi cânta, cânta-voi Dumnezeului meu cât voi trăi !

Plăcută să-i fie Lui cântarea mea și eu mă voi veseli de Domnul.

Piară păcătoșii de pe pământ, și nelegiuiții să nu mai fie ! Bine cuvintează, suflete al meu, pe Domnul. Aliluia.

„Asociația clerului“

În congresul general de anul acesta s'a hotărât ca preoțimea din întreaga țară să se constituie în „Asociație“, înscriindu-se fiecare preot ca membru și plătiind o taxă anuală de 60 lei. Preoțimea din fiecare județ va trebui să formeze dar câte o secțiune, având în fruntea ei un comitet.

Reprezentanții noștri din București au spus atunci că, cu drept cuvânt, ori unde se prezentau spre a ne susține interesele, erau întrebați dacă vorbesc în numele unui corp constituit, sau nu. Se știa doar că preoțimea nu era organizată, că „Asociația“ e numai cu numele, că nu plătește nimeni nici o cotizație și că în congresele de până acum, acționa fiecare pe cont propriu.

Potrivit dar dispozițiunilor luate de ultimul congres, preoții din Jud. Neamț s'au constituit în secțiune, cu prilejul cercurilor culturale din Octombrie și Noembrie a. c. Secțiunea aceasta este condusă de un comitet compus din : Preotul C. Matasă ca președinte, Pr. V. Vasiliu secretar, Pr. Chircă Ioan, casier și din amândoi Păr. Protoierei, din toți preoții din Piatra N., cum și din câte un delegat al fiecărui cerc cultural din Județ. Comitetul secțiunii stă—prin președintele ei—în legătură cu comitetul central al Asociațiunei generale.

Fiecare membru plătește o cotizație anuală de câte 120 lei, din care 60 lei se trimit la centru, iar din restul de 60 lei se va forma un fond al secțiunei Județului Neamț în vederea cheltuelilor ce le-am avea de preîntîmpinat în apărarea intereselor generale : tipărituri, cheltueli pentru delegații, etc. Acest fond se va mări și prin diferite donațiuni, pe care uni dintre preoți le-ar putea căpăta dela Băncile Populare, cooperative, ori dela alte instituțiuni sau persoane cu care sun în legătură

Cred că nu mai este nevoie de insistatt mai mult asupra folosului care este de așteptat să urmeze pentru corpul preoțesc din organizarea lui, în așa fel în cât, delegații noștri, când vor vorbi să se știe de oricine, că vorbesc în numele unui corp solidar, care cuprinde câteva mii de preoți ortodocși, câți suntem în întreaga țară. În chipul acesta vom fi scutiți de multe nedreptăți și jicniri ; iar pe de altă parte, ne vom putea menține în stat—atât prin munca cât și prin solidaritatea noastră—situația pe care ne-o indică rolul cultural și educativ pe care-l avem în mijlocul poporului românesc.

Preot C. Matasă

«Oul lui Columb» *)

AL REFORMEI CALENDARULUI

Din *Geneva* se anunță gazetei „*Basler Nachrichten*”: Peste 400 de proiecte pentru reforma calendarului georgian au fost înaintate Ligei Națiunilor, în timpul recent și o opinie a unui comitet american pentru diviziunea anului în 13 luni de câte 4 săptămâni la care se adaugă în fiecare an una, iar în anii visecți câte două zile așa numite „albe”, zile în care americanii doresc să fie ținute sărbători de pace. Această propunere, pentru care s’au declarat multe organizațiuni americane, a fost refuzată însă, în Europa, în primul rând de către biserici, apoi de toate acele cercuri care țin la împărțirea tradițională a anului în 12 luni, și la sub împărțirea favorabilă în jumătăți și sferturi de an.

Față de cele mai sus expuse, a înaintat Baronul ardelean *Gustav Bedeus* Ligei Națiunilor un proiect, care surprinde prin simplitatea lui, din care motiv este numit de către cercurile experților de pe terenul calendaristicii „Oul lui Columb”. *Bedeus* menține anul celor 12 luni, îl împarte însă în luni cu săptămâni întregi, și anume se vor compune lunile Ianuar, April, Iulie și Octomvrie, adică cele dintâi luni ale fiecărui sfert de an, din cinci săptămâni, pe când toate celelalte luni cuprind patru săptămâni întregi. În modul acesta, sfertul de an ar menține lungimea sa medie de 91 zile. Scurtarea anului ivită în urma noului proiect de cccplet 52 săptămâni, sau 364 zile, s’ar completa în fiecare al 6-lea an prin adăogarea unei săptămâni suplimentare (bisecte) care se adaugă lunii Decemvrie. Apoi va mai fi și al 45-lea an din câte 90 ani un an bisect. Săptămâna ca unitate neschimbăcioasă va fi unitatea de calcul a noului an pentru socotirea lefuilor, plăților, dobânzilor și statisticelor. Toate lunile încep cu Luni și toate zilele lunii cad în toate lunile pe aceeași zi săptămânală. Prin această împărțire ar cădea și adevărata data a Învierii, pentru fixarea zilei Paștilor, 7 April, întotdeauna pe o Duminică și în consecință și toate sărbătorile în legătură cu Paștele pe mai departe totdeauna pe zile fixe. Ba ceva mai mult, aproape toate zilele de sărbătoare ar cădea pe o Sâmbătă sau Duminică, resp. luni, astfel că săptămâna de lucru nu s’ar mai intrerupe aproape de loc. Punctul matematic de pornire pentru anul cel nou ar rămânea 1 Ianuar al primului an după Nașterea Mântuitorului. Ca ziua fixă pentru intrarea în vigoare a noului calendar, propune *Bedeus* ziua de 1 Ianuar 1934, fiindcă aceasta se nimerește pe o zi de Luni și astfel timpul cel vechi cu cel nou s’ar înșira fără piedică.

*) Reproducem acest interesant articol după *Telegraful Român—Sibiu*

Ne bucurăm că proiectul calendaristic al unui concetățean — care proiect a fost înaintat Ligei Națiunilor de către guvernul român, și care deci apare față cu celelalte proiecte înaintate *ca proiectul românesc*, a fost recunoscut cu atâta apreciere, — astfel sperăm că grație meritelor sale, mai cu seamă și față de proiectul american aventuros de 13 luni, să fie acceptat și introdus părănd a fi cel mai favorabil.

REVISTE ȘI CĂRȚI

Candela No. 7 — 8 Cernăuți cuprinde următoarele interesante articole, semnate de principalii colaboratori: *Introducere în teologia pastorală* de Pr. Dr. Procopovici; *Fosta mănăstire de maici din Pătrăuți* de Pr. E. Hostiuc; *Cuvântare* de I. Puiul; *Recenzii* de V. Gheorghiu; *Cronica* etc.

Revista teologică No. 11 Sibiu cu următorul bogat cuprins: *Constatări și îndemnuri* de I. P. S. Mitropolit Dr. N. Balan; *Sf. Liturghie și predica* de Pr. Ilarion Felea; *Două acte despre intervenția Episcopului V. Moga pentru românizarea episcopiei de Arad* de St. Lupșa; *Creștinismul și aspirațiile lumii moderne* de Oct. Dragoș; *Mișcarea literară* etc.

Turmei mele de Pr. Gh. Negureanu Dăngeni=Boțoșani. Este o broșură mică pe care autorul o adresează enoriașilor din parohia sa în chipul unei scrisori sau cărți pastorale.

Intr'o formă familiară el arată pe rând principalele datorii pe care credincioșii sei trebuie să le aibă către Biserică și păstorul lor spre a spori în cele sufletești și a fi fericiți. Pe cupertă, în loc de preț, stă scris: „*In dar, plata voi lua=0 dela Domnul*” ceea ce însemnează că ea vine ca un adevărat prinos de dragoste a bunului păstor către păstoriți. O dovadă de grijă și părintească iubire ca aceasta, sigur nu poate rămâne fără ecou în suflete. Ea mișcă și înduioșează. Astfel, broșura apare destul de interesantă, indicând un nou mijloc de a lucra în parohie, acel al scrisorii tipărite. Este semnificativ și lăudabil pentru preoții

noștri în această vreme de grijă și muncă fără ragaz în câmpul lucrului pastoral.

„**Slove**“... de acelaș autor. Este o broșură, isvorâtă din aceiaș preocupare de întărire morală a turmei dreptcredin= cioase. În grai popular sunt tălmăcite pe scurt câteva din pildele Sf. Evanghelii cu aplicații reușite la viața mediului sătesc. Este recomandabilă pentru popor.

Elementul religios în poezia noastră, de Ilie De= leanu, preot militar, 69 pagini Tip. Cozia, Râmnicul=Vâlcea.

Poezia fiind oglinda vie a sufletului unui popor, re= zumându-i întreaga simțire și tot ce are mai caracteristic ca fel de a privi și înțelege viața, este de mult interes a se vedea în ce anume măsură un popor reflectă în pro= pria=i poezie nota religioasă, cea mai adâncă și mai esen= țială din câte are sufletul omenesc.

S'au făcut în ceiaș privește poezia noastră intere= sante studii critice, stabilindu=se diverse trăsături specifice ale sufletului românesc ca: vitejia, simțul frumosului, ge= nerositatea, spiritul satiric etc. nu cunoaștem însă un stu= diu, care să fi pus în lumină, sentimentul religios.

Cartea cu titlul de mai sus este, cât știm, întâia lu= crare care tratează într'un chip metodic și complet ches= tinnea aceasta.

Luând întâi poezia poporană cu toate genurile ei: liric <doine, hore, bocete, colinde> epic <basme, balade, plu= gușor> dramatic <steaua, vicleemul, irozii> didactic <pro= verbe, ghicitori, descântece, invocațiuni> și trecând apoi la poezia cultă, pe care o cercetează în principalii ei repre= zentanți, începând cu Dosoftei și Eliade Rădulescu spre a termina cu poeții contemporani, autorul desprinde pe rând toate versurile, care înfățișează momente de gândire sau preocupare religioasă, analizându=le conținutul, pentru a conchide la urmă, că ideia religioasă ocupă un loc în= semnat în întreaga producție poetică a poporului nostru — fie că adesea e redată fals și obscur — formând, cum e și firesc, o trăsătură fundamentală a sufletului seu, De in= teres, că această notă specifică e mai frequentă și mai bo= gată în poezia populară, mai redusă în cea cultă.

Scrisă cu sistemă și cu o bogată documentare, ceia ce

arată competența în materie a autorului, această lucrare nu e numai o încercare de diletant ci un studiu de reală valoare, menit a lămuri un esențial punct din complexul culturii noastre și care își va găsi — suntem siguri — dreapta apreciere și în alte cercuri decât cele bisericești.

Pentru preoții cărturari, doritori a cunoaște această materie sau a conferența asupra ei, cartea Păr. Deleanu este indispensabilă.

Pr. C. R.

OFICIALE

Interpretări din textul legii

Sfântul Sinod al Sfintei Biserici Ortodoxe Române în ședința sa din ziua de 13 Decembrie a. c., interpretând Art. 15, 150 și 158 din Statutul Legii pentru organizarea Bisericii Ortodoxe, a luat următoarele hotărâri pe care le redăm întocmai după *sumarul* ședinței, comunicat Sfintei Mitropolii pe lângă adresa No. 1089 a. c.

E X T R A S

SFÂNTUL SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Sesiunea ordinară din 1929. Ședința din ziua de 13 Decembrie.

S U M A R U L Ș E D I N Ţ E I :

Președinte :

Secretar.

*I. P. S. Mitropolitul Pimen
al Moldovei*

P. S. Arhiereu Andrei M. Crișanul

La ordinea de zi :

P. S. Episcop Lucian al Romanului, Raportor, dă citire referatului comisiunii administrative relativ la adr. No. a I. P. S. Președinte prin care se cere Sf. Sinod să se dea interpretare art. 15, 150 și 158 din Statut și să se precizeze :

1) Ad: Art. 15 : a) Un consilier preot în Consiliul Central Bisericesc după definitivat cere carte canonică și ese din jurisdicțiunea Mitropoliei al cărei reprezentant era în Consiliul Central.

Ergo : Un asemenea consilier mai poate rămâne, chiar defi-

nitivat fiind, mai departe în Consiliul Central ca reprezentant al Mitropoliei respective?

b) Într'un loc vacant de consilier preot în Consiliul Central se poate alege un preot din orice parte a țării sau numai din Mitropolia căreia i se cuvine locul respectiv?

Comisiunea la art. 15 propune următoarea interpretare : a) Un consilier preot salariat în Consiliul Central Bisericesc, primind carte canonică dela Chiriarhul unde a fost înainte de a fi ales în Consiliul Central Bisericesc, nu reprezintă provincia mitropolitană din care a eșit ci este un funcționar al întregii Biserici.

b) Într'un loc vacant, Congresul Național Bisericesc, în temeiul art. 7 din Legea de organizare poate alege membrii clerici sau mireni, înscrși în registrele oricărei parohii din Biserica noastră patriarhală.

După posibilitate să se țină seamă și de dorința exprimată în art. 15 din Statut, adică să aleagă din Mitropolia din care a fost predecesorul său.

Fac propuneri contrare : P. S. Arhiereu Andrei Crișanu, susține că Mitropolia Ardealului, care are o foarte lungă practică constituțională, totdeauna au fost aleși în Consistoriul Mitropolitan persoane din jurisdicțiunea fiecărei episcopii, iar nu de ori unde. În acest sens art. 15 din statut care zice „câte trei membri de Mitropolie“, trebuie să se înțeleagă că acești trei membri trebuie să aparțină canoniceste Mitropoliei pe care o reprezintă. Deci propune să se interpreteze în sensul că atât membrii clerici cât și mireni din Consiliul Central Bisericesc să facă parte din jurisdicțiunea Mitropoliei respective, iar nu din altă parte. Aceiași opinie exprimă și P. S. Episcop Iosif al Caransebeșului și I. P. S. Mitropolitul Nectarie al Bucovinei.

Pusă la vot se primește interpretarea dată de P. S. Arhiereu Andrei Crișanu și Sf. Sinod hotărăște :

Având în vedere termenii art. 1 din Statut, practica urmată întotdeauna în Mitropolia Ardealului și precedentele create de însuși Congresul Național Bisericesc, Sf. Sinod crede, că interpretarea exactă a art. 15 din Statut este aceasta :

Membrii Consilieri atât clerici cât și mireni în Consiliul Central Bisericesc sunt reprezentanți ai Mitropoliei în numele căreia se aleg.

Ca atare :

1. — *In Consiliul Central Bisericesc, atât mirenii cât și preoții, nu pot fi aleși ca reprezentanți ai unei Mitropolii decât persoane aparținând jurisdicțiunei canonice a acelei Mitropolii.*

2. — *Un preot consilier în Consiliul Central Bisericesc nu poate părăsi, chiar după ce a devenit definitiv, jurisdicțiunea canonică a Mitropoliei al cărei reprezentant este.*

3. — *Intr'un loc vacant de consilier preot în Consiliul Central Bisericesc nu poate fi ales decât tot un preot care aparține jurisdicțiunei canonice a Mitropoliei din care făcea parte predecesorul.*

2. Ad. art. 150 :

a) *În Consistoriul Spiritual Eparhial poate fi ales un membru judecător numai din Episcopia respectivă, sau din orice parte a țării ?*

b) *Dacă membrul judecător ales este din jurisdicțiunea canonică a Episcopiei respective fie prin transferare în altă Episcopie fie prin demisionare din cler mai poate rămâne mai departe judecător în Consistoriul Spiritual Eparhial pe care a părăsit-o ?*

3. Ad. art. 158 : *Exact aceeași problemă ca la punctul 3.*

Comisiunea considerând că judecătorii în Consistoriile Spirituale nu sunt decât simpli delegați ai ierarhilor și întrucât ierarhii nu pot da delegație decât preoților de sub jurisdicțiunea lor, opinează că interpretarea cazurilor prevăzute la art. 150 și 158 nu pot fi decât că : un preot, membru în Consistoriul Spiritual, dacă este din eparhia respectivă, prin transferare sau prin demisie din cler, nu mai poate rămâne judecător asupra preoților din acea eparhie. În locul demisului, până la alegerea prin Adunarea Eparhială, intră în funcție membru supleant, sau în lipsă de supleant, Chiriarhul va institui pe unul dintre membrii clerului.

Sf. Sinod aprobă concluziile referatului și hotărăște :

Preoții din Consistoriile Spirituale dețin puterea de judecător prin delegația dela Chiriarhui său.

Ca atare :

a) *Un judecător membru în Consistoriul Spiritual eparhial, nu mai poate rămâne judecător, dacă prin transferare sau prin dimisiune a părăsit Eparhia respectivă.*

b) *Asemenea un membru delegat al unui episcop în Consistoriul Spiritual mitropolitan, nu mai poate rămâne judecător delegat al episcopului care l-a delegat, dacă prin transferare, sau prin dimisiune a părăsit eparhia care l-a delegat.*

c) In asemenea cazuri postul de judecător se declară vacant și în locul vacant Episcopul deleagă pe supleant dacă are să îndeplinească funcțiunea de judecător, sau institue un preot din jurisdicțiunea sa până ce Adunarea Eparhială alege un înlocuitor.

Pentru conformitate <ss> (indiscutabil)

Planuri-tip de biserici și case parohiale

Pentru construirea de biserici și case parohiale tip Consiliul Central Bisericesc sub No. 8839/929 trimite Sf. Mitropolii următoarea Adresă :

Înalt Prea Sfințite,

Indemnați de interesul și datoria ce ni se incumbă ca în întreaga țară construcția din nou a bisericilor și caselor parohiale, să se facă în formele și stilul nostru strămoșesc, cu frățască dragoste vă înaintăm în alăturare de aceasta un proiect de biserică tip cu un turn și trei proiecte tip pentru case parohiale toate însoțite de devizele lor cantitative, alcătuite de serviciul nostru tehnic.

Vă rugăm I. P. Sfințite să binevoiți a dispune ca prin modalitatea ce veți crede mai potrivit, aceste proiecte tip să fie cunoscute parohiilor din acea de Dumnezeu păzită eparhie.

La caz de trebuință când vre-una din parohii s'ar hotărî a construi după aceste planuri biserici sau case parohiale, se vor elibera la cerere de către Consiliul Central Bisericesc exemplarele necesare contra unui mic cost.

Primiți etc.

PREȘEDINTE (ss) PIMEN

Cons. ref. (ss) Pr. Gh. I. Negulescu

Notă. Parohiile care au nevoie de planuri pentru case parohiale, sau pentru biserici de zid cu sânnuri și cu o turlă cu devizele lor cantitative, se pot adresa direct Consiliului Central bisericesc, de unde li-se vor trimite aceste planuri contra unui mic cost, ce se va preciza de către Consiliu.

Organizarea Casei de credit a preoților

Sf. Mitropolie a primit din partea Consiliului Central Bisericesc următoarea adresă sub No. 7045 a. c, în legătură cu înființarea *Casei de Economie, ajutor și Credit a Clerului ortodox din România*:

În conformitate cu Art. 24 lit. i. din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, și Art. 23 din Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Eforiei, Consiliul Central a aprobat un Statut pentru funcționarea Casei de Economie, Ajutor și Credit a Clerului Ortodox din România. Ea a fost recunoscută ca persoană juridică de către Corpurile legiuitoare, iar Legea și Statutul respectiv au fost sancționate și publicate în Monitorul Oficial No. 159 din a. c.

Pentru ca preoțimea să ia cunoștință de rostul acestei instituții creată mai ales în vederea ajutorării ei materiale cu adresa No. 5360 Consiliul Central Bisericesc a înprimit Statutul în broșură și a trimis tuturor Eparhiilor un număr suficient de exemplare spre a se pune gratuit la dispozițiunea preoților și funcționarilor bisericești în vederea înscrierii lor ca membri în această Casă.

Deasemenea în conformitate cu Art. 13 și 40 din Statutul Casei, Consiliului Central Bisericesc a numit pe ziua de 1 Octombrie Consiliul de Administrație care s'a constituit astfel:

Pr. P. Partenie, Președinte	
Pr. C. Diaconescu, Vice-Președinte	
Pr. Gh. Păunescu	} Membrii
Pr. N. Rădulescu	
Diacon Fl. Ciurescu	
D-l I. Costescu	
D-l Pavel Suru	
D-l Z. Datculescu	

În comitetul de direcție au fost desemnați Pr. Gh. Păunescu și Pr. C. Diaconescu.

În privința Cenzorilor, conform Art. 27. din Statut s'a cerut tuturor Mitropoliilor ca să recomande persoanele respective ceia ce unele au și făcut. *)

Sediul Casei s'a fixat în localul Consiliului Central Bisericesc din Str. Matei Millo No. 9 unde Comitetul de direcție lucrează zilnic și unde se pot adresa toți cei ce vor avea nevoie de relațiuni.

*) Ca cenzor din partea Sf. Mitropolii a Moldovei a fost recomandat și numit Pr. V. Mihailescu, Consilierul Referent al secției Economice.

În conformitate cu Art. 7 din Statut toți preoții și funcționarii bisericești urmează să fie membri ai Casei Consiliului de administrație va trimite însă fiecărui preot formular de înscriere spre a arăta suma cu care înțelege să cotizeze și care urmează a fi reținută prin statele de salarii.

Aducând la cunoștința I. P. S. Voastre cele de mai sus, cu frățeasca dragoste Vă rugăm să bine voiți a dispune ca preoțimea să fie sfătuită să dea cel mai larg concurs acestei instituțiuni cu o menire așa de importantă pentru interesele preoțimei și a Bisericei noastre strămoșești, și în acelaș timp a se lua măsuri ca prin statele de salarii să se oprească tuturor preoților și funcționarilor bisericești din acea Eparhie cotizația arătată în declarația de înscriere care vi se va înainta la vreme. Reținerea urmează a se face cu începere dela 1 Octombrie a. c.

Primiți, etc.

Președinte,
(ss) **PIMEN**

Concurs pentru scrieri de propagandă

Institutul Biblic al Bisericei Ortodoxe Române pe lângă adresa No. 233 a. c., către Sf. Mitropolie ne trimite spre publicare următoarea *înștiințare* cu privire la ținerea unui concurs pentru alcătuirea unor broșuri de propagandă spre a se lua cunoștința de toți preoții din Eparhie:

„Institutul Biblic al Bisericei ortodoxe române, dorind a tipări în biblioteca sa o serie de broșuri pentru prevenirea și combaterea propagandei sectante, publică pentru aceasta concurs, pe termen de trei luni adică până la 1 Aprilie 1930 pentru alcătuirea următoarelor broșuri:

1. *Sectele religioase*. Istoricul apariției lor. Starea lor astăzi externă și internă. (În această broșură se va arăta pe larg biografiile intemeetorilor acestor secte cari au fost adesea ori oameni de rea credință, înșelători etc.

2. Problema mântuirii după concepția ortodoxă, catolică, protestantă și sectantă.

3. Sfânta Scriptură și Sf. Tradițiune.

4. Biserica.

5. Tainele Bisericii.

6. Cultul Sfinților.

7. Tâlcuirea Sf. Scripturi.

8. Cinstirea Sfintelor Icoane.

9. Cinstirea Sf. Sînod.

10. Rolul misionarului ortodox.

11. Metoda prevenirii și combaterii sectelor.

Tratarea acestor chestiuni se va face într'o expunere clară, cu termeni înțeleși de toată lumea și cu argumentație biblică suficientă pentru luminarea desăvârșită a chestiunii.

În ceiace privește stilul, acesta nu va fi nici popular, nici științific, ci pe cât posibil va trebui să îndeplinească ambele aceste calități.

Și fiindcă broșurile se vor tipări cu două feluri de literă și anume, cu literă mai mare argumentația, strict necesară și comptabilă cu o descriere pe înțelesul tuturor, iar cu literă mai mică textele biblice în întregime, pentru aceasta alcătuitoarii vor ține seama în tratarea subiectelor de lucrul acesta.

Formatul broșurilor va fi acela al broșurilor tipărite în biblioteca Institutului biblic, și fiecare broșură va putea avea dela 5-7 coale de tipar adică 80-120 de pagini.

Institutul biblic plătește ca drept de autor odată pentru totdeauna pentru broșurile alese, 4000 lei coala de tipar.

Alegerea broșurilor se va face de către comitetul de editură al Institutului la care va lua parte și comitetul administrativ sau un delegat al său.

Cei care doresc a cunoaște mai amănunțit felul în care Institutul dorește să fie tratate aceste chestiuni, sunt rugați să citească referatul, prezentat comitetului administrativ în această privință, de către dl. Th. Păcescu, președintele comitetului și publicat în revista „Biserica ortodoxă” depe numărul pe luna Decembrie.

DIVERSE

Muzeu bisericesc regional.

Din inițiativa D-lui Profesor I. D. Ștefănescu și cu aprobarea I. P. S. Mitropolit se va înființa la M-rea Bistrița din jud. Neamț, un muzeu regional, în care se vor aduna toate obiectele vechi de interes artistic, ce se găsesc în diferitele biserici din județ. S'au găsit icoane și alte obiecte de o mare valoare, care, fără o grijă specială, sunt amenințate să se distrugă de oarece, în cele mai multe cazuri, nu li se cunoaște și nu li se apreciază valoarea.

Muzeul se va instala în paraclisul zidit de Ștefan cel Mare la M-rea Bistrița, paraclis, în care s'a descoperit sub un strat de var, vechea pictură originală, cu un interesant portret al marelui Voievod.

Recăsătorirea văduvilor prin divorț

Copie după adresa Sf. Sinod No 763 din 18/XII 1929

Inalt Prea Sfințite,

Cu frățescă dragoste avem onoare a vă aduce la cunoștință, spre conformare, hotărârea Sf. Sinod, luată în ședința de la 11 Decembrie a. c. relativ la săvârșirea căsătoriilor religioase și anume :

„Se va comunica tuturor Chiriarhiilor, spre a pune în vedere preoților, că la săvârșirea căsătoriei religioase, să respecte prevederile regulamentului disciplinar (Art. 52 și 53) adică înainte de săvârșirea căsătoriei să se intereseze de situația civilă a tinerilor și în caz de divorț a unuia dintre ei, să le ceară actul de pronunțarea desfacerii căsătoriei religioase de către Chiriarhul locului, fără de care este oprit a le săvârși taina căsătoriei *).

Primiți, vă rugăm etc.

Președinre. (ss) PIMEN

Director, (ss) Titus Târgovișteanu

Notă. Pentru fiecare caz, care intră în prevederile dispozițiilor de mai sus, preoții trebuie să se adreseze Chiriarhiei, spre a obține autorizația, de a săvârși cununia religioasă, văduvilor prin divorț.

La raport se va anexa și o copie după sentința de divorț.

Cercurile preoțești în jud. Neamț.

Pentru ca ședințele cercurilor culturale preoțești să prezinte un interes mai viu și pentru ca să poată lua parte la aceste ședințe și preoții fruntași din alte părți, Părinții protoierei din jud. Neamț au convenit ca cercurile să fie mai mari, cuprinzând cel puțin un număr de 20—30 de preoți. Astfel, întregul județ, va fi împărțit pe viitor în 4 cercuri mari și anume : Cercul Piatra-N., Cercul Tg. Neamț, Cercul Hangu cu toți preoții din munte și cercul Buhuș. Ședințele, 3—4 pe an, se țin în centre mari comerciale, având membrii puținți, cu acest prilej, să-și facă și interesele gospodărești. Masa se ia în comun la un restaurant, fără să cadă—cu chipul acesta, întreaga cheltuială în sarcina preotului de gazdă.

Jurământul preoților

Țopie după adresa Sf. Sinod No. 1014 din 17/XII 1929

Înalt Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste avem onoare a vă aduce la cunoștință că Sf. Sinod în ședința dela 10 Decembrie a. c. în privința jurământului preoților înaintea instanțelor judiciare civile, a luat următoarea hotărâre:

„Preoții pot depune în fața instanțelor judiciare civile, jurământul numai cu binecuvântarea Chiriarhului respectiv“.

Vă rugăm deci a lua act de aceasta și a pune în vedere tuturor preoților din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzită Eparchie.

Primiți, vă rugăm, etc.

Președinte, (ss) PIMEN

Director, (ss) Titus Târgovișteanu

Circulară către preoții parohi trimisă sub No 5911 a. c. de secția economică a Sf. Mitropolii

În vederea încheierii anului financiar 1929, vă rugăm să binevoiți a întocmi și expedia de urgență, statele de salar pe luna Decembrie a. c. ca astfel din timp să putem întocmi ordonanțele de plată și încheia socotelile de ordonanțare, ce ne sunt cerute de On. Minister, până la data de 22 Decembrie a. a.

De asemenea, ne veți înainta ori ce stat suplimentar cu drepturi cuvenite pe 1929, ca salar, ajutor familial, gradații etc, care până astăzi nu le-ați întocmit, sau n'ați primit ordonanța de plată din diferite motive, cunoscând că în caz contrar, riscați, să numai puteți încasa aceste drepturi, decât prin Minister, cu foarte mare greutate, serviciul nostru, neavând nici o răspundere.

Trimiteti deci, cu prima poștă, statele cu drepturile cuvenite.

Consilier Referator,
Delegat Ordonator,
(ss) Pr. V. Mihailescu

Adresă de mulțămire.

Secțiunea jud. Neamț a „Asociațiunei generale a Clerului Ortodox” a trimis către o adresă de mulțămire P. C. Preoți: Valeriu Iordăchescu, P. Partenie, P. Cuciujna, Dănău, Al. Constantinescu, C. Dron și ceilalți care—în Congresul Național Bisericesc, au luptat cu destoinicie și stăruință pentru apărarea interesele Clerului în chestia salarizării.

* * *

Instrucțiuni consilierilor s. economice

În vederea ordonanțării salariilor pe anul financiar 1930, Consilierii Referenți—ai secțiilor economice dela toate eparhiile, care îndeplinesc și serviciul de ordonatori secundari, au fost convocați la Consiliul Central Bisericesc, pe ziua de 19 Decembrie a. c, spre a primi instrucții, cu privire la ordonanțările viitoare.

*

Suntem rugați a reproduce următorul :

A V I Z :

Cumpărăm din biblioteca „Semănătorul” cu prețul dublu Nr-ii : 1, 3, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 49, 51—54.

Librăria Diecezană Arad, str, Eminescu 18.

Mulțumiri Publice

Mitropolia Moldovei aduce mulțumiri publice domnului Gh. Măcărescu, deputat și domnului Gh. Isăcescu, Prefect al Jud. Neamț, cari au contribuit cu suma de 100.000 lei, pentru construcția bisericii din parohia Răpciune, comuna Ciahlau, j. Neamț.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică enoriașilor, Gh. A. Bobu și Arghir Bobu din parohia Totoești, jud. Neamț, cari au donat bisericii din acea parohie, două rânduri de veșminte preoțești în valoare de 25.000 lei, o perdea în valoare de 500 lei și au spoit sfintele vase pentru cari au dat suma de 25000 lei.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică enoriașilor din satul Borșeni (parohia Totoești, jud. Neamț) cari au cumpărat o cruce de argint pe Sf. Masă și au spoit sfintele vase, pentru care au dat suma de 25000 lei.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică enoriașilor din satul Marginea, pendinte de parohia Totoești, jud. Neamț, cari au donat bisericii din acel sat, un rând de veșminte în valoare de 14.000 lei.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumiri D-nei Elena și D-lui Toma Râpă din Iași, cari au donat bisericii „Sf. Voevozi Roșca” (Iași) o sobă de fier, nouă, în valoare de 3000 lei.

Mitropolia Moldovei aduce mulțumire publică binefăcătorilor cari au făcut diferite donațiuni, Mănăstirei Secu, din jud. Neamț, precum urmează :

1) Ieromonahul Epifanie a Catrinei din acea mănăstire, a donat bisericii două clopote, în greutate de 25 kg. în valoare de 5600 lei.

2) D-na Elisabeta Isăcescu din com. Vânătorii-Neamț, jud. Neamț, a donat un junc în valoare de 4000 lei.

3) D-nii Gh. Lipan și D. a Anei din comuna Pipirig, jud. Neamț, au donat paraclisului „Sf. Nicolae” din acea mănăstire, un sfeșnic în valoare de 2600.

Pentru reparația bisericii din parohia Țolești, jud. Fălticeni, au contribuit cu sume mai mari următorii enoriași: Theodor Băbuță a donat 3000 lei, pr. M. Grigoraș 2000 lei, Petru Durlău 2000 lei, Gh. Teodosie 2000, Luca Ifrim 2000, V. Chirilă 1500, I. Popescu 2000, Gh. Dimitriu 1200, D. Ipate 1200, Gh. Emanoil 1000, P. Filip 800, Stan Dăscălescu 800, C. Onofrei 500, și alții cu sume dela 100 – 400 lei. D-na Maria Teodorescu a donat o perdea la ușile Impărătești, de mătasă, în valoare de 2500 lei, iar D-na Natalia Aramă a dăruit o perdea de mătasă la Icoana Maicei Domnului. Tuturot acestor binefăcători, Mitropolia Moldovei și Sucevei, le aduce mulțumiri.

Mitropolia Moldovei, aduce mulțumire publică următorilor enoriași, din parchia Rădeni, jud. Iași:

- 1) Epitropului Vasile Hurmuz, care a donat un antimis, cinci perechi de perdele pentru sfintele icoane, două scaune mari pentru aprins lumânările, două lăicere, un rând de cuiere, trei candelă și o scară stabilă de stejar pentru clopotnița bisericii.
 - 2) Vasile a Babei a donat un rând de cununii.
 - 3) Elena Pleșcă, a donat un rând de cununii, un disc aurit.
 - 4) Domnica Gușă a ddnat o masă și alte lucruri.
-

CATALOGUL

Cărților editate de Sf. Monastire Neamțu
aflătoare în depozit

	<u>L e i</u>
1. Noul Testament, trad. de P. S. Episcop Nicodem	. 50
2. Idem, legat în pânză și hârtie	. 80
3. " " " " peste tot	. 100
4. Catehismul Ortodox trad. de Econ. Țincoca, broșat	. 40
5. Idem, legat în pânză și hârtie	. 85
6. " " " " peste tot	. 120
7. Urmarea lui Iisus Hristos ediția II	. 35
8. Idem, legat în pânză	. 75
9. Mărășești, locul biruinței de I. P. S. Mitropolit Pimen	. 20
10. Sf. Evanghelie după Mateiu, broșat	. 10
11. " " " Luca "	. 14
12. " " " Ioan "	. 10
13. Cele patru Evanghelii la un loc broșat	. 40
14. Idem, legat în pânză și hârtie	. 80
15. " " " " peste tot	. 120
16. Călăuza creștinului la biserică ed. VI	. 10
17. Carte de Rugăciuni ediția V	. 5
18. " " " mai mare (prăvălioară)	. 20
19. Ce să crezi și cum să trăiești ed. IV	. 4
20. Epistola către Creștinii Ortodocși ed. III	. 4
21. Istoria Monastirei Neamțu, de N. Iorga	. 15
22. Acatistul și Viața Sf. Paraschive	. 5
23. Paraclisul Maicei Domnului	. 3
24. Adventismul și dreapta credință	. 4
25. Jos beția	. 6
26. Crâșma trează	. 4
27. Pentru vizitatorii Monastirilor	. 4
28. Poezii Religioase	. 5
29. Pentru ce suntem, și vrem să rămânem creștini?	. 5
30. Cu ce trăesc oamenii	. 5
31. Acatistul Maicei Domnului	. 5
32. Viața Sfântului Vasile și Anul Nou	. 5
33. Paraclisul și Viața Sf. Modest	. 5
34. Acatistul și Viața Sf. Mina	. 5
35. Cuvinte pentru Monahi	. 6
36. Sfântul Ioan Gură de Aur	. 8
37. Religia și Morala	. 7
38. Amint. Soborului dela Niceea de Econ. Dron	. 60
39. Ierarhia Bisericească	. 4
40. Acatistul Sf. Nicolae	. 4

«Continuare»

41. Acatistul Ioan Cel Nou.	6
42. Mielul lui Dumnezeu	12
43. Psaltirea de P. S. Episcop Nicodem	50
44. Un sfat bun dădăcelor creștine	5
45. Călăuza Monastirei Neamțu	3
46. Paraclisul Sf. Ilie	4
47. O vizită la Monastirea Neamțu și Secu de Pr. N. Ho- doroabă	10
48. Doi moșnegi la Ierusalim de P. S. Episcop Nicodem	5
49. Viața Sf. Grigorie	6
50. 23 Predici, explicarea Tatălui nostru și Fericiri de P. S. Episcop Nicodem	20
51. Ce socotiți voi de Hristos? de acelaș	20
52. Cinci mărgăritare " "	20
53. Unde-i Iubire, acolo-i Dumnezeu "	6
Cruciulițe a 0.70, 1 și	2
Iconițe de metal cu chipul „Maicei Domnului	33

PAROHII VACANTE

1. JUD. FĂLTICENI. Parohia *Uncești*, Com. Bunești. Biserica parohială construită din piatră, în bună stare. Biserica filială din Petia, în curs de construcție. Sesia bisericii 24 hectare. Casă parohială nu este. Populația ortodoxă de 306 familii.

2. JUD. BOTOȘANI. Parohia *Oneaga*, rurală. Are un singur sat cu o populație de 500 capi de familie și o singură biserică în stare bună. Sesia bisericii de 21 ha. în parte arendată. Este casă parohială.

3. JUD. NEAMȚ. Parohia *Sf. Ilie* din Tg. Neamț, urbană.

4. JUD. IAȘI. Postul de preot confesor la capela Penitenciarului Central din Iași (Galata), retribuit cu salariul convenit unui preot licențiat în teologie.

5. Un post de preot la biserica „*Sf. Spiridon*” din orașul Iași. Salarizarea se face de către Epitropia Sf. Spiridon. Locuințe nu sunt.

6. Postul de arhidiacon dela catedrala *Sf. Mitropolii* din Iași.

7. CUCUTENI-LEȚCANI cu sat. Scopoșeni. Biserica parohială. Schimbarea La Față construită din piatră, vechime necunoscută, în starr mljlocie. Sesia bisericii 12 hectare. Are casă parohială. Familii 200.

8. SINEȘTI cu satele Stornești și Osoi. Biserica parohială „*Adormirea*” construită din piatră și cărămidă. Sesia bisericii 24 hectare. Are casă parohială. Familii 790.

